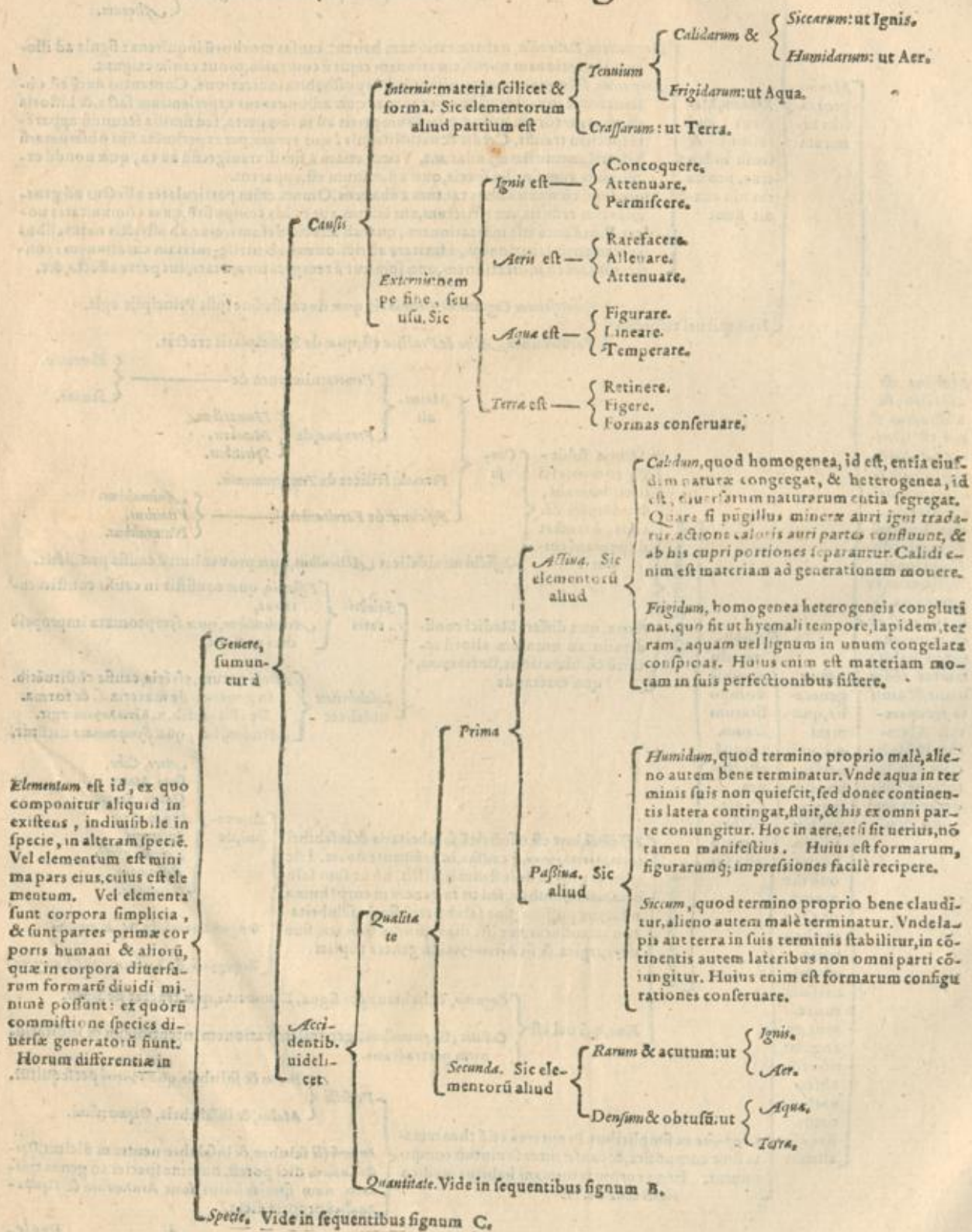


TOTIVS OPERIS DIVISIO.

Prolegomenis istis in hunc modum prima tabula expeditis, totum opus in duos libros distribuemus; in quorum primo de rebus simplicibus siue causis compositarum rerum, in secundo de compositis siue principiatis agemus. Ceterum primum librum in partes quatuor secabimus, in quarum prima ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗΝ, in secunda ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΝ, in tertia ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗΝ, in quarta ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗΝ & ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΝ persequemur. Secundum uero librum in tres diuidemus partes, in quarum prima ΥΓΙΕΙΝΗΝ, in secunda ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΝ, in tertia ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΗΝ tractabimus.

LIBRI PRIMI PARS PRIMA
De Elementis in genere.



B. Elementum

PARS I. DE ELEMENTIS.

| | | | |
|--|---|--|---|
| Immo- bile | <p><i>Finitum</i>: ut Parmenides Eleaticus.</p> <p><i>Infinium</i>: ut Melissus Samius.</p> | <p>Inter hos Xenophanes Colophonius Parmenidis præceptor collocator, qui omne quod est, statuit unum, neq; finitum neq; infinitum, nec mobile nec immobile facit, Hoc Deum esse probat.</p> | <p>Si homo unum esset, non doleret. Sed dolet.</p> <p>Non ergo est unicum humani corporis elementum.</p> <p>Assumptum probatur.</p> <p>Que dolent omnia alterabilia sunt, & sensu participant.</p> <p>Sed si homo esset unum, id non haberet has duas condiciones.</p> <p>Non ergo doleret.</p> <p>Nam quod dolet, alterationem patitur à re dolorem inferente, quoniam dolor passione fit. Si igitur dolor alteratio est: dolens ergo homo patietur & alterabitur. Hominem autem alterari si unum sit, est impossibile. Nam omnis alteratio à contrario fit, & id elementum quod humanum corpus constituit, constituet uniuersa alterabilia & alteratia. Non erit itaq; in uniuerso contrarium, neq; à quo homo alterationem suscipiat. Quare unicum humani corporis elementum non est.</p> |
| | Finitum. Sic statuerunt quidam | <p>Aquã, Tales Milesius & Hippon, quia calor humido quasi uehiculo fertur. Quæ intereunt, prius ardeunt, atque omnium semina genitale humidum, omnium cibum succi plenus. Cum igitur omnia humido nutrire uiderent, in eam opinionem, quam dixi, uenerunt. Thales primus fuit, qui apud Græcos hanc tractationem principiorum instituit, artem nauticam edidit, præterea nihil.</p> <p>Ignem, Hippasus Metapontinus, & Heraclitus Ephesius.</p> | <p>Contra hos est ualidissima Hippocratis ratio, in libro de Natura humana</p> |
| Mobile | Finitum. Sic statuerunt quidam | <p>Elementum infinitum, quod neq; aqua neque ignis, &c. sed alterius naturæ corpus, Anaximander Milesius Thalesis successor. Sensit hic generationem mutua elementorum alteratione minimè fieri, sed segregatione contrariorum per motum sempiternum.</p> <p>Naturam quandam certam, quam Aerem uocauit, eamque infinitam, Anaximenes Euristrati Milesius Anaximandri socius & amicus. Hic res omnes raritate & densitate secundum substantiam differre tradidit, & ignem rarum, uentum densum, densiorem nebulam, hac aquam, aqua terram, & hac lapides, &c.</p> <p>Aerem esse infinitum & sempiternum, uniuersi naturam, ex cuius raritate & densitate atq; affectionum suarum mutatione aliarum rerum formas gigni, existimat Diogenes Apoloniates, qui multa secundum Anaxagoram, multa quoq; secundum Leucippum scripsit.</p> | <p>Porro secundò sic probat placitum suum Hippocrates.</p> <p>Si homo esset unicum & doleret, unica esset curandi uia.</p> <p>Sed non est una tantum uia curationis.</p> <p>Non ergo est unicum, & dolet homo.</p> <p>Consequentia sic probatur.</p> <p>Nam si homo unum est, unam habent homines sanitatem.</p> <p>Ad unam autem sanitatem una tantum uia est.</p> <p>Erit ergo una tantum curationis uia.</p> <p>Quoniam si una sanitas est, unicus tantum erit morbus: & inter duo contraria unicus tantum est uia, qua sanitas in morbum migrat, & qua à morbo sanitas restituitur. Quod autem non sic una curandi uia, constat. Nam esset quoq; una curationis species, quod non est.</p> <p>Quidam enim calefactione, quidam refrigeratione, quidam humectatione, quidam exiccatione, & quidam ablatione, quidam adiectione curantur. Non ergo homo est unicum elementum, neque uniuersa generabilia ex uno tantum constituta sunt elemento.</p> |
| Infinium. Sic posuerunt | Infinium. Sic posuerunt | <p>Naturam quandam certam, quam Aerem uocauit, eamque infinitam, Anaximenes Euristrati Milesius Anaximandri socius & amicus. Hic res omnes raritate & densitate secundum substantiam differre tradidit, & ignem rarum, uentum densum, densiorem nebulam, hac aquam, aqua terram, & hac lapides, &c.</p> <p>Aerem esse infinitum & sempiternum, uniuersi naturam, ex cuius raritate & densitate atq; affectionum suarum mutatione aliarum rerum formas gigni, existimat Diogenes Apoloniates, qui multa secundum Anaxagoram, multa quoq; secundum Leucippum scripsit.</p> | <p>Porro secundò sic probat placitum suum Hippocrates.</p> <p>Si homo esset unicum & doleret, unica esset curandi uia.</p> <p>Sed non est una tantum uia curationis.</p> <p>Non ergo est unicum, & dolet homo.</p> <p>Consequentia sic probatur.</p> <p>Nam si homo unum est, unam habent homines sanitatem.</p> <p>Ad unam autem sanitatem una tantum uia est.</p> <p>Erit ergo una tantum curationis uia.</p> <p>Quoniam si una sanitas est, unicus tantum erit morbus: & inter duo contraria unicus tantum est uia, qua sanitas in morbum migrat, & qua à morbo sanitas restituitur. Quod autem non sic una curandi uia, constat. Nam esset quoq; una curationis species, quod non est.</p> <p>Quidam enim calefactione, quidam refrigeratione, quidam humectatione, quidam exiccatione, & quidam ablatione, quidam adiectione curantur. Non ergo homo est unicum elementum, neque uniuersa generabilia ex uno tantum constituta sunt elemento.</p> |
| B. Elementorum differentia à quantitate sunt aut | Eadē. Hoc modo statuit | <p>Atomis, Leucippus Eleates, siue Milesius, illisq; figuras q; sine hac nihil hoc magis, q̄ illud esse putaret, tribuit, generationem sempiternam esse uoluit. Tam ens quam non ens, id est, tam plenum quod ens uocauit, quam uacuum, quod non ens arbitratus est, inter principia connumerauit. Huius socius fuit Democritus Abderites, qui similiter inane & plenum, id est, idem quod Leucippus statuit. Item Epicurus & Metrodorus Chius cum his consensisse iudicati sunt.</p> <p>Corpuscula manantia, fragiliaq; & inuisibilia foramina, uel incompacta corpuscula, Græci ἀνεπίστατα ὄνους appellat, Asclepiades.</p> | <p>Si homo ex atomis aut incompactis corpusculis constaret, inde fieret hominem non doliturum, ubi acui pungeretur caro. Nam aut acui unum tangeret corpusculum, aut plura, si unum, & id indiuisibile atq; impatibile est: non ergo diuidetur aut patietur acui punctum. Quod si duo aut plura acui tingerent, nullum eorum alterabitur: ergo neq; totum. Quod enim compositum est ex impatibilibus, impatibile est. Numerum enim mutat, non rei naturam: quemadmodum ubi quis duos digitos contiguos separans, dolorem non infert, ita qui duo impatibilia seunxerit, nullum dolorem inferret: & quemadmodum unum ipsum impatibile est, omnia erunt impatibilia, neq; à causis alterantibus alterabuntur, indiuisibile uero inalterabile esse constat: quoniam qualitas extensa est, & subiectura exigit extensum. Hinc fit, corpus humanum neq; ex atomis, neq; ex incompactis corpusculis constare, neq; etiam ex similibus particulis. Quoniam si ex impatibilibus constaret, non doleret: dolet autem: ergo non ex impatibilibus.</p> |
| | Plura: & uel specie | Eadē. Hoc modo statuit | <p>Anaxagoras Clazomæ, Anaximenei consentiens.</p> <p>Consimilia Archelaus Atheniensis Socratis amicus, Anaxagoræ discipulus.</p> <p>Elementa quatuor, Empedocles Agrigintinus. Fuit hic paulo post Anaxagoram, Parmenidi propinquus & æmulus.</p> |
| Diversa, & uel | Impatibilia siue immutabilia. Sic posuit | <p>Elementa quatuor, Empedocles Agrigintinus. Fuit hic paulo post Anaxagoram, Parmenidi propinquus & æmulus.</p> | <p>Contra hos est Galeni ratio in libr. de Elementis</p> |
| <p>Patibilia seu mutabilia. Verùm cum superiores opiniones omnes ex Hippocratis & Galeni sententia sint exploratae, hanc postremam ueram esse conuincit, nempe corporis plura esse elementa, non unicum, & hæc quidem patibilia.</p> | <p>4 2 C. 214</p> | | |

Ignis: huius differentiae seu totius natura summitur à

Causis

- Internis: uidelicet**
 - Materia.* Sic Ignis elementum aerium est.
 - Forma.* Sic Ignis calidus & siccus est.
- Externis: nempe sine seu officio.** Sic ignis praestat iuuentum, ut
 - Maturas.*
 - Subtiliter.*
 - Permittas.*

Accidentibus uidelicet

- Qualitate.** Sic ignis est
 - Subtilis, Purus.*
 - Simplex, Tenuis.*
 - Clarus,* ut oculorum obtutum effugiat,
- Quantitate.** Sic ignis aere est
 - Duplo rarior.*
 - Triplo mobilior,*
 - Quadruplo acutior.*
- Loco.** Sic ignis
 - Ex elementi summum est.
 - Locum tenet à Lunæ orbe.

Suprema, quæ igni est uicina & cõtigua, tranquilla, ab igne & stellis calida, pura, rara & lucida, ad motum ignis (unde & magis calefit) circumducta: ubi nec uenti, nec pluuia. Ad hanc partem uirtute Solis & aliorum astrorum à terra calidæ & sicæ exhalationes per mediã aeris regionem feruntur. Hinc ignea multa & flamma generantur, quæ uarias ardentium formas referunt, quarum alia

Maior: ut sunt Cometae, quas nostri crinitas, horretes crine sanguineo, & comarum modo in uertice hispidas, uocant. Diu durant, ita ut breuissimum quo cernerentur spacium, septem dierum annotatum sit, longissimum uerò octoginta. Mouentur autem alij errantium modo, alij immobiles hærent. Omnes ferè sub ipso Septentrione, aliqua eius parte non certa, sed maxime in candida, quæ lactei circuli nomen accepit. Aristoteles tradit & simul plures cerni. Ventos autem ab ijs graues, item a flus, morbos, magnasque calamitates significari. Fiunt & hybernis mensibus, & in Austrino polo, sed ibi citra ullum iubar. Sparguntur aliquando & errantibus stellis cæteris quæ crines. Sed Cometa nunquam in occasura parte cœli est, terrificum magna ex parte sydus, ac non leuiter piaculum.

- Flamma.*
- Capra.*
- Trabet.*
- Candela.*
- Lancea.*
- Pyramides.*
- Virgula.*
- Scutilla.*
- Columna.*
- Stella decidua.*
- Uitatus.*
- Votagines.*
- Lumina.*
- Colora diuersi.*

Minor: Sunt cætera ardetes figura, quæ consumpra materia, celesiter euanescent: ut

Quæ noctu apparent.

Superiora, (quæ sua innata leuitate ac raritate sursum feruntur) uidelicet

Aer qui est anima & spiritus, calidus & humidus (alij natura frigidum tradunt) tenuis, inani hominis: locum sub igne continens. Huius esse in generatis iuuat rarificando, alleuando & subtilizando. Hic enim uitalis est, & per cuncta rerum meabilis, cuius uis suspensa cū quarto aëris elementum medio spatium terra tenetur. Est quidem aer aqua duplo acutior, triplo rarior, quadruplo mobilior. Cæterum huius partes seu regiones tres sunt inter se dissimiles: uidelicet

C. Elementorum partibilium seu mutabilium differentia in specie: non solum corporis humani, sed & rerum omnium quatuor numero elementum, nec plura, nec pauca oriuntur: quorum duo

Media, quæ à regione ignis est semota, nec terre proxima, frigida, tenebrosa, ac demonum sine aerearum potestatum habitatio caliginosa. Hæc cum longius à suprema regione absit, plurimum alget, ut ex circumstante frigore res multa hoc in loco sistantur, cogantur, fabricentur, atque demittantur in ipsam terram: & id in frigidis regionibus longè frequentius. Nam in calidis, sol adrens multa consumit atque dissipat. Quam ad rem magnas nubes cogimus, quæ nobis cœlestia tanquam alio tegumento obscurant. Et hæc uel excitantur ex

Terra: ut fumi, uapores seu exhalationes calidæ & sicæ, quæ à circumfuso nubium uapore, & frigore conclusæ retinentur. Inde fit aut

Tonitru, nempe cum siccam exhalationem uapor, uirtute solis ad mediam aeris regionem elatus, circumdat, & in nubem inflatur. Huius frigus, dum exhalatio inclusa tenet, se contrahit, fortificat, contra latera nubis impellit, inflammatur, & exitum non inueniens, uolenter uis rumpit. Maxime autem dum hanc nubem alia superius comprimit, & inferior fortius resistit. tunc enim exhaatio nondum inflammata nubem scindit, & in exitu et uehementia motus incenditur. Hunc sonum Tonitru, & hanc incensionem Coruscationem appellamus. Licet autem simul fiant, aut Coruscatio post tonitru (si exhalatio non in nube, sed ex eundo inflammatur) prius tamen ignem quam sonum percipimus, propter uisum subtilitatem.

Fulmes, quod nonnunquam exhalatio sulphurea uenens dicitur, uolenter à nube depulsa, impetu suo & u penetratua & subtilitate arbores scindens, animalia interficiens, & metalla & cætera resistentia demouens atque consumens. Quæ si grossior fuerit, resistentia corpora adurit, conglobatior uerò dissipat.

Minor: ut sunt Nubes, quæ dissolutæ pluuias faciunt, & eas aut

Remissiores: cū guttæ frequentes sensim decidunt, quæ Imbres dicuntur.

Uehementiores, & maiores impetibus: & Nimbi appellantur.

Aqua: sunt crassi ac densi uapores humidi ac tepentes: ita ut frigore alia cogantur

Magis: ut sūt concreti & glaciati humores, qui concrefcunt interdum in regionibus

Calidis, per diuersa tempora: ut est Grando, quæ ex congelatione imbre gignitur, & interdum sapius quam noctu cadit, celerius quam Nix resoluitur.

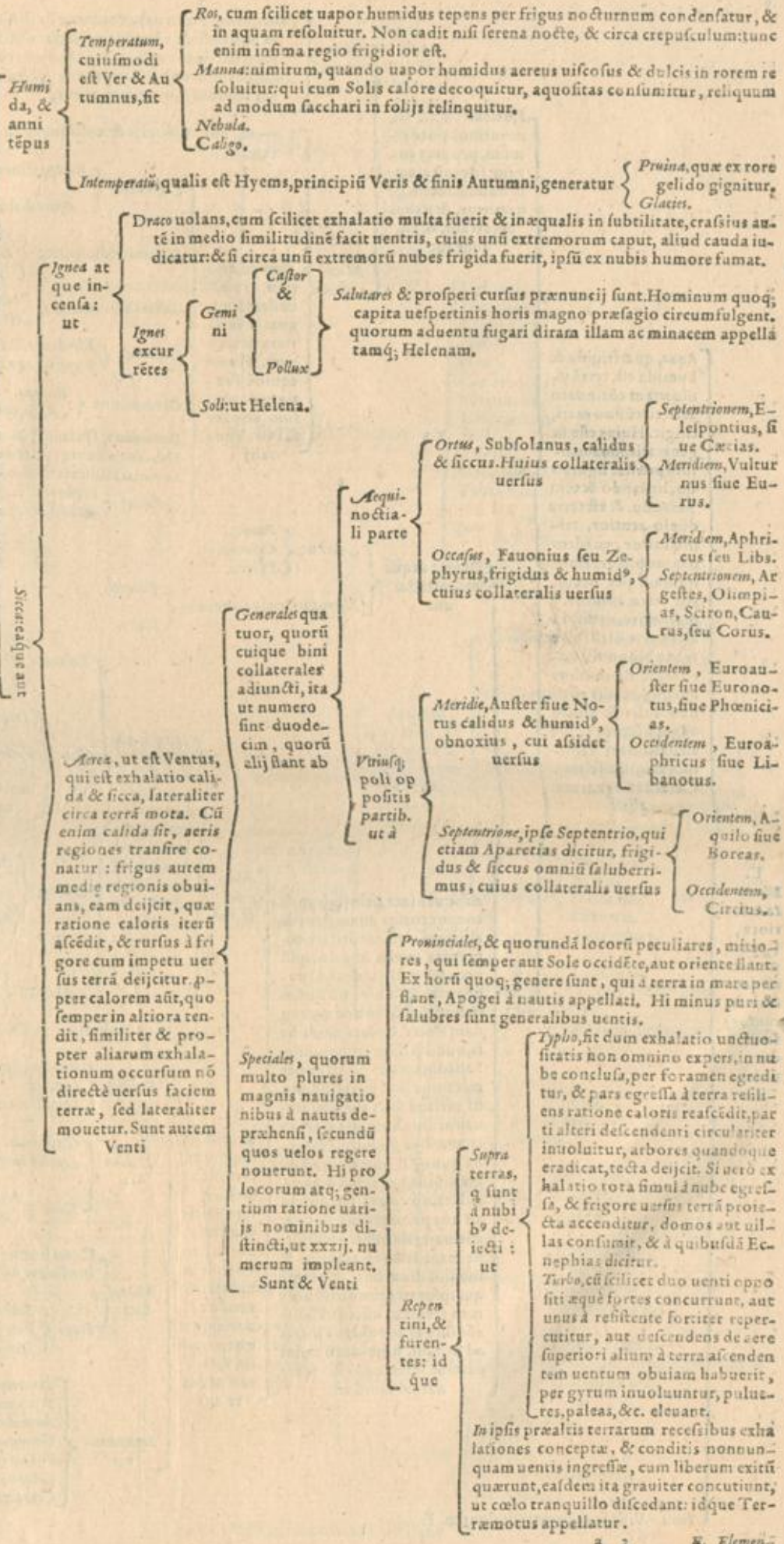
Frigidis, per hyemem: ut est Nix: gignitur quoque ex congelatione imbre.

Infima. Vide signum D.

Inferiora. Vide inferius signum E.

D. Infima

D. Infima aeris regio est superficie aque & terre cōtigua, à radijs reflexis calida & illuminata. Hoc tamen diuersis anni temporibus non eodem modo contingit. Nam Sol in signis Septentrionalibus terrā directius respicit, radij ad angulos minores reflectuntur, hinc & calor augetur, ut nonnunquam exhalationes consumat. Sole autem Meridionalia signa perlustrante, oppositum accidit, & quandoq; frigus tam uehemens, ut terrae poros, ne quid exhalare queat, constringat. In Vere autē & Autumno, dū Sol Aequinoctio appropinquat, hęc temperatē se habent. Porro in hac parte uaria quoq; pro diuersa exhalationum ratione generantur. Nam si exhalatio fuerit



Fontes, nempe cum uapores terræ in scissuris, & cauernis montium in aquâ resoluuntur, & guttatim distillant, quæ undiquaque in loco bassiore confluentes, tandem erumpentes, fontem faciunt. Riuisi & Amnes: ab iisdem causis, plerumq; à diuersis locis fontanis & pluuijs, originem ducunt.

Flexibiles, quæ in montibus potissimum, propter eorum frigiditatem & humiditatem generantur, & ualles pererrant, & exsunt aut

Minores: ut

Torrentes, qui ex pluuijs & colliquefacta montium niue rapidè feruntur.

Maiores: ut

Flumina, quorum cause eadem sunt, quæ & fontium & riuorum. Flumè equidè fontium & riuorum concursus est. Unde alij

Europa diuiduntur: ut Tanais;
Africa disinguntur: ut Nilus.

Hispanias alluunt: ut Tagus, Iberus, Ana.

Italiam alluunt: ut Padus, Atesis, Arnus, Tyberis.

Gallia: ut Rhodanus, Garumna, Ligens, Sequana.

Germania: ut Rhenus, Albi, &c.

Pannoniam, Daciam, Mœsiam alluunt: ut Danubius, Thraciam alluunt: ut Hebrus. Sarmatas alluunt: ut Boristhenes.

Asia: ut Euphrates, Tigris, Indus, Ganges.

Aqua, quæ frigida & humida est, terrâ uniuersam cõtinuato aere, circũfluò mari, cingit. Huius esse in generatis, iusmentum præstat figurando, lineando & temperando. & est terra duplo acutior, triplo rarior, quadruplo mobilior. Hanc quidam per occultos terræ uentus à mari exire, rursus in alia parte illabi asserunt. Nonnulli uerò mare fluminibus auctum, rursus cõtinuo solis & aliorum astrorum seruore, per elevationem uaporum minui asserunt. Cæterum aquarum alia

Dulces: atque hæ collectæ aut

Arte ut

Putei, Cisterna, Piscina.

Natura, in locis conuenis

Paludes, Læta.

Sabiles

Salsa: ut Mare, principium & corpus totius aquæ, sicut & aliorum elementorum est cõgregata moles & principium propter multitudinè. Quapropter & fluuios nõ solum in hoc, sed & ex hoc aiunt quodam fluere. Colatũ enim fieri, quod salum est, potabile. Salsedinem autè maris ex permixtione sicci terrestri aduisti, uirtute solis eleuati, atq; uaporibus humidis mari in cidentibus puenire, Flumina quoq; si quæ de mari egrediuntur, per arenã & terrã colata, nõ amara, sed dulcia ad nos perueniunt, & dulcia, cõtinuò reitrantia resistunt, ne mare semper amarius & magis salum fiat. Sũt tamè qui ipsum à primordio amarum creatum asserunt. Causa autè fluxus & refluxus maris ad lunam, humidorum dominatricè, referenda est. Mare autè aliud est

Internum: & uel

Europa ab Africa diuidit, quod Mediterræanum appellatur, uarijs nominibus distinctum: ut uersus

Italia: Ibericum, Gallicũ, Ligusticũ, Tuscum, aut Tyrrhæum, Sardinum, Adriaticum.

Ionium, Myrtoum, Creticum.

Græciã: Ægeum, Inde ad Septentrio-nes, Hellepontus, Propontis, Põtus Euxinus, Meotis palus, &c.

Asiam: Maiorem, Syriacum, Lycium, Carpathium, Pamphilicum.

Africam: Ægyptium, Libycum, Punicum, Numidicũ, Phariacum.

Asia concluditur: ut Caspium.

Externum, Magnum, Oceanus dicitur, terram circumfluens, atque pro diuersa in habitaculũ ratione, uaria quoque nomina sortitur: ut Mare aut

Orientis: Indicum, Eoum, Ianicum, Magellanicum.

Occidentis: Galitarum, Atlanticum, Sinus: Hesperius, Africæ magnus.

Meridici: Caput bonæ spei, Præsidum, Aethiopicum, Sinus: Barbaricus, Arabicus, Persicus, Paragonius, Canthius, Gangeticus, Magnus.

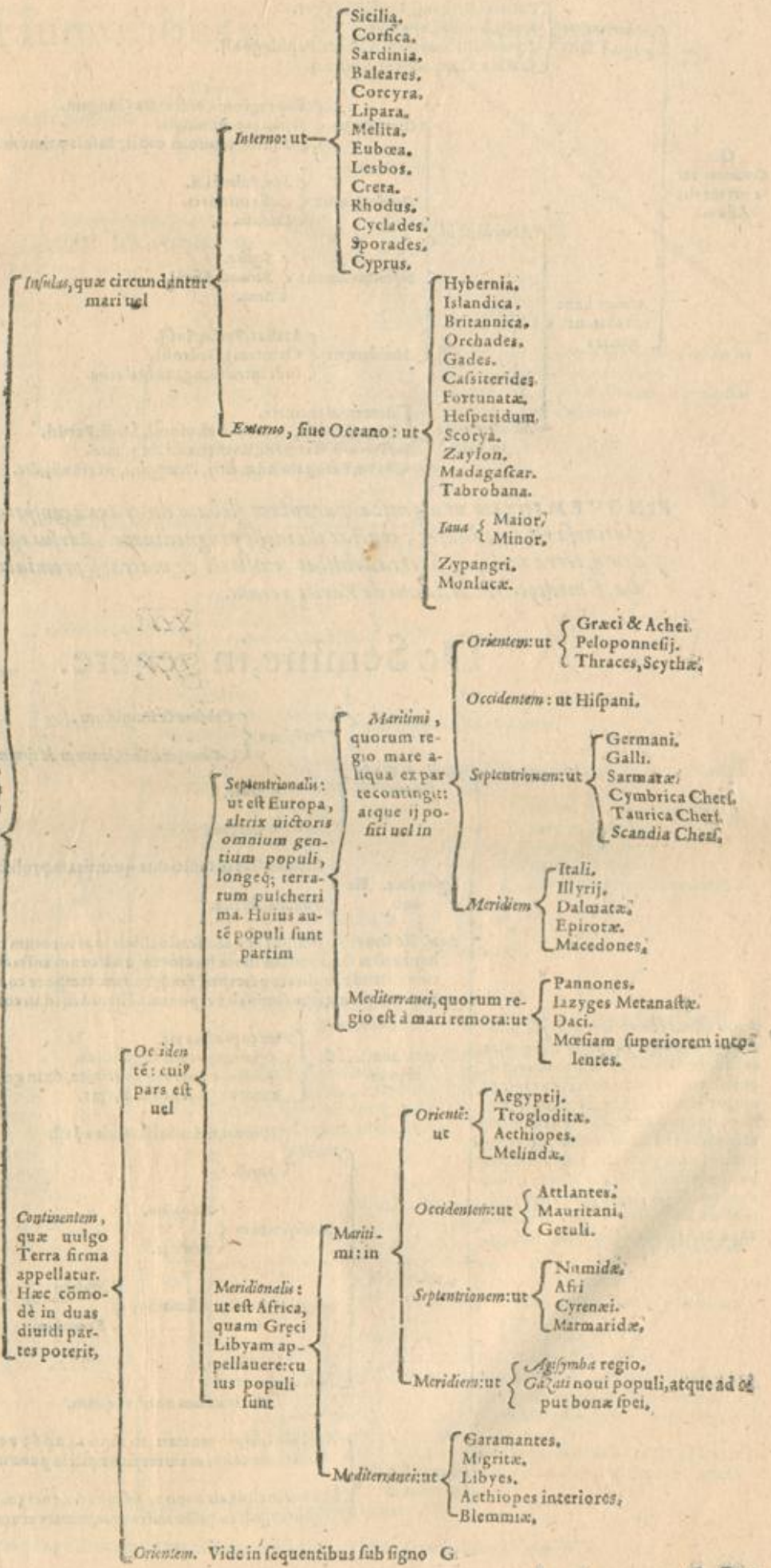
Septentrio- nis: Concretum, Glaciale, Sybicum, Hyperboreum, Sarmaticum, Germanicum, Britannicum, Aquitanicum, Cantabricum.

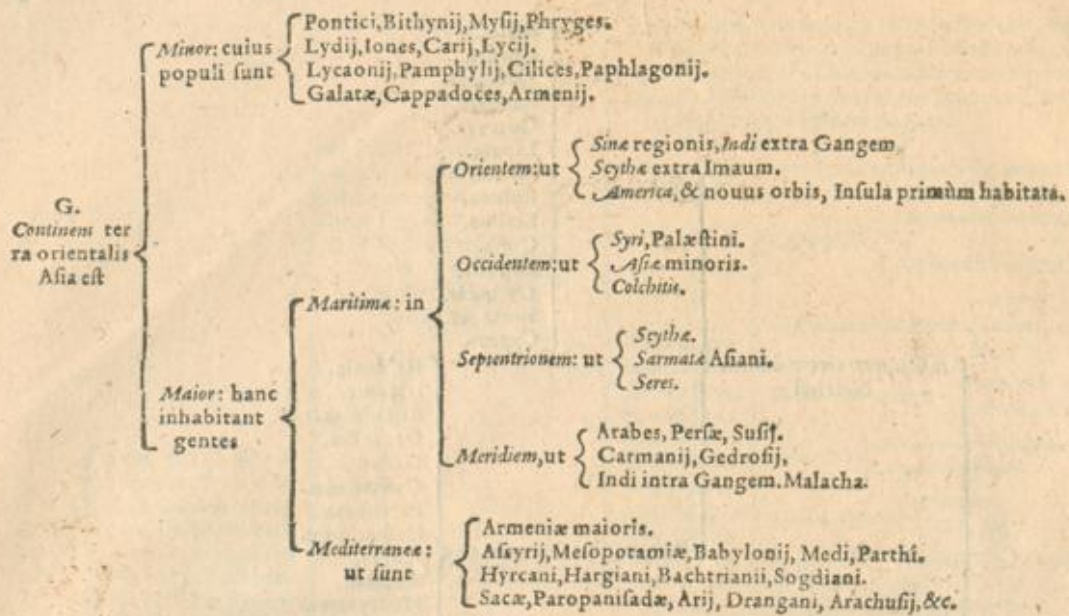
E. Elementa inferiora, (ppter grauitatẽ deorsum feruntur) sunt duo, uidelicet

Terra. Vide in sequentibus signum P.

F. Terra

F.
Terra frigida est & sicca, densa, solida, grauis, obscura & rotunda, firma, stabilis & immobilis, cuius locus naturalis in medio totius existit. Inde rerum naturalium subiectarum solidum est fundamentum, atque materia: ut eadem terra sit uni homini preparatum domicilium: quae nos nascens excipit, natos alit, semelque editos sustinet semper. Est quod haec benigna, mitis, indulgens, ususque mortalium semper ancilla. Huius esse in generatis, praestat ad retentionem & fixationem faciendam, & ad conseruandas figuras & formas. Porro orbis terrarum uniuersus distribuitur in

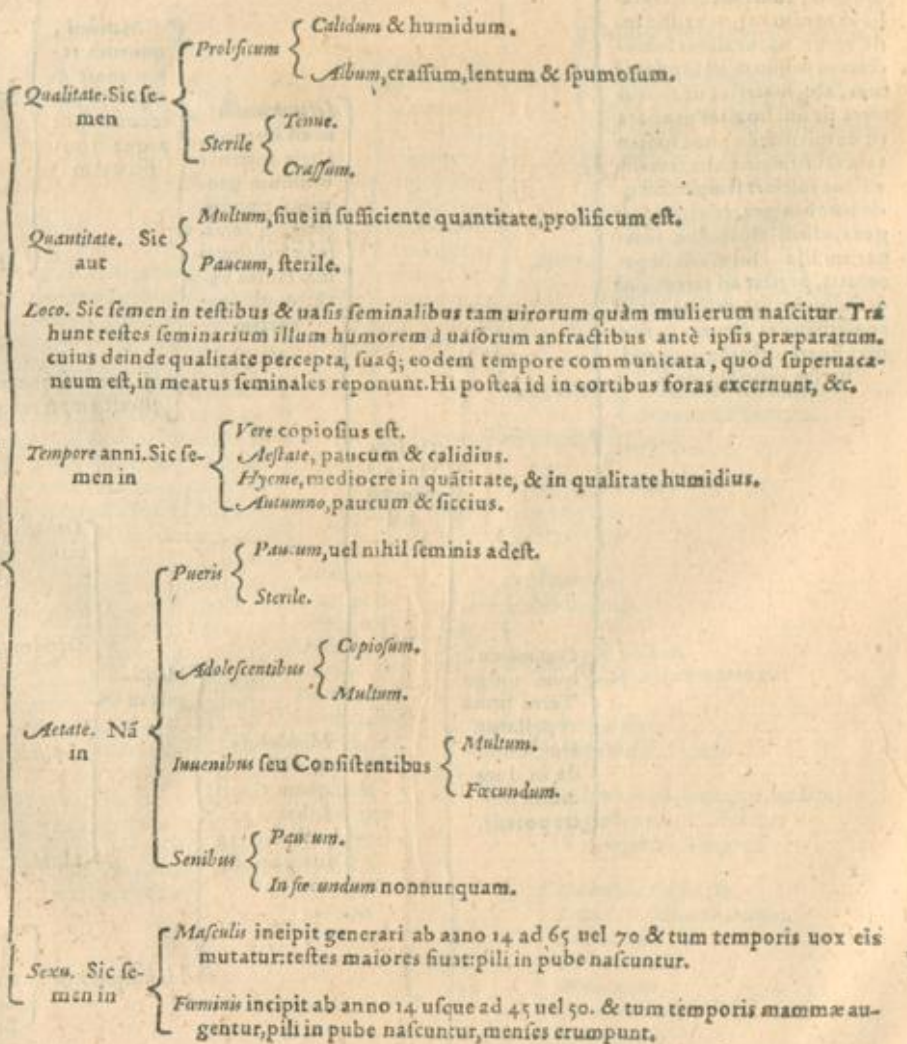




PINGVEM terram ut dignoscas, paruulam glebam dulci aqua consperge & subige: si glutinosa est & adheret, constat illi inesse pinguedinem. Rursus effossa serobe, eademq; terra repleta, si terra dehiscat, exilis est & macra: si prominat, pinguis, media, si mediocris. Cardanus de Variet. rerum.

De Semine, in genere.

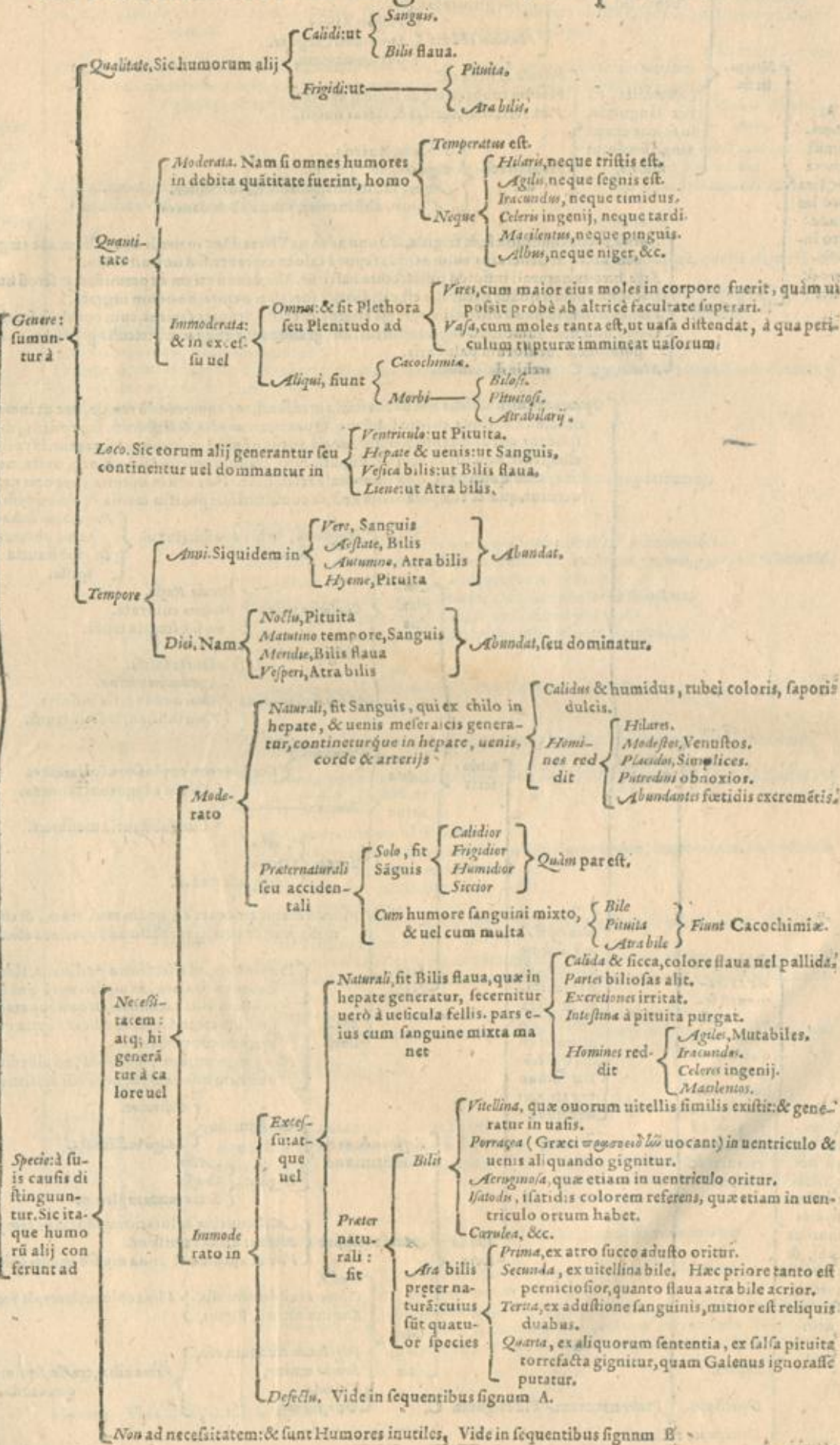
Semen est excrementum utilis & ultimi alimenti: vel est substantia genita ex viili & ultimo alimento uiuentis, potestate, aut actu continens ipsum uiuentis. Generatur ex sanguine superfluo, qui per arteriam & uenam ad utrumque testem descendit, non recto itinere (ut in masculis) sed anfractibus, in quibus paulatim albescit, tum demum ubi iam ipsos testes attigerit, seminis substantia in ipsis manifestè apparet. Huius differentia sumuntur à



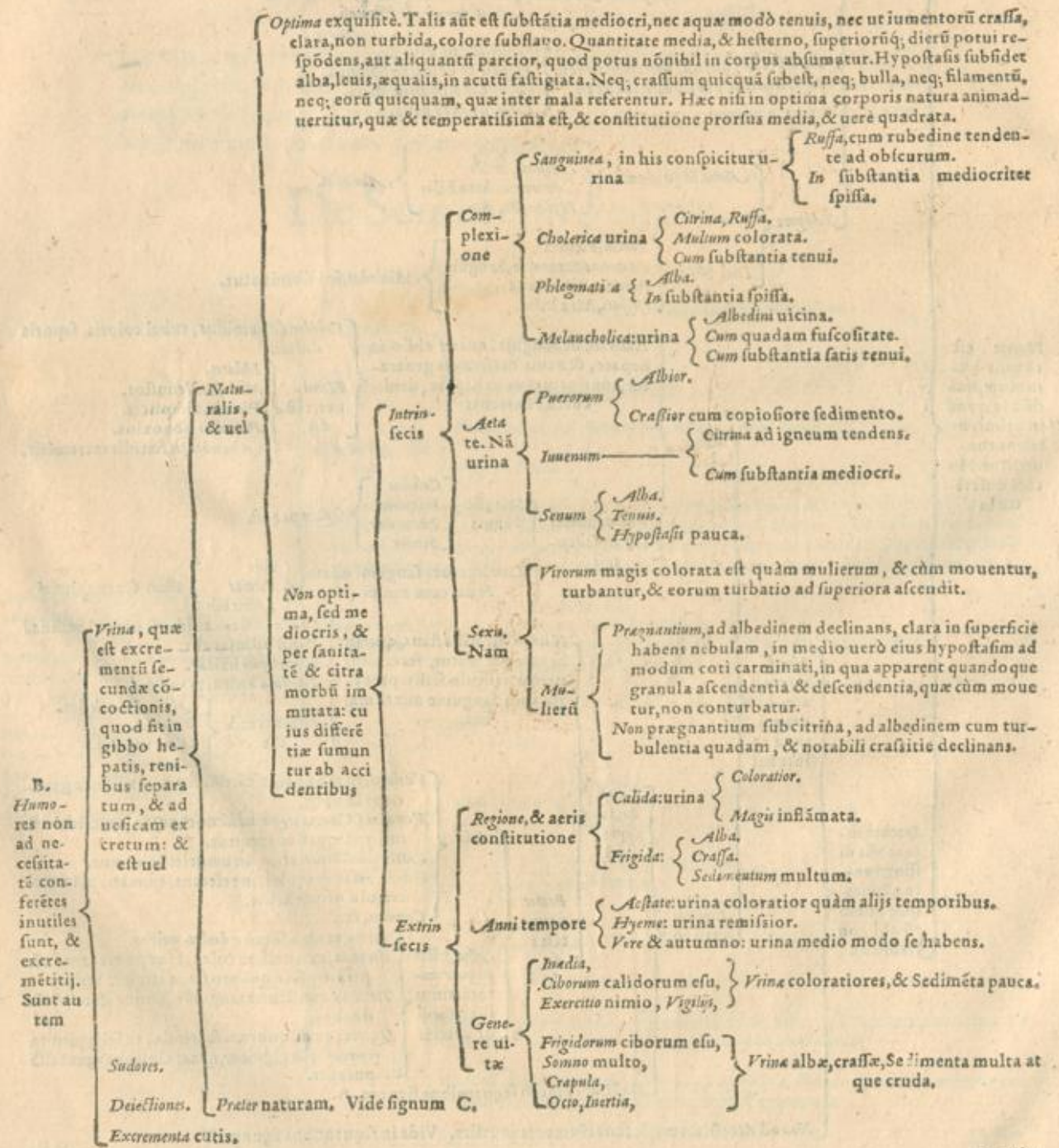
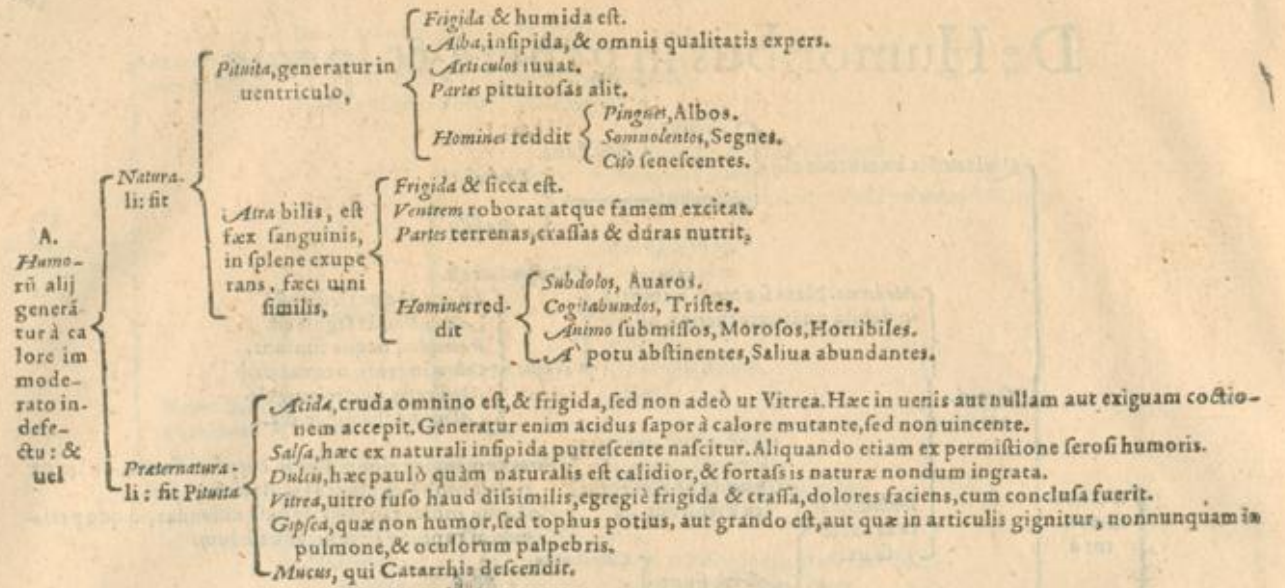
De Hu-

De Humoribus in genere, & specie.

Humor est corpus humidum, fluidum, in quod in primis nutriens convertitur. Horum differentia in



A. Humo.



PARS I. DE VRINA.

Tenuis. Talis urina sub ijs tantum coloribus inuenitur, qui ad rubrum procedunt, sub albo, pallido, aureo, croceo, ad rubrum usque. Nunquam enim coerulea, liuida aut nigra tenuis apparet. Significat uel

- Inimutam concoctionem, natiuique caloris penuriam ex intemperie sola, citra humorum uitium.*
- Venarum obstructionem.*
- Hepatis debilitatem.*
- Immoderatam potationem.*
- Renum uel ureterum obstructionem à calculo, grumo, pure, uel caruncula, &c.*

Crasa, quæ non potest esse, nisi ob admixtionem alicuius crassefacientis, secundum uariam humoris admixti naturam, & quantitatem, uarias fortiter in crassitudine differentias: & significat ob crudorum humorum copiam uel

- Concoctionis priuationem.*
- Caloris oppressio nem.*

Substantia, cuius quatuor sunt differentie,

Clara, splendida, seu perspicua, quam uisus acies facile penetrat, quæ fit à spiritu & calore uel

- Naturali.* Talis significat *Perfectam & optimam coctionem, humorum bonitatem, Naturæ caloris summam ubertatem.*
- Non naturali:* significat *Cruditatem, Ignem calorem, qualis est in febris.*

Turbida seu obscura, per cuius medium non uidemus, quæ fit à paucitate spirituum, & caloris innati: & semper pro ratione caloris & spiritus uel magis, uel minus lucida urina fiet. Hæc significat uel

- Affectum Vesicæ & Renum* In quibus uel humoris est copia, uel ulcus, è quo cruor uel sanies, pus, aut mucus.
- Crasorum humorum copiam in uenis, quos difficile coquit calor innatus;*
- Morbos diuturnos & contumacos.*
- Capitis dolorem.*
- Veterum, & Lethargum, maximè si diutius perseueret.*

C. Urina præter naturam differentie sumuntur à

Quantitate

- Panca. Talis indicat uel*
 - Cibi & potus paucitatem.*
 - Enacuationem immodicam, siue per egestionem, siue per sudorem, &c.*
 - Renum uel ureterum, uel uesicæ obstructionem, à calculo, grumo, pure, uel tuberculo;*
 - Retentionem aquo sitatis in loco aliquo, ut in hydrope.*
 - Ingentem caliditatem, humiditatem absumentem, ut in febris;*
 - Caloris & uirtutis mortificationem, ut in morti proximis.*
 - Nimiam frigiditatem, paralyticantem uesicam, ut in stranguria,*
- Inflammationem* *Ami Collæ uesicæ Veterum* *Coarctantem uesicæ collum.*
- Humorum cruditatem & compactitatem, qui difficile secernuntur & permeant;*
- Mutationem porus in nutriendum, quod extenuatis, & ex morbo conualescentibus frequens esse solet*

Multa: indicat uel

- Assumptionem cibi multi & potus.*
- Ingentis aquæ copiam, quodam in loco tam diu coercitæ, eruptionem, ab hydrope, uel multa cruditate prouenientem.*
- Repletionem multorum humorum in uenis.*
- Crisim, per uiam illam.*
- Humorum liquefactionem, ut in febris incensuis, & principio hecticæ, & tunc apparet urina unctuosâ.*
- Nimiam renum caliditatem, aquositatem ad se attrahentem ab hepate, antequam digestio fiat in eo, ut est in diabetica passione: & tunc urina est ualde multa, aquosa, tenuis, ut in crapula.*
- Medicamentorum diureticorum assumptionem, uel uini aquosi, &c.*
- Paruitatem expulsionis aliarum superfluitatum, uel propter sudorem, uel egestionem;*

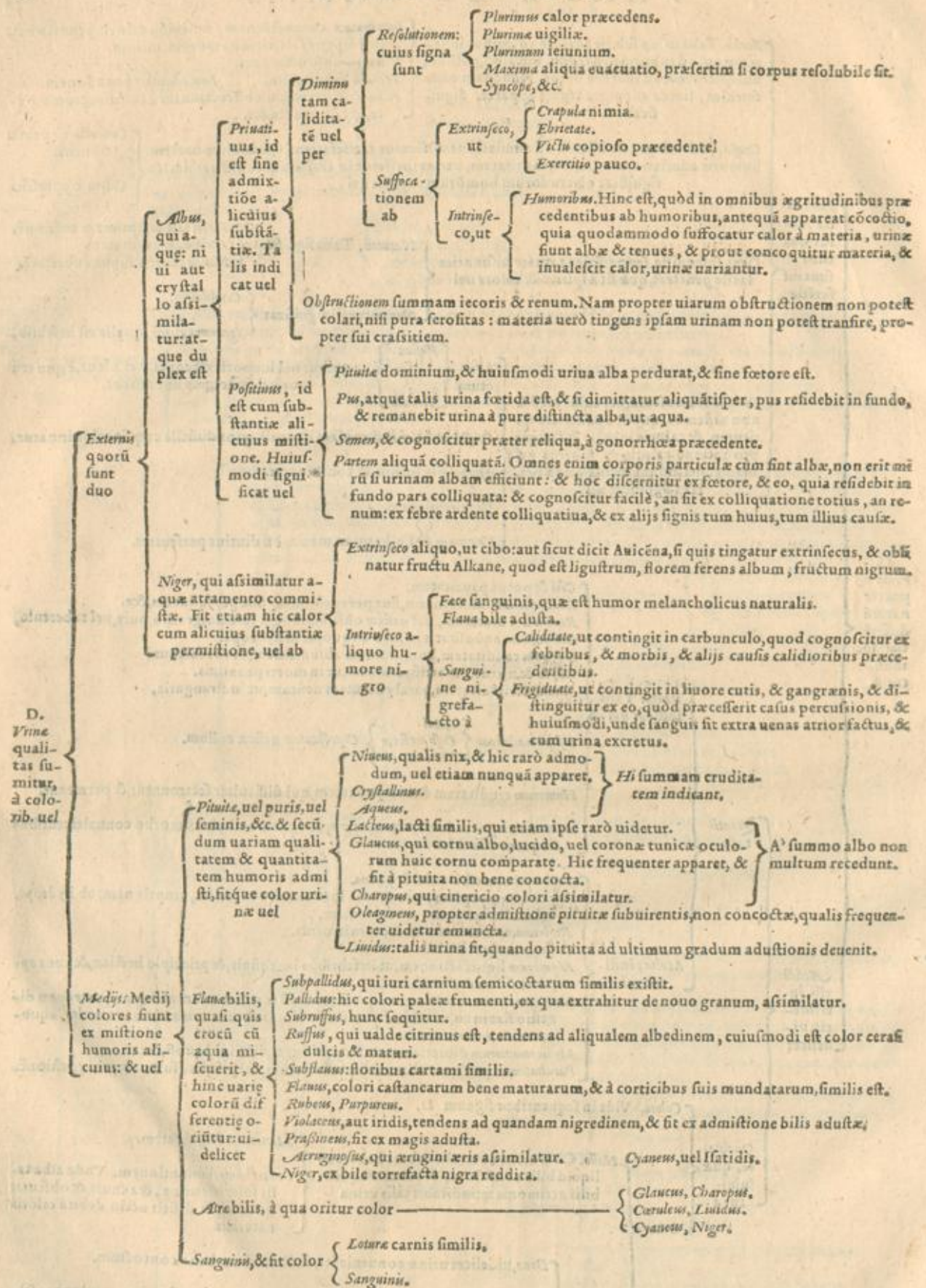
Qualitate, quæ sumitur à

- Colore.** Vide in sequentibus signum D.
- Odore**
 - Nulla.* Cùm urina naturalis debeat habere a liquid bilis admixtam, & per consequens bilis acrimoniam: indicabit talis urina *Maximam frigiditatem.*
 - Concoctionis diminutionem. Vnde alba talis solet esse urina, & tenuis & obscurâ quia in ipsa deficit actio debita caloris naturalis.*
- Aliquo**
 - Bono, uidelicet urinae conueniente, indicat cibum bene concoctum.*
 - Malo siue fetido, qui prouenit uel à*
 - Membro putrefacto, per quod pertransit urina, quod cognoscitur ex dolore & alijs signis.*
 - Putrefactis humoribus, unde in maximis putrefactionibus, ut in febris pestilentialibus urinae & excrementa fetidissima redduntur: & hæc semper intellige, nisi ab extrinseco contingat;*

Contentis, Vide in sequentibus signum E.

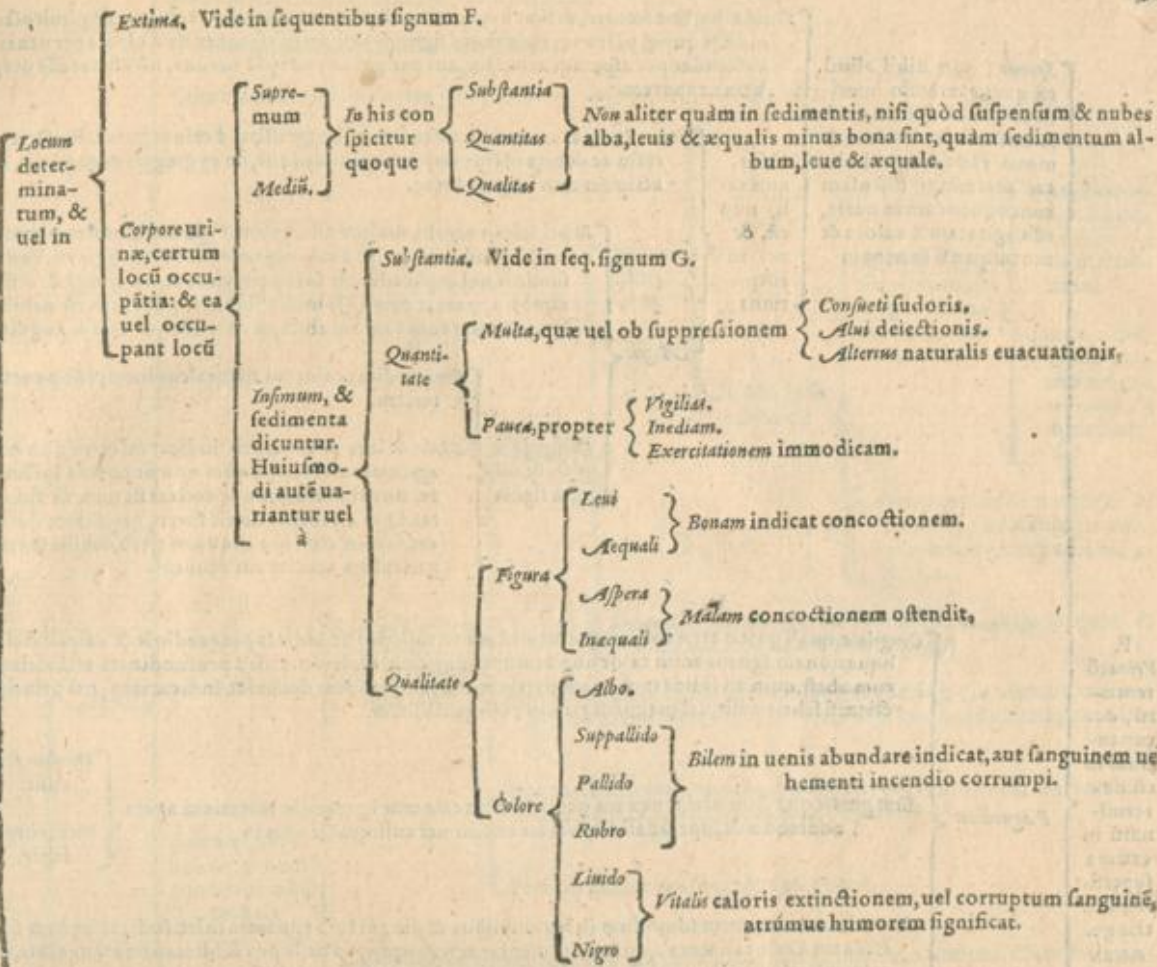
D. Urina

LIBRI PRIMI



IN coloribus urinarum semper obseruandum erit, an in melius, an in deterius processus indies fiat. Hinc enim cognoscitur actio naturæ.

CONTENTVM in urina est corpus aliquod extrinsecum (extrinsecum dico, quod non est de substantia ipsius) excrementum terreum super additum aquositati urinae, generatum per sublimationem à calore moderato, uel immoderato.



E. Urinae contentorum alia occupant

Nullum certum locum occupantia, sed per totum urinae corpus dispersa, uel

Semper perseverant, & urina, ut turbida mingitur, talis etiam permanet. Indicat non esse perfectam sublimationem, sed actionem fieri in materiam crassam & densam, & permisceri humores. Quod si huiusmodi urina appareat

In morbi principio, pessimum est signum, tamen indicat multitudinem humoris putrescentis exagitari a calore igneo, tendente ad corruptionem, & non potest esse a calore naturali, qui semper ordinate procedit, unquam in principio aggreditur materiam. Quod si haec urina sit cum pulsu debili, aetate senili, tempore hyemis, uirtute non constante, letalis erit aegritudo. Si autem aetas sit iuuenilis, & uirtus constans, & alia bene attestentur, longa quidem erit aegritudo, & non periculosa, non tamen desperata.

Post principium, ut an urina clara apparuerit, nunc perturbata incipiat apparere: ut cognoscamus, an talis aegritudo, quae perturbacionem istam facit, sit a calore naturali, an ab igneo, oportet constantiam uirtutis & reliqua attendere: quae si bona sint cum bonis signis, indicat uirtutem ualidam agere in morbum, & iam adesse propere statum. At si huiusmodi urinae sine cum alijs malis signis, indicat quod putredo augetur, & quod calor igneus putredinalis incipiat humores uehementius exagitare, & dominari super ipsos: & hoc saepe uidetur in febribus pestilentialibus.

Cum mingitur, perturbata est, sed paulo post residet. Haec bonam habet semper significationem. Indicat enim, quod in uenis bona inceperit fieri concoctio, & quod concoquitur, habet iam aliquam formam, licet imperfectam: sed dum calor feruet in uenis, partes aliquae terrestres ipsi admiscuntur, quae adhuc ab ipso calore non sunt perfecte separatae.

Clara quidem mingitur, sed paulo post perturbatio contingit: quae si est in corpore

Sano, indicat sanitatem culpata: quia calor subintravit materiam aliquam crassam, quae est intra uenas, & ipsam pellucidam fecit, rarefaciendo partes ipsius, qui calor & spiritus ubi exhalat, ab aere extrinseco refrigerata, urina redit ad propriam naturam, & perturbatur. Hi admonendi sunt, ne plures cruditates colligant.

Aegro

- In principio, malum indicat: quia agitatio fit a calore igneo.*
- Post principium cum signis*
 - Bonis: indicat futuram concoctionem.*
 - Malis: calorem igneum auget ostendit.*

b E. Urina

LIBRI I. PARS I.

Urina alba, sine foetore, & sine hypostasi mala, indicat materiam crudam & pituitosam in uenis. Est quoq; plerunq; maximum signum catharri descendens a capite per uenas. Nam si descendat per asperam arteriam, aut per gulam, aut per neruos, no est necesse ut spuma in urina appareat.

Spuma, quae nihil aliud est, quam extensio humidi uiscosi cu spiritu crasso misti, facta a calore & motu. Haec semper indicat materiam uiscosam concoquendam in uenis, esse agitatam a calore & motu: quae si fuerint in

Urina, quae talis non est, & uel in corporibus

Sanis. Indicat materiam uiscosam esse aggressam a calore naturali. Qua de causa, recta ac debita uictus ratione utendum erit, ne aggregentur materiae, & caloris actiones non impediuntur.

In principio morbi, malum est signum. Quoniam multam materiam concoquendam indicat, & a calore praeter naturam agitari. Unde indicium sumitur, uel aegritudinem fore perniciosam, uel longam & difficilem, maxime si appareat cum alijs malis signis, & praeterea cu debili uirtute. Spuma enim tunc tantum abest, ut detendat, ut etiam augeat malitiam.

Aegri

Boni: indicat calorem naturalem incepisse penetrare materiam.

Post principiu, & uel cum signis

Malis, colore & contentis: indicat calorem non naturalem agitare materiam, & cum non sit potens ipsam resolueri, mouet tantum, unde excitat flatum, & spumam generat. Quod si uirtus fuerit fortis, periculum quidem indicat, tamen cum spe aliqua. Si uero debilis fuerit uirtus, periculum maximum denotat.

F.
Urinae occupantium locum determinatum in extrema superficie, sunt tria genera:

Pinguetudinis

Congelata, quasi guttae cereae colliquatae, ut etiam manu tolli possit. Indicat pinguedinis & adipis siccoris colliquationem. Igneus enim calor non tantum adurit partes leuiore, sed profundiores etiam attingit: & parum abest, quin ad solidorum etiam partium consumptionem deueniat. Indicat itaq; uel principium hecticae: si febris adsit, uel magnam renum colliquationem.

Sicut guttae quaedam olei, tanquam oculi. Indicat calorem igneum in materiam agere adurendo & superassando. Indicat autem uel colliquationem in

Renibus, si febris no adsit.

Toto corpore cum febre.

Sicut telae araneae, quemadmodum in leguminibus & pingui iure apparere solet. Indicat bonam fieri concoctionem a calore naturali, qui non uiolenter extrahit pingue utile pro sublimatione sanguinis, unde excrementa aliquid etiam eius utilis obtinent: modò uerum sit, quod semper proportione respondeat rei, a qua excernuntur.

Quantitate

Magna, lata, profunda, & uel in corpore

Pingui, minus malum significat.

Macro, maximam indicat colliquationem.

Pauca, angusta, minorem indicat consumptionem, praesertim in corpore carnosio & pingui.

Qualitate: & uel

Colore. Nam circulus

Subnigricans, indicat calorem igneum assare & adurere humores.

Viridis: non extremam indicat assationem.

Odore: foetor enim certissimum putredinis indicium est.

Circulus uel corona, est quoddam urinae superficiem ambiens, generatum ex humido natiuo, colliquato a calore igneo, unde ex toto genere praeter naturam est. Indicat autem calorem igneum, colliquantem humidum natiuum, qui quidem admodum malignus est, & intensus, ut in febribus ardentibus & colliquatius. Huiusmodi autem circulus uariatur uel in

Spumitate: & uel cum signis

Boni, in colore, substantia, & ceteris conditionibus, & cum aegri uirtute robusta, humidum quidem natiuum colliquari indicat, sed spuma detrahit malitiam huiusmodi colliquationis. Significat enim quod calor naturalis, aliquid hoc in loco facit, & quod aliquam materiam ad concoctionem praeparat, unde tumescit & spumosa redditur: admisceatur autem coronae: quoniam materia est admodum admista cum substantia colliquata.

Malis, in quantitate, qualitate, contentis, cum mala morbi tolerantia. Talis namq; indicat perfectam malitiam colliquationis. Indicat enim calorem esse diminutum, in quantitate, non in malitia. & ratio est, quia diminutus est calor innatus, super quo fundatur calor igneus in subiectum, colliquando. Verum cum non possit assare, sicut prius, in hac debilitate adurendi facit huiusmodi ampullas, quae non sunt albae, sed uirides, aut nigrae, & tunc praeterquam quod indicat aegritudinem seuissimam, indicat etiam desperatum omnino esse corpus, & calorem naturalem per se extinctum.

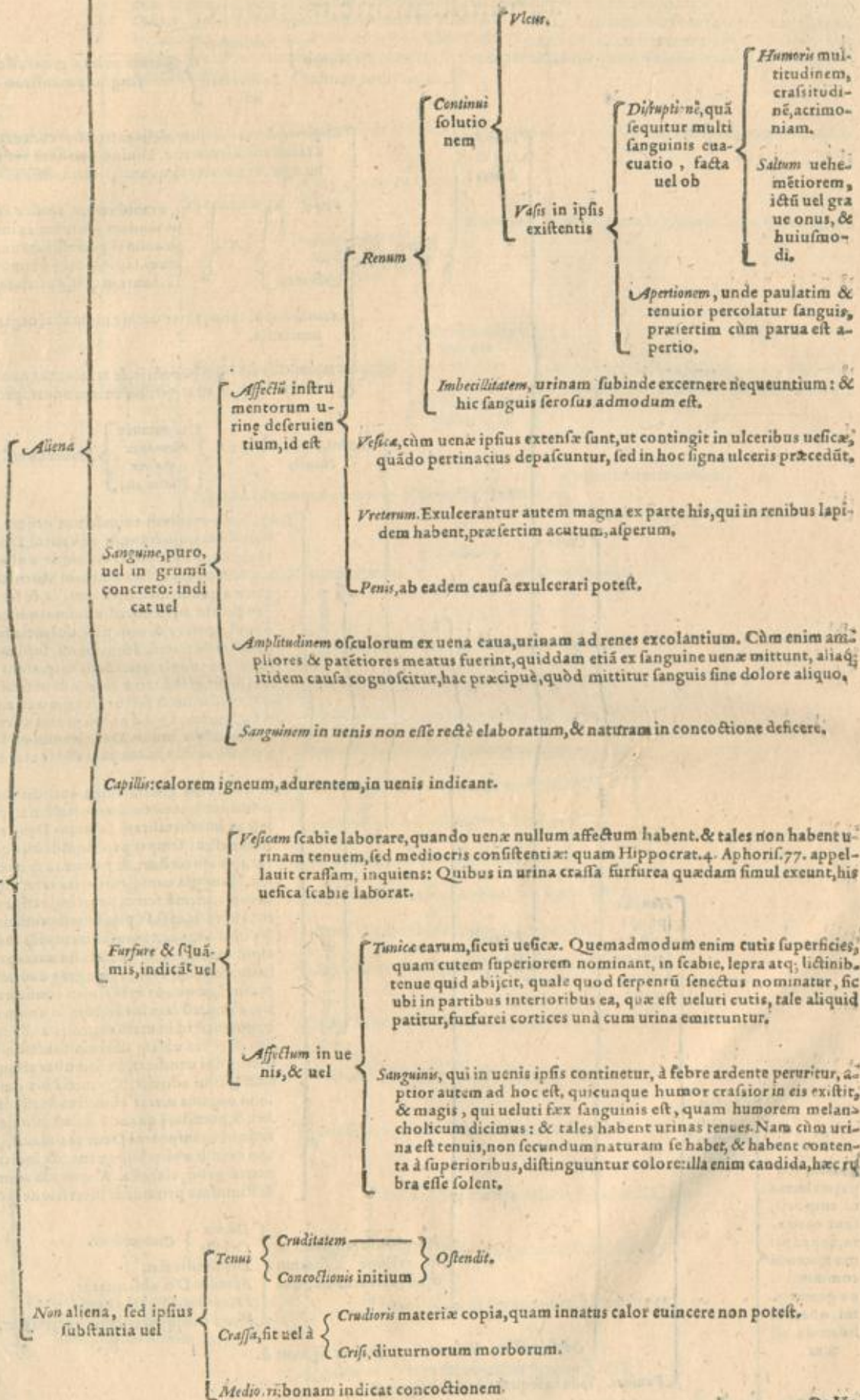
NOTANDVM, quod in ultima tunc non apparet huiusmodi corona, quia tunc humidum natiuum, cum iam sit ferè totum absumptum & colliquatum, paucum admodum est.

G. Sed.

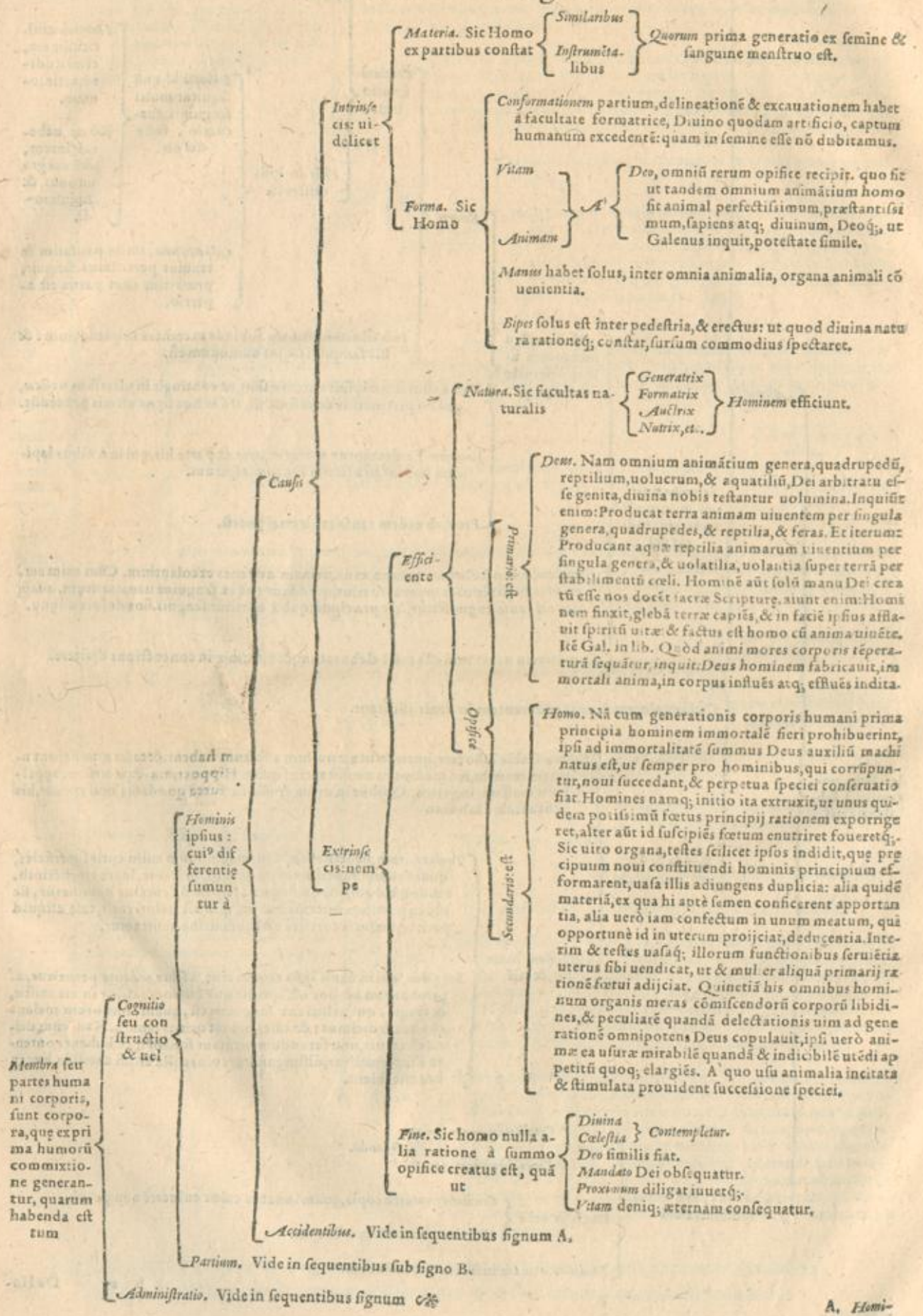
Puræ: in ueteratum ac fordidum ulcus indicat.

Caruncula: exulceratos renes demonstrat.

Calculo uel arenulis: calorem igneum uel in renibus, uel in uesica ostendit.



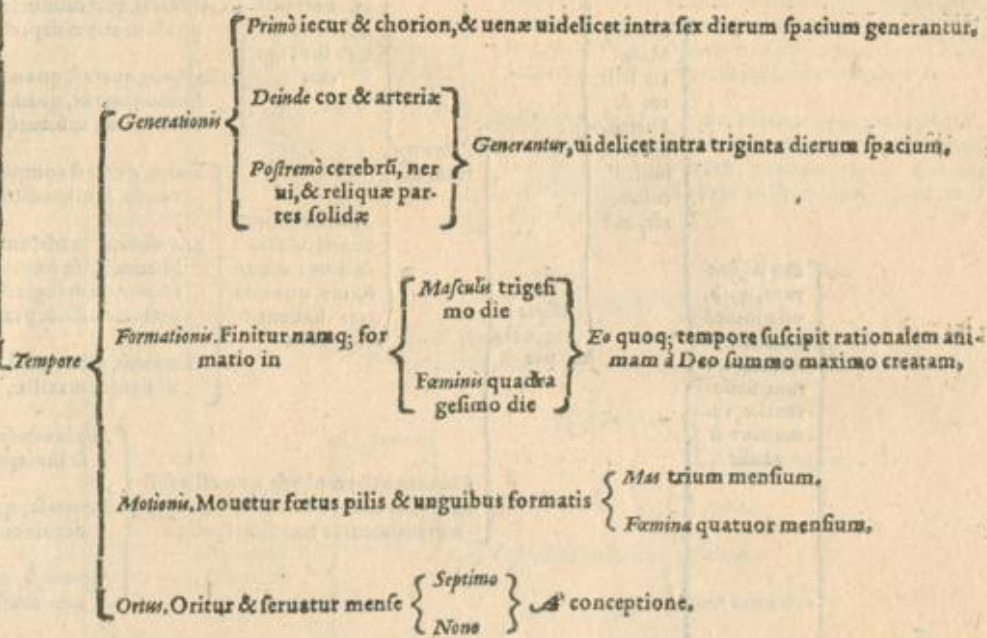
De hominis, partiumque similarium & instrumentalium cognitione seu constructione atque administratione, in genere.



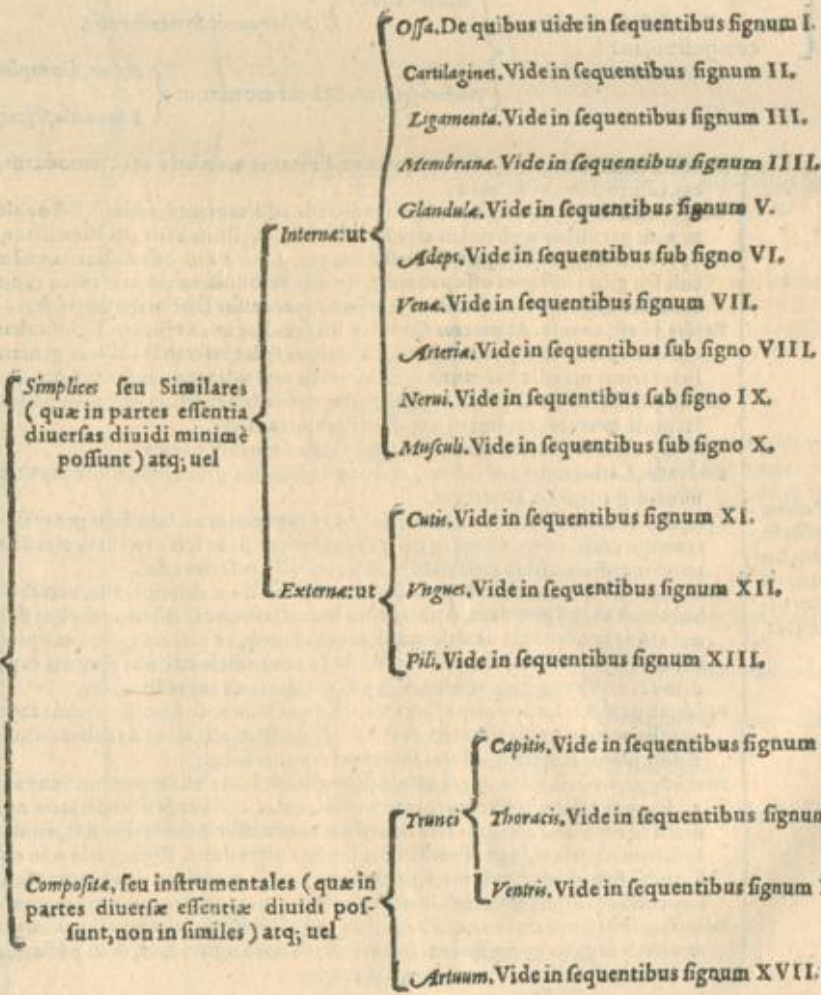
A. Homi-

Loco. Generatur in utero matris. Semen enim masculi uterus concipit, cum semen à testibus foeminae re-
iectum per duo uteri cornua uiam subliniens, ei miscetur. Verùm semen uterus amplexatur, & undiq;
se colligens tangit, ore aded compresso, ut neq; specilli acumen capere possit, calore uerò suo, externâ
superficiem seminis siccat, atq; obdurat, ita ut putamini interiori oui similis reddatur, principio qui-
dem tenuis membrana, uerum successu temporis crassa & fortis, totam integit uuluaui interiorem,
Græci χορίον, nos Secundas appellamus. Interim uerò natura nunquam ociosa ex semine duas alias pa-
rit membranas: quarum altera Amnios est, siue sudoralis, quæ sudorem foetus excipit: altera uerò Ala-
ntoïdes, hoc est intestinalis, prædicta tenuior, urinam per meatum, quem Vracon appellant, ab infantis
uesica recipit, &c.

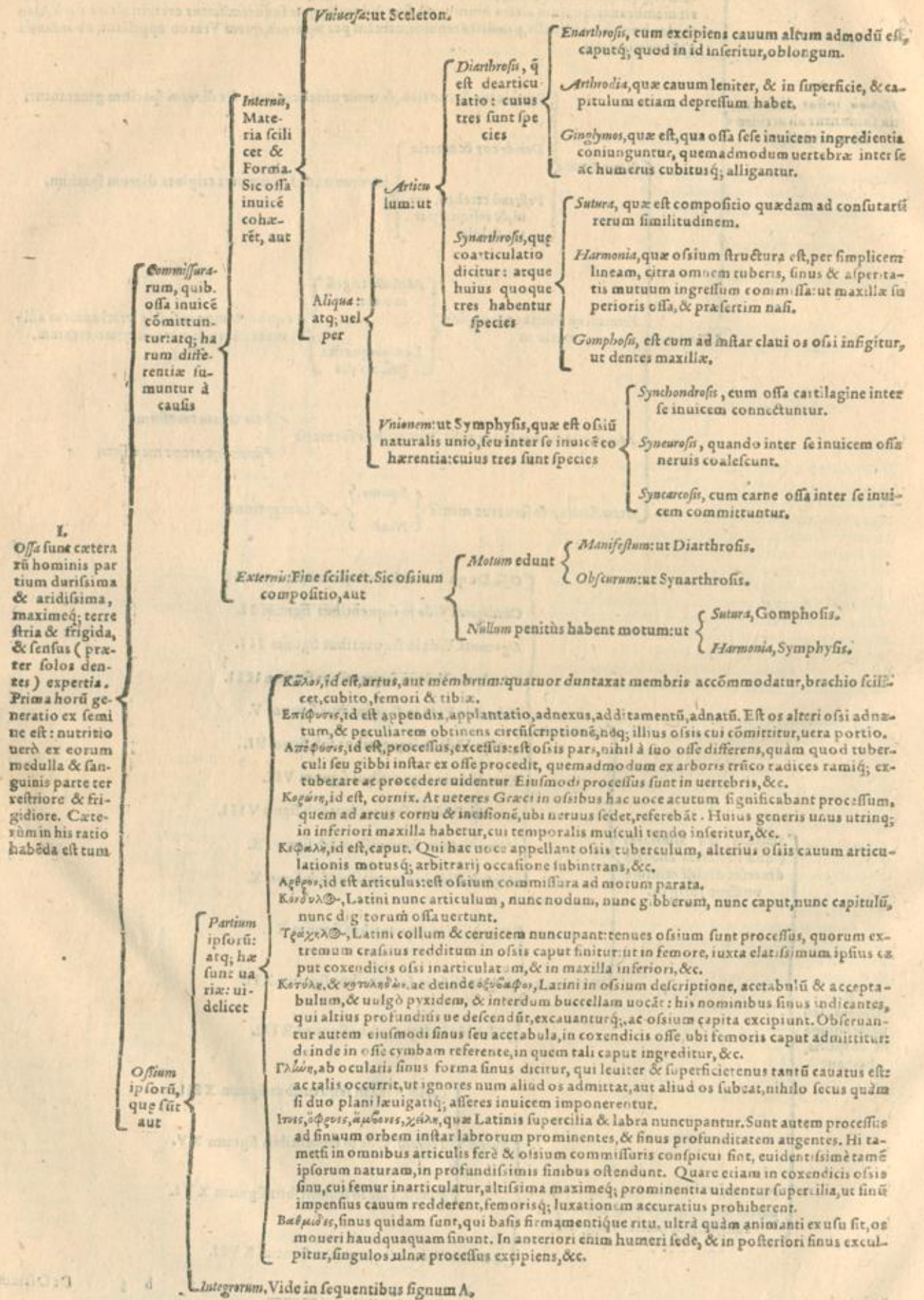
A.
Foemina ipsius differen-
tiæ sumuntur ab acciden-
sibus: uidelicet



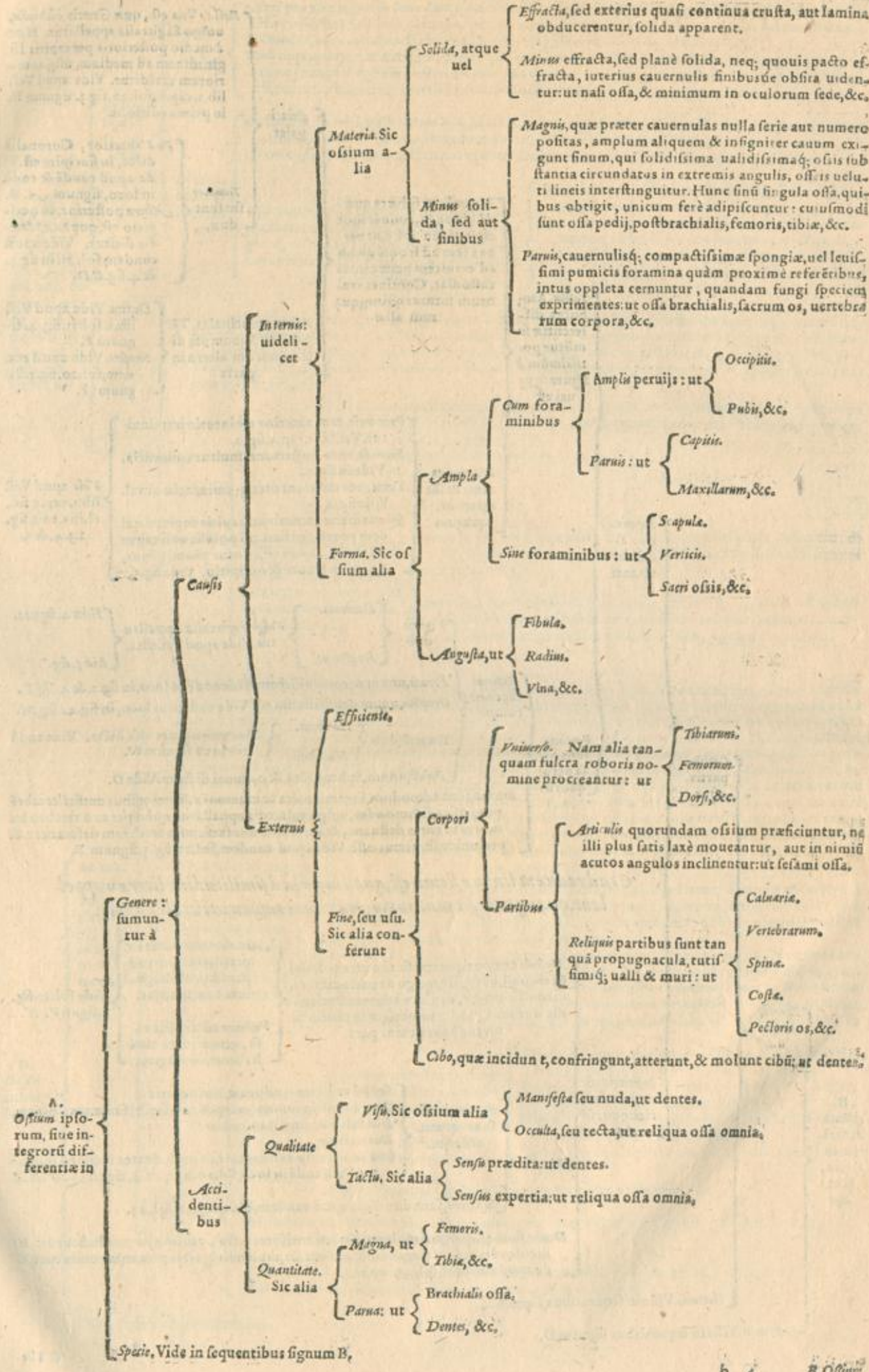
B.
Membra, seu
partes huma-
ni corporis,
sunt aut



De Ossium constructione, seu cognitione, in genere.



A. Ossium



Recla. Vna est, quæ Græcis *ὀπίσθια*, uulgo Sagittalis appellatur. Hæc à medio posterioris per capitis 16 gradum ad mediam usq; anteriorem extēditur. Vide apud Ves. lib. 1. cap. 6. fol. 20. fig. 3. signum E. in prima editione.

Principales

Transfertur sunt duæ,

Vna anterior, Coronalis dicta, in sincipite est. Vide apud eundem & eodem in loco, signum A. B. Altera posterior, in occipitio est, quæ *λαμβδωδης* dicitur. Vide apud eundem fol. 21. in fig. 3. & 4. fig. C. D.

Minus principales, Temporales, Squamosæ dictæ, quarum altera in parte

Dextra. Vide apud Ves. lib. 1. fol. 21. fig. 4. signum F. Sinistra. Vide apud eundem fol. 20. fig. 3. signum E.

Naturalis, ut sphaera quædam oblonga, eminet in occipite & sincipite, ut nervos tam ad frontem quam ad ceruicem permeantes custodiat. Continet cranium suturas quinque, quarum alia

Totum. Atque huius differentia sumitur potissimum à figura: quæ uel est

Præternaturalis: & sunt quatuor, quarum

Prima est, cum anterior eminentia imminuitur. Ves. lib. 1. cap. 5. fig. 2. Secunda, cum posterior minuitur eminentia. Vide in fig. 3. Tertia, cui deficiunt utraq; eminentia simul. Vide fig. 4. Quarta species acuminati capitis cogitari quidem potest, sed fieri non potest: ut si caput ad utraq; aurem efficeretur prominētius, quam in fronte & occipitio. Vide fig. 5.

Vide apud Ves. lib. 1. cap. 5. fol. 18. in 1. edit. fig. 2, 3, 4, & 5.

Superioris: uidelicet Cranei

Verticis duo { Dextrum. Sinistrum. }

Vulgo Parietalia appellantur. Vide apud Ves. lib. 1.

K. in 4. figura. L. in 3. fig.

Externa septem: nempe

Frontis, unum coronale dictum. Vide eodem in loco, in fig. 3. & 4. fig. L. Occipitis, unum densissimum est. Vide eodem in loco, in fig. 4. fig. M. Temporū, duo { Dextrum. Sinistrum. } Squamosa uel petrosa dicta. Vide eodem in loco signum N. Palati, unum, Sphenoidea, & os cunei dictum. Vide O.

Interna, sunt admodum foraminulæta & cauernosa, meningibus uersus cerebrū præposita, Ethmoides, uulgo colatoria appellantur, quod per ea à cerebro humores in nares defluant, & aer inspiratus sursum in cerebrum deferatur: & pro unico sumimus ossē. Vide apud eundem, fol. 22. fig. 5. signum Z.

Capitis partisque

Os ad radicem linguæ situm est, quod uocatur à similitudine literæ u appellatur, quanquam sit minimum, maximas tamen utilitates habet.

Musculo temporis præposita, in utraq; faciei parte unū, os iugale, uulgo os pacis dictum, medullæ expers, densum atque instar lapidis durum. Quod transuersum in medio suturam habet: cuius pars

Anterior tum parte superioris percilij extrema ad paruum oculi angulum continuatur. Posterior cum capitis offe, quod iuxta aurē habetur, coniungitur.

Vide fol. 22. fig. 5. signum V. X.

Terni, atque uel

Inferioris: uidelicet faciei: quorū alia

Maxilla

Sex ad radicem oculorum, utrinque tria. Duo, in quibus omnes (exceptis incisorijs) firmantur dentes. Duo sub narium foraminibus. Duo narium, Duo in maxillæ extremitate, in quibus dentes incisorijs insuntur. Vide eodem in loco, fol. 20. fig. 3. & 4. signum Q. S. P. X. Z. Inferioris, sunt duo. Vide apud eundem, lib. 1. cap. 10. fol. 43.

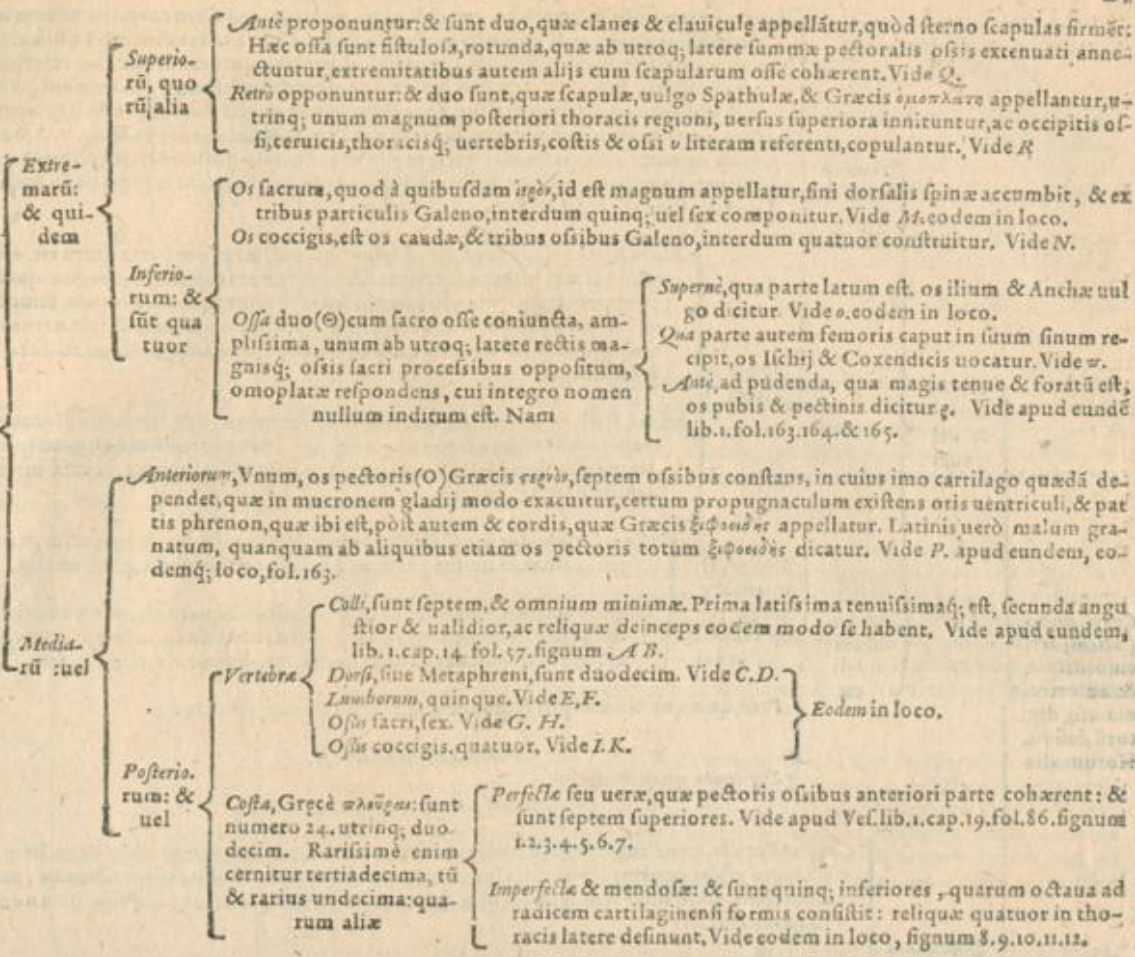
Dentes sunt 32. quorum molares uiginti, incisores octo, canini quatuor habentur. Hi incidendis & confringendis & atterendis, molendisq; cibis priuatim conducunt. Vide apud eundem, fol. 45. cap. 11.

Thoracis. Vide in sequentibus signum C.

Artuum. Vide in sequentibus signum D.

B. Ossium differentia in specie, sunt aut

C. Thoracis ossa (vide apud Vesal. lib. 1. c. 60. fol. 163. & 164. & 165. fig. 1. 2. & 3. signū I. K. L. M. N.) sunt partium, uel



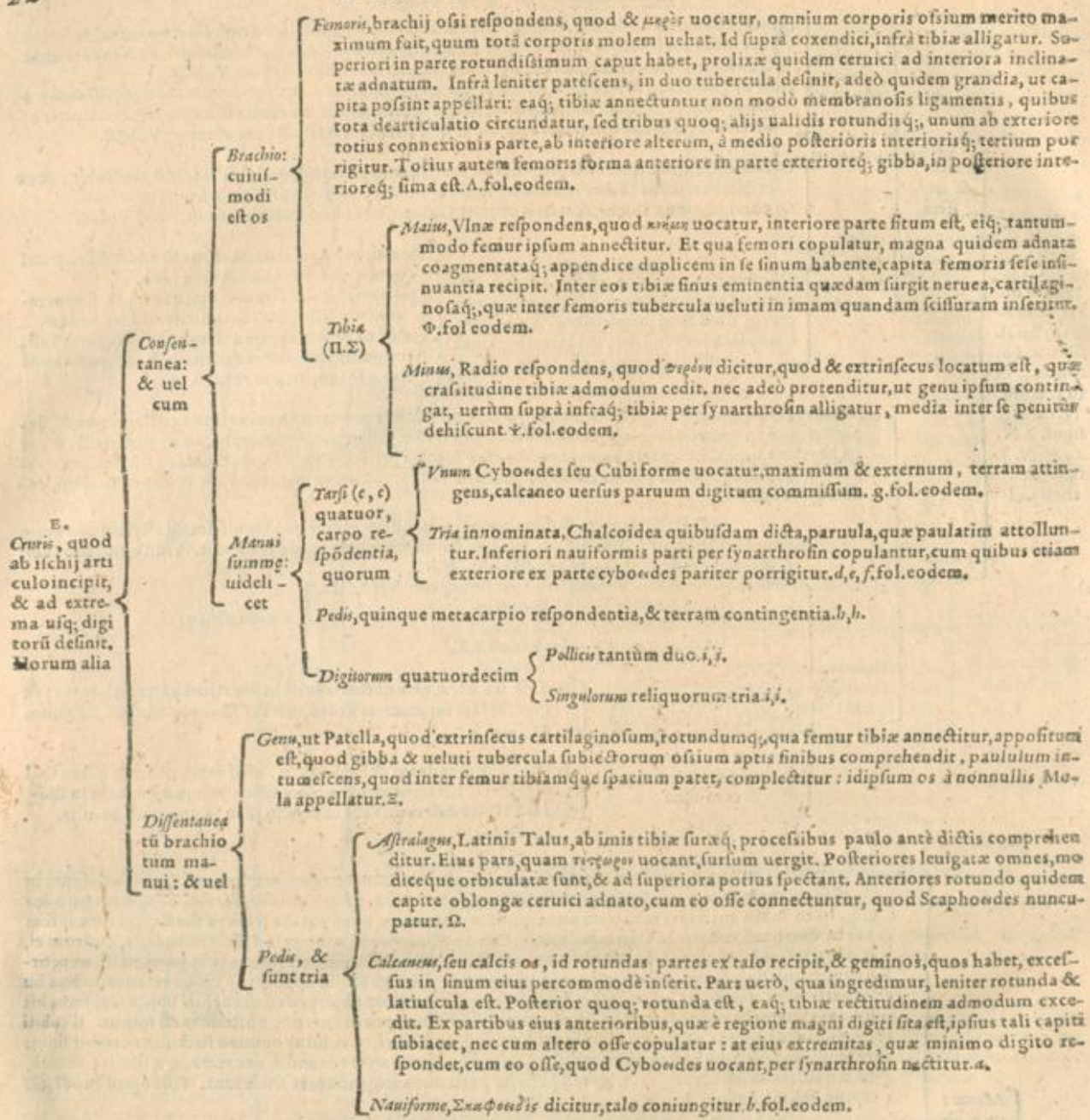
Humeri, seu brachij, os unum omnium totius corporis, femore tantum excepto, maximum, idq; utrinq; supra infraq; alligatum est. Summa eius pars grandiusculum habet caput, parua quidem ceruici coagmentarū adnata. In eo iuxta anteriorem partem sinus quidam est, cuidam quasi patula scissura simile, qui totū ipsū caput in duo quasi tubercula bifariam diuidit. Pars autē inferior in tubercula desinat inæqualia, quorum ei, quod extrinsecus sitū est, radij capitulum annectitur: cum eo uerò, quod est interiore in parte, nullū os prorsus cōmittitur. Eamq; ob causam est paulo pōit grandius, longè maius apparet, quàm os exterius. In ima humeri parte sinus perhumilis est concuus trochlearū orbitis, cubitus hunc circū mouetur. Vbi autem sinus hic desinit, in extremis utrinq; lateribus duo præterea sunt sinus, quorū anterior posteriore est minor. In cubiti coronas, hoc est acutos processus excipiunt: horumq; anteriorē, cū cubitus omnino flectitur, anterior sinus: cum tenditur, posterior posteriorem recipit. Cæteræ humeri partes rotundæ, nec rectæ, nec similes ex toto, gibbæ quidem anteriore atq; exteriore in parte, in posteriore atq; interiore sinæ sunt. Vide apud eundē lib. 1. cap. 60. fol. 163. signum S.

Manus: quæ ab humeris incipit, & in digitorū extrema definit: atq; sic



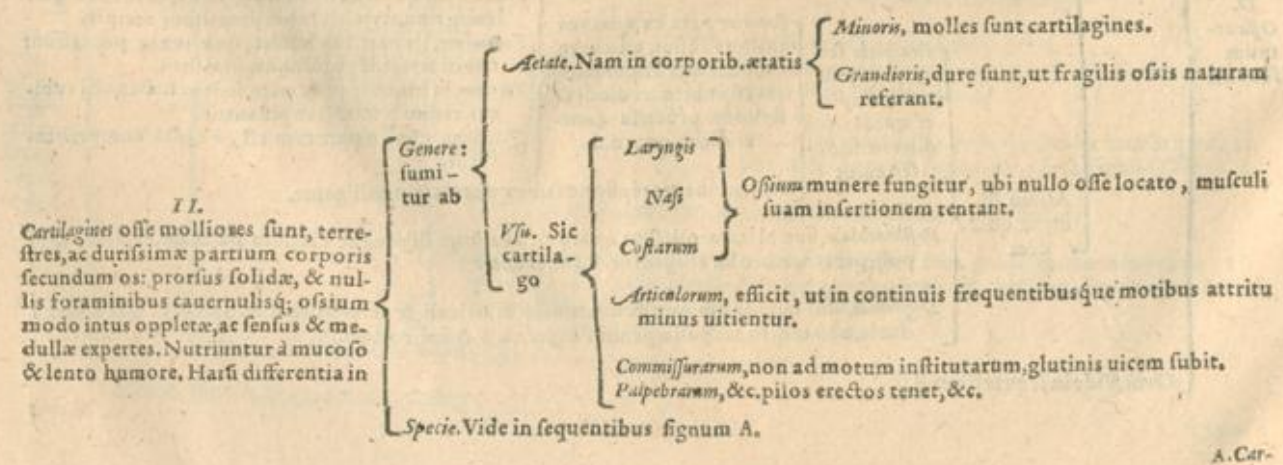
Carpū, Vide in sequentibus E.

E. C. H. i.



Quod si quod ossiculum alibi, utpote in corde, in naso, in gutture, itemq; in aliquo ex digitis, ut quæ à Sesami similitudine Sesamoidea uocant (κ) non necessarium est, hoc in loco recensere. Galen. lib. De ossibus.

De Cartilaginum constructione.



A. Car-

Natura. Vt cumq; molles & longæ, utriq; tam inferiori quàm superiori palpebræ cõ-
tigit una cartilago, in palpebrarum extremo, qua illæ inuicẽ conuiuent, locata;
& inter cutem & membranulam palpebras intus succingentem reposita.

Palpebrarum: sunt
cartilaginee
duæ, quarum

Vfus. Vt his pili (quos Cilia uocant) infigantur, in illisq; tanquã in durius quoddã
solũ inforti erigantur. Ideo enim hæ potissimã creantur, ut pilos illos erectos;
neq; cæterorum pilorum modo flaccidos dependentesq; cõtineant. Deinde etiã
creantur, ut masculorum palpebras mouentium implantationi subseruiant.

Duæ ab inferiori nasi osium sede, qua hæc aspera & latiora, quàm superiori sede sunt, ena-
scuntur, quæ deorsum in anteriora exprorectæ, inuicemq; cõiunctæ, sensim molliores eua-
dunt, ac in extremo ueluti in cartilagineo ligamentum d. generantes, totam anteriorem
nasi regionem constituunt, quæ a nasi osium inferiori sede ad nasi terminum apicem quæ
pertinet.

Capitis:
uidelicet

Nasi:
sunt quæ,
quatuor

Vna ab osseo septo narium foramina dirimente enascitur, mollis quoq; ac ligamẽti naturæ
compos, quæ a tota anteriori septi illius sede antrosum præcedens, internæ duarum pri-
marum cartilaginearum regioni secundum ipsarum longitudinem adnascitur. Hæc parti ra-
tione in ea nasi parte, quæ ueluti ex faciei planitie porrigitur, nasi foramina interdiuidit;
quemadmodum osium illud septum ipsa foramina inibi disungit, qua super palati re-
gionem a naso ad fauces usq; ducuntur.

Duæ, quæ præcedentibus tribus, utriq; nimirum singulæ accedunt, quæ magis adhuc alijs
cartilaginibus ligamentorum naturæ participant, & orbiculatim linguæ unum nasi fo-
ramen cõstituant. Cartilaginee hæc interius suis lateribus inuicẽ colligantur, & aliarum
nasi cartilaginearum extrema integunt, solaq; motu donantur uoluntario, cuius ope sursum
deorsumq; & introsum extrosumq; uelluntur, proprijs in hoc donata musculis. Harũ
cartilaginearum latiores mollioresq; partes in nasi lateribus cõsistunt, ac nasi alæ nuncupan-
tur, quod quasi alarum modo nares occludant, referentq; ita homini inter respirandum
infignem usum præbentes.

Auris:
est una,
cuius

Natura. Enascitur ex orbiculo foraminis auditus mestui in temporis osse cælati: cuius cir-
cõferentia ideo exasperatur, ut promptius auri cartilaginẽ educat. Est mollis & tenuis,
tanto semper a capitis osse uersus auris extrema mollior euadens, quanto auris orbiculo
propius accedit, & quo minus sustinere aliquando debet. Ac proinde in auris pinnicula
huius cartilaginee nulla exproigitur portio, quod scilicet hanc propendentem, neq; eri-
gi neq; suffulciri oporteat. Porro ad temporis os hæc cartilago durior sentitur, & ut fir-
miori radice hæreat, crassior.

Vfus. Vt cute uestita auris corpus instar uanni constituat, idemq; commodè sustineat & ere-
ctam seruet.

Thoracis. Vide in sequentibus signum B.

A
Cartilagi-
nũ dif-
ferentiæ
in soe-
cie, sunt
aut

Cõprehẽ-
dendi:
uidelicet

- Humeri: & partis uel
 - Superioris seu capitis, cartilago læuis, quæ scapulæ sinui articulat.
 - Inferioris, cartilago læuis, quæ radij cum humero articulationi subseruit.
- Cubiti
 - Vna, qua brachiali articulat.
 - Radij: & uel partis
 - Superioris siue capitis, quæ sinu ulnæ excipitur, in quo uoluitur.
 - Inferioris, cartilago, qua ulna excipitur.

Manus, cartilaginee læues & lubricæ, cum capitum, cum sinuum.

Artuum
aut

- Femoris: & uel partis
 - Superioris, seu capitis, cartilago læuis,
 - Inferioris, cartilago læuis.
- Tibiae: & uel
& uel
 - Dextræ, quo externũ femoris caput excipitur, cartilago
simplici exactè mollior, æqualis, lubrica, læuis, unctuosã.
 - Superioris, sinum adaugens
 - Sinistræ, cui internum femoris caput articulat, carti-
lago simplici exactè mollior, impensè æqualis, lubri-
ca, læuis, unctuosõ humore obliã.
 - Inferioris, cartilago læuis, qua tibia ralo coarctatur.
- Pedis: &
uel
 - Tali
 - Qua internum tuberis latus interno malleolo committitur.
 - Qua tuberis sinus externum malleolum excipit.
 - Calcis
 - Tuberis uel capitis, cartilago læuis in tali sinum ingrediens,
 - Anterioris, cartilago lubrica.

Naniformis, &c. Cartilago lubrica, &c.

V. Cap.

Scapularum, quarum cartilago, externa sedes crassa est, sensimq; ad sinus centrum ducta gracilescit, ac multo ante centrum desinit: quasi quis sinum in abito anulo augeter, cuius orbis instar trianguli esset contusus: & istius trianguli externu latus exteriori articuli ambitum respiceret: inferius uero latus sinui incumberet: superius aut humeri caput spectaret, adeo ut duo anguli ambitum articuli contingerent, tertium interim sinus centrum spectaret. In huius sinu cartilaginem ligamenti substantia, composita Natura crebro effingit, qua sinu auget, profundioriq; efficit, nimiamq; luxandi promptitudinem multum corrigit, parum interim laxissimos differetesq; brachij motus, quibus maxime indigemus, praepedies. In ambitu enim huius sinus ea cartilago ponitur, scapulae interim, neq; etiam humero connata, sed tantum ligamenti articulum in orbem amplexantibus adnexa.

Clauicularum, Cartilago tenuis undecunq; est, ac aequa omni ex parte constat crassitie, & qua sinum respicit, admodum laeuis est, & unctuofo humore perfusa, sinuiq; seu pectoris ossi nusquam connata. Item qua cartilago clauiculae contingit caput, pariter quoq; laeuis & lubrica est, capiti interim non connata, sed tantum ligamenti articulum in orbem amplexantibus: adeo, ut & haec cartilago non minus triangula sit, quam clauiculae caput pectoris ossi articulum.

Anteriorum ossis pectoris, mucronata cartilago, ensi comparata, & *episternum*: malum graecum natum, scutum, clypeus seu propugnaculum oris stomachi, & cordis. Vide in 5. tab. muscul. g.

Vertebrarum, quarum apicibus cartilago obnata est, idoneum subditorum propugnaculum, ut quae nec frangi, nec rumpi, modo fragilium friabiliumq; ac durorum, neq; in cidi & quassari perinde ac mollia carnosaq; queat.

Costarum cartilago, haec non parem undiq; ostendit speciem. Inferiorum enim costarum cartilago mollior existit: unde etiam fortassis nonnulli illegitimas costas *xyphoides*, quasi cartilagineas dicas, uocari tradunt. Superiorum uero costarum cartilago durior est, solidiorq; ac in sensibus intus ossea efficitur. Huius cartilaginis moles in omnibus costis non eadem est. Prima namq; & duodecima breuibus donantur cartilaginibus. Sexta uero, septima, octaua, longissimas obtinent cartilagineas. Primae costae cartilago amplissima est, mox hanc secunda, & deinde tertia subsequuntur: duodecima uero & undecima est tenuissima: mediarum uero medio se habent modo, quarum cartilagineas subinde in progressu ab ossea costae substantia latiores efficiuntur. Harum usus, ut thoracis amplitudo promptius dilatari, constringiq; possit, quam si rigida & ossis modo dura essent.

Inferiorum, ossis coccigis, cartilago, eiusdem usus occasione, qua uertebrarum spinis cartilagineas obnasci relatum est.

Prima maxima amplissimaque & anterior est, foris quidem gibba, intus autem sima, scuto quodammodo similis, non rotundo, sed prolongo, unde scutiformis appellatur. Haec antrosum magis prominet, tactuiq; magis exponitur, & subinde gemina, idq; potissimum in uiris obseruatur.

Secunda minor prima, maiorq; tertia est, ac maxima sui portione in posterioribus laryngis sedibus reponitur, qua cibi uia deorsum a faucibus fertur. Interna huius amplitudo exacte leuis est, posterior autem ipsius sedes, stomachi spectans, longa extrubat linea, secundum cartilaginis longitudinem, quasi spinam modo exposita, &c. Huius cartilaginis nullum nomen inditum est, ac idcirco peculiari nomine innominata nuncupabitur.

Tertia *episternum* uocatur, quod cum integra adhuc est, & membrana tunicae asperae arteriam intus succingente adhuc obducitur, illi ollarum parti simillima sit, qua aquam manus lauaturis affundimus. Haec est simplex & unica, sed membranis suis liberata gemina est.

Aspera arteria omni prorsus sanguine uacans, primario animati ad aeris in respiratione transitum ductumue confert, deinde & uocis organum facile est praecipuum.

Capitis seu *Laryngis*: & tribus constat cartilaginibus, quarum

Trunci reliqui sunt innumerae cartilagineae, una serie eademq; forma sese habentes. Forma quidem circulo correspondet, cui quarta pars sit exacta. Cartilagineae haec in orbiculo arteriae figuram imitantur, corpus tamen ipsorum teres non est, sed quodammodo quadrangulare, multo interim latius quam crassius. Deinde cartilagineae haec non eandem toto corpore seruant crassitiam: in medio enim crassiores sunt, quam in extremis, quibus paulatim attenuantur, ac uelut in membranam degenerant. Extremis his stomachum respiciunt, mediae autem parte & crassiori anteriorem asperae arteriae sedem efficientes.

Operculum laryngis, quod *epiglottis* nuncupatur, est cartilago mollis, & substantia tertiae cartilaginis superiori parti prorsus similis, quae laryngis efficitur operculum, accuratè prohibens, ne quid cibi aut potus in laryngem desluat. Enascitur autem hoc laryngis operculum ampla & antrosum curuata basi, ab interiori scutiformis regione iuxta partem ipsius elatioris. hinc introsum procedens trianguli imaginem exprimit, cuius basim operculi a scutiformi cartilagine exortus, aut ipsius cum ea cartilagine connexus efformat.

De Liga-

B. Cartilagineae thoracis: & quidem partium

Exteriorum, & uel

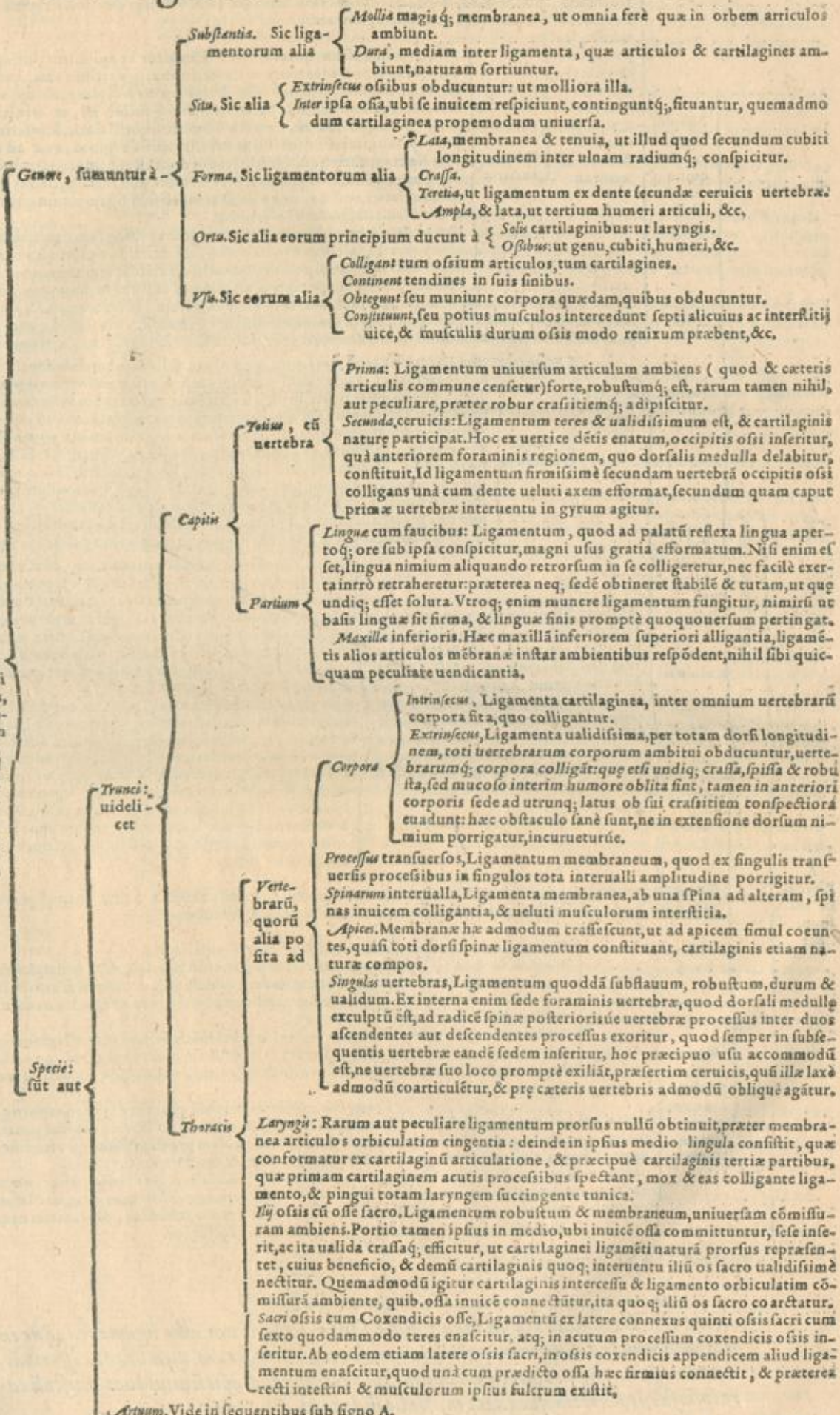
Mediarum

Posteriorum

Interiorum, nempe asperae arteriae: & uel

De Ligamentorum constructione.

III. Ligamentum est corpus simile ex osse aut cartilagine, aut quavis duriori membrana principium ducens, omnis prope modum sensus expert, durum, sed tamen cartilagine mollius, album, intus non cauum. Horum differentie in



A. Ligam.

Vnum commune omnibus articulis, quod est amplum & membranofum, orbiculatim ex supercilijs cervicis scapulae principium assumit, ac totum articulum ambiens, in radicem interim capitis humeri primum inferitur, & deinde totius exterioris capitis amplitudini, ac utriusque ceratci implantatur.

Deorsum ex trorsumq; ne ab acetabulo scapulae labatur, continet: cumq; in scapulae acetabulum connectit: & sunt 4. quorum

Humeri sunt ligamenta quinque, quorum alia humerum

Primum ad amussim quidem teres. Enascitur ex apice interioris processus scapulae, & hinc procedens, internis, anterioribusq; partibus exterioris humeri capitis circumtenditur, validissime huius capitis sedis impressioni adnatum. Secundum similiter teres, sed crassius maiusq; primo est, ex cervicis scapulae superiori parte, ubi summo humero submittitur, ortu ducit, & interius humeri caput superans, inferitur toti illi exterioris capitis regioni, quae ad externum latum eius sinus excubeat, qui exterius caput musculi cubiti flexionem anterioris viam praebet. Huius ligamenti anterioris lateris posteriori primum ligamenti connascitur lateri, ac simul ambo velut transversum ligamentum efformant, caput eius musculi in sinum suum servans. Tertium amplum, ex eadem cum secundo regione principium nanciscitur, ac oblique hinc porrectum, inferitur in tota posteriore exterioris capitis humeri sede adco, ut praefens ligamentum posteroem articuli ambiat regionem, ut enim amplum obtinet principium, ita quoq; amplioem molitur in humerum insertionem.

Sursum, & in anteriora, ad mediam nimirum, inter summum humerum, & anteriorem scapulae proccillum sede luxari prohibens. Est enim unicum & similiter validum ligamentum, ab interiori quoq; processu scapulae sursum oblique ad summum humerum porrigitur, articulum humeri cum scapula nusquam contingens.

Humero, maxime cum eius exteriori capite. Ligamenta valida, sed membranosa.

Colligat cubitum, uel cum

Ulna: & uel

Iuxta brachiale, Ligamenta reliquorum articulorum membranae ligamentis respondentia. Sed ab apice processus styli imitantis, ligamentum huius articuli durius efficitur, quasi hinc peculiare quodammodo teres in brachialis os dueretur, quod rectum est, & ceteris magis cartilaginofum, unumq; tantum ossi commissum. Per totam longitudinem, qua inuicem radius & ulna dehiscunt, validum & membranum ligamentum, ab acutiori ulnae linea in radii lineam insertum. Hoc non simplex conspicitur membrana, verum (ut pleraq; ligamenta) ex fibris constat spectatur, a radio deorsum in ulna oblique prorepantibus. Huius beneficio, praterquam quod ipso ossa inuicem alligantur, interiores cubiti musculi ab exterioribus dirimuntur, & ex ipso musculi etiam nonnulli suorum principiorum robur accipiunt.

Comprehendendi: videlicet

Cubiti scapulae, aut

Muniant: & sunt sex ligamenta transversa, quae in externis cubiti partibus, quibus brachiali articulatur, sese offerunt, quorum beneficio tendines in ossium sinibus referuntur. At haec si in superficie spectentur tantum, unum esse uidebuntur, totius cubiti latitudini expansum, quod dissectum, sex spectandos essent annulos transeuntibus tendinibus obductos. Vnde merito id in sex ligamenta distinguitur, quorum

Primum, ex ulna in radium procedit, atq; ad communem ulnae radii sinum refertur, a quo parvus digitus praecipue exteditur. Secundum, ad externum primi ligamenti lateris repositum, soli ulnae illi; musculo peculiare est, qui ante paruum digitum insertionem tentans brachialis extensionis opifex censetur. Tertium, ad internum primi ligamenti lateris habetur, foliisq; radio proprio est, eos amplectens tendines, qui quatuor extendunt digitos. Quartum, ad internum tertij positum, angulissimum efficit anulum, ut & tendo, quae transmittit, gracilis est. Ille enim a musculo procedit, qui indicem & medium a pollice deheret abducere. Quintum, bicorni tendini, quo brachiale extenditur, & illi, qui pollicem versus indicem evertit, viam largitur: quanquam interdum pollicis musculo priuatum quoq; ligamentum obducatur, adeo ut septem tunc ligamenta in externa cubiti sede reponantur. Sextum, tres tendines transmittit, quorum unus brachialis ossi ante pollicem, alter primo pollicis ossi, tertius autem secundo & tertio inferitur.

A. Ligamenta artuum aut

Ulna cum humero. Quamuis tutissimus sit ulnae cum humero articulus, tamen robustis quoq; ligamentis humerum ulnae Natura commisit, quae similiter articulum in circuitu amplexantur.

Colligat ossa inuicem: & uel

Uel

Digitorum, sunt membranosa, & articulum solum circumdantia. Brachialis, sunt validissima ligamenta, cartilaginis naturam referentia, & simul unita haerentia, atq; haec ligamenta ipsis undique obducuntur, & quibusdam etiam sedibus illa intercedunt, idq; potissimum in illorum ossium interuallis, quae in secundo ordine reponuntur, quibusq; postbrachiale coarctatur. Postbrachialis, qua mutuo in ipsarum radice iuxta brachiale se spectat, cartilaginea sunt, quae non orbiculatim ossa tantum ambiunt, verum & in ipsorum medio habentur, qua ossa se inuicem recipiunt. Postbrachialis uero cum brachiali ligamenta valida sunt, per exteriora ducta.

Manus extremitatis aut

Muniant subdita corpora, instar tunnicarum musculis obducuntur, & ne ex ipsorum cauitatibus declinent, unciunt, tendinesq; in suis sinibus continent. Sunt autem ligamenta transversa, & numero duo, quorum

Vnum, uniuersae interiori sede quatuor digitorum exporrigitur, & pollicis etiam secundo & quasi tertio interno dio eius generis expanditur. atq; haec omnia eundem praestant usum, quo tendines digitos flexentes amplexantur, & anuli modo continent. Alterum in externa brachialis regione conspicitur, omnes digitorum tendines, qui haec prorepunt, constringens. atq; hoc latum est, & ceteris omnibus huius generis robustius, sed interim neque postbrachiale, neq; cubitum contingens.

Ambulandi. Vide in sequentibus sub signo B.

PRAETER haec ligamenta in manu nulla sunt, nisi & horum albo ligamenta, quae in musculorum constitutionem ingrediuntur, & proprias ipsorum membranas efformant, reponere statueris. quae interdum in tantum pertingunt crassitiem, ut cum musculi caro ipsis subsit, liuorem quendam musculis inducant.

B. Lig.

Femori cū coxendicis offe, sunt ligamenta duo, quorum

Vnum orbiculatim articulum amplectens, crassissimum robustissimumq; ne femoris caput ali-

Genus cuius præter commune ligamentum, omnibus articulis obductum, quinq; & ualida, robustaq; habetur, quorum

Primum, partis anterioris, quæ membraneo ligamento prorsus destituitur, & tamen regio a dno dum fal-

Fibula cum tibia

Juxta genu, ligamentum forte, sed ut in aliorum ossium commissuris, ab exteriori tantum parte ossium

Ligamenta artuum ambulandi: uidelicet

Transuersa, quæ tendinibus obducuntur, quorum alia

Primum in anteriori tibiae sede, ad ipsius cum pede articulum consistit, atq; ad tibiae os & fibulam refertur.

Pedis: ex horum genere alia sunt

Muniant duntaxat tendines, & ne illi ex suis sinibus exurgant, uinciunt: cuiusmodi sunt ligamēta transuersa in inferna pedis digitorum regione, ut antea quoq; in manu dictum est.

Minus transuersa, quorum alia

Membranosa: & sunt quatuor, quorum

Cartilaginea: sunt ligamēta

Tali quatuor quorum duo

Tarsi

Ossium digitorum, & quidem partis superioris, inferioris enim membranæ sunt.

LIBRI I. PARS I. De Membranarum constructio- ne, in specie.

Totius, Membrana, carnosâ, cuti per uniuersum corpus subdita, quæ cuticula longè robustior crassiorq; est, & fibris quibusdâ raris, his, qui subternuntur illi, musculis adhæret, connasciturq; cuti uerò pertinacius cõmittitur. Hæc non eandem in uniuerso corpore crassitiem obtinet, uerùm quibusdam corporis sedibus, carnosâ fibrâ adaugetur, & crassior reddita, ad eò carnosâ efficitur, ut musculi nomine donetur. Vide lib. 6. fol. 560. in 2. fig. thoracis T. K. & lib. 5. fol. 370. in 20. fig. fig. t.

Extra caluariam, sub cute capitis est, ex dura matre per suturas enata, Græcis *επιεπι* proprie, communiter uerò *επιεπι* appellatur. Nam omnis membrana ossa ambiens, communiter ipsis periossios dicitur. Hæc duram matrem cum cranio connectit.

Vna crassa, siue dura. Crassa meninx, & uulgo Dura mater dicitur. hæc non simpliciter cerebri tegumētum est, sed contra caluariam occurfus propugnaculum existit. Nam cranium ipsa succingit, & à cerebro seiuncta est, plurimumq; ab eo distat, excidentibus tantum passis coharés: dum uerò cerebrum attollitur & submittitur (ipsum enim perpetuò pulsât & submittitur, quanquam ossè immobili contineatur) accedit, & ab eo recedit, pro inanitate loci, qui intermedius est, ratione. Perforata est multis tenuibus foraminibus iuxta ossa ethmoidea, tum ut aer promptè respirationis gratia & uapor odorum dignationis ad cerebrum mittatur: tum ut excrementa euacuent. Vide lib. 7. i. figura cerebri A. A. B. B. & in tertia figura P. P.

Altera tenuis & mollis, Tenuis meninx, & uulgo Pia mater dicitur, cerebro penitus coniuncta est: quoniam ipsum stabilit ac tegit, & præterea omnes cerebri uenas & arterias colligat, ne uacillent, inuoluantur, & per motus sedem mutant, infirmæ innitentes basi, ut quæ tam humido, molli, & propemodum fluido corpori infideant. Idcirco enim neq; cerebrum solum continet, sed etiam per altam ipsius regionem mergitur, & quocunq; permeat, totumq; ipsum implicat, uasis undequaq; ad uentriculū usq; spatiosam laxitatem exporrecta: unde & *χοροειδης* dicitur. Similis est secundis & mesenterio. Hæc enim utraq; multis constant arterijs & uenis inuicem propinquis, & membrana subtili, quæ media earum spatia intertexit. Vide lib. 7. in 2. figura cerebri E. E. in tertia figura O. O.

Maximè nobilium, nēpe cerebri, atq; huius membrana uel

Intra caluariam, cerebrum ipsum in orbē ambientes, quarum

IIII. Membranae humani corporis quæ plurimæ sunt: quarum alia corporis

Superiorum: aut

Prima adnata est, eo quòd alijs, quæ oculum ipsum constituunt, tunicis, extrinsecis adnascitur, ligamentum & ipsa existens, toti oculo ad ossa circumiacentia, ex pericranio ducens originem. Vide lib. 7. in 1. fig. oculi M. Q. & 16. fig. 5. t. u. x. & 17. fig.

Secunda, primæ proxima, à cornu figura dicta *σφακροειδης*, quòd cornibus ad eò extenuatis ac minutim concisis sit persimilis. à dura cerebri membrana nata, aduersus iniuriam crySTALLINI humoris operimentum. Vide in 1. fig. Oculi N.

*Tertia, à folliculo uix *παροειδης* uocatur*, uarijs interstincta coloribus, cæruleo & uiridi, quibus se iam defatigatus recreet, media parte, qua pupilla est, modico foramine concava, originem ex tenui meninge ducit: unde etiam *χοροειδης* dicitur. Vide lib. 7. in 1. fig. Oculi, G. n. fig. gg. f. f. 1. 4. & 15. fig.

Oculi, cuius membranae sunt quinque: quarum

Quarta, quæ innata & propria humoris crySTALLINI est tunica, non modò cepæ tenui cortici est similis, uerù etiam araneis tenuibus est tenuior atq; albius, unde *ἀραια* appellatur. Hæc non totum uestit humorem crySTALLINUM, sed quæ eius pars nitreo humore inuehitur, prorsus sine munimento est, ac tunicae expers. Vide in 1. fig. Oculi, B. 12. fig. h. h.

Quinta, à retili similitudine, amphiblistroides appellatur, ex nerui uisorijs substantia, soluta dilataq; nascitur. Humori nitreo nutrimentū suggerit, utpote plena arterijs & uenis pluribus maioribusq; quam moles ipsius requirebat. Verùm cum neruis omnibus, qui à cerebro sunt, portio quædam meningis choroideis procedit, arteriam uenamq; detrens, quæ corpus illud reticulare continet, ac superius descriptam tunicam cõstituit. Vide in 1. fig. oculi E. 13. fig.

Partiū: & uel

Minimè nobilū: nēpe

Nasi, membrana, quæ nares intus subiungit, à dura matre oritur, estq; communis & continua ei, quæ os, linguam, pharyngem, laryngem, asperam arteriam, œsophagum, ac uentriculum totum intrinsecus integit.

Lingua, membrana seu tunica ori communis, ad basim qua ossi hioidi affixa est, magna fortisq; sedis ac firmitudinis gratia apparet, celeris uerò motus causa ad extremitatem tenuis.

Labrorum, communis est membrana oris, continua interni stomachi, ob quæ legis confortij per uomitum inferius labrum tremat.

Mediarum. Vide signum A.

Inferiorum. Vide signum B.

A. Membrana

Cordis, cuius membrana siue tunica *ἐκκαρδιακή*, uulgo capsula cordis uocatur, cuius radix non ex ipso cordis corpore, sed ex uasis inde procedentibus oritur; quorum alterum est maxima arteriarum sinistra parte situm: altera uena, à iecore sursum uersus per dextram regionem tendens. Cæterum pericardiū hoc pectori membranarum interseptentium uicinio connexū est, qua maximè ipsius uertex, & quædam utrinq; uerticis partes habentur, non autè cordi cohæret, uerū parua quædam regio intermedia est, motui cordis accommoda, in quam aquea quædam humiditas colligitur, interim tam copiosa, ut cordis palpitatiōe excitet. basis ipsius orbicularis est, deinde paulatim restricta ipsi cordi similiter, desinit in uerticem turbinatum, ossi pectoris coniunctum. Pericardij situs ut medius est inter contraria, sic & substantia in extremorum medio consistit. Tanto enim osse mollior est, quanto pulmone durior: unde & cordi equ uallum & septum tutum circumdatur. Vide lib. 6, in thoracis 3, fig. B, C, D, E, F, G. & 4, fig. A, B, B.

Principaliū: nempe

Orificiorum quatuor uasorū in corde, quibus membranæ undecim uelut opercula quædam adnascuntur, quarum in

Dextro uentriculo, sex sunt:

Tres in orificio uenæ cauæ, foris, intrò pertinentes, crassitie, robore ac magnitudine insignes, quas trifulcas appellarunt, quòd mutua ipsarum inter se compositio cuspidum telorum eminentijs atq; angulis penitus est similis. Vide lib. 6, in 7, fig. thoracis K, L, M.

Tres in orificio uenæ arteriosæ, intus foràs spectantes, quas à figura literæ Σ, *στυμνοειδής* appellarūt. Vide li. 6, in 8, fig. thoracis E, F, G.

Ex his membranis, quæ intus foras feruntur, paratæ ob id sunt, ne materia remigraret. Quæ uerò foris intrò, quæ maiores & fortiores sunt, non ob id modò, sed ut etiam attrahendi essent instrumenta.

Sinistro, sunt quinque

Tres in orificio magnæ arteriæ, intus foràs etiam spectantes, & *στυμνοειδής* eadem ratione prædicta appellatæ. Vide lib. 6, in 10, figura thoracis B, C, D.

Duæ tantùm in orificio arteriæ uenosæ, foris, intrò pertinentes, quarum figuram nemo cuiquam rei assimulare est ausus. Vide in 9, figura thoracis E, F.

A. Membrana partium mediarum corporis humani sunt uel

Arteriarum sunt duæ: quarum

Exterior rectis fibris, & quibusdam mediocriter obliquis, transuersis nullis contexta est. Interior, crassior, durior, transuersas habet fibras,

Similium: uidelicet

Vna aranæ modo prætenuis, sibiq; ex toto similis, toti interno thoracis sinui subtenditur, *πλευρική μεμβράνη*, id est costas succingens, unde uulgo *pleura* appellatur, in qua sit pleuritis. Hæc qua parte costarum ossa subiungit, pulmone uice propugnaculi est, ne dum ipse, respirante animali, agit, nudis ossibus incidat. Qua uerò parte sunt, quæ partes inter costas medias uocamus, ibi musculorum ac uasorum gratia comparata, musculis quidem tunicam, uasis uerò uehiculum quoddam ac ueluti stabilimentum præbet,

Minus principalium: & quidem

Costarum: sunt membranæ tres, quarum

Duæ, ex priore utraq; parte singulæ; totum thoracem *ἀσφρακτικῆς*, hoc est intercipientes, nascuntur, quæ recta linea ad pectoris longitudinem mutò sibi cohærent. Nonnunquam tamen & parte superiore ad pectoris latitudinem inuicem distant. Inferuntur tutò posteriori parte uertebri spinalibus, anteriore per medium pectoris os ad clauiculas usque ascendunt. Basis ipsarum superius septi partibus obiecta est, ita ut circulum ipsius interiorem contegat. Vius harum est, ut duos thoracis sinus efficiant, quòd, si quando uulnere magno in alteram eius partem recepto, respirationis opus perierit, quòd per illam partem fiebat, alter sinus incolumis actionem saltem dimidiam tueatur. Deinde, quo arterias indidem sitas, uenas, neruos, stomachum & pulmonem totum thoraci colligent, omniaque ea contegant. Vide lib. 6, in 1, figura thoracis H, H, & L, M, N, O, & T, V, in 2, figura thoracis G, G, I, I, H, K.

Instrumentaliū: nempe

Pulmonis: membrana tenuis, portiones quasdam eorum neruorum, qui propter stomachum infernè ad uentriculum feruntur, accipiens

Aspera arteriæ: sunt membranæ duæ: quarum

Interna, quæ ligamentis, cartilaginibus & circulis intus obtenditur, exactè orbicularis, omnia demulcens, densa, tennis, modicè sicca, rectis ad longitudinem fibris contexta. Externa, foris omnia uelut operculum conuestit, eadem structuræ ratio ad extremas usq; fibras seruatur,

Nutritionis, nempe Hepatis: cuius membrana seu tunica tenuissima est, & à peritonæo originē ducit.

Communes utriq; testis. Ambos enim testes unā cum ipsorum peculiaribus tuni-
cicis & seminarijs uasis, cutis ipsa & membrana carnosa perinde atq; uni-
uersum corpus amplectantur, & duas utriq; testibus communes statuunt
membranas: cutis quidem unam, alteram membrana carnosa, *ἄγιος* dici-
tur, Latinis serorum. Vide lib. 5. in fig. 20. uentris, r. f. t.

Virorum, nō-
pe testium,
quorū alix

Interior tenuis est, carnosa, exanguis, alba, Græcis dicitur *ἰγ-
σπῶδες*. Vide lib. 5. in 22. fig. uentris L. & 23. fig. Q. P. L.

Propria: sunt
duæ mēbra-
næ singulos
testes inuol-
uētēs: quarū

Exterior, (uide in 20. fi-
gura uentris u. & 22.
fig. 7. φ.) ualentior est,
internæ uehemētē e-
ius parti inhæret, Græ-
ci *ἀγιος* appellant: à
peritonæo procedit:
cuius superficies,

Exterior, quā hanc carnosa membra-
na cōtingit, fibris quibusdā mem-
braneis illi connascitur, ad eō sa-
nè frequentibus, ut interdum has
altam testium tunicam cōstituerē
uideatur.

Interior, quā testem ipsiusq; uasa re-
spicit, lauis, & aqueo quodā hu-
more obducta est, neq; ulli peni-
tūs corpori connascitur, præter-
quā quod elatori sui parte, quæ
ex peritonæo procedit, illic perito-
næo cōtinuatur, adnasciturq;:
quin & inferiori testis parti uali-
dè applantatur.

Maximè
principi:
& uel

Genera-
tionis:
aut

Uteri, membrana (uide in 26. &
27. fig. uentris E. E. E. E.) præ-
ter peritonæum simplex, du-
rior & neruosiōr omnibus fi-
bris ei intertexta: quia nō mo-
dò semē attrahere in coitu, sed
etiam retinere, ubi conceptum
est, & excernere, quando abso-
lutus fœtus est, oportet. Sed &
uenis multis & arterijs inter-
cepta. Non est æqualis in o-
mnibus, Variat enim

Magnitudi-
ne. Nam

Maior est in *Gravidis.
Adultioribus.
Iis, qui uenerem ex-
perta fuerunt.*

Minor est in *Quæ nunquam fue-
runt grauida.
Quæ uenerem nun-
quā experta sunt.
Quæ ægetur adhuc.*

Craffitiē: &
uel secun-
dum

Ætatem. Nam ætate prima, ue
exigua, ita quoq; tenuis est: si
menses recesserint, pro ratione
magnitudinis etiā gracilescit.
Si iam uterum gerere mulier,
& mensibus purgari desinit, ut
magnitudo imminuitur, ita
craffitiē augetur.

Tempus menstruorum. Nā tem-
pora menstruorū craffius ue-
rus & tumens est, quippe hu-
miditate sanguinea tūc irriga-
tur. Tenuis & sicus est, cū lon-
gissimè ab hoc tēpore existit.

Conceptum. Nam quæ uterū ge-
sit, craffior: quæ sepe gessit, traf-
fissimius. Rursus in principio cō-
ceptus craffus: cum autē tēpus
pariendi instat, maior quidem,
sed tenuis euadit, in medio tē-
pore mediocriter se habet.

B.
Membra par-
tium inferio-
rū corporis
humani sūt
aut

Mulierum,
uidelicet

Testium, quorum utriq; propria membra, qualis est in maribus, quam *ἀγιος* di-
cunt, est, Erythroide uerò & seroto carent. Vide in 24. fig. uentris O. O.

Exterior tenuis quidem, ue dū successu temporis craffa & for-
tis, totam integit uulua interiorē. Græci *ἄγιος*, nos Se-
cundas appellamus. Vide lib. 5. in 28. fig. uentris. F. K. Q. R.

Fœtus, quem
tres mēbra-
næ inuoluit
in utero, te-
nues & ara-
neæ uentelīs
similes, qua-
rum

Alterā subsequitur tenuissima, quæ à figura farciminis *ἀμνιον*
ἄγιος dicitur, ex femineo semine generatur, initium suum
ex meatu urinario ducit, & prius oritur quàm amnion.
Ad uteri apices emergit longa & angusta, ut quæ eminenti-
bus tantum partibus capiti, clunibus & pedibus incumbit.
Vfus eius fœtui est, ut urinam animalis iam effectam reci-
piat. Vide lib. 5. in 28. fig. uentris. G. G. L. L. O. P.

Tertiam, tenuis, totum fœtum orbiculatim amplectens, quæ à
mollitie *ἀμνιον* dicitur, & ipsius fœtus sudorem excipit. Vide
lib. 5. in 28. fig. uentris M. M.

Minu principum, Vide signum C.

C. Membræ

Similitudo: uidelicet uenarum, quarum unica tunica est, quæ rectas fibras, & quasdam mediocriter obliquas obtinet.

Natura tenuissima est, sed firmissima, latis & continuis araneorum telis similima. Peritonæum dictum, quod omnibus tum uisceribus, tum intestinis, tum uasis, quæ inter septum transversum & crura sunt, item quod uesicæ & uulvæ obtendatur, aut quod horum omnium sit inuolucrum. Oritur ex musculorum transversorum extremis carnosæ septi particule, inde ad dextram & sinistram, ad ilia usq; ad lumbi uertebras procedit. At extremitas eius superior inferiori diaphragmatis parti adhærescit: inferior uero, ossibus pubis & ilium committitur. A septo iuxta sinistram connectitur cum uentriculi initio, quod os ipsius dicitur, &c. Quod si priuatim absq; omnibus, quæ id contegit, inspicere uoles, circulum quendam aut sphaeram referre tibi uidebitur. Ad inguina perforatum est, & tenuissimū, unde facile ibi dilatatur aut dirumpitur. quo rupto, omentum aut intestina in scrotum deoluuntur. Vide in lib. 5. t. 2. & in 10. figura uentris A. A. B. C. D.

Peritonæum: cuius

Vfus sunt quinque;
Primus, quo uniuersas partes subiectas, uentrem & intestina uisceraq; infra septum sita, contegat.
Secundus, quo hæc ipsa, ab extrinsecus incumbentibus musculis interstinguatur ne quando tenuium intestinorum aliqua, in media inter ipsos spacia incidant: & dum premunt aut premuntur, arctant, aut arctantur, inflant, aut inflantur, motus illorum impendant, ipsaq; difficillimè recrementa deorsum transmittant.
Tertius, quo sicci alimenti superflua septi auxilio propellant.
Quartus, quo uelut tegmen exactè circumtensum constringat omnia, ne uentriculus & partes uentriculo propinquæ promptè flatibusprehendantur.
Quintus, quo omnia quæ sunt sub septo, ab eo colligentur, & uelut pelle quadam unumquodq; priuatim tegatur.

Omentum Græcis *ἐπιπλόον*, antiquis rete appellatur, ex duabus tunicis, à peritonæo ortis, densis & subtilibus matâ sibi incumbentibus, multis præterea uenis & arterijs, pinguedine non pauca contextum. Macerapium, sacculum & peram representat. Huius usus, ut uentrem cuius fando insidet, foueat, innatamq; calorem per inediam tueatur. Quibusdam non multò infra umbilicam consistit, quibusdam ad pubis ossa descendit. Vide in 2. fig. uentris Q. Q. Q. & 3. fig. a. a. b. b. c. c. & 4. fig. e. e. f. f. g. g.
Mesenterium, media intestina complectitur: originem ducit ex peritonæo iuxta spinam: omnes uenas ex iecore in ipsum descendentes, unâ cum uicinis arterijs & nervis, in orbem complectitur, que admodum intestina: ad quæ illæ excurrunt, ubi ceu radices in arboribus inseruntur. ac deinde inuicem coeunt, ad unum omnes principium perueniunt. Porro natura mesenterij machinata est, ne uasa, dum animal saltit aut cadit, frangantur, rumpantur & afficiantur. Vide lib. 5. in 10. fig. uentris K. & 11. fig. L. L. M. N. O. O. P. Q. R. S. T. V. X. Y. & 12. figura 1.

Intestinalia: in tempore

Ventriculi, cuius tunice duæ, quarum
Interna membranosa est, rectis fibris supernè deorsum procurrentibus intertexta. Attrahit enim uentriculus cibum & potum per stomachum, huiusmodi fibris ceu manibus eliciens. Vide in 13. figura uentris. m.
Media, carnosior transversis fibris, quibus propellat, quales habent duæ intestinorum tunice: idq; bona ratione. Si quidem intestina distributioni dicata sunt: uentriculus autem, stomachus & os, ne iniuria afficiantur, constructa sunt. Vide in 17. fig. uentris 1.
Externa, à peritonæo pronata. Vide in 17. fig. uentris k.

Intestinarum sunt membranae duæ, quarum
Interna carnosior est, & uillis transversis intertexta. Vide in 9. fig. uentris h.
Media membranosa est, & uillis quoq; transversis intertexta. Vide in 9. fig. uentris i. i.
Externa, à mesenterij pronata membranâ. Vide 9. fig. L. L.
cum ut *Facultas* ipsorum expultrix sit robustior.
Ipsa instrumenta ab iniurijs omnibus sint tutiora.

Lienis, membrana à peritonæo ducitur, quæ ex omni parte ipsum inuolit, & perit. ligamenti uiam præstat.

Renum. Vide in 22. fig. uentris o. o. p. p.
Vesicae sunt duæ, quarum
Exterior à peritonæo oritur. Vide in 20. fig. uentris p. & 21. fig. r. & 23. fig. r. & 24. fig. T.
Interior, plus quàm duplo crassior, ipsius uesicæ propria est, cui omnis fibrarum species inest, quarum uarietas efficit, & maximè obliquarum, ne continua intempestiuâ ue excretio fiat, Vide in 23. fig. uentris r. & 26. fig. L.

De Glandularum constructione, in genere.

V. *Adenes*, Latinis glandulae, sunt omnium corporis partium summè imbecilles & fluxionib; imprimis obnoxiae. Harum differentia in

Generis sumuntur à
Qualitate. Quædam enim
Mollior, rubicundior, & quercinæ glandi forma prorsus dissimilis est, qualis ea censetur, quæ principio gracilium intestinorū non procul ab inferiori orificio uentriculi exporrigitur, &c.
Durior, glandi quercinæ forma similis, & peculiare nomen in quibusdam corporis sedibus obtinet: cuius generis in cerebro est, & forsitan in mesenterio, & reliquo corpore passim, &c.
Vfus. Quædam enim conferant ad
Vasorum firmam distributionem.
Humectationum uasorum.
Superfluum excrementorum collectionem,
Canitatum impletionem.
Lactis generationem, &c.
Specie. Vide in sequentibus signum A.

4 4 A. Diff;

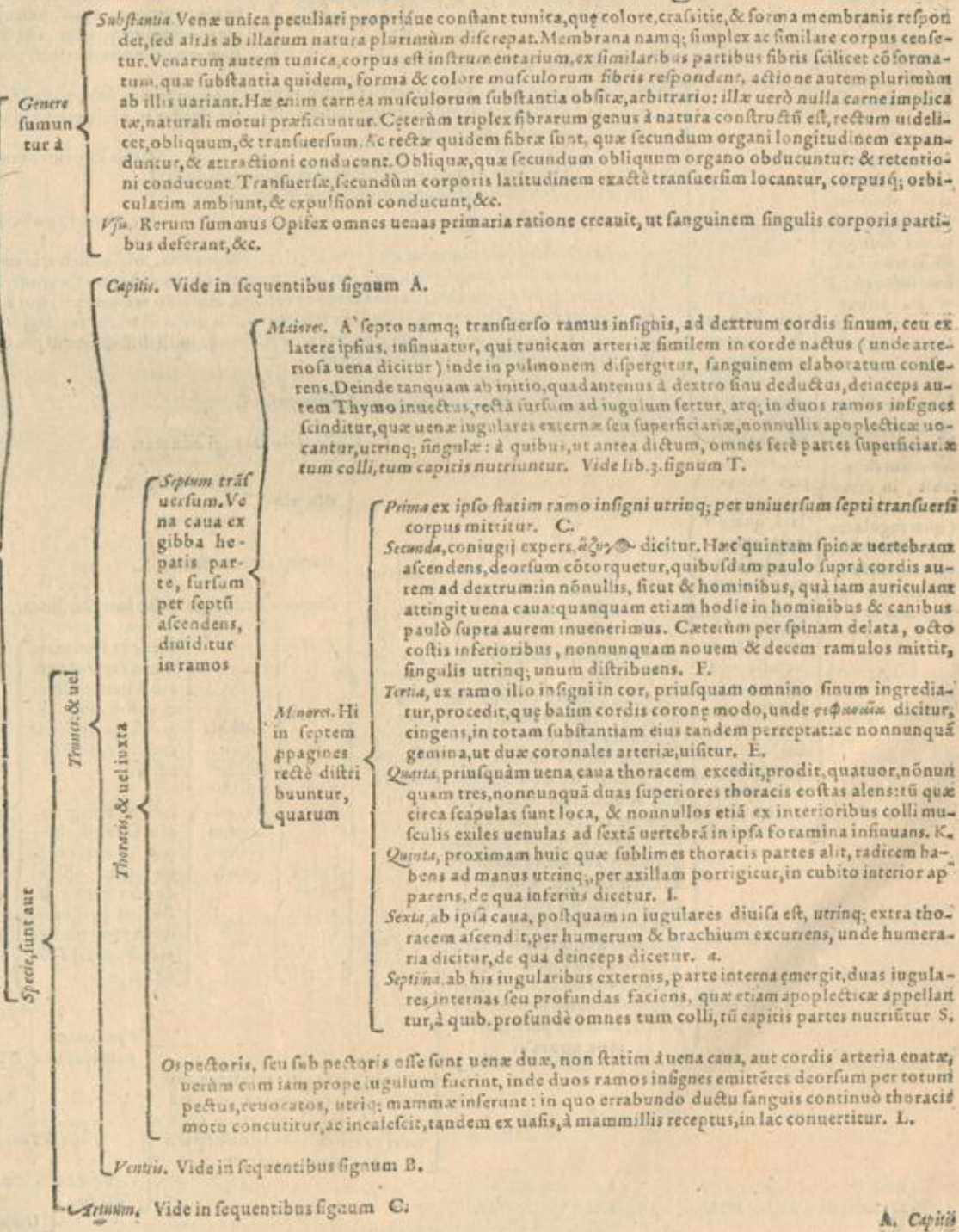
- Cerebro, est glandula una: cuius** { *Natura*, pini nucem refert, substantia glandulosa, ad principium Fornicis neatus qui à medio uentriculo ad posteriorem, spiritum animale transmittit, incumbit. Græcis dicitur Co-narium. Vide lib. 7. in 7. fig. cerebri L. & in 8. fig. cerebri M. & 10. fig. D.
- Vfus*. Vasorum firmamentum exhibet.
- Meatibus ex cerebro ad palatū, glandula una existit: cuius** { *Natura* Infundibulo seu pelui, in quam cerebri pituita defluit, subdita est, quæ manifestam habet concauitatem, quam os quoddam coli aut spongiæ modo seruium excipit. Vide lib. 7. in 16. fig. cerebri A. & 17. fig. E. A. & 18. fig. A.
- Vfus*. Superflua ex uentriculis prioribus cerebri, nec non particulis superioribus, per canales, à medio cerebri uentriculo ad palatum descendentes, recipit: hic per palatum excernuntur.
- Capite: & uel in** { *Vna* ad laryngis radicem asperæ arteriæ lateribus adnata, cæteris humorem procreantibus glandulis, crassior & spissior. Humore meatum imbuit, non fluído quidem, sed uiscido & pingui: & ad uocem magnum usum præstat. Vide lib. 2. in 6. tab. musc. L.
- Faucibus: & sunt tres, quarum** { *Secunda*, elatius laryngi apponitur, utrinque in lateribus una reponitur, utrunque insignis, & glandi forma perquam similis. Substantia constat alijs glandibus simili, ac impensius fungosa est. Has Græci *ωαγιδίμια* appellant, quod gargareonis latera respiciant. Item *ωαγιδίμια* uocant, hoc est tonsillas & amygdalas, quod amygdalis asimiles sint. *Vfus* autem harum, ut saluam procreent, ac asperam arteriam & stomachum quoque, cum tota oris amplitudine humectent. Vide lib. 2. in 6. tab. musc. F. & in tab. musc. laryngis. M.
- Tertia*, inguinum & axillarum glandibus responderet: numerosa enim sub aurium radicibus, & uniuerso spatio inferiori maxilla conscripto continetur. Nullo peculiari nomine donata. Hæc cavitates omnes exactè implet. uasorum diductibus uel distributionibus præficitur: partes sua humectandi ui imbuit. Valgus his, quæ in porcis & cæteris quibusdam animalibus in delicijs habentur, uelicitur. Vide in 1. tab. musculorum. A. & 2. tab. musc. H.
- Virorum, aridæ sunt & perquam paucissimæ glandulæ. Vide in 25. fig. uentris. D. D.**
- Mamillis** { *Nondum* expertarum, & iuuenularum, quibus iam mamillæ in molem attolluntur: glandulæ compactæ & duræ, nulloque lacteo humore oppletæ. Vide lib. 5. in 25. fig. uentris. D. D.
- Feminarum, & quidem uentrem** { *Natura*. Ad pupillæ centrum una magnæ, & mamillæ modo effigiatæ habetur *glans*, cui alie frequenter, sed parue, & amygdalis, à cortice liberatis, similes in circuitu accumbunt, duriori adipe, & uenarum & fibrarum ex carneâ membrana in cutem pertinentium interuentu murto commissæ connatæque. Utrunque tamen mamillæ aliquando flaccidæ propendunt, carneâ membrana à muscibus non abscedit, uerum glandulæ illæ unâ cum adipe non amplius constructæ, sed flaccidæ à carneâ membrana laxantur. *Mulieres* enim lactantes, & ultimis mensibus uterum gerentes, has uenas lacteo humore aut lacte oppletas habent, & ipsæ etiam glandulæ eo abundant, & ob id molliores, & fungosæ, admodum, neque ita inuicem continuæ redduntur, & illum tonum non amplius seruantes, neque amplius duriusculo illas sustinente adipe, sensim flaccescunt & propendent. Vide lib. 5. in 25. fig. uentris D. D.
- Expertarum: quarum** { *Vfus*. Lactis generationi subseruiunt: uasorum portiones firmant ac roborant.
- Thoracæ: atque uel in** { *Iugulo*, sub pectoris osse Græcis *Στήθος*, Latinis glandium, molle ac rubicundum est, in elatissima thoracis sede extructum: ut ab omni noxa frequentissimas uasorum distributiones hic suspensas, immunes seruaret. Vide lib. 6. in 2. fig. thoracis. F.
- Ventre, & uel in** { *Stomacho*, sunt glandulæ, quæ ei adnascuntur, ut ipsius cavitatis semper humecta ac uelut uncta esset. Vide lib. 5. in 14. fig. uentris. F. F.
- Intestino* ieiuno: glandula, ad suffulcienda uasa ei intestino propria, ac quarundam corporis glandularum modo amplitudinem eius lento humore irrigandam. Vide lib. 5. in 12. fig. uentris. I. I.
- Mesenterio*: corpus glandulosum, quod *μυζογαστρικόν* appellatur. Quum autem ueræ arteria, neruus inibi in ramos diuaticentur, merito scissuras earum, ob quas facilius afficiuntur, glanduloso corpore replent. Hinc molli ac mediocriter cedenti materie, uasa hæc omnia implicuit, ne duro statim corpori incidant. Vide lib. 5. in 12. fig. uentris. I. & 11. fig. L. L. & 10. fig. uentris. L. L.
- Vesicæ* collis: glandulosa corpora, quæ *αδενώδεις* uel *ωαγιδίμια* nominant, ad humilissimam uesicæ partem reponuntur, medium quodammodo inter uesicæ corpus & illius ceruicem. In his sperma continetur, quod in coitu repente elabatur. *Vfus* huius sunt, tum quod ad uenerem coitum excitet, tum quod in coitu delectet, denique quod crassus is ac uiscosus instar olei, meatum urinarium humectet, & inungat aduersus urinæ rorsionem, & ne exiccatus consistat, prohibeatque, quo minus per se lotium ac semen facillè ferantur. Vide lib. 5. in 22. & 23. fig. uentris. E.
- Pene*: glans carnosa, in extrema penis regione obnascitur, quæ meatum urinæ seminiq; communem non substractum duntaxat ut corpora illa exigit, uerum eum in se complectitur, meatumq; ambit, qui hic reliquo ipsius ductu amplior efficitur, & rursus suo fine arctatur. Vide 20. fig. X.

SVNT & aliarum quarundam corporis partium glandulæ: uidelicet axillarum, & inguinum, &c. quæ ad cavitates potissimum & sinus replendos accommodantur.

De Adipe.

VI. Adeps *πρωτελι* Græcis appellatur, qui nisi extremè homo emacietur, undiq; propemodum, inter cutem, & membranam carnosam copiosissimè continetur. Ex uenis enim compluribus & arterijs, membranam perceptantibus, atq; inter illam cutemq; propagatis, plurimus sanguis refudat, membranæ frigiditate, calorisq; inopia, in adipem seu pinguedinem degenerans. Cæterùm uti obeforum uentriculi adipem aliquando satis etiam copiosum intus adnatum exigunt, quemadmodum & exteriori superficiæ coli intestini, quæ id recto proximum est, & ipsi quoq; recto, pingues quidam appendices adnascuntur; continet Mesenterium, & maximè eius membranæ, præter uasa & neruos, multum adipem in sui medio: sic quoq; omenti adeps, quo abundat, in obefis hominibus plurimus est, in macilentis modicus, in extremè siccatis, & marasmo mortuis, etiam aliquis reperitur: isq; perpetuò uenis & arterijs omenti attentus, ad uasorum quidem latera duntaxat medio cras est, superius uerò ac inferius quoque, quibus multus accidit: ad eò ut illis etiam uasa alioquin gracilia pinguedine prorsus occultentur. Natura præterea clunibus copiosissimum adipis obduxit, ut illi adipe puluinaris uice uterentur. Generatur adeps (ut antea dictum) ex sanguinis parte pinguiore, per tenues uenas effusa, frigoris uel congelata: affusa autem sic corporibus ac tenuibus, ut ipsa perpetuò pinguedine natia humectet, quæ celeriter in diuturnis medijs, ac uehementibus exercitationibus, & caloribus immo dicis ericatur, atq; indurescit. Adipis autem carnosæ membranæ usus est, ut corpus uel modo calefaciat frigoris tempore, & si Soli homo exponatur, uelitis quoq; modo refrigeret, calorem, quo minus penetret, inhibens. Porro est adeps colore albus, quod membranæ, cutisq; & alia, quibus adheret, corpora alba, neq; carnis modo rubra sint.

De Venarum constructione, in genere.



A.
 Capitis uena: ori-
 ginem trahunt
 à uena cava in
 iugulo, ubi post
 quam pectoris
 ossis summum
 transcendat, in
 duos truncos di-
 ducitur, ac sta-
 tim à diuisione
 uena, quæ axil-
 lam petit, prin-
 cipiū obtinet:
 quod autem al-
 terius diuisionis
 illius trunci ad-
 huc superest, à
 media primæ
 thoracis uerte-
 bræ corporis se-
 de sursum extra
 thoracem pro-
 tenditur, & cum
 clauiculam pec-
 toris quæ ossis
 summum super-
 raui, in duas
 impares uenas
 (quæ iugulares
 appellatur) scin-
 ditur: quarum

Interior, (lib. 3. S.) quæ exteriori magis quàm ple-
 riq; arbitrantur gracilior est, secundum asperæ ar-
 teriæ latus ascendens, nonnullas capillorum mo-
 dō prætenues uenulas asperæ arteriæ contermi-
 nisq; membranis cōmunicat. Hæc enim cum sui
 lateri soporali arteria uersus cerebrum fertur, ac
 in ascensu graciles ramulos membranulæ sexti
 neruorū cerebri paris neruos colligantib; digerit,
 uniuerso ductu soporaliæ arteriæ ad calua-
 riam usq; basim commissus. quod cum peruenit,
 in duos æquales scinditur ramos, quorum

Exterior, (T)
 sub cute ac
 lato buccas
 mouete mu-
 sculo, secun-
 dum colli la-
 tus ad fau-
 ces porrigi-
 tur, extero-
 rem effor-
 mans iugu-
 larē, quæ nō
 pari semper
 modo (ut in
 uoc. feranti-
 bus, aut ui
 spiritum re-
 tinētibus, &
 uetulis ob-
 seruamus) per
 colli cutem
 fertur, sed fere
 quadruplicem
 dispositiōis
 speciem pro-
 ponit, quarū

Quarta, ex tertia paratur, ali-
 quoties enim illa ppagines
 inuicem perpetuō distant, ac
 nusquā se mutuo cōtingunt,
 interdum uerō ad humiliorē
 faucium sedem mutuo rur-
 sus cōeunt, ac ex ambabus
 una constituitur uena, quæ
 mox bipartita, in ramos ces-
 sat. Vtunque igitur exterior
 iugularis aut unica utrinq;
 aut in medio per collum du-
 ctu, aut statim à clauiculis ge-
 mina ascendat, semper cuti
 quæ prorepat, sacculos offert.
 Cum uerō ad fauces iuxta in-
 ferioris maxillæ inferiorem
 sedem sub auris regione con-
 tendit, in duos partitur ra-
 mos, quorum

Ampli-
or, in
duos di-
uiditur
ramos:
quorū

Gracilior, in
duas parti-
tur propagi-
nes, quarum

Maiores obliquè retrosum, secundum caluariæ basim
 ductus, caluariam simul, cum quodam arteriæ so-
 poralis ramo ingreditur, foramine utēs, sexti ner-
 uorū cerebri partis gratia exculpto. Qui cum per
 foramen caluariam ingressus fuerit, in duræ cere-
 bri membranæ sinum subintrat, qui ad latus ha-
 betur maximi in occipitis ossis foraminis, quo
 dorsali medullæ uia præbetur, ac inde secundum
 tertium & quartum duræ cerebri membranæ fi-
 num cum arteria. Ceterum ab his sinibus nume-
 rosæ exoriantur propagines, quarum aliæ ad ce-
 rebri membranam duram, aliæ ad tenuem, aliæ
 ad plexum efformandum tendunt.

Minor, in elatiorem musculorum sedem pertinet,
 qui anteriorem ceruicis uertebraarum regionem
 occupant, stomachoq; subiacent.

Maiores, soporali arteria penitus relicta, priuato
 foramine caluariam subit, in duram cerebri
 membranam digeritur.

Minor, priusquàm maior in durā cerebri mem-
 branam digeratur, ad auditus organū per-
 meat, foramineq; utitur sibi & neruulo cui-
 dam quinti paris neruorū cerebri cōmuni.

Prima, (quam frequentius est cernere) ea est, qua unus tantum ramus sub cute ad fauces usq; pro-
 cedit, in ipso progressu nullibi insigniter discissus, sed duntaxat graciles ramulos in musculos
 cutemq; inferens. Vide lib. 3. x.

Secunda, (V) ea est, quæ in medio ductu iuxta colli longitudinis
 medium iugularis in duas insignes diuiditur uenas, quarum

Vna in priora tendit.
Altera in posteriora properat.

Tertia, quæ rarius accidit, nimirum qua propter clauiculam adhuc, ubi humeraria originem ducit,
 in duas diffunditur propagines, quæ sursum sub cute inuicem distantes feruntur. Accidit tamen
 aliquando, quod altera neq; illa sanè minor propago, musculo reconditur, qui à pectoris ossis
 summo & clauicula pronatus, mamillari temporis ossis processui inferitur: atq; in eum modum
 submersa, frequenter aded insignis occurrit, ut etiam nonnulli dissectionum professores, inter-
 nam iugularem hanc appellasse uideantur.

- Laryngem. X.
- Glandulas laryngi adnatas. X.
- Musculos {
 - Hyoidis ossis. X.
 - Linguae. X.
- Omnes faucium sedes. X.
- Linguam secundum ipsius longitudinem. X.

Interior,
oris in-
teriora
subiēs,
in plu-
res diui-
ditur p-
pagi-
nes,
quarū
aliquæ
uadunt
in

Palatū
Tunicā
nariū
ampli-
tudi-
ni ob-
ductā

Vna, per foramen,
 quod secundo ce-
 rebri neruorū pari
 exculpsit, in-
 gressā in durā ex-
 currit membra-
 nam.
Altera, per gran-
 dius foramē, illo-
 rum quæ in octa-
 uo capitis ossis o-
 dorum gratia fa-
 cti sunt, præpant,
 in duram pariter
 membranā dispen-
 satur.

Ab his deinde cum caluz-
 riā ingrediuntur,
 furcul.
in frontis cutem interdū
 disseminatos.

Exterior, per capitis exteriora pas-
 sim repetens, perinde atque inte-
 rior, ubi inferior maxilla supe-
 riori coarticulatur, in duos parti-
 tur ramos, quorum

- Vnus, uariè* permeat in
 - Buccas.
 - Narium alas.
 - Frontem. 9.
- Alter ua-*
 - Tempora. 4.
 - Aurium sedem. Y.
 - Occipitis cutem. *

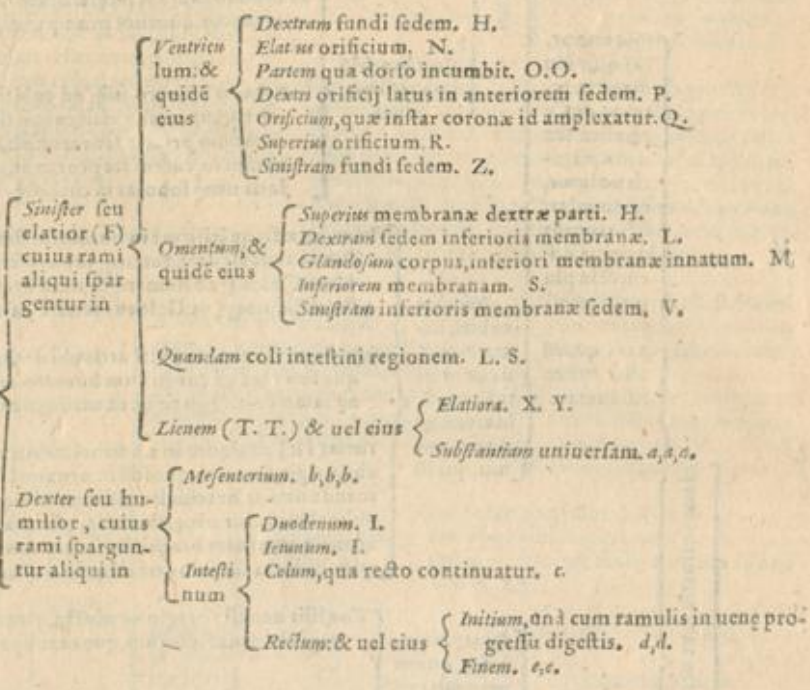
B. Ventrū

Principium seu iecoris cauum: sunt rami duo exigui, ex superiori seu anteriori sui corporis parte bilis uesiculae cervicis distributi, qui rami cervicem amplexantes, ac in furculos capillarum modo praetenuis ducti, in uniuersum uesiculae corpus excurrunt. C. C.

Medium: unus insignior, inferius ab elatiori quaque & anteriori uenae corporis sede, uersus dextrum latus, qui humilior uentriculi orificium, & uentricali portionem huic iuxta dorsum proximam aliquot ramulis adit. D.

Vna, uena Porta dicitur, ex caua seu sima parte originem ducens, omnes mesaraei uenas excipit. Haec ex uentriculo & intestinis chylum sumit, ac in lienem melancholicum succum expurgat. Deorsum fertur, & in plures diuiditur ramos, quorum alij iuxta

Finis (F) seu interiori sedem, qua in duos maximos diuiditur truncos, quorum



Nutritio: nempe si praeterea dux uena magis, quam

ANNOTATIO EX VESALIO, LIB. III.

A. A. A. A. IN iecoris substantia, ab omnibus demissioribus, & quae orbiculatim consistunt extremis ipsius partibus exiguae admodum numerosae, uenarum propagines incipiunt, quae uersus iecoris medium porrectae, sensim in maiores soboles, & inde in grandiores adhuc tantisper coeunt, donec omnes in quinq., interdum etiam in pauciores ramos colligantur. 1. 2. 3. 4. 5.

Altera, Caua uena dicitur, omnium maxima, ex gibba hepatis parte oriens, & per totam animalis longitudinem excurrit: qua sanguis per omnium partium nutrimentum per uniuersum corpus diffunditur. & haec bifariam procedit

Superius: atque haec ascendens dicitur, de qua supra in thoracis uenis dictum.

Deorsum: & haec descendens appellatur, cuius tres sunt rami, quorum

Vnus ad renes peruenit. Vena namque, caua, priusquam in lumbos descendat, praeter eas soboles, quae in renum membranam spargit, uicinis partibus exiles impartit furculos. Deinde maximas omnium ipsius propaginum singulas in singulos renes subiectos mittit, quae emulgentes appellantur. d. 1. & in 20. fig. uentris a, b. & 22. fig. m, n.

Alter ad testiculos, sanguinem & spiritum ipsis deferens, semenque praeparans: & sunt duae uenae, utrinque una, quarum

Dextra ab ipsa caua, non latere, sed medio fere sub ea, quae hac parte in renes tendit, oritur. u. u. & 20. fig. uentris f, & 22. fig. t. & 23. fig. t.

Sinistra, ex ea, quae ad renes fertur, procedit, cui nonnunquam ramulus a caua accedit, & cum hoc unum pergit. l. l. & 20. fig. uentris e, & 22. fig. u. & 23. fig. u.

Tertium ad crura, de quo in sequentibus.

Testium, de quibus supra dictum. n. n. n.

Generat

Vteri: & sunt uenae quatuor, quorum

Duae in imis partibus uteri paulo supra primum cervicis exortum inferuntur, unde uirgines puellae menstruus potissimum purgantur: nec non in uterum, quae inibi oris hiantes, acetabula nuncupantur, ipsiusque cervicem disperguntur. X. 4.

Duae circa eundem ortu locum, sursum ad rectos musculos tendunt: deinde in idem coeunt cum extremis uenarum, quae per thoracem ad praecordia deferuntur: per quas potissimum mamillis cum utero est communio. r. m.

Ventriculi uenae paucae ad inferiora uentris, pauciores ad eius orificium, paucissimae ex quo obscurae ad stomachum perueniunt, ex iecoris portis profectae.

Intestinarum Omenti Lienis Renum

De his uenis uide supra in uena porta, & caua.

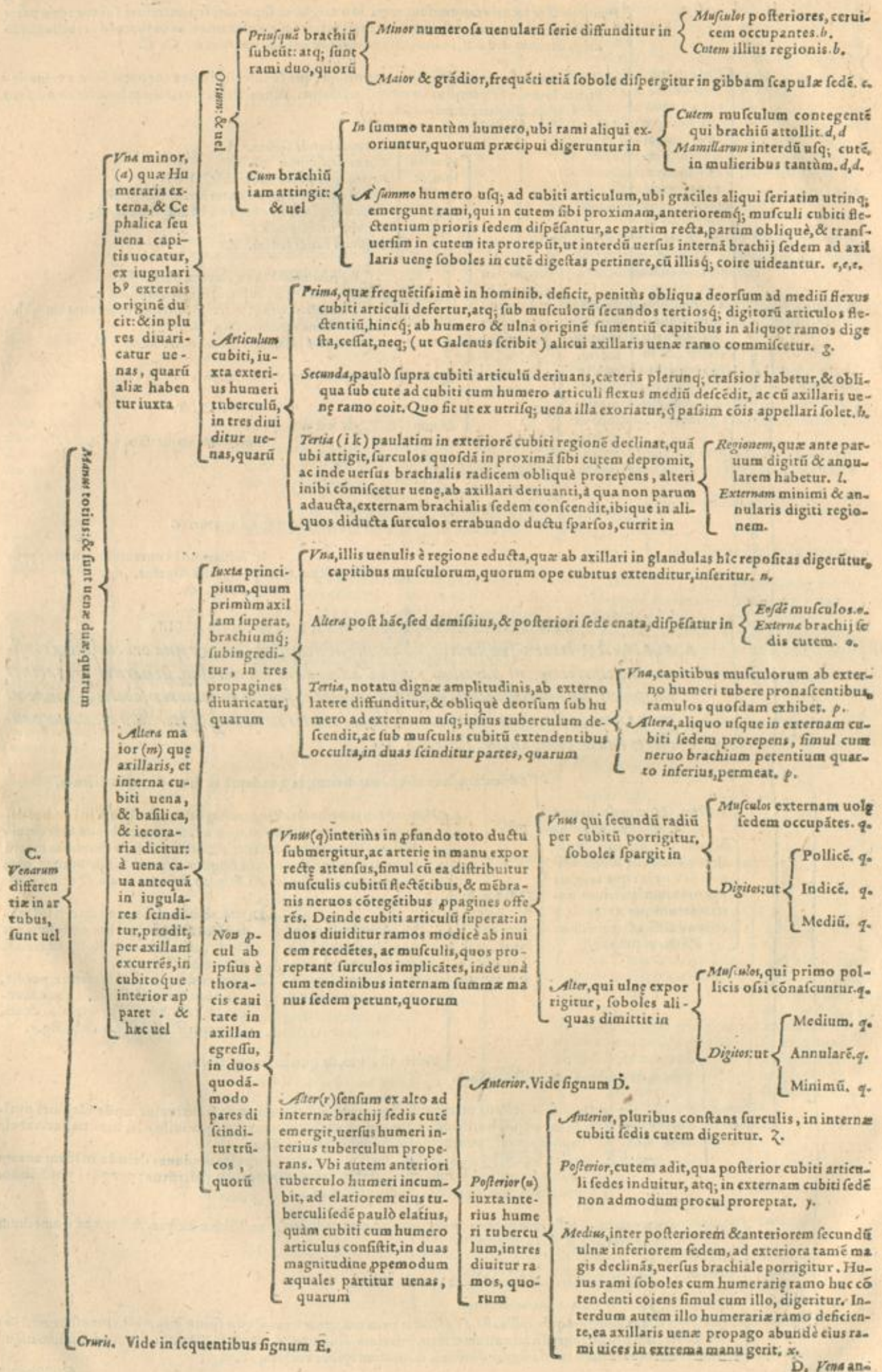
Vesicae. Haec uenas a propinquis ipsi uasis, quae scilicet primum uenae a caua, quae spinae incumbit, crura subeunt. Haec in ipso statim primo ingressu ad collum uesicae, bifariam diuisa, parte altera in totam uesicam ad fundum usque distribuitur: pars uero auersa fertur deorsum secundum ipsam collum. X. 4.

C. Venarum

B. Ventr: & quidem partium

Principium

Alimus principam: nempe



C. Venarum differentia in artubus, sunt uel

Vna, quæ interdum recta ad brachiale contendit, interdum errabundo ductu perfertur, alijsq; huius sedis propaginibus commiscetur. ζ.

D.
Vena anterior cuti substrata, obliquè deorsum ad cubiti articuli flexū repit, & in duas diuiditur propagines, quarū

Alterā (t) cum secundo humerariæ ramo coit, unaq; inibi ex ambabus confurgit uena, quam communem meritò appellamus. Hæc enim obliquè deorsum ducitur ad elatiorem cubiti sedem contendens, quousq; radium paulò ultra ipsius longitudinis medium hinc inde transcendat, tandem in externam cubiti sedem porreptans, in duos diuiditur ramos, quorum

Vna, qui elatior est, postquam in duas diuiditur portiones

Vnam, in internam brachialis sedem, uersus pollicis radicem dispiciat. β.

Alteram regioni, quæ inter pollicem & indicem habetur, contribuit. γ. δ.

Alter, qui inferior est, indicis, medij, & aliquousq; annularis sedem petens, in uarias exhauritur soboles. Quippe hæc uenarum in summæ manus cutè series adeò uaria est, ut ipsam explicare prorsus arduū sit, præsertim cum inter quàm plurimos homines uix duos æquali correspondentiq; uenarum in ramos propagine inuenias, ac etiam rarè euenire conspicias, dextram manum cum sinistra congruere. ε.

Exterior, tota quodam modo inter sacrum & coxendicis os, quæ maximus neruorum crus petentium ducitur, in exteriora transuersim fertur, & in plures diuaticatur propagines, quarum uadunt aliquæ in

Musculos omnes ab ilium ossis externa sede pronator, femorisq; famulantes. motibus. T.

Musculos, ab inferiori coxendicis ossis sede principium ducentes. T.

Clauium cutem. T.

Due primæ, uariè quidem digeruntur. Nā

Aliqua dispensantur, in

Sacri ossis foramina. X. & 4.
Recti intestini musculos. X. 4.
Cutem orbiculari sedis musculo adnatam. X. 4.

Interior, in plures scinditur propagines, quarū

In uiris permeant in

Dextrum uesicæ latus. X. & 4.
Vesicæ {
Cervicem. X. & 4.
Fundum. X. & 4.
Penem. X. & 4.

Vna, notatū digna, quæ in plurimas diuiditur uenulas, quarū aliquæ

In mulierib. excurrunt in

Vesicam. X. 4.
Inferiorum fundi uteri sedē. X. 4.
Vteri cervicem, per quas uirginibus, & nonnullis mulieribus, quæ primis mensib. utero gerunt, menstruæ purgationes colari dissectionum professoribus uisum est. X. 4.

Interior, qui gracilior est, inferius ad femur perreptans, plurimas in progressu propagines promit, quarū

Initium, seu supra ossis sacri principium: & sunt duæ, utrinq; uidelicet una apud sacris ossis summum, totum cauæ truncum æqualem in se continentes, originem ducunt, ut unaqueq; uersus sui lateris femur perreptet, notā hanc A imitantes, & aliquot surculos superioribus sacri ossis foraminibus offerentes. Deinde uerò in progressu utraque in duos impares finditur ramos, quorum

Quod reliquum est, ad pubis os contendens, ab uno externo ramo trunci uenæ sobolem absumit, quæ cum eo interioris rami reliquo cōgressa, unam cū ipso uenam efformat, quæ primum peritonæum, ac deinde decimum femur mouentium perforat musculum, & ossis pubis foramen permeans in crus emergitur, illis quos perreptat musculus propagines offerens. Præterea in crus protensa, plures à se educit propagines, quarum aliquæ uadunt in ω. ε.

Musculos à pubis ossis principium ducentes. ε.

Partem quinti femur mouentis musculi, à pubis ossis pronata.

Ostium femur mouentis musculum.

Penis musculos.

Cutem internæ femoris sedis. ω.

Coxendicis articulum. ε.

E.
Cruris, & huiusmodi uenæ sunt uel iuxta

Exterior, cum obliquè crus accedit, tres à se dimitte uenas, quarū

Vna mediocri magnitudine, priusquam eius peritonæum perforat, ab elatiori ipsius sede exoritur, deinde sursum ad abdominis anteriora per peritonæum ducta in plures diuaticatur ppagine, quarum permeant aliquæ in

Peritonæum ipsum. Γ.

Abdominis rectum, ac transuersum musculum. Γ.

Regionem quæ supra umbilicum habetur, ibiq; ramulos spectās, in quos uena sub pectoris ossis ab elatiori thoracis sede delata, diffunditur. Ab eiusmodi enim propagine medicis concessum est omnibus, ex utero ad mamillas, lactis generandi causa menstruum transmittere sanguinem. Præterea uena hæc nullam partem adipiscitur, quæ in uterum (ut medicorum uulgus arbitrat) descendat, etsi ipsa ab ijs, quæ in uterum digeruntur, nõ ita multum distet. M.

Alterā, quasi in ortu coniugem fortitur, ad pudendum excurrit. Δ.

Vna, uadit in

Penis inuolucrum. 4. X.
Scrotum. Δ.

Mulierib. uadit in

Pudendi colliculos. 4.
Coreacæ carunculas (quas Græci ὑποφύων uocant.) 4.
Sedes ibi proximas. 4.

Inguina. Vide in seq. fig. F.

Gen. Vide in seq. fig. G.

d F. Inguina

De Arteriarum constructione, in genere.

Substantia. Arteriae similiter ac uenae, membraneo constant corpore, comprimuntur ac in se collabi, & rursus distendi idoneo: at longe solidiori, duriori, ac ex pluribus tunicis conformato. Arteria enim duas peculiare sibi uendicat tunicas, quarum exterior profecto robore ac crassitie uenarum peculiari tunica respondet: interior autem crassitie huius ferè quintupla. haec tunica à quibusdam *χρῆσθῆς* seu cartilaginea appellatur. Tunicae arteriae similiter ut uenae, fibris conformantur: ac interior quidem transuersis duntaxat intertextitur: exterior uerò rectis, & quibusdam mediocriter obliquis, transuersis autem nullis constat. Interior arteriae tunica, ceu cutem quandam internae intestinorum & uentriculi superficiei modo continet, laxa continuatq; araneorum telae manifesto persimilem, in grandioribus quidem arterijs conspicuam, ac à nonnullis tertiae arteriae tunicae loco descriptam. Caeterum fibras arteriae corpus, eiusdem quo uenae usus gratia fortitur, ac plurimas quidem transuersas exigit, ut ocyus ipsi ex sinistro cordis sinu immissum sanguinem & uitalem spiritum toti corpori dispenserent, neq; alium in transmittendo recipiendoque rhythmum, quam cor ipsum efficiat. Obliquae uerò materias retinent, &c.

Vs. Arteriae à summo rerum opifice sunt extractae, ut uitalem spiritum & sanguinem impetu per corpus diffusum, singulis partibus deducerent, ingenitumque; calorem recrearent, &c.

Vna tenuis simpliciq; tunica constans, in pulmones diuaticatur, quam cum ea uena, quae à portis iecoris, ad uentrem numerosa ramorum serie descendere, suiq; extremis ceu radicibus quibusdam cibum exugere diximus, conferre possis. Nam & arteria haec per usum comoditatemq; spiritus attrahendi, in pulmones deriuatur.

Duae graciles in ipso arteriae exortu prodeunt, quae coronae modo cordis basim, unà cum coronali uena amplectentes, cordi secundum ipsius longitudinem ramulos transfundunt. Vide lib. 3. fol. 395. signum B. B.

Minor. Vide in sequentibus signum A.

Vna per proprium foramen, ad narium amplitudinè discurret.

Alter in latus sinistrum durae cerebri membranae multipliciter scinditur.

Interior (c) q & gracilior est, fauces subit, ac mox laryngi, & linguae per pagines deriuans ad caluariam basim perat: priusquam uerò in caluariam mergitur, in duos impares diducitur ramulos, quorum

Quod reliquum est, in plures scinditur ramulos, quorum

Ab qui uadunt in

Oculum.

Interiorem temporalis musculi sedem.

Sinistra cerebri uentriculi, pleurae factis, ex timo foras in uolucro comparat.

Minor, cum coniuge uena in posteriora secundum caluariam basim fertur, & ramulum musculis ceruicis uertebrae anteriorum sedem occupantibus, iuxta primam secundamq; uertebrae interuallum offert, ac deinde per foramen cum sexto cerebri neruorum pari caluariam ingreditur, & simul cum uena in sinistrum secundum duram cerebri membranae sinum exhauritur.

Exterior (b) gracilior, in tres diuaticatur propagines, quarum

Prima (c) genis seu buccis latitans offertur.
Secunda (g) in sinistrum permeat tempus.
Tertia (h) secundum sinistrae aures posterioriorem sedem digeritur.

Vna (Y) quae reliqua pars est, ad dextram scapulam & axillam incedit, à qua plures oriuntur propagines, quarum aliae uadunt in

Pectus & mamillam. Vide in sinistra E.
Primam thoracis costas. Vide E.
Ses colli uertebrae. Vide in sinistra uena axillari F.
Summum humerum. Vide E.
Scapulam. Vide I.
Brachium. Vide in sinistra M.
Manum extremam. Vide Q. S. R. T.

Maior. Vide in sequentibus signum B.

d 2 A. Art.

Genere, sumuntur à

VIII. Arteria, uas est similiter ut uena membranè, res ac fistulae modo cauum, quo uitalis spiritus, & tenuis, flauus calidus que sanguis per uniuersum corpus diffunduntur. Harum differentie in

Specie. Nam arteria in sinistro cordis uentriculo exortae, uitalis spiritus toti corpori subministrantes, in duas dissectatur propagines, quarum

Alter, multo crassior (A) quae uentri trunci est omnium, à qua deriuatur arteria quatuor, quarum

Duae parsi supra cor, ex toto oriuntur trunco: & sunt impares, quarum

Minor (V) sursum fertur, ac statim in duas inaequales scinditur partes quarum

Maior pars (V) ad iugulum tendens, obliqua, de sinistra ad dextram thoracis partem porrigitur, & ubi per glandium, cui thymomè est, peruenit, in tres diuaticatur propagines quarum

Duae (X. Z) quae Graecis *καρδιαι* dicuntur, sursum attolluntur, & earum altera ad iugulum per meam dextram, altera ad iugulum sinistrum. Verum cum ad fauces usque pertingunt, in duos (a) scinduntur ramulos, quorum

Primus (E) ad primam thoracis costam in humiliori sede exortus deorsum diffunditur, & costarum radicibus inseritur at-tensus, in

Tria, quatuor superiorum costarum inter-
ualla finitri lateris,
Dorsalem medullam.
Musculos thoracis uertebri que hic instra-
tos.

Secundus (F) superiori amplior, ab elatiori sede ad primam costam emergit, qui ad septimam ceruicis uertebre latus oblique repens, in huius lateris transuersi proces-
sus foramen se inserit, ac deinde per transuersarum reliquarum uertebRARUM pro-
cessum foramina conscendens, perinde atque hac excurrrens uenam, digeritur in
plures propagines, quarum

Quod reliquum est, si uel
cum comite uena per
foramen in postero-
ri sede finitri capitu-
li occipitis ossis in-
sculptum, caluariam
subit, atq; in finitru
duræ cerebri mēbra-
ne sinum exhauritur.

Princi-
pium:
& sūt
qua-
tuor

Tertius (G) ab interiori ipsius sede pullulat, qui ob-
liquiori ductu pariter superiora anterioraq; pe-
rit. Hic enim pectoris ossis summum accedit, de-
cliuus fertur secundum ipsius ossis finitrum la-
tus, & in eosdem digeritur ramos, in quos uenā
hac repētem dispeniari retulimus, etsi nullæ eius
propagines cetera accedant, nisi forsitan obscu-
rissimæ in mamillas transeant, in progressu enim
plures ex se promit surculos, quorum

Aliqui quā truncus pe-
ctoris ossi exporrigi-
tur, enati uadunt in

Venarum costarum cartila-
ginis interualla, G.
Musculos cartilaginibus in-
cumbentes, G.

Aliqui ua-
dunt in

Sui lateris membranam, quæ thoracis
amplitudinem interspiciat, G.
Glandium in iugulo repositum, G.

Quod reliquum est, thoracis cavitatem ingreditur, & re-
cto hic abdominis musculo subnatum, ad umbilici fe-
rè regionem procedit, in progressu utriusq; ad abdo-
minis partes ramos offerens, ac inde in plures disse-
ctum soboles, alterius arteriæ terminos respicit, quā
huc ab imo sursum contendere docebimus.

Quartus notatu dignæ magnitudinis, prope axillam elatiori parte exortus, in posteriores ceruicis musculos
discinditur. H.

A.
Arteria mi-
nor (H) op-
positum sūt
habens obli-
quior atrol-
litur ad sini-
stram scapu-
lam & axil-
lā, à qua plu-
res diuari-
cātur rami,
quorum alij
exoriuntur
iuxta

Primus insignis, ubi truncus thoracis cavitatem & primam costam euicit, ex posteriori ipsius sede e-
mergit, in scapulæ cavitatis musculos digerendus I.
Secundus superiori ipsius regione depromitur, qui ad humeri cum scapula articulum, iuxta summum
humerum & scapulæ gibbum in ramos digeritur, quorum unus cum humerali uena, ubi adhuc in
alto recon dicitur, aliquo usque proreperit. K.
Tertius superiori succedens in musculos anteriori thoracis sedi instratos, numerosa propaginum sobo-
le digeritur. L. uel I.
Quartus in glandes axillæ cavitatem opplentes immergitur. M.
Quintus priusquam truncus in manum absumendus feratur thoracis lateri exporrigitur in musculum
excurrrens, cuius ope brachium decliue dorso adigitur. M.
Sextus & septimus graciles, distribuuntur in

Internam musculorum humeralium sedem, o.
Membranas, ibi neruos continentes, o.
Octauus secundum posteriorem humeri sedem oblique proreperit ad externum humeri tuberculum
contendens, o.

Humerum, &
sunt octo,
quorum

Duo ad medium cubiti articuli flexus exorti, ipsi articulo ramos exhibent. pp.

Cubitum
& ma-
num:
sūt qua-
tuor,
quorū

Exterior (Q) radio
exporrigitur, & ubi
brachiale cōten-
dit, in plures diui-
ditur ramos, quo-
rum

Interior (S) ulnā per
reptans in manus
uolam subit, & in
plures diuiditur ra-
mos, quorum

Aliqui in musculos permeant, inter primum pollicis os,
& postbrachialis os indicem sustinens, collo catos. R.

Trei ua-
riè dige-
runtur.
Nam

Primus, in duas partitur propagines, exterius ad
pollicem accedit. R.
Secundus, duplici ramo internam indicis sedem
implicat. R.
Tertius, indiuisus internum latus interioris me-
dij digiti sedis conscendit. R.

Duo minimo digito offeruntur. T.
Duo annulari offeruntur. T.
Vnus in medium digitum fertur. T.
Vnus in musculos uadit, qui externaum latus postbrachia-
lis ossis occupant, T.

B. Art-

Prima & secunda (l) utrinque uidelicet una, ubi truncus ad septum transuersum peruenit, in septum ipsum sparguntur, ac in cordis inuolucrum, ea uidelicet parte, qua septo adnascitur.

Dexter (n) qui gracilior est, superiori omenti membranæ connectitur, ac inde uenæ portæ adnexus, sursum ad iecoris cauum contendit, & quamplures ex se mittit propagines, quarum alix uadunt in

- Omenti {
 - Superiorem membranam. r.
 - Inferiorem membranam. o.
- Intestinum {
 - Colum. q.
 - Duodenum. q.
- Ventriculi {
 - Posteriorem sedem. p.
 - Dextram fundi partem. r.
- Vescam bilis. f.
- Iecoris cauum. t.

Tertia, magna, sub septo transuerso, ex elatiori arteriæ magnæ sede originē ducit, ac inde in duos diuaticatur ramos, quorū

- Ventriculi {
 - Partem, qua dorso innicitur. n.
 - Mediam eius regionis sedem, q̄ dorso incurabit. γ.
 - Superius orificium, & illud uenæ portæ instar cingunt. x.
 - Superiora dextrorsum, ac inde in humiliora orificiū, & anteriorem posterioremq̄, sedem. u.
 - Fundum, sinistro sursum inde perreptantes. s.

Sinister (u) qui dextro crassior habetur, inferiori omenti membranæ committitur, ac deinde uenæ portæ ramo iungitur in tot, quorū illæ soboles digerendus, quarum uadunt alix in

- Omenti membranam {
 - Demissiolem. p.
 - Superiorem. s.
 - Humiliolem. γ.
- Colum intestinum. β.

Lieni cauum, secundum rectam lienam, à quibus ramuli oriuntur, qui sinistro sursum uentriculi latus occupant. λ, δ, ε.

Quarta, pauld inferius (z) ab elatiori magnæ arteriæ parte principium sumit, & in plures diuisa propagines, uadit uenæ portæ modo in

- Mensuri sedem {
 - Superiorem. ζ.
 - Humiliorem. λ.
- Intestinum {
 - Ieiunum. ζ.
 - Ilium. ζ.
 - Colum, eius uidelicet partē, quæ à iecoris cauo ad dextrum renē usq; pertinet. ζ.

Quinta & sexta, utrinque; una satis magna, quarum sinistra dextra humilior enascitur, in renes digeruntur. n, θ.

Septima & octaua, quæ post has, quas seminales appellant, feminalibus uenis contextæ, ad testes permeant. In mulierib. uerò, partim in testes, partim in uteri fundum digeruntur. i, κ, x.

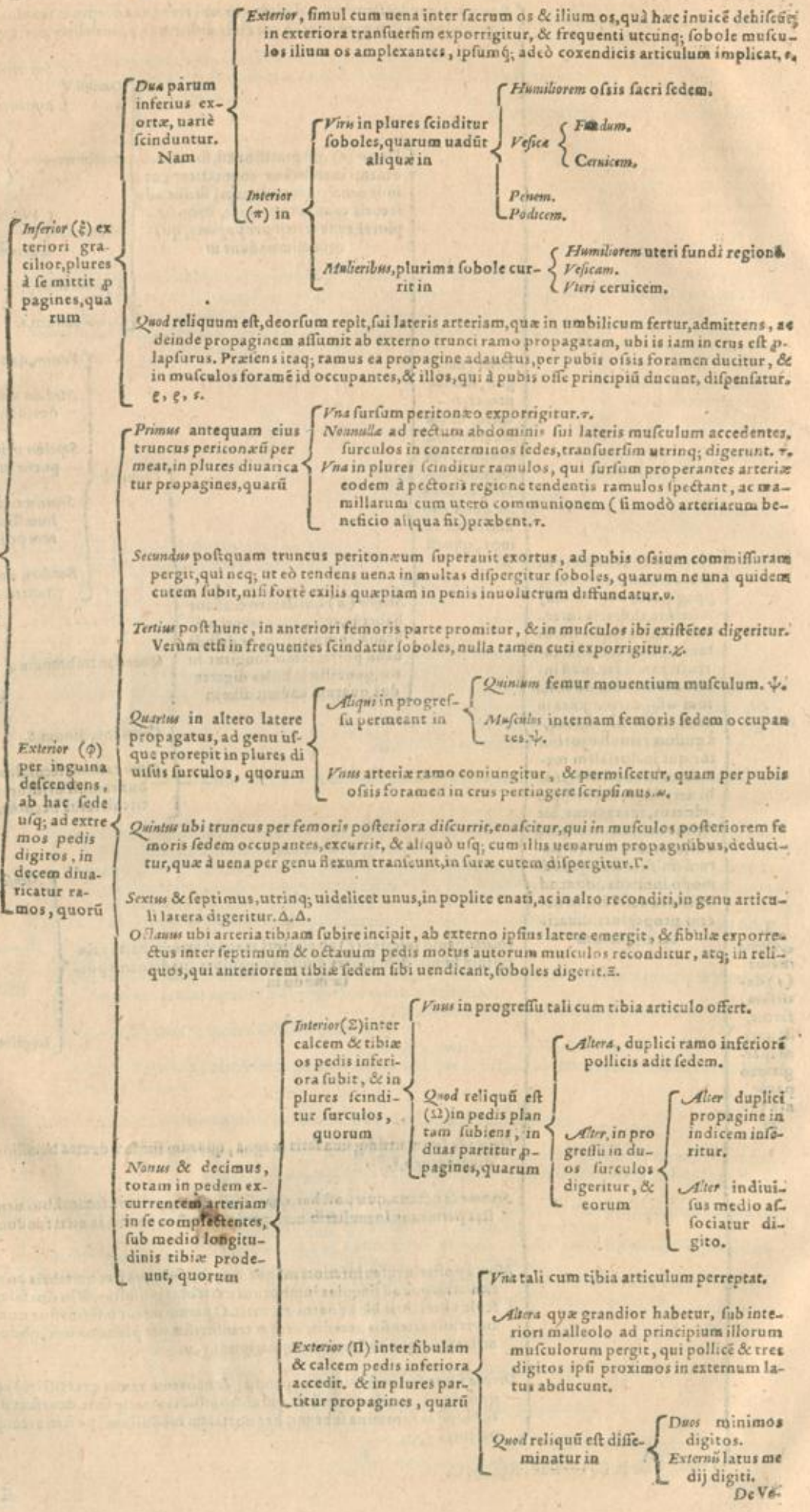
Nona à posteriori, seu inferiori magnæ arteriæ sede, qua hæc uertebri committitur, geniculatim utrinque ad singulas lumborum uertebas promitur, & in dorsalem medullam, & musculos uertebri hic adnatos excurrit. Quarum maior inferiorque non solum ad musculos uertebri attentos accedit, uerum transuersum per peritonæum, ab dominis que musculos ad latera usque abdominis exportigitur. μ, ν.

Decima supra sacri ossis initium prodit, & uenarum ramis exactissimè correspondet. Si exiguos fortè surculos secluseris, qui ab humiliori arteriæ sede, deorsum ducti, ac sacro ossē sulci, ipsius foramina subeunt, hac dorsalem medullam, posterioremque sacri ossis sedem perentes, ρ, σ.

Curia. Vide in sequentibus signum C.

B. Arteria maior (i) deorsum fertur, & uarias spargit propagines tū in

C.
Cura. Magna arteria (r, r) in lumborum regione uenae cauae, sinistro lateri succubens, ad sacri ossis principium, in duos grandes truncos ad hanc Δ imaginem bipartitur, ut unusquisque ramus ad suum perreperet femur, quorum sinister usque ad extremos pedis digitos, in duos grades diuicatur truncos, quorum



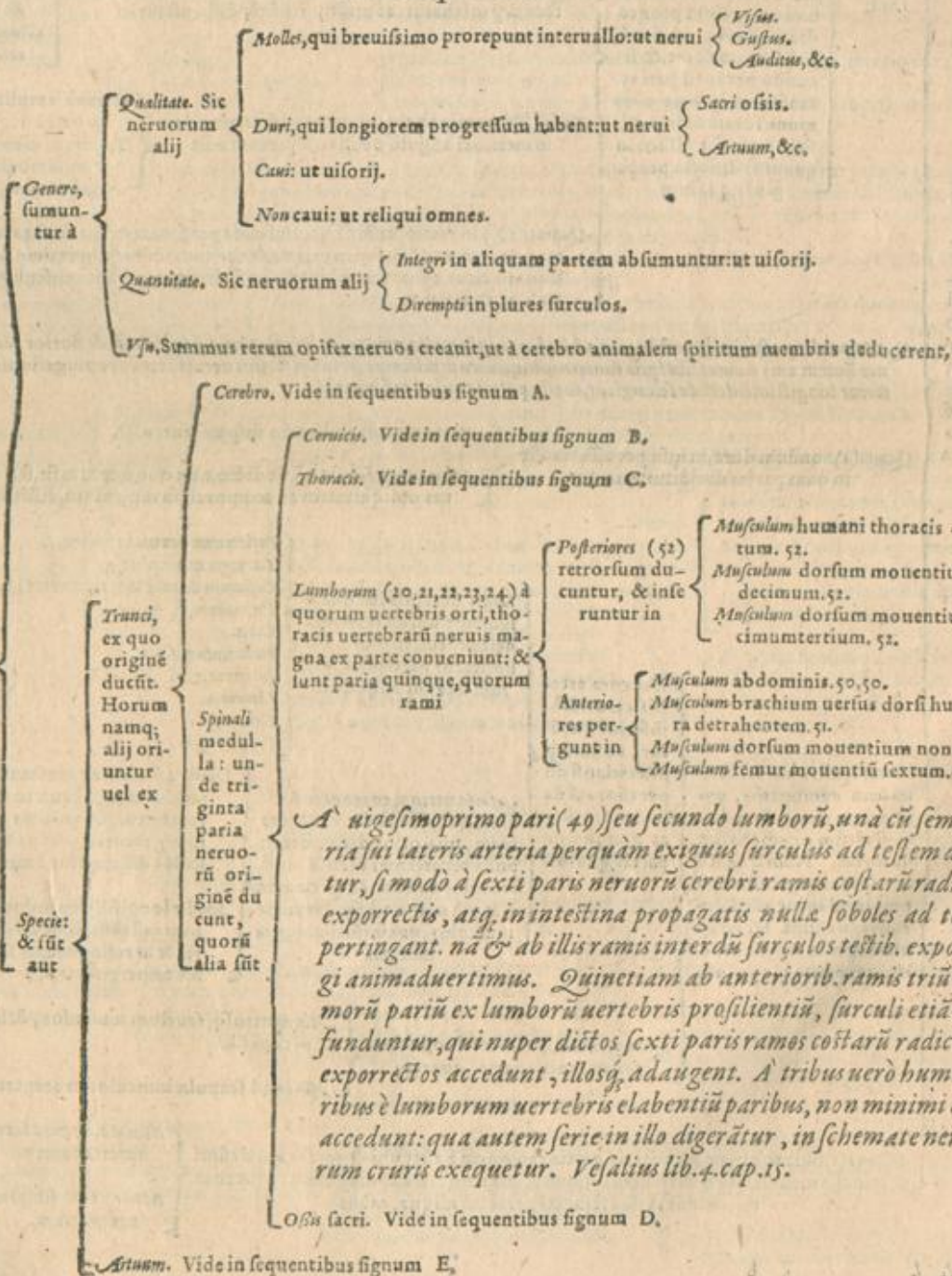
De Vena arteriali, & arteria uenali, ex Vesalij libro tertio, capite decimo quinto.

Reliqua adhuc in uenam arteriarum que sermone sunt duo uasa, quae singula duabus uocibus a dissectionum proceribus explicantur, Nam

Alterum, uenam arterialem appellant, eo quod arteriali, non uenali sit corpore constat, & sanguinem ut uena deferat. Vena haec ex elatiori sede dextri cordis uentriculi in pulmones numerosissima ramorum serie digeritur, sanguinemque in eo cordis uentriculo elaboratum, pulmonibus subministrans. i. 2. 3. A. B. C. D. E. F. G.
Alterum, arteriam uenalem nuncupant, eo quod aerem ueluti spiritum ex pulmonibus, in sinistram cordis uentriculum deferat, & tamen non arteriali, sed uenali corpore constat. H. I. K. L. M.

Vide apud Vesalium lib. 3. duas arteriarum figuras, quarum una fol. 395, altera fol. 411, apparet, in prima editione.

De Neruorum constructione, in genere & specie.



IX. Nerui sunt organa longa, terrecia, nullam in rebus cauitatem sortita, animalem spiritum a cerebro animalis facultatis fomite ad corporis partes deferentia. Horum differentia in

Prima duobus constat nervis, qui ad oculos pertinent, uidendi facultate ipsis transferentes: unde Græcis *ὀφθαλμοὶ* dicuntur, ex anterioribus uentriculis procedentes, caui ob id facti, ut spiritum recipiant: maximi & mollissimi, quod alij quoque sensus, magnos & molles nervos habeant. Hi inuicem in unum coeunt, & rursus antequam oculos ingrediantur, dirimuntur: altero clauso oculo, totus spiritus per communem neruum ad alterum feratur. Vide lib. 4. signum G, H, I.

Secunda, qui exiles & duri, musculos oculos ambientes mouent. K.

Maior seu crassior (M) caluam iā excedens, in duos quoque ramos diuiditur, quorum
Alter gracilior, capreoli modo inuolutus, temporali musculo demittitur. R.
Alter est earum propaginum, quae sparguntur in
Superioris maxillae dentes. S.
Linguam, totam ipsius tunicam, gustus nimirum subministrandi gratia. YY.
Maxillam inferiorem, quae per foramen osis illius elabens labris in ea parte fitis, & dentium radicibus sensus gratia communicatur. T.

Tertia, quae in duplicem ramum finditur, quorum

Minor (L) seu tenuior: exoritur a latere basis cerebri, ubi dorsalis medulla ab ipsa initium ducere auspicatur. Hinc recto tramite sub cerebri basi antrosum procedens, durae cerebri membranam perforat, & secundo neruorum pariter tensa cum ipso per commune foramen in oculi sedem procedit, illico in quatuor dissecta propagines, quarum
Prima (N) sursum in adipe oculorum musculis obducto excurrens, per peculiare foramen digeritur ad
Fronis cutem, Musculosam huius sedis substantiam, frontis cutis & palpebrae superioris motibus praefecta.
Secunda (O) deorsum ducta mox in foramen sibi priuatum exculptum fertur, quousque in anteriorem superioris maxillae sedem prolatur, ac multiplici serie dispensatur in
Musculos superius labrum & nasi alam extrorsum in suo latere mouentes, & ipsam labrum. Ginguas denticulorum.
Tertia (P) foramine priuato utens, post earunculam in interiori angulo oculi conspicuam adit
Narium amplitudinem, inibi in narium degeneras tunicam. Tenuem & membraneum musculum, introsum nasi alam contrahentem.

A. Nervo-rum qui ex cerebro oriuntur, septem sunt coniugationes, quarum

Quarta, paulo posterius his est locata, ad basim magis quam priora incipiens: parua admodum, & durior tertia: propagines autem eius omnes sibi ipsis sunt propinquae: committitur quidem statim nervis tertiae coniugationis, post autem fertur longissimè: deinde seiungitur, totique palati tunicae infigitur. Z.

Quinta (a) nondum dura, in ipso per ossa transiit in duas partes diuiditur: quarum
Alteram meatus auditorio dispensatur. a. φ.
Alteram egeco foramini, sic dicto, non quod egecum sit, sed flexuosam meatus obliquitatem ad temporalem musculum, distribuitur. e.

Sexta (e) ultra has est neruorum coniugatio, qui nondum etiam sunt duri, si tantum praedictis sint duriores. Nam quanto iam spinali medulla appropinquatur, tanto duriores euadunt. Hi caluam egressi, in sex diuiduntur nervos, quorum
Duo cum arterijs carotidibus inferius ducuntur, collumque praeterlapsi dum per thoracem deferuntur, in duas diuiduntur partes, quarum
Alteram dextrorsum quam sinistrorsum ad inferiora descendens, in plures diuaticatur particulas, quarum uadunt aliquae ad
Posteriorem cervicis sedem. f.
Laryngis musculos. g.
Costarum dextri lateris radices. b, i.
Pulmonem. q.
Cor. r.
Ventriculum. s, t, u.
Intestina. x, u.
Lienem. v.
Renes. y, z.
Vesicam. a, u.

Alteram utrinque: enata neruū efficit, qui per eandem reuertitur uiam, qua prius descenderat: unde recurrentes dicti. Recurrunt enim continuè asperam arteriam adhaerens ad sex laryngis musculos, uocis efficiendae gratia. Nam
Dexter ad clauas permeans, circum ramum arteriae magnae, quae in dextram maxillam fertur, obuolutus reflectitur, sursumque recurrit, & in tres laryngis musculos dispergitur. l, m, n.
Sinister longissimè producitur, sese ad spinam inhaerit, inde ad laryngem recurrit, & in reliquos tres suae partis musculos dispergitur. o, p.

Quatuor, utrinque; scilicet duo, in duas diuaticantur partes, quarum
Alteram utrosque faucium musculos, & linguae radicem occupat. k.
Alteram ad scapulae musculos prorepat. k.

Septima (r) huic contigua, securitatis gratia regionem habet ubi & cerebrum definit & spinalis medulla incipit. Hi nerui aliquo usque cum sexta coniugatione procedentes, deinde rursus seiuncti parte sui aliqua, eaque
Minima, rectos laryngis musculos intertextunt. π.
Maior, toti linguae inferitur motus gratia. π.

B. Ner-

Primum m, binis exortibus ena scitur, quorum

Anterior, non semper perspicuus, nimis quam gracilis est, excidit inter primam cervicis vertebrae, & occipitis os, iuxta latus teretis ligamenti secundae vertebrae processum occipitis colligantis. *FF.*
Posterior in primo vertebrae eminentiori sede, ad radicem posterioremque regionem ipsius cum capite articulationis exoritur, distribuiturque in musculos qui a prima cervicis vertebra in occipitis os inferuntur, & eos, qui ab occipitis osse in transversos eius vertebrae processum implantantur. Caterum ab horum originis sede, furculus etiam deducitur in principium musculi transverso primae cervicis vertebrae, & aliquot subsequentium principium sumantis, ac scapulam sursum attrahentis. *F. G.*

Secundum par, (2) etiam binis exortibus, seu propaginibus, enascitur, cuius

Posterior (1) propago longe anteriori crassior per latera posterioris processus secundae vertebrae educitur, & in plures dividitur ramos. Verum quamprimum prodit, in duas scinditur propagines, quarum

Major, a prioribus, quodammodo posteriora sursum transversum tendens, tertij paris sobole exporrecta sursum ad caput extendit, ibique uniuersam capitis cutem, tam circa aures, quam post, ad uerticis usque summum furculos spargit. *K, M, N.*
Minor, in proximorum musculorum principia diuiscatur, qui tertij & sexti paris existunt, & eorum qui capitis motibus praesunt. *L.*

Anterior, admodum gracilis, ab anteriori dorsalis medallae sede originem mutuatur, atque inter secundam & primam elabitur vertebrae, digeriturque deinde in musculos anteriori cervicis vertebrae sedi adnatos, qui primum par musculorum dorso motus authorum constituunt. *N.*

Tertium par (3) ex communi foramine secundae cervicis vertebrae & tertiae prociat, mox ab egressu in duos scinditur ramos, quorum

Posterior retrorsum flexitur, ac inter musculos cervicem extendentes, ac deinde inter caput mouentium secundum par occultatus ad secundae vertebrae spinam contendit, atque hinc ex mutuo musculorum posteriorem cervicis sedem occupantium concursu ad cervicis prope latera, musculo suffultus, qui ex carnea constitutus membrana buccarum motus opifex censetur. *O.*

Anterior (P) in quatuor spargitur propagines, quarum

Prima, musculos dorsum mouentes, primum & secundum implicat. *Q.*
Secunda, declinans ducta, quartum addit nervorum par, cuiusdam ipsius furculo commiscenda, in dictos nuper musculos absumpto. *R.*
Tertia, sursum contendens, ac posterioris secundae vertebrae propagine ramo in uerticis cutem excurrenti concreditur, una cum illo dispergenda. *S.*
Quarta digeritur in

Musculos, qui transversis vertebrae processibus connati, cervicem in latera mouent. *T.*
Musculum, qui a transversis vertebrae cervicis processibus enatus, scapulam sursum uellit. *T.*

Quartum par (4) a foramine inter tertiam & quartam vertebrae constituto excidens, in duos dividitur ramos, quorum

Posterior, uersus tertiae cervicis vertebrae spinam contendit, in progressu illis, quibus intertextitur, & in musculos, furculos diffundens. Quando autem spinam contingit, per mutuum elabitur congressum musculorum posteriorem cervicis regionem occupantium, atque hinc in latum membranousque digeritur musculum, buccarum motus authorum praecipuum. *V.*

Anterior (X) ternas educit propagines, quarum

Prima, tertij paris cuiusdam propagine commiscetur, & in musculos deperditur stomacho substratos, ac cervicem flexentes. *T.*
Secunda, in musculos distribuitur, quorum beneficio cervix in latera ducitur, ac is qui a transversis colli vertebrae processibus ortus, scapulam sursum adducit. *a.*
Tertia, declinans fertur, cum quinti paris sobole congressura, ac simul cum illa & sexti paris propagine septi transversi nervum constituit. *a. b.*

Quintum par (5) ex foramine inter quartam & quintam vertebrae existente, in duos scinditur ramos, quorum

Posterior, ad spinarum apices retorquetur, digeriturque, ut quarti paris ramum digeri diximus. *e.*
Anterior (d) in plures dividitur ramos: nam bi-partit?

Minorem, primum sobolem musculis cervicem flexentibus spargit. *d.*
Altera pars deorsum repens, ramulosque quinti & sexti paris secum excipiens, septi transversi nervum efformat. *e.*

Gracilior iterum dirimit, cuius

Reliqua (f, g, h, i) in musculum qui brachium attollit, inferitur, a cuius portione musculi scapulae attollentibus, ramuli porriguntur. Verum ab externo huius portionis latere nervum deriuat, cutem implicans, qua musculi brachium attollens integitur, deinde reliqua portio prope scapulae cervicem in duos partitur ramos, quorum

Anterior, qui gracilior est, *Sub summi humeri cum claviculae connexu porrigitur. Musculo, brachium attollenti sobolem spargit, qui a summo humero & claviculae inibi principium ducit.*

Posterior, qui propagine suas mittit *A scapula sursum ad os (o, referes) Musculo occupanti sinum inter scapulae spinam & elatiorem ipsius costam. In musculum qui brachium attollit. In brachij cutem extremae sedis obductam.*

Sextum par (6) ex foramine sub quinta vertebra excidens, in duos dividitur ramos, quorum

Posterior (k) dispensatur ad

Musculos *Cervicis proprios.*
Cervicis & capiti communes,
Capita musculorum, qui respirationis opifices ex cervice in thoracem accedunt.

Anterior (l) postquam nervum exprompsit, qui quinti paris portio ad nervum septi transversi (m, n, o) constituendum permiscetur, cum contiguis partibus, septimo nimirum & octavo coit. Scinditurque deinde, cuius portio

Quaedam nervos una cum proximis partibus efformat, qui in manum contendunt. *q.*
Quaedam deorsum ad scapulae cauum perrepat, & rami, tum ab hoc pari, tum a ceteris coniugis ad musculos digeruntur, qui scapulam sursum ducunt. *p.*

Septimum par (7, r, s, t) ex communi sexta & septimae cervicis vertebrae foramine prolapsus, magnum cum duabus proximis coniugationibus, sexta & septima, perficit congressum, cuius

Potissima portio in manum fertur.

Ramulus interdum septi transversi nervo commiscetur.

Ramulus perpetuo in posteriora ad spinam ducitur, a quo variae diducuntur propagines, quarum

Aliae, in musculos posteriori cervicis sedi instratos digeruntur.

Aliae in lateris, membranousque musculum qui buccas mouet, feruntur. *C. N. d.*

C. Nervorum à thoracis vertebra ortorum sunt paria duodecim, quorum

Primus (8) inter septimam cervicis vertebra & thoracis primam, quinque humiliorum cervicis parium modo exiliens. Hoc ita que quaprimus excidit, in duos dividitur ramos, quorum

Posterior (u) qui gracilior est, retrorsum inter musculos vertebra hic adnatos, detorquetur. Deinde in progressu plures edit furculos, quorum

Anterior (x) posteriori insignior, septimi & interdum noni paris magnam portionem suscipit, ac uarie uicinis partibus permixtus in duos scinditur ramos, quorum

Alter (y) secundum primam thoracis costam ductum ad pectoris ossis usque summum per latus, in progressu furculos dispensat thoracis musculo, ac clauicula in primam costam inserto. Præterea propaginis huius terminus digeritur in

Alter in manum fertur, de quo latius in sequentibus dicetur. Verum antequam eo contendat, dum alam excidit, ex posteriori ipsius regione ramuli pullulat, in cauam scapulae partem digesti, x, x, x.

Aliqui in radicem musculi feruntur, qui à primam thoracis costam in transversos cervicis vertebra processus infertus, cervicem in latus uersus anteriora inclinat.

Aliqui in musculos, qui in posteriora cervicis capitisque motibus præfunt, permeant.

Id quod septimam cervicis vertebrae spinam contingit, & rursum, transversim spina abscedens propagines offert

Humiliori sedi eius musculi, qui scapula mouentium secundus ac maior enumeratur, Musculo scapulae basi inserto, scapulamque ad dorsum trahenti.

Musculo hominis thoracem mouentium tertio.

Musculos, qui à pectoris ossis summo principium ducentes sursum exporriguntur. Mamillare capitis processum. Or, Y imagini comparatum. Scutiformem laryngis cartilagineam.

Secundum (9) par, inter primam & secundam thoracis vertebra exoritur, in duos dividitur ramos, quorum

Posterior (β) qui gracilior est, simili quodammodo ratione, atque posterior octavi paris ramulus digeritur.

Anterior (δ) in duos scinditur ramos, quorum

Alter, octavi ramo, qui in manum fertur, commiscetur.

Alter, primo costarum interuallo offertur, qui secundum primam costam ductum, ad pectus usque contendit. In progressu autem, ut & reliqui costarum interuallis exporrecti nervi, soboles diffundit in musculos thoraci exporrectos, incumbentesque.

Posterior qui minor est, retrorsum ad vertebrae spinas detorquetur, ac ramos spargit in

Musculos vertebrae adnatos.

Musculum (δ, δ, δ) dextri sinistrique lateris musculorum congressum.

Musculos, qui ab illarum, quas contingunt spinarum apicibus, principium mutuuntur.

Cutem dorso instratam.

Tertium (10) quartum quintum, & reliqua (13, 14, 15, 16, 17, 18, 19,) ad primum usque lumborum seu uigelimum par, subsequenter, quodammodo serie digeruntur. Quippe omnia mox, atque à vertebrae lateribus exiliere, bipartito scinduntur, ac

Anterior furculos spargit in

Sexti paris (n, n) nervorum cerebri ramum costarum radicibus exporrectum, deinde præsentis rami costarum exporriguntur interuallis. Verum hi qui costis inseruntur

Rectus (n, n) ad pectoris os contingunt.

Ab hinc rami sparsim in progressu diffunduntur in

Spurii (n, n) in abdominis usque interiora repunt.

Musculos thoracis adstratos. Thoracis cutem (*) non quidem certa serie, sed sparsim ut errantes ualorum rami digeruntur. Verum etiam eiusmodi nervorum cutem petentium series sibi consistans non uideatur, natura tamen ueritate tenero adhuc infanti, lac familiare illius alimentum à matre exigenti, papilla denegatur, exactum papillis sensum impartiri uoluit, quod tenerorum infantuli labrorum, mollisque lingue contactus, papillam uoluptate afficeret, qua homines electi hanc promptius sugendam contrectandamque offerrent.

Is musculum, cuius beneficio brachium pectori adducimus. Verum furculos hos à nervis, qui in quartum costarum perceptant interuallum, originem ducere ne ambigas, atque ab illis propaginibus furculi in papillam pertingunt, i, i.

D. Nervorum à sacro (25, 26, 27, 28, 29, 30) ossis ortorum paria sex sunt, quorum

Primum inter os sacri ossis primum, & infimam lumborum vertebra, eo modo, quo paria à lumborum vertebra egredientia procidit, ac mox ab egressu ramum ad posteriora, non secus atque superiora paria diffundit, qui etiam similiter atque posteriores illorum parium rami, digeritur. Priuatiu uero à regione

Posteriori, propago uterunque insignis in musculos spargitur, ab ilium ossis principium ducentes, ac præsertim in

Interiori, propago emergit, cum nervis in crus deducendis permiscetur. Verum non tota in crus absorbitur. Nam cum ramus ab illa secundum internam illum ossis sedem exporrigitur, furculos spargit in

Primum femur mouentium, 57.

Cutem clunibus obductam, 54.

Musculos abdominis, 53.

Musculum femur mouentium septimum ab interna ilium ossis sede pronatum, 57.

Anteriora, & ibi in plures diuiduntur, quorum

Duo, qui humiliores dicuntur, sexti septimi que partis propagines sunt, digerunturque in

Musculos ani.

Vteri cervicem.

Vesica ceruicis.

Penem in uiris.

25, 26, 27, 28, 29, 30

Posteriora, & ibi in plures scinduntur propagines, quarum alię inseruntur in

Musculos dorsum mouentium undecimum & decimum tertium, 52.

Membranaceum initium musculi brachium ad dorsum humiliora agentis, 51.

Musculum humani thoracis quartum, 52.

Quatuor primos musculos femur mouentes, 57.

Cutem, clunibus obductam, 54, 55.

E. Nervus

Primus, eius quinti paris nervorum cervicis rami soboles est, q in muscoli brachii attollentia, sedē à scapulæ spina pna-
natā digeritur, atq; in extreme brachij regionis cutē paulo sub eius lōgitudinis medio diffunditur, inibiq; cessat. 47.

Secundus Cg3 ab implexu, quem nervi brachii subitari ad ver-
tebrarū latera efformant, ex-
oritur, ac inde brachii petēs,
in plures diui-
ditur ramos,
quorum

Duo, utriq; prioris muscoli cubitum flectentium capitibus inseruntur. 47.
Vnus, quā primū ad anteriorem cubiti flexum pertingit secundum latum tendens muscoli cubi-
tum flectentium anterioris, ad carnem ducitur membranā, in cutem dissipandus. 47.

Quartus velu-
ti omnium
truncus ma-
ximus, quā
primū ab
alto emer-
git, in duos
impares di-
uaticatur ra-
mos, quorū

Superior, qui gracilior est, cū humeralis uenæ ramo ad mediā cubiti longitudinē ex-
porrecto, ac deinde uersus ulnæ appendicē tendenti, deducitur, universam cutē radio
iucumbentē, prætenūib. furculis intertextis: quorū præcipuus inferiorē radij appen-
dicē superās ad secundū usq; pollicis pertingit internodiū hic uti & toto progressū,
inter carnem membranā & cutē repens, tobolēs q; tenuissimas diffundens. 47. d.

Humilior (3) qui crassior est, sta-
tim in duas diuaticatur propa-
gines, sub media prorepentes ue-
na ab humerali ad cōmunis ue-
næ constitutionem proficiscen-
te, quarum

Altera, quæ elatior est, relicta tandem uena, & in
descensū elatius ad radij sedem conscendens,
ad brachialis usq; radicem profertur. A.

Altera, quæ humilior est, magis obliquē quā me-
dium cubiti flexus consistat, deorsum fertur,
& cuti potissimū oblata atrossa, ad brachi-
ale usque prorepit, in multos exiles furculos
in progressū absumpta. 47.

Tertius (C) ex il-
lo quoq; pro-
dit cōplexu,
quā prius à
nervorū radi-
cib. brachii
adētib. cōfi-
ci dixim⁹. Is
n. cū aliā p-
cepit, in du-
os diuatica-
tur ramos,
quorum

Alter, inter muscolum brachium pectori adducentem, & illum quo brachium attollitur, cuti expor-
tigitur, quæ illorum musculorum obducitur lateribus, qua illi mutuo se contingunt. 47.
Alter (4) quam pri-
mum hume-
ro appropin-
quat cū se-
cūdo ner-
uo deorsū
prorepās
in duos
scinditur,
quorum

Alter, in caput posterioris cubitum flectentium muscoli inferitur. 47.
Alter, uti
ab initio
ex alto re-
posit⁹ cu-
biti flexū
accedit ac
iade in
multas di-
rimitur p-
pagines,
quarum

Alia
spargū
tur in
Musculum secundos quatuor digitorum articulos flectentem.
Musculum, qui tertios digitorum flectit articulos.
Musculū, qui tertium pollicis os inflectit. (tus opifex est)
Musculū, q ab interno humeri prodiēs tuberculo brachialis mo-
tibus præfunt. 44.

Quod reliquum est ra-
dio exporrigitur, unā
cū uena ac arteria hic
deductus, ac inde ad
brachiale prorepans,
in plures diuiditur
furculos, quorum

Aliqui per quādam obscuri in musculis ire dicun-
tur, qui in extrema manu repositi digitorū mo-
tibus præfunt. 44.
Tres in
uolam
feruntur,
quorū

Primus in duos dissectus furculos in pol-
licis internam accedit sedem. 44.
Secundus, binis furculis internæ indicis
sedi implantatur. 44.
Tertius simplici furculo interno tantū
lateri interioris medij digiti sedis ex-
porrigitur. 44.

Quartus (4) à reticulari
illo nervorum imple-
xu exoritur, similiter
atque tertius occultat-
us cum ipso in bra-
chii prorepit, axillari
uenæ & magis manus
arteriæ attenſus, in
lignes utrunq; soboles
musculis distribuit,
quorum ministerio cu-
bitus extenditur. Dein
de priusquam ad medi-
um longitudinis bra-
chij pertingat, in duos
diuiditur ramos, quo-
rum

Internus, musculos cubitum extendentes, & posteriorem cubitum flectentium in internam
brachij sedem procidit, uniuersam eiusmodi sedis cutem absumendus. 47.
Exter-
nus, se-
cundū
humeri
posteri-
ora re-
flexus,
sensum
ad ex-
ternam
brachij
sedē p-
pat, &
in duos
diuati-
catur
ramos,
quorū

Interior (34)
quā primū
exteri⁹ hu-
meri con-
tingit tu-
berculam,
posteriori
ipsius sedi
immititur
ac inde in
cubiti du-
citur, in du-
os scindi-
tur ramos,
quorum

Exterior in cutem humiliori sedi externi lateris brachij obductam. 32.
Alter, ex alto emergens, errabundo ductu sub cute ad brachiale us-
que prorepit, frequentes furculos in progressū educens, ex quib.
cutis externam cubiti sedem obtegens intertextitur. 32.

Elatior (35) radio exporri-
gitur, ac inde ad brachi-
ale cōtendit, in pgressū
graciles ramulos, tū mu-
sculo brachiale extēden-
ti, tū in pronom duccen-
ti interens, cum uerō ex-
ternam brachialis sedē
cōtingit, in duas dirimi-
tur propagines, quarū

Altera, duplici furculo, externæ
pollicis regioni offertur. 36.
Altera, in du-
os di-
uidi-
tur ra-
mos
quorū

Altera, duplici furculo, externæ
pollicis regioni offertur. 36.
Altera, in du-
os di-
uidi-
tur ra-
mos
quorū

Altera, duplici furculo, externæ
pollicis regioni offertur. 36.
Altera, in du-
os di-
uidi-
tur ra-
mos
quorū

Prima, capiti muscoli indicis mediū &
annularem extendentis offertur. 37. 36.
Secunda, capiti muscoli minimum exten-
dentis digitum inferitur. 36.
Tertia, musculo brachiale simplici tendi-
ne extendenti commiscetur.

Quintus brachij nervus (5) à
cōmemorato iam plexu infe-
rius quā quatuor hæctentis
descripti, principium nanci-
scitur, ac quarto attenſus, per
axillam in brachium fertur,
nullas omnino soboles, cui-
quam brachij parti distribu-
ens, tandem in cubitum indi-
uisus delatus, in plures scin-
ditur propagines, quarum

Alia in-
feritur
in
Musculū internam cubiti sedem occupantes. 43. C fex habetur. 45.
Musculum, qui ab interno humeri prodiēs tuberculo brachialis flexus opi-
Musculum, qui tendine lato summæ manus internæ cuti subnascitur. 45.
Musculum, qui quarto brachialis ossi insertus brachiale flectit. 45.
Musculum, qui radium in supinum ducentium superior describitur. 45.

Quod reliquū est ulnæ atreſus
inter musculū secundos qua-
tuor digitorū articulos fle-
ctentē, & illū, qui eorundē di-
gitorū tertios articulos fle-
ctit, ad brachiale fertur, uena
& arteria cōcomitatus, q ulnæ
exporrigitur. Cū uerō
trāuersum brachiale ligamē-
tū superauit, in quatuor di-
uaticatur ppagines, quarum

Primus in duos diuisa furculos, minimi digiti internæ
sedi inseritur. 45.
Secunda, pariter bifida, in internam annularis digiti
sedem fertur. 44.
Quarta omnium superiorum
maxima paulò inferius q
mediū ulnæ lōgitudinis
cōstitit, è profundo elabēs
secundū ulnā in externā se-
dē cubiti porrigitur, & cū
externā brachialis sedem
contingit, in tres diuidi-
tur ramos

Primus duplici furculo
externam minimi di-
giti sedem adit. 46.
Secundus, eodē modo ex-
ternæ annularis sedi
exporrigitur. 46.
Tertius indiuisus exter-
no implicatur lateri
exterioris medij digi-
ti regionis. 46.

Primus in duos diuisa furculos, minimi digiti internæ
sedi inseritur. 45.
Secunda, pariter bifida, in internam annularis digiti
sedem fertur. 44.
Quarta omnium superiorum
maxima paulò inferius q
mediū ulnæ lōgitudinis
cōstitit, è profundo elabēs
secundū ulnā in externā se-
dē cubiti porrigitur, & cū
externā brachialis sedem
contingit, in tres diuidi-
tur ramos

Sextus Cg3 brachij ramus, ab infima retis iam sapius dicti sede procedēs, ac incōngatus per axillam in brachium pro-
perans, nullibi in alto reconditus, sed cuti internæ brachij sedis substratus, ad internum humeri accedit tubercu-
lum, in progressū conterminis cutis partibus frequentes depromens soboles. Ad interius uerō humeri tuberculū,
in plures partitur ramos, uenæ axillaris propaginibus partim iucumbentes, partim uerō substratos, qui dorsum
numerosā propaginū serie secundum ulnā digeruntur, inter cutem & carnem membranā deducti, & prius-
quam brachiale contingant cessantes, perpetuoq; secundum inferiorē cubiti regionem seu ulnā exporrecti. 47. 48.

Ambulandi. Vide in sequentibus figuram F.

E.
Nervi
artuū
uel

F. Nervi

Primus (57) à suprema parte implexus nervorum in crus pertinentium originem ducit, & lumborum incumbens carnibus, ac peritoneo frustratus, in femur fertur. Simulatq; femur cōtingit, in duos scinditur ramos, quorum

Minor cuti depromitur, quæ anteriori femoris sedi uersus externum ipsius latus obducitur. 58.

Major, in alto latitans in plures diuiditur propages, quarum

Alia fertur in musculum

Primum tibiā mouentem, & ab antica sede appendicis illum exortum. 59.
Septimum tibiā mouentem, qui à maioris femoris processus radice enascitur. 59.
Maximum tibiæ motuum auctorem. 59.

Quod reliquum est cum illis musculis, decliue deductum supra genu articulum terminatur. 59.

Secundus (60) inferius, quàm primus principium adipiscitur, è regione articulationis tertiæ lumborum uertebrae cum quarta. Hic enim peritonæi posteriori regioni sub tensus, simul cum uena & arteria per inguina femur petentibus, in crus porrigitur, & in duos diuiditur ramos, quorum

Alter uenæ ad pedis usq; pollicem attensus, cum ipsa in pedem deriuat, atque (ut illa uena) uarias soboles passim in cutem spargit, inter quas illa præcipua habetur, quæ anteriori genu regioni offertur, in eius sedis cutem frequenti ramorum serie disseminatur. 61, 62, 63.

Alter, qui grandior est, simul cum uena ac arteria reconditur, & in musculos anteriorem femoris sedem occupantes, digeritur, præcipuè in quintum ipsius femoris & octauum tibiæ. Deinde deorsum pergens, supra genu articulum cuti primus cessat, & in progressu membranulis uasa colligantibus, exiguas porrigit soboles. 64, 65.

F. Nervi ar tuū ambulandi sunt numero quatuor, quorū

Tertius (66) secundo succedit, illic enatus, ubi quarta lumborum uertebra quintæ articulatur. Hic peritonæo quoq; succumbens, & musculo femoris septimo uectus, ad pubis ossis foramen contendit, ac in femur proropat. Verum priusquam foramen superet, in plures diuiditur ramos, quorum

Aliqui fertur in

Musculos, nonū & decimū femur mouentes. 69.
Musculos illos, qui à pubis osse pronati, penis peculiare censentur. 67.

Quod reliquū est, ubi paulò demissius proropat, in duos diuiditur ramos, quorum

Alter cuti inseritur, quæ internam femoris sedē iuxta inguina occupat. 68.

Musculum secundum tibiā mouentium. 70.
Portionem quinti femur mouentis musculi à pubis osse pronatam. 67.
Medium longitudinis femoris, ibiq; cessat. 69.

Quartus (71) tertio sublegetur, constituiturq; ex 25. ac trium succedentium parū anteriorib. ramis omnium neruorū crassissimus, durissimus, ac ualidissimus. Hic peritoneo subditus, inter sacri ossis latus, & illū os ducitur, ac inde in duos diuiditur ramos quorum

Alter (72) ex posteriori ipsius sede emergens aliquousq; sub primo femoris musculo latitans, tandē ad cutem prorodit, sub quibus multas spargens in cutem

Inferiori clunium sedi obrensam. Posteriori femoris sedem ultra medium longitudinis femoris contegentem.

Alia in musculorum capita feruntur, quæ à coxendicis ossis appendice principū ducunt. 73.

Alter (74) in duas partitur propages, quarum

Alter, in quarti tibiā mouentis musculi partem femoris osse enatam inseritur. 74.
Alter in plures diuisa propages, in cutem humiliori sedi posterioris femoris regionis iuxta genu obductā excurrit. 74.

Alter, ulterius progrediens in grandes distribuitur soboles, quarum

Quod reliquum est, deorsum fertur, sub medioq; ipsius femoris longitudine, in duos scinditur ramos, quorum

Alter (75) quamprimū inferiorū femoris capitū radicē spectat, utrinq; unam producit paginem in capitū musculorū disseminandū, qui tres primi pedis motores enumerantur, deinde in poplite in duos impares diducitur ramos, quorum

Gracilior, cuti tibiæ propria, inde ad pedis externū latus properans, in progressu frequentes spargit soboles. 78.

Crassior, inter septimū & octauū pedē mouentium musculos occultata, & sexto pedē mouentū atresā in progressu in duos diuincatur ramos, quorum

Alter, errabundo ductu in cutem dispensatur anteriori tibiæ regioni obtensam. 79.
Alter, inter musculos anteriorem tibiæ sedē sibi uendicātes proropat, illisq; ramulos offerēs ligamēto incubit, fibulā tibiæ ossi colligāt, ac unā tandē cū tendinibus, digitos extēdentibus, subtranuerso illius regionis ligamēto, cuius cuti propages intertextit, in pedis superiora ducitur, ac digitorum superiori sedi ramos exporrigit. 79, 84.

Interior (80) exteriori grādia inter capita primi ac secūdi pedem mouentium musculorum in tibiā subit, & in plures diuiditur ramos, quorum

Cutem, quæ posteriori tibiæ sedi ad calcem usque ducitur. 81, 81.
Cutem obducētem primum, secundum & quartum musculum pedem mouentium. 81, 85.

Alter, in posteriore tibiæ sedē properās, inter quartū & quintū pedē mouentium musculos, duosq; qui à tibiā procedentes digitorū flexu præsuant, fertur. Hac itaq; deorsum tendens exterioris (82) trūci propaginē assumit. Cū uerò ad tibiā usq; humiliora cōtendit, unā cum huius sedis tendinib. per trāuersum ligamētū, inter calcē & interiorē malleolū pedis inferiora petit, &

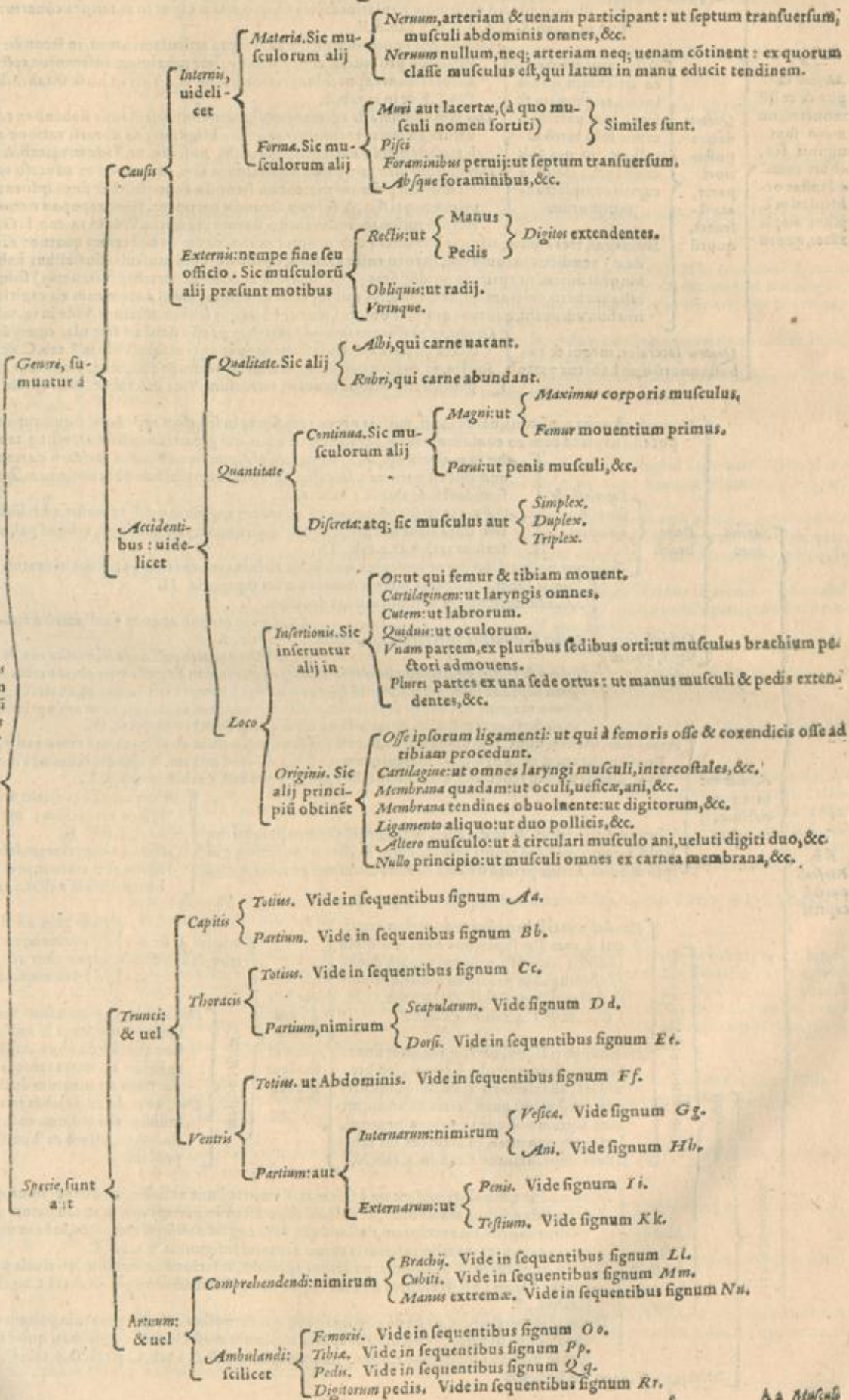
Musculis ibi repositis distribuitur. 86.
Singulorum digitorū inferiori sedi surculos mittit. 83.

Vide apud Vesalinum lib. 4. quinque neruorum figuras, in prima editione, quarum prima sol. 418, altera sol. 419, tertia 432, quarta 433, quinta sol. 454, apparet.

De Mu-

De Musculorum constructio-
ne, in genere.

X. Musculus est organum motus uoluntarij, constans ex fibris neruorū, & ligamentorū carne simplici his circumnata, uena, arteria, tunica. Horum differentiæ in



Aa Musculus

Osse anteriori parte, flectentes, quorum

Duo stomacho subiacent, per primas fibras, quae in primam ac secundam uertebra sunt infixae, caput ipsum duntaxat flectunt, ac simul obliquis fibris ad obliqua etiam deducunt, per quas musculo iu etiam paruorum propriam habent circumscriptionem: per reliquas uero collum flectentes, simul cum eo totum caput cogunt mutare. Vide lib. 2. in 7. tab. E.

Six reliqui post aures exorti, in pectus, & extremam clauiculae partem porriguntur: non rectum, ut illi motum, sed obliquum paulatim efficiunt, quo etiam caput in anteriora conuertunt. Vide lib. 2. in 4. tab. X. Y. Z. & in 8. tab. A. B.

Osse parui retrò circa articulum ipsum locati, ad primam & secundam uertebra, caput solù retrò attollunt, ut qui soli exactè articulatione capitis complectuntur: quorum

Quatuor, qui ex osse occipitis paulo supra articulum, in secundae uertebrae posteriori processum, ac in partem primae proximam inferuntur, recti motus sunt autores: nam caput solum retrorsum flectunt. Vide in 10. & 11. tab. A. B. & in 12. tab. F. A. F. F. & in 13. tab. A.

Duo iam enumeratis adiacent, obliquam continuam ipsis habent ex capite originem. uerum ad latera recedunt, caput in obliquum pro fibrarum ratione agentes. Nam lateribus primae uertebrae processibus inferuntur. Vide in 14. tab. A. B. E.

Duo obliqui sunt, iam dictis duobus tum situ, tum motu ex aduerso respondentes. Hi musculi primam uertebrae secundae connectunt: & fines ipsorum in laterales primae processus, & spinam secundae pertinent. Hinc caput ad naturalem, id est, rectum, nunquam inclinatem statum reducunt. Vide in 14. tab. F. G.

Sex magni, tres coniugationes habentes (quae propter musculorum complexum, quatuor dici possunt, & duae) praedictis incumbunt, in toto collo extensa, eundemq; cum musculis dorsalibus habent motum. Mouent autem per primas quidem fibras (quae in primam ac secundam uertebrae inferuntur) solum caput, per reliquas uero, primum quidem reliquas quinque; colli uertebrae, simul autem cum eis capitis motum retrorsum adiuuant, quorum qui sunt obliqui, motus obliquos sensim efficiunt. Vide in 14. tab. H. I. K. L.

Quatuor laterales, magni & robusti, quorum duo habentur parte

Dextra, ex perforato secundae uertebrae processu ortu ad scapulas emergunt. Cervicem ad latera cum parua declinatione mouent antroorsum. Vide in 8. tab. C. & in 13. tab. H.

Sinistra, ex primae uertebrae laterali processu proueniunt. Cervicem ad latera cum parua declinatione mouent retrorsum. Vide in 8. tab. C. & in 13. tab. H.

Frontis, & est unus musculus, ualde latus, multas neruorum fibras in se ipsam recipiens, à quo cutis separari non potest, sed planè cum eo coaluit: motusq; anteriorum est unus, qui supercilia scilicet attollit. 3. tab. A.

Palpebrarum

Superiorum & sunt duo, quorum

Alter in maiori angulo, apud nasum obliquus constitutus, ad tarsi partem dimidiam, quae illic est, peruenit. Hic cum agit, partem palpebrae sibi continuam, quae est ad nasum, deorsum trahit. 3. tab. C.

Alter totus etiam obliquus, ad minorem angulum oculi extensus, ad reliquam tarsi partem dimidiam sibi propinquam prorumpit. Hic cum agit, reliqua palpebrae partem sursum trahit. D. 3. tab. D.

Inferiorum, nullus describitur musculus, quò fit, ut alicuius motus non particeps uideatur.

Ocularium, sunt septem, quorum

Primus, superior, oculos sursum mouet uersus supercilia. H.

Secundus, inferus, & oculum mouet deorsum. I.

Tertius & quartus in lateribus, quorum

Alter in magno angulo oculi, intrò uersus nasum adducit. K.

Alter in paruo oculi angulo, uersus eundem abducit. L.

Quintus & sextus, positione obliqui sunt, singuli quidem in singulis palpebris uersus minorem angulum supra ac infra extensi, oculum quoquo uersus promptè circumuertunt, ac circumagunt. M. N.

Septimus, magnus circa eorum radicem, constringit quidem ac minuit neruum opticum: oculum uero sursum attollit & eleuat, ac nonnihil etiam simul conuertit. O.

Mediarum: nimirum narium, quorum

Proprii duo, utrinque; unus, isq; ualde durus, sed exigui sunt, ut pactum ab eis mouendum ratio postulabat. Enascuntur enim circa principia musculorum, ad labia descendenti, & alas diuersimodè mouent: cuius mobilitatis usus in repentinis exsufflationibus mirificè prodest. 3. tab. F. 4. tab. K. L.

Communes, duo utrinque; A' malis enim iuxta proprium superioris labii musculum, carneus quidem, sed tenuis membraneusq; enascitur musculus, qui in ipso modicè, uersus priora descensu in duas diuiditur portiones, quarum

Alter ad nasi radicem uadit, ut alam ipsam extrorsum, sursumque moueat. 4. tab. L.

Alter ad superiorem labii partem quae Mustacem uocant, prorumpit, ut labrum sursum uellat. 3. tab. G.

Labiorum sunt quatuor, quorum

Duo superiori labro communes, utrinque; unus, qui à maxillae superioris osse, ubi mala consistit, carnosio principio enati, deorsum obliquè in priora feruntur, quousq; in sui labii latus sese inferant. 3. tab. G. H. I. O. L. K. M. 4. tab. M. 5. tab. E.

Duo inferiori labro, utrinque; similiter unus, superioribus musculis latiores, sed breuioribus, ab inferioris maxillae humiliori parte, ad menti quasi latera exoriuntur, hinc sursum obliquè in priora protensi, latiq; permanentes, in mediam sui labii sedem implantantur. 3. tab. M. 4. tab. N.

Per hos 4. musculos octo efficiuntur motus

Obliqui 4. in utroque labro duo

Unus cum ad dextram ipsa circumaguntur.

Alter cum ad laeuam ipsa circumaguntur.

Resti rotidem,

Duo quidem ad amussim recti, quando labra plurimum à se inuicem distant, hoc quidem à duobus musculis sursum agentibus ad nares tenso, altero autem deorsum ad mentum ducto.

Duo, quando ad se labra retrahuntur, & inuicem coeunt, uno ex superiori loco deorsum, altero ex humiliori sursum protenso.

Maxilla inferioris, sunt sex, quorum

Duo claudunt, & uelut pendentem à sese maxillam attollunt ac sustinent, utrinque; unus, qui à uerticis & frontis ossibus enascuntur, ac deinde concresecendo perreptant, & in cavitatem quandam, in ossibus capitis, ibi exculptam, descendunt, & in iugale os usq; se recipiunt, inde in tendinem magnum exeuntes maxillae inferioris curuo acumini insiguntur. 4. tab. E.

Duo alij oppositi multò minores, os ipsum aperiunt, inferioribus maxillae inferioris partibus insiguntur statim post flexionem ad eum usq; locum, qui est ad mentum. 5. tab. H. I. 4. tab. O. 6. tab. I. 11. tabul. *

Duo, masticatores dicti, os uariè circumagunt, qui carnosam quoque genarum partem constituunt, quos nonnulli utrinque; non simplicem, sed triplicem musculum esse existimant, quòd tres ipsorum sunt in maxillas insertiones instar principiorum. 4. tab. A. 2. tab. C. 5. tab. D. 9. tab. C.

Interiorum, Vide in seq. sign. ☞

Aa
Musculi caput & collum mouentes, numero sunt viginti sex, eorum cuiusdam instar orbiculatim ipsum amplectentes, quorum

Bb
Musculi partium capitis

Musculi

Linguae, quorū alij inseruntur in ipsam ex

- Superioribus partibus, & ad palatum ipsam linguam tollunt sursum. F.*
- Inferius partibus, deorsum linguam deprimunt. G, H.*
- Lateralibus, ad latera ipsam circumagunt. E.*
- Osse hyoide. D, D.*

Hyoidis ossis

- Proprii, sunt septem, quorū*
 - Primus robustus est & geminus, ab ipsius medio ad os pectoris usq; delatus. 1. tab. C. 2. tab. F. 4. tabul. S. T.*
 - Secundus ac tertius stricti & oblongi sunt scapulis, interim claviculis inserti, qui cum primo hyoides os ad inferiora trahunt. 5. tab. H. I.*
 - Quartus & quintus obliquè sursum exprorecti, maxilla inferiori insinuati, hyoides os sursum uellentes. 4. tab. R. 1. tab. B. 2. tab. E.*
 - Sextus & septimus stricti & longi sunt, utriq; unus ab ipsius ossis lateribus ad processum styloidem defertur: ambo ad obliqua hyoidis os trahentes. 4. tab. Q.*
- Improprii, sunt duo, ab ipso osse ad cartilagineum scutum figura imitantem laryngis protenduntur, de quibus in musculis laryngis.*

Laryngis, sunt circiter uiginti, quorum alij

- Proprii, & sunt duodecim, quorum*
 - Quatuor primam cartilagineum cum secunda connectunt in animantibus uoce magna præditis. Horum duo primi partes laryngis anteriores coniungunt, maximamq; claudunt cartilagineum: duo subsequentes eas, quæ in intimis sunt abdita. 1. 4. fig. N. 5. fig. O.*
 - Quatuor, in omnibus animalibus secundam cartilagineum tertie committunt: & aperiunt cartilagineum arytenoideum. 6. 7. fig. P.*
 - Duo reliqui primam cartilagineum tertie connectunt, & cartilagineum arytenoideum claudunt. 8. 9. 10. fig. a. b.*
- Communes, & sunt octo, & soli scutiformi proprii, quorum*
 - Duo à minoribus hyoidis ossis lateribus enati, scutiformi cartilagini supertensi, illi implantantur, ipsam à posterioribus cartilaginibus abducentes, ac meatum dilatantes. 1. 2. figur. F. 5. figur. O.*
 - Quatuor, quorum duo prope horum finem à prima cartilagine exorti, pectoris ossi inferuntur, deorsum uergentes inferiores cartilagineis partes contrahunt: nec non asperam, ne quid implicetur, neq; nimium dilatetur, ubi uociferari animal cogitat. 1. 2. figur. G. S. P.*
 - Duo reliqui transuersi, ex obliquis scutiformis partibus enati, deinde in circuitu stomachi comprehendentes, inuicem carnosio tendine coeunt. Hi primæ cartilagineis partes protrahunt, & secundæ adducunt, meatus stringendi gratia. 1. 2. 3. 4. 5. fig. I.*

Brachii: & sunt undecim, quorū

- Primus à costis spuris prope præcordia, non procul à maxilla incipit, in superficie aliorum extans, qui brachium ad pectus adducit, humilisq; eius diductionis opifex est. 2. 3. 4. tab. A. 1. tab. L.*
- Secundus contra, ex altis pectoris regionibus prodians, altæ adductionis est autor. 4. tab. E. 10. tab. A. 1. tabul. K. 2. tab. M. 3. tab. P. 5. tab. 7. 9. tab. L. 11. tab. M. P. 7. tab. L. L.*
- Tertius ex toto pectore oritur, mammae subiectus, & quodammodo bipartitus est, fibris ipsius in similitudinem χ literæ, mutuo sibi incumbentibus illic potissimum ubi articulum ferè contigerint: alijs ab humilioris pectoris sede ad articuli eminentiorem porrectis, quibus ad inferiora brachium adducitur: alijs ab elatiori ad inferiora inclinantibus, quibus altius adducitur. Ambabus autem tensis, os brachij æquabile ad pectus agitur. Sed potius duo transuersi sunt. Quare solus inter huius articuli bifidos musculos pro duobus ab Anatomicis numeratur. 7. tab. M. 10. tab. R. 11. tab. L. 12. tab. R.*
- Quartus, exiguus est, primo succedit, qui à regionibus iuxta mammam sursum fertur, & ipse brachium deprimens. 7. tab. O. 10. tab. O.*
- Quintus, secundo succedit, illius portio, qui summum humerum occupat: duo enim habet capita. internis sanè partibus, hanc ipsam partem ex clavicula enatam: externis autem, demissionem partem dorssi scapulari. Verùm solius huius musculi, quum tensus est, actio, brachium extrorsum extendit, parum à media, ac recta omnino extensione ad latus inclinans. Alterius uerò musculi, qui est ad clauem, actio non immeritò intrò similiter inclinans. Tensis autem æquè fortiter ambobus, brachium rectam planè ac mediam extensionem assumit, nusquam declinans. 7. tab. I. 13. tab. X. 10. tab. L.*
- Sextus & septimus utraque spinæ, quæ est ad scapulam, parte, similem prædicto habent actionem. Siquidem tensi simul, brachium sublimè prorsus tollent: quòd si seorsum, uterq; modicum ad latus inclinabit. 7. tab. F. 10. tab. Q.*
- Octauus, magna ex parte ex humili scapularum costa prodians, extrorsum abducit brachium, eis oppositus qui in pectore habentur elatius brachium attollentes.*
- Nonus ex inferiore humilis scapularum costæ termino proficiscitur, in extremam regionem brachium circumagendo abducens.*
- Decimus, cauam scapularum partem occupat: minus quidem extrorsum, magis autem deorsum brachium circumuertens.*
- Undecimus, deorsum brachium agens, ita ut in posteriorem quoq; partem ducat: quem quintus prædictus excipit musculus exiguus, qui constanter in nullam inclinans partem, brachium deorsum moueat.*

*Thoracem ipsam. Vide in sequentibus signum * *.*

Primus, ex inferiori interioriq; clavicula regione, secundum ipsius longitudinem, qua primam respicit costam; exoritur, principium carnosum undiq; obtinens, & carnosum quoq; termino primae costae, qua pectoris ossi committitur, antica ex parte insertus. Musculus hic brevis, sed amplus est & tenax, ac omnino carnosus, fibras sortitur impenso obliquas, propemodumq; transversas, quae a clavicula antrorsum procedentes, supremam thoracis costam, & nonnihil pectoris ossi, qua eius costae cartilagine excipit, implantatur. Huius beneficio prima costa sursum versus exteriora retrahitur, hacq; ratione ibidem thorax dilatatur. 4. tab. d. 5. tab. Z.

Secundus: carnosus principio, ex tota scapularum basi nascuntur, deinde costis exporrecti, admodum latefcunt, tenuiores tantisper redditi, donec prima, secunda, tertia, quarta, quinta, sexta, septima & octava, aliquando & nona thoracis costis sese inserunt. Horum fibrae, si quando ad suum principium tendunt, uniuersas costas (praeter inferiores) versus exteriora uellunt, thoracem dilatantes. 1. tab. O. O. 2. tab. o. o. 3. tab. 5. 6. 7. 8. 4. tab. l. m. 5. tab. m. 6. tab. R. 7. tab. L. 8. tab. F. 11. tab. X. 12. tab. S. 13. tab. T.

Tertius: ex trium inferiorum ceruicis uertebrae spinis, membrano latoq; exoriuntur principio, ac deinde primo caput mouentium musculorum pari, & hac sede repositis, dorsum thoracemq; mouentibus musculis instrati, in priora decliues, exporriguntur, carni euadentes, lati q; musculi naturam ostendentes, simulatq; primi illius paris externum latus superauerit. Deinde ubi primam thoracis costam contingunt, in latera sensim oblique ducti, in tres ueluti digitos tripartiantur, singulos tribus quatuor primarum costarum interuallis exporrigentes, illisq; sese costis inserentes. Horum munere thorax atcollitur, ac etiam expenditur. 10. tab. E. 11. tab. F.

Quartus: ad dorsum mouentium musculorum latera, costarum radicibus, & transversorum uertebrae processuum apicibus exporriguntur: originem suam ducentes ex posteriori ossis sacri regione, & interiori ilium ossis sede. Hinc cum undecimo dorsum mouente musculo, transversis uertebrae lumborum processibus innixi sursum deducuntur. Quum primum uero uterq; simul duodecimam thoracis respiciunt uertebrae, & dorsum mouente undecimo, notatu digno interuallo aded abscedunt, ut inibi in curiose secantibus ex illo principium sumere uiderentur. Hinc modice sursum obliqui in latus conscendunt, & decem superioribus costis, tendines pullulant. Qui costarum tuberculis inseruntur, cessant autem ad primam thoracis uertebrae, interdum tamen aded conscendunt, ut & transversis septimae ceruicis uertebrae processui tendinem quoq; non minus quam costis offerant. Hi infimas thoracis costas, ac reliquas omnes deorsum trahunt, ac denique thoracem arctant. 11. tab. Q. 12. tab. A. 13. tab. O. O.

Quintus, in posteriori thoracis sede, secundum inferiora collocatur, originem membraneam latamq; ducentes, ex undecima & duodecima, ac aliquando decima thoracis uertebrae spinis. Principium hoc musculis dorsum agentibus, supersteritur, transversim recta in priora porrectum. Vbi autem septimus musculus hos transcendit, costarumq; ossibus committitur, statim carnis adaugetur fibris, & tandem uelut in aliquot diuisus digitos nona, decima, undecima & duodecima costarum interuallis, ipsisq; sese costis inserunt. Horum munere, costae, quibus inseruntur, thoraxq; distenditur. 11. tab. A.

Sextus, in thoracis cauitate situm sibi peculiariter uendicat, extenduntur autem per uniuersum pectoris ossis latus, sub tota uerarum costarum cartilagine regione, propemodum costarum os, exteriori ipsius latere contingentes. Sunt autem hi musculi triangulares, ex duobus longissimis lateribus, & uno breui constructi, & tenues, omniq; ex parte carnosii. Adnascuntur autem omnibus uerarum costarum cartilaginibus, illas ad pectoris os, in sinus nimirum, quibus illae inarticalantur, attrahentes, & eo motu thoracem arctantes, & costarum cartilagine inuicem colligantes. 8. tab. B.

Exteriores, quoniam exterius positionem habent, originem ducentes, simulatq; costa a transversis uertebrae processu in anteriora oblique proripit, principium habent, ac fibris consistant ex superiori costa, in inferiorem oblique in priora deorsum proripiantibus. Hi inferiorem costam superiori adducunt. 6. tab. V. X. 8. tab. D. D. 11. tab. V. 6. tab. V. X.

Interiores, quoniam interius positi sunt. Hi enim qua uertebrae corporibus proximi sunt, ex inferioris costae superioris sede, in elatioris costae inferiorem sedem, fibras oblique sursum in priora protensa mittunt. Harum uero fibrarum situs exterius contrarius existit. Nam exteriores ad X literae similitudinem intersciant fibrae. Hi superiorem costam inferiori adducunt. 8. tab. E. E.

Hi omnes musculi simul thoracem arctant, & angustiores efficiunt. Produxit enim natura intercostales musculi cum fortiori motu impetuq; ad efflationem, uocem, tuissim, sterutationem, facium excretionem, ad partem facilius excludendum, breuiter ad thoracis compressionem, quam ad inspirationem indigeamus. Verum Galenus intercostalium beneficio musculorum thoracem stringi & laxari censet. Nam exteriores expirationem, interiores uero inspirationem moliri prodidit. Interdum uero non sibi costans, exteriores inspirationi, interiores autem expirationi praesse uoluit.

Quadragesimaquatuor, utriusque, quorum

Musculi thoracis mouentes sunt octuaginta noue: nimirum

Quadragesimus primus, usq; ad quadragesimum quartum, sunt musculi abdominis, de quibus inferius.

Septimus, & reliqui usque ad quadragesimum. Sunt autem trigintaquatuor musculi intercostales, quorum alij

Primus utriq; lateri communis, quem Graeci *Septimus* & *Septimus*, & *Septimus*, Latini uero septum transversum & praecordia aliquando uocant. Hic enim neq; situ, neq; forma ulli totius corporis musculo responderet. Siquidem amplus est, & orbicularis, & in ipsius medio principium gerit. Huius munus est, ut adhuc in uiuentibus animalibus patet, proprio motu ossis pectoris, inferiorem terminum, & spuriarum costarum extrema, ad suum caput, tanquam ad centrum, introrsum trahere, ac nonnihil quoq; sursum uellere. Septi enim transversus caput in medio mouendarum partium reponitur, & elatiori sui capitis sedi, qua thoracis amplitudinem respicit, nerui a ceruice decurrentes, inseruntur. Quum itaque septum in se conuellit, & spuriarum costarum extrema quodammodo ad centrum colligit, solam inferiorem, eandemq; anteriorem thoracis partem, quam spuriarum costarum cartilagine constituunt, arctat. Posteriorem uero, qua ab harum cartilagine ad uertebrae usq; habetur, dilatatur, ac inuicem quinque inferiores costas dirimit, una cum sexta ac septima thoracis costis, quarum etiam cartilaginibus septum applantatur. Vide in 1. fig. thoracis I. & in 2. fig. R. R. in 7. musculorum tab. A. k. l. m. n. & in 20. uentris fig. A. A. in 6. fig. thor. n. o. in 4. fig. thor. Q. & 5. fig. thor. E. & 12. fig. thor. I. & in 3. thor. figur. H.

De Musculi

Primus scapularum spinæ insertus est, magnus & amplus, ad occipitis os porrigitur, scapulas sursum at-
trahit. Vide lib. 2. 9. tab. Γ. Δ. Ε. Ε.

Secundus subtilis, ab ipsis capitis ossibus prodiens, scapularum spinæ iuxta basim inseritur, scapulas etiã
sursum attrahit. 9. tab. Γ. Δ. 1. tab. G. 2. tab. K. L. 3. tab. b.

Tertius & *quartus* latus ac geminus, iuxta spinam hærent: unus cervicis quinq; vertebrae porrectus: alter
septem thoracis. Scapulas retrò ad totam animalis spinam abducunt. 10. tab. Γ. G. H. I. K.

Quintus, à laterali primæ vertebrae processu ortus, summo humero per carnosum tendinem inseritur: sca-
pulae eminentiam ad cervicis latera ab ipso abducit, sursumq; movet. 7. tab. H. 6. tab. K. 8. tab. I. 10. &
11. tab. C. 12. G. 13. tab. Q.

Sextus gracilis, longusq; à laryngis partibus, quas ossi à litera Græca υ, hyoidi dicto connectit, ad scapu-
las porrigitur, easq; antrosum movet, 5. tab. R. S.

Proprii: sunt
sex, quorū

D d.
Musculi sca-
pularū, uel

Communis unus humerorum articulo, non proprius scapulis, quas deorsum uersus trahit. 11. tab. Θ.

Primum par, à quintæ thoracis vertebrae corporis latere principium sumit, quod carneum tenueq; & acuti
instar anguli uisitur, & sursum obliquè conscendens, uersus medium magis quartæ motu, & obscure ca-
put ipsam flexitur. si enim utriusq; musculi partes simul omnes egerint, recta efficietur cervicis flexio,
vertebrae scilicet mutuo sese succedentibus: at si alteruter tantum in se colligatur, in contracti lateris
cervix inclinabitur. 8. tab. A. B. 7. tab. C. C.

Secundum, quorum alter in dextro latere est, alter uerò in sinistro. Dexter ex superiori exterioriq; primæ
thoracis costæ sede, carnosus amplusq; enascitur, ex totius nimirum dextri lateris primæ costæ sede,
quæ à vertebrae ad eam usque costæ ossis regionem pertingit, quæ iam in cartilagineum degenerata
est. Musculus ex hac enatus basi, sensim arctatur, & in omnium cervicis vertebrae transuersis pro-
cessibus, interiori ipsorum sedi implantatur, fibras sursum obliquè intrò producens, totusq; triangu-
larem figuram refert, cuius primum latus primæ thoracis costæ exporrigitur. Secundum autem ad cer-
uicis longitudinem, ipsiusq; in transuerso processum insertionem fertur, tertium uerò à costæ cartilagi-
næ ad transuersum primæ cervicis vertebrae processum. Huius munere cervix duntaxat in dextrum
latus inclinatur, recto quidem ductu. 7. tab. G. 8. tab. C. 14. tab. N.

Tertium, principium in dorso assumit, ex transuersi sextæ thoracis vertebrae processus radice, ad primam
eius vertebrae posterioris processum, seu spinæ exortum. Ab hoc cervix tantum in dextrum latus incli-
natur. 13. tabul. H.

Quantum, à septimæ thoracis vertebrae spinæ radice, deinceps & à reliquarum succedentium vertebrae
spinarum quoque radicibus, ubi inuicem vertebrae articulantur, principium sumit, non autem à spi-
narum lateribus. Horum si uterq; simul contrahatur, rectam cervicis extensionem faciunt. Si dexter
tantum egerit, dextrosum cervix inclinatur. Si uerò sinister tantum operabitur, sinistrosum cervix co-
uertetur. 14. tab. O. 13. tab. I.

E e.
Musculi dorfi, sunt sexde-
cim utriusque lateris, o-
cto nimirū paribus com-
plexi, quorum

Quintum, ex posteriori superiori q; ossis ilium cavitatis sede enascitur, quæ eregionè superioris sedis pri-
mi sacri ossis transuersi processus habetur, deinde etiam ex rota illa ossis sacri quoque parte exoritur,
& sursum ad duodecimam, ultimamq; thoracis costam proteritur & inseritur. Cum ambo simul
agunt, rectam flexionem parant: cum uerò quisque, per se obliquam efficiunt flexionem. 7. tabul. u. 8. ta-
bul. 3. 13. tabul. 14. tabul. P.

Sextum, ab infima ossis sacri sede, ad primam usque thoracis vertebrae exporrigitur, transuersis omni-
bus thoracis vertebrae processibus innixus, quibus singulis ex interna sede tendinem instar ansulae
cuiusdam exporrigit. Horum namque ope, thoracem lumbosq; recta, ac etiam in latera extendi cue-
nit. Nam si ambo æquè contrahantur, tota pars, cui inseruntur, in neutrum latus uergens, extenditur.
13. tab. Γ. 12. tab. N. 14. tab. Q. R. S.

Septimum, ab illa ossis sacri sede principium obtinet, quæ ab ipsius spina ad conexum eius, cum ilium osse
pertinet. Hinc ad transuersum quintæ lumborum vertebrae processum ducitur, & illic à transuersis re-
liquarum vertebrae processibus initium ducens, ad undecimæ usq; thoracis vertebrae spinam con-
scendit, &c. quorum ambobus contractis, tota illa spinæ pars, cui committuntur, appositissimè exten-
ditur. Altero uerò tantum in se collecto, in obliquum hæc dorfi pars contrahitur. 14. tab. T.

Octauum, ab undecima thoracis vertebra, ad primam usque ipsius protenduntur, totam spinarum ampli-
tudinem, quæ ab ipsorum radice, ad apicem usque consistit, amplexantes. Horum functio potissima
est, spinas, quibus inseruntur, mutuo colligere, eamq; dorfi partem cui adnascuntur, cum reliquis mu-
sculis extendere. 14. tab. Y.

Musculi

Pf.
Musculi abdominis sunt octo (utrinque, nisi mirum quatuor) quorum

Quatuor obliqui, quorum

Duo à præcordijs, uersus ilium ossa tendunt, quorum initia maximo thoracis musculo elatiori confinia, suis ipsorum terminis, seu digitis quibusdam, in costas, sextam, septimam, & octauam inferuntur: fibris obliquis ad uentris anteriora uergens, toti abdominis regioni ad inguina utrinque expanditur. 3. tabul. 9. 4. tabul. o. 9. tabul. P.

Duo hos ad similitudinem Græcæ literæ χ diuidunt, ab illis ad costas profecti, qui obliquum fibrarum situm primis contrarium possident. 4. tabul. II. 5. tabul. a. II. tabul. a. b.

Horum munus est, quod conuenit retinere.

Duo recti, à pectore usque ad pubis ossa, per totius uentris medium exporrecti: sub obliquorum neruosis tenuitatibus situm, qui à pectoris osse paululum supra mucronatam cartilaginem oriuntur, substantia per totam longitudinem carnosæ: rectas fibras superne deorsum ferentes, itidem habentes: quarum munus est attrahere. 5. tabul. 4. 4. tabul. n. 6. tabul. f.

Duo transuersi, in latum procedunt, rectum cum prædictis efficientes angulū, tum ex tota superiore ilium ossis parte, tum ex lateralibus uertebraarū quæ in lumbis sunt processibus oriuntur, fibrisque transuersis contextuntur: quarum munus est alienum expellere. 6. tab. 5. tab. y. 12. tab. p.

VESALIUS LIB. II. CAP. III.

OCTO abdominis musculi, præter communem omnium musculorum usum, quo corpori calefaciendo, refrigerando, auxiliantur, & propugnacula quedam censentur, primario usu thoracis motibus præsent. Deinde homini ad durorum excrementorum expulsionem aptissime subserviunt: quando enim omnes simul tensi laborarunt, septo transuerso interim ex spiritus retentione depresso, ita intestina simul comprimunt, ut ex angusto loco in ampliorem (qui inferior est) facies protrudant, expellantque, & rursus ad uentriculum superioraue illas differri præcaueant. Caterum nostri seculi medicos, qui hos tantum musculos recensere ita uidentur, ac si alij in corpore nulli essent, omnino dilatare existimandum est, qui rectis musculis cibum in uentrem attrahi, transuersis autem expelli, & obliquis retineri contendunt, presentibus musculis attribuentes, quod uerè uentriculi intestinorumque fibris ascribendum fuerat. Sed hæc absurdiora sunt, quàm quæ in medium adduci debeant, quum alia fibra uoluntario motui, alia uerò naturali, qui à nostro non pendet impetu, famulentur.

Gg.
Vesicae ceruicem ambit musculus unus transuersis cõpositus fibris: obliquis autem uesica intertexta est præcipue, ne frequenter sit excernendum. Porro huius musculi triplex est usus,

Primò, ut uesicam claudat, licet sine eo claudi possit.

Secundò, ut post emissionem urinae contractus undequaque, id quod in meatu continetur, propellat.

Tertiò, ut quum urina mordax est, & cæcus excernatur.

Vide N. & in 22. & 23. fig. uentris 6.

Hh.
Musculi ani tres, quorum

Vnus solutus, ac sine pari, transuersus, ipsi sedi circumfusus, ut rectum intestinum ad amussim ac fortiter claudat, ne continua inceperit: fiat excretio. Hoc enim musculo relaxato, alui excretio fit, musculis epigastrij ualidè omni ex parte æqualiter prementibus. Alter (si musculus tamen dici queat) etiam in ano habetur. Nam corpus est superiori extrinsecus ad ultimam oram transuersè incumbens, sedisque extremum gignens: cuius substantia est inter cutem & muscolum, uelut ex utriusque mixtura constata: cuiusmodi est labiorum pars ultima. Huius quoque usus idem ferè ac musculi est, præterquam quod uiribus actionis ac robore à musculo relinquitur. E. & in 8. figur. uentris a.

Duo obliqui, non magni, sed membranosissimi, utraq; sedis parte super rotundum muscolum siti, ex ligamento, tum quod ex sacro osse, tum quod ex pube utrinque, oritur, producantur. Quorum usus est, ut cum in magnis cõtentionibus sedem euerri cõtingerit, sursum ipsam denud retrahere. Quo fit, ut cum hi musculi aut resoluti, aut alioqui imbecilli fuerint, uix tandem sedem ipsam sursum retrahi cõtingat, quin etiam omnino exporrecta maneat, & manuum subsidio sit opus. B. C. & in 8. figur. uentris b. c.

Ii.
Musculi penis sunt quatuor, quorum

Duo carnei, illis profus similes, qui à pectoris osse ad os u referens, porriguntur. Ambo enim inuicem proximi sunt, & internis lateribus mutuo committuntur, rectaque sursum in priora ad urinarij meatus sub corporibus illis ad superiora reflexum ascendentes, eius meatus lateribus inferuntur, & inuicem dirempti, corpora penis nonnihil digitorum modo amplexantur. Vide lib. 2. fol. 325. signum H. L.

Duo utrinque, singuli, ab appedice ossis coxendicis paulò inferius, quàm penis corpora, principiu ducetes, quod carneu est, & gracile, & oblique sursum procedentes efficit muscolum, qui carnosus semper permanens sui lateris corpori non procul ab exortu inferitur. Vide lib. 2. fol. 325. sign. K. L.

Horu officiu est

Penis meatum ampliari ac diducere, ut semen quàm longissimè iaculetur.

Penis radicem uoluntario uirorum motu trahere, quo fit, ut erectionem etiam adiuet.

Kk Musculi

Virorum. Singuli utrinque in unoquoq; existunt testiculo, graciles admodum, ex ea uasorum feminalium & testis tunica efformati, quæ à peritonæo principium ducens, uasa simul cum teste continet. Horum enim beneficio, uiri arbitrario motu testes modicè sursum alliciunt, ne plus æquo laxati, ac ad interiora pendentes nimio oneri feminarijs uasis sint, quem usum in coitu potissimè præstant. Constat autem, musculos hos ex eorum classe censendos esse, qui nullum sortiuntur musculum, contrarij motus authorem. Vide lib. 5. in 22. uentris fig. 4.

Kl.
Musculi testium

Mulierum. Singuli utrinque in unoquoq; teste cernuntur, illis specie similis, quibus uiri testes donantur. Et quamuis plerumq; graciles sint, neq; admodum carnei, crassitie, ego tamen eos (inquit Vesalius) aliquando in nonnullis mulieribus uteri cornua esse arbitratus sum, Galeni uteri descriptionem eleganter delusus, qui nõ muliebrè, sed uaccinum & caprinum describit uterum, cornua arietum cornibus longè similia obtinentem, focus multò quàm muliebris uterus. Porro his uteri musculis obserua uteri ad superiora attractio proficitur, quam mulieres tunc facillè percipiunt, quum ilia trahere colligereq; conantur. Vide lib. 5. in 24. uentris figura. P.

Bl.
Musculi brachij sunt 4. obliqui, qui in brachio siti Græcorũ literæ χ similitudine mutuo se intersecant: quorum

Maior ortum habet ab internis partibus loci, qui ad humerum uergit prope axillam, inde per latus ad anteriores brachij partes ossi radij inseritur. Vide lib. 2. 6. tab. O. 1. & 9. tab. Q. 2. & 3. tabul. Z. 4. tab. r. 5. tab. 3. 7. tab. R. 10. tab. c. 11. tab. g.

Minor explantationem habet ab externis brachij partibus prope humerum: intro autem illic paulatim conuersus, ossi ulnæ inseritur. 8. tabul. F. 1. tab. S. S. 2. tab. N. 3. & 13. tab. a. a. 4. tab. x. x. 5. tab. p. 6. tab. r. r. 7. tabul. P. 9. tab. R. 10. tab. d. 11. tabul. g. 12. tabul. Y.

Horum musculorum maiore solo agente manus extrema tangit, internas regiones articuli humeri prope axillam: minore uerò externas. Ambobus aut simul agentibus flexio fit cubiti.

Duo in regione interna, ulnæ extendentes, quorum

Vnus supernas explantationes habens, in internis brachij magis ad internas cubiti regiones maxima parte inseritur. 11. tab. f. 1. 9. & 12. tab. V. 2. tab. P. 10. & 13. tab. b. 4. tab. u. 5. tab. u. 6. tab. 1. 7. tab. N. 10. tab. a.

Alter in posterioribus & externis brachij partibus supernas explantationes habens ad externas cubiti regiones inseritur. 2. tab. O. 9. tab. S. 10. tab. b. 12. tab. V. 13. tab. c.

Vnus minimus, & omnium musculorũ interni cubiti tenuissimus, in superficie sub cuti apparet, mediam cubiti & radij regionem internam occupas. Minor quidem alijs, quoniam nullam mouet dearticulationem, nec ullus digitorum motus ei commissus est. Sed paulò ante carpi articulationem enascitur ab eo tendo: dilatari autem incipit ad illam primum, indeq; sub tota cuti manus summæ, internæ & digitorum extensus, uelut quedam cutis secunda, alba & exanguis apparet, hunc usum præstans, ut eam internam cutim in corporum contactu minus uersatilem, depilem, & tota cuti reliqua sensibilio-rem efficiat ad certam tactilium qualitatum dignotionem. 3. tab. H.

Duo, qui digitos flectunt, quorũ

Maior minori subiectus, inter cubitum & radium delitescens, ad carpum fertur, ibiq; in quinq; tendones scinditur. Quorum quatuor primo & tertio, quatuor digitorũ articulo inseruntur. Sed primo articulo non sunt coniuncti, nimirum per ligamentum membranofum. Quintus uerò per medium uolæ tanquam ex circulo delatus, secundo & tertio pollicis articulo inseritur. Præterea huius musculi quatuor tendonibus in uolæ, alijs singuli stricti & longi adherent, qui ad primi quatuor digitorum articuli flexionem auxiliantur. 5. tab. O. A.

Minor maiori per medium cubitum infidet, rectà ad carpum excurrans, ubi in quatuor tendones scinditur, tendones angulos æquales efficientes, secundo quatuor digitorum articulo, ut ipsum solum moueant, inseruntur. Qui quidem tendones paulò antea quàm ad secundum articulum peruenerint, ibi rursus singuli bifariam scinduntur, & utraq; parte amplificata circa subiectos tendones, qui primum & tertium articulum flectunt, inuoluntur, ipsiq; inde transitum præbent ad tertiam digitorum articulationem. 4. tab. B. 6. tab. G.

Interni: & sunt septè, quorum

Duo à lateribus duorum præcedentium adiacentes, carpum flectunt, quorũ

Alter ad pollicem prælongæ cuidam apophysi cartilaginose, primi in carpo ossis, tendone bifido implantantur: nec totus huic symphyli soli committitur, sed usque ad metacarpium adducitur, & ibi applicatur, ad principium ossium medio digito & indici prælocatorum. 3. tabul. A.

Est cartilaginosis ossibus carpi tendonibus obliquis inseruntur, quod etiam cum externis carpum extendentibus, extremam manum cum carpo ad pronum supinumq; circumducitur.

Alter ad paruum digitum octauo ossi carpi cartilaginoso tendone simplici inseritur. 3. tab. m.

Duo lati tendonibus carentes ad pronum agant, quippe fieri non potuit, ut ex locis tam continuis tendones crearentur. Orti enim in cubito ad radium membranosa quadam parte pertinent. 7. tab. V. X.

externi, Vide in sequentibus 5-30.

Mm.
Musculorum cubiti, alij

Vnus, & is quidem maximus, in superficie sub ipsa cute locatus est, mediāq; maximē totius membri regionem externam obtinens. Qui in carpo scissus, quatuor tendones tribus quatuor digitorum articulis distribuit, solus hos extensus. Sed primo & secundo articulo per ligamentum membranosum tantū coniuncti sunt. 9. tab. Z.

Duo exiles, qui superiori adiacent, quorum
 Superior indicē à pollice suis tendonibus abducit.
 Inferior paruo & annulari eiusdem actionis gratia tendones amittit.
 Horum digitorum tribus articulis, dextris ad dextra, sinistris ad sinistra, extrinsecus hi tendones immittuntur ad latera. 9. tabul. O.

Musculorum cubiti externi sunt 9. quorum

Duo superiori primo incumbentes, pollicis gratia facti sunt, ut eum rotē subuertant: quorum
 Vnus radio superstratus interiora uersus tribus pollicis internodijs ad latera inferitur, ut maximum ab indice abducatur. 10. tab. J. m. n.
 Alter priori illi aded coheret, ut unam esse iudices. Hic enim ad carpum tendens, in duas diuiscatur partes, &
 Alter extremitati pollicis regioni inferitur, ut illum indicem abducatur. 10. tab. o.
 Alter carpo insinuatur, cuius extensionem ad latera promouens. 1. tab. k.

Duo carpum extendētes, & interna parte flectentes, hiq; utrobique singuli, quorum
 Alter ad indicem. 11. tab. A. 9. tab. Z.
 Alter ad minimum.
 Hic enim extendentibus commemoratisq; flectentibus manus extrema ad prouum supinumq; ducitur.

Duo, qui regione hac, quę ossa secundum longitudinem occupata interiora, quorum
 Alter internis similis in os radij immittitur.
 Alter à cubiti tuberculo obliquē per exteriora ad caput radij, quod carpi spectat, inferitur.
 Hic ad supinum operantur. 12. tab. O. A.

Pollicis & sicut quinque, quorum
 Duo flectunt pollicis os primum
 Vnus, ex superiori transuersi brachialis ligamenti sede carneus nascitur, & toti primi pollicis ossis longitudini interna regione atrensus, perpetuo carneus illi inferitur. 4. tab. i. 6. tabul. 3. tab. q. 4. tab. 7. 8. tab. Y.
 Alter, qui supradicto profus occultitur, longeq; minor ipso est, ex transuerso quoq; ligamento & osse brachialis pollicem fulcienne enatus. 6. tab. 7. tab. a.
 Tres secundum pollicis os flectentes. 7. tab. & 13. tab. 1. 2. 3. 8. tab. X.

Nn. Musculi manus extreme sunt 13. quorum alij famulantur

Ceteris quatuor digitis: & sunt octo (8. tab. A.) qui resā secundum postbrachialis longitudinem digitos aded, omni propemodum ex parte carni, ac postbrachialis ossibus connati, inferuntur autē lateribus interiori in sede primorum ossium. Horum
 Vnus ab exteriori latere superioris partis postbrachialis ossis, quod paruo prelocatur, carno so principio oritur. 4. tab. Z.
 Alter ex interiori postbrachialis ossis latere ad superius iuxta brachiale extremum originē ducit, & inter id os, & sibi proximum ad digitū tendens,
 Vnus agat, primum digiti os in neutrum latera uergens flectitur.
 Horum
 Alter agat, nimirum
 Exterior, digitus in exteriorē partem nonnihil inclinās flectitur. 1. tab. q. 3. tab. 7. 4. tab. v. 2. 6. tab. p.
 Interior, ad interiora conniūctus digitus flexionem experietur.

Duo indicis: quorum alter inferitur lateri
 Interiori. 8. tab. Y.
 Exteriori.

Quatuor ceteram digitorum, ad singulos nimirum primos articulos bini. 10. tab. s.

Primus, sub summa cute consistit, alterius lateris natem præcipuè efformans. Exoritur lato & admodum carnoso principio, ex tota spinæ ossis ilium posteriori parte, quæ uersus os sacrum magis eminet, deinde etiam spinæ superioris regionis portionem quoq; suo exortu apprehendit, &c. Valida & in neutrà uergentis partem extensionis author est, amplo ipsius principio & lato tendine femur refellens. 9. tab. n. 2. tab. u. 10. tab. x.

Secundus, primo femoris musculo magna ex parte substratus, ab anteriori superiori q; ossis ilium spinæ regione, lato quoq; & carneo exortu enascitur, totam ferè ilium ossis spinæ sedem occupans, à qua primus initium non mutuauit. Hic extendit simul & sursum uersus exteriora trahendo femur, ipsius caput intrò in coxendicis ossis acetabulum adigit. 10. tab. z. 2. tab. y. 4. tab. u. 5. tab. s. 9. tab. o. u. tab. d.

Tertius, tanto minor est secundo, quanto secundus primo. Subijcitur autem penitè secundo musculo, initium ducens ab externis & demissioribus ossis ilium dorsi sedibus, ubi id coxendicis ossis nomen primum obtinet; atq; id initium similiter larum & semicircularare est, & carneum, crassum q;. Hic femur quoq; modicè sursum trahens, tendit: & femur circumuertit paulo magis in posteriora tendens, quàm sursum trahens. 11. tab. z. 6. tab. r. 12. tab. t.

Quartus, magna ex parte liuidus, & paulo minus toto teres, non autem dictorum modo amplius existit, neq; ceterorum rita ab ilium ossis principium adipiscitur, at à lateribus trium inferiorum ossis sacri uertebraarum, quibus ilium ossa nõ coarctantur, carneum crassum q; educit caput, non quidem èuntaxat ab illorum ossium lateribus enatè, ac nonnihil quoq; ita ex illorum interna sede, ut utriusquelateris musculi sese inijs aliquando in interna ea sede contingant. Hic femur quoq; modicè sursum trahens, tendit, & foras circumagat. 11. tab. φ. 12. tab. u.

Quintus, aut unius, aut duorum, aut trium etiam uice, prout cuiq; uisum erit, referri poterit. A tota appendicis sede ad pubis ossis usq; regionem, qua inferior ossium commissuræ finis habetur, principium ducit, amplius insignis q; & carneus. Huius pars posterior rectis donata fibris, crus firmum stabilit, ac terræ affigit, femur extendens. Anterioris uerò partis prior portio introsum ducit femur, & fibræ huius portiois altiores ita femur ducentes, illud quoque sursum refellunt, flexionisque quodammodo authores euadunt. 12. 13. tabul. z. n. 2. tabul. s. 5. tabul. u. 6. tabul. s. 7. tabul. z. 8. tabul. φ. c. 9. tabul. x. 10. tabul. g. 11. tab. λ. u. r.

Primus, qui in numero est sextus, ex undecimæ & duodecimæ thoracis, & primæ, & secundæ, & tertie lumborum uertebraarum lateribus carneo enascitur principio, quod simul atque prodijt, musculum teretem constituit, deorsum obliquè uersus exteriora descendentem. Huius musculi gratia, ubi pubis ossi expanditur, uelut sinus aliquis insculpitur ligamento ex osse nato obductus, ut simul tuò nec errabundus hæc sexti musculi tendo descenderet, nec intentus laxatúsue ossis duritie uitiaretur. Hic sursum ualidè femur attrahit flectitq; ad interiora id adigens. 8. tab. θ. 4. tab. c. 5. tab. x. 6. tab. w. 7. tab. t. 13. tab. β. 14. tab. c. 16. tab. k.

Alter, qui septimus censetur, ex tota interiori ossis ilium regione tanquam ex semicirculo quoq; carnosam originem accipit, & lato hoc eductus principio, paulatim arctior crassiorq; redditur, deorsum in priora corporis procedens. Porro quæ hic musculus super coxendicis ossis elatiore deorsum tendit, cauitatem quoq; quodammodo & finem, ne uagabundus feratur, in osse obtinet. Hic femur sursum attollendo flectit, & paulò insignis sexto uersus interiora admouet. 8. tab. A. 3. & 13. tab. γ. 4. tab. s. 5. tab. φ. 6. tab. θ. 7. tab. x. 14. tab. d.

Tertius, qui in numero est octauus, oscitanter secantibus femur mouentium quinti & maximi totius corporis musculi portio censetur, ex pubis osse carneo amploq; initio in homine enatus. Hic modicè sursum femur contrahit, infirmæq; flexionis author censetur, uerùm adhuc magis septimo introsum uellit. 8. tab. z. 1. tab. m. 3. tab. d. 4. tab. u. 5. tab. γ. 13. tab. g. 7. tab. a.

Unus, qui ordine nonus est, liuidus, & ut cæteri huius articuli, carnosus, & transtuersum in exteriora protensus, totum pubis ossis foramen exterius contegit. Deinde per exterioram ceruicis femoris sedem productus ualido sacis & utcunq; amplo tendine insertionem molitur, in magni femoris processu finem, qui femoris ceruicem & caput ossis coxendicis acetabulum subintrans, edirectò respicit. Hic femur in anteriora circumagat, nihilò secus, quàm si baculum inter duas manus extensas repositum, in priora distis manibus circumuerreres. 8. tab. λ. 13. tab. a. 4. tab. e.

Alter, qui ordine decimus est, internam dicti nuper foraminis sedem occupat, nono longè uisidior. Huius principium exoritur à tota linea, quæ ab interna ilium ossis sede, qua primi ossis sacri ossis transtuerso processui committitur, per internam coxendicis ossis & pubis regionem ad pubis usq; ossium commissuræ elatiorem partem protenditur. Hic femur in posteriora circumagat: duabus manibus responderet, quemadmodum & nonus, baculo autem femur non ineptè assimilaueris. 10. tab. u. tab. d. 12. tab. u. 13. tab. r. 16. tabul. F. G. H.

Pp. Musculi

Quinque extendentes femori que in motu, qui in latus & in circumactu sic famulantes: quorum

O. Musculi femoris sunt decem: horum

Tres femur flectentes, & introsum uersus alterum crus admouentes: quorum

Duo circumagentes: quorum

Primus acuto exortu principium è neruea substantia & modica carne commixtum ducit, ab anteriori ofsi ilium spinæ sede, aut ab ilium ofsis appendicis anteriori extremo. Hic musculus non procul ab origine totus carneus euadit, & modicè dilatens, gracilis permanet: eius tamen latitudo ipsius crassitiè ipsitudinem duple superat, & hanc formam ad tendinis ulque productionem retinet, qui ab ilium ofsis spina deorsum obliquè uersus interiora sensim aded prorepat, ut internum femoris latus tandem iuxta mediam femoris longitudinè exquisitè occupet: hinc adhuc magis in interiora retrorsum paulatim procedens, è regione interni femoris capitis iuxta genu consistit, ad quod ueluti obliquo ductu reflexus, antroorsum descendit, tendinem in anteriorem tibiæ sedem inferens. Tibiam sursum ad alterius cruris inguina tollit. 3. tab. 2. 1. tab. o. 2. tab. q. 4. tab. 2. 9. tab. 16. tab. L.

Secundus, amplo & prorsus nerueo principio ex pubis ofse enascitur. Principium hoc non procul ab origine strictius crassiusque, & carnosum prorsus efficitur, ut eius latitudini crassitiè uix cedat, & musculus paulo minus toto teres euadat, qui deorsum per femoris interiora descendens, sensim gracilior tantisper efficitur, ut iam internum femoris caput non procul à genu articulo contingens, ut exactum teretemque tendinem finiat eadem sede, qua primi musculi tendo tibiæ innatum, sed tanto interiori seu posteriori, quanta primi musculi tendinis est crassitiè. Hic tibiæ ad internum latus ducit. 1. tab. p. 2. tab. 7. 3. tab. 4. tab. 5. tab. 6. 9. tab. y. 10. tab. s. 16. tab. A.

Tertius, cum alijs tribus musculis ex infima coxendicis ofsis sede enascitur. Ab elatiori & posteriori eius appendicis sede nerueum gracileque principium edicitur: quod deorsum descendens, aliquantulum sub origine carneum fit, teretem quodammodo constituens musculum, suo principio iam longè crassiolem. Hic deorsum per femoris posteriora prorepat, aliquantulum obliquè tantisper ductus, donec ad posterioriorem sedem interni femoris capitis propè genu pertingat. Obliqui motus est author. 2. tab. 9. tab. t. 10. tab. 6. 11. tab. 5. 16. tab. R.

Quartus, non æquè latum principium atque tertius ex coxendicis ofsis appendice ducit. Principium hoc sub exortu primùm efficitur carneum, exacti musculi formam multo quàm tertij crassiolem referens, ac per femoris posteriora sensim deorsum uersus exteriora descendens. Quum uerò femoris mediam longitudinem superauit, tenuior redditur, & externa sui sede nerueus admodum apparet. In interna autem sede alia pars carnosà hic ex femore pronata ipsi ita adnascitur, ac si alius hic oriretur musculus, qui quartum augeret: atque simul ex ambobus unus efformaretur musculus. Cæterùm siue hunc musculum unius loco, aut duorum enumeres, nihil interest. Tibiam extrorsum simul cum flexione abducit, & quodammodo inuoluit. 10. tab. 5. 11. tab. 7. 1. tab. u. 2. tab. 6. 6. tab. 2. 12. tab. 11. 1.

Quintus, à coxendicis ofsis appendice sub tertij & quarti musculi capitibus, & antea caput quinti femoris mouentis aliud neruosum principium enascitur, quod merito inter capita ab illo appendice originem ducentia tertium enumerabitur. Hoc similiter neruosum est, & nisi aliquousque sub exortu carneum efficitur, sensim crassescens. Quum hic musculus ad mediam femoris longitudinem descendit, exactè carnosus uisitur, deorsum per femoris posteriora delatus, secundum posteriorem interioris femoris capitis sedem reflectitur, & simul atque elatissimam tibiæ partem contigit, in teretem cessat tendinem, interiori lateri anterioris tibiæ partis insertum, in ea nimirum regione, in quam primum, secundum & tertium tibiæ mouentes musculos ipsorum tendines porrigere, relatum est. Hic tibiæ flexioni non segnitè opem fert. 11. tab. 4.

Sextus, à latere externo primi musculi ad ilium ofsis spinam enascitur, intus acutum carneumque; caput obtinens, quod muris lacertæ modo latefcens, deorsum ad regionem coxendicis articuli fertur, ubi rursus caput id seu musculus angustior redditur, & priusquam magnum exterioremque; femoris processum perreptet, non amplius carneus cõspicitur, adeo ut præsens hic musculus nihil aliud tandem erit, quàm longissima & latissima membrana tendinis naturam referens, cui nunc descripta & carni exactèque; musculi formam repræsentans pars innascitur. Tibiam extendit. 3. tab. 2.

Septimus, neruea lataque; & ampla origine ab externo femoris ofsis latere nascitur, totam radicem magni femoris processus in orbem amplexus. Origo hæc statim ab initio crassa carnosaque; efficitur, & ilico à femoris ofse abscedens, illi insertitur musculo, quem octauum nominabimus. 5. tab. 1. 1. tab. r. 2. tab. t. 4. tab. 6. 6. tab. 9. tab. r. 10. tab. 11. tab. 12. tab. 8.

Octauus, totam ferè femoris ofsis amplitudinem succingit: huius principium à femoris ofsis eernice nerueu exoritur: sed sensim carne aductum, à femoris quoque; magni processus radice ipsius portio ita enascitur, ac si eius obliqui ductus gratia, duo principia obtinere non ineptè diceretur: ac unum quidem femoris ceruici, alterum uerò magno illius processui ferendum esset acceptum. Musculus hic obliqua & ampla regione hac enatus, deorsum descendit, femoris os aded ambiens, ut duo ipsius latera in posteriori femoris regione paulo minus toto sint cõtigua. 5. & 6. & 7. tab. 11. 1. tab. t. 2. tab. 3. 9. tab. 6. 4. tab. 5. 8. tab. 1. 10. & 11. tab. 13. tab. 13. tab. 16. tab. Q.

Nonus, ex ilium ofsis tuberculo in anteriori ipsius regione super coxendicis ofsis acetabulum prominentè. Ab hoc tuberculo principium nerueum acutumque; assumit, quod deorsum rectè in femoris anteriora descendens lacertæ murisue formam adipiscitur carnea substantia auctus, & illi sinui incumbens, quem septimus musculus cum octauo efformat. Hic priusquam medium longitudinis femoris descendendo superarit, arctior graciliorque; sensim efficitur, ut multo supra genu articulum in tendinem finiat utrunque amplum, sed tenuem: qui rectè à patellam accedens, in anteriori ipsius sede denuò dilatatur, tendinibus septimi & octaui musculi permixtus. Ex tribus postremò enarratis musculis, (uidelicet ex septimo, octauo & nono) unus tendo constatur, cui patellæ corpus uniuersum innascitur. 4. tab. 9. 5. tabul. char. 5. 1. tabul. f. 3. tabul. 9. 9. tabul. 7. 16. tab. P.

Pp.
Musculi tibiæ mouentes sunt nouem, quorum

2. 9. Musculi

Primus, à radice interni femoris capitis unico enascitur principio, cuius superior pars carnea lataq; est, & deorsum protensa, paulò sub genu articulo cum reliqua initij parte confunditur, quæ exactè neruea liuidaq; in exortu erat, & deorsum recta per genu articuli posteriora descendens, ualde carneum crassumq; efformat musculum, qui priusquam ad medium tibiæ longitudinis pertingat, carnosus esse desinit, & ex suæ inferioris partis amplitudine tendinem latum educit, in cuius medium aliquandiu adhuc carnosus musculi pars porrigitur. Atque hic musculus in interno latere posterioris tibiæ sedis diuiditur. 12. tab. Φ. 1. tab. β. 2. tab. μ. 3. tab. ζ. 8. tab. π. 9. tab. ι. 13. tab. τ. 14. tab. ν. 16. tab. α.

Secundus, in externo latere consistit, qui similiter ac primus ab externo femotis capite enatus: deorsum fertur, omni ex parte primo musculo similis. Cum uerò utriq; hinc deorsum tendunt, non procul ab exortu sese inuicem contingunt fibrosis nexibus hærentes: ut iam tendo, quem singuli producant, unus omnino sit, qui quidem tendo et si in caudatis simijs aliter esse uideatur, quibus in posteriorem calcis sedem ualidissimè inseritur: in hominibus uerò non multo sub carnositate musculorum sede, subiecto cuidam musculo adnascitur, quem quartum inter hos recensebimus. atq; hic connexus aded est pertinax, ut nulla ratione tendinem hunc ad calcem usque à subiecto musculo dirimere queas. 12. tab. Φ. 1. tab. β. 2. tab. μ. 4. tab. char. 16. 6. tab. char. 9. 9. tab. ζ. 13. tab. τ. 14. tab. ο. 16. tab. β.

Tertius, ab externo femoris capite teres enascitur, carneus gracilisq; qui exinde dilatascens, exacti musculi uentrem utcumq; crassiusculum refert. Verùm mox sub poplite uenter iste gracilescens, summè gracilem tenuemq; ue educit tendinem, qui sensim obliquè deorsum prorepat, quousque ad internum duorum primorum musculorum tendinis latus elabatur: Hinc enim deorsum ad internum usque calcis latus fertur, iuxta posteriorem calcis sedem ipsi implantatus. Huius etenim munus est. 13. tab. Φ. 1. tab. ι. 2. tab. λ. 3. tab. λ. 7. 8. tab. λ. 9. tab. μ. 12. tab. λ. 14. tab. λ. 16. tab. c.

Quartus, horum omnium maximus, posteriorem tibiæ regionem sua amplitudine occupat. Enascitur enim ex posteriori sede coarticulationis fibulæ ad tibiam nerueo & ualido initio, quod deorsum modicè ductum aded dilatescit, ut latitudinem tibiæ ossis & fibulæ occupet. Hinc ex amplo sensim arctatur, & paulò supra calcis regionem in ualidissimum & crassum degenerat tendinem, non solum ab ipsi formatum, sed etiam à primi & secundi musculi tendinis concursu. 13. tab. Φ. 1. tab. κ. 2. tab. ζ. 3. tab. ζ. 8. tab. τ. 14. tab. q.

Quintus, in posteriori etiam tibiæ sede locatus, sub duobus musculis digitorum pedis flexui famulantibus, occultatur. Ipse enim à tibiæ ossis & fibulæ, qua hæc ossa inuicem dehiscere incipiunt, exoritur, carneus latusq; euadens. Ex se enim tandem tendinem profert, qui deorsum perreptas, sub omnibus musculis inferiorem pedis sedem occupantibus, tantisper prorepat, dum in inferiorem tarsi ossis sedem ualidè inseratur.

Sextus, in anteriori tibiæ sede locatus, enascitur ab anteriori sede coarticulationis fibulæ cum tibiæ ossis. Priusquam uerò medium longitudinis tibiæ superat, sensim arctatur, & multò supra pedem in teretem finit tendinem, qui deorsum per tibiæ ossis anteriora prorepens, primò in transversum ligamentum à tibiæ ossis in fibulam pronatum subit, ac deinde tantisper uehitur, quousque ad internum latus pedij ossis pertingat, quod pollicis præponitur. 3. tab. Φ. 1. tab. Z. 2. tab. Φ. 4. tab. char. 4. t. 16. tab. g.

Septimus, à fibula principium ducit, eiusq; externo ferè lateri attenditur aded, ut neque inter tibiæ musculos anteriores, neque posteriores recenseri deberet. Eius etenim principium fibulæ connatum ab ipsa abscedit, sibi substratum obtinens octauum musculi pedem mouentium caput. Cum igitur à fibula abscedit, externa ipsius parte liuidos, interna uerò rubicundus uisitur. Vbi uerò digno naru interuallo medium longitudinis fibulæ superauit, teretem procreat tendinem, qui posteriorem inferioris fibulæ appendicis sedem adit, ac inde deorsum in priora uersus pedis plantam ducitur, aded sanè inflexus, ut in radicem pedij ossis inseratur, quod pollicis præiacet: quanquam aliquando in radicem pedij ossis medium digitum suffulcientis insertus tandem uideatur. 6. tab. Φ. 1. tab. ζ. 2. tab. ζ. 3. tab. λ. 4. tab. char. 17. 5. tab. char. 8. 8. tab. τ. 9. tab. λ. 14. tab. λ. 15. tab. V.

Octauus, qui sub septimo prorsus (si tendinis ipsius exterioriorem sedem excipias) reconditur, ex fibula quoque totus prodit. Aliquantulo enim sub fibulæ superiori appendice ab externo ipsius fibulæ latere uersus anteriora nonnihil enascitur, & ad amussim carneus fibulæque semper attentus, sub septimo deorsum prorepat, quousque in teretem tendinem euadat, qui in priora descendens processui ossis pedij, bicornis effectus, duplici insertione implantatur, quod tesseram referenti ossi ad nexum paruum pedis digitum sustinet. 2. tab. Φ. 4. tab. char. 15. 5. tab. char. 9. 6. tab. λ. 9. tab. λ. 13. tab. λ. 14. tab. λ. 15. tab. a. sub V.

Nonus, et si per se musculus dici queat non ineptè tamen alterius musculi pars appellari potest. A musculo enim, qui in anteriori tibiæ sede locatus, quatuor pedis digitos extendit, carnosus quædam portio iuxta mediam tibiæ longitudinis ab externo ipsius latere enascitur. Quæ deorsum ducta in tendinem degenerat, qui transversum anterioris tibiæ sedis ligamentum subit, & superiori pedis regioni exporrectus, in duas bipartitur portiunculas, quas ossi pedij paruum digitum suffulcienti inserit. 4. tab. Ω. 1. tab. β. 2. tab. iuxta μ. 5. tab. char. & 9. tab. κ.

Et tendinem unà cum quarto constitunt ualidissimū: cuius gratia robustissimi pedis motus authores sunt. Nam & facillè sursum in posteriora trahunt, pedemq; terræ firmant, seu in posteriora deorsum reflectunt.

Duobus superioribus his in internum latus, obliquo motu suppetias ferre.

Eti eundè præstant pedis motui usum, quem primus & secundus præstare superius diximus. 15. tab. D. E. c. 1. tab. μ. 2. tab. ζ. 3. tab. φ. 8. tab. λ. 14. tab. κ. 16. tab. f.

Contrarij motus, cū simul tenduntur, sunt duces. Pedè enim sursum ad tibiæ anteriora flexit, motu sanè nõ æquè atq; posteriores digno & ualido. Si uerò alternatim cū posteriorè tibiæ sedè occupantibus musculis contrahuntur, in hoc illud uel latus pedè agent, atq; qui ita flexionis extensionisq; sunt authores, etiã motus in latera appositissimè obeunt.

Kr. Musculi

29
Musculi
pedem
mouen-
tes sunt
9. quo-
rum

Primus, ab inferna calcis ossis sede, & anteriori illius calcis tuberculi parte, quod terræ innititur, principium ducit. Quum uerò mediam pedis longitudinem ad digitos repens superauit, in quatuor carnosas diuiditur portiunculas, quæ inuicè diductæ, unicuique singulæ producunt tendinem ad sibi præpositum digitum excurrentem. Huius beneficio secundum quatuor digitorum fleximus articulum, eum quàm possumus proximè ad calcem recta linea protrahentes. 14. tab. O.

Secundus, à posteriori sede connexus fibulæ ad tibiæ enascitur, statim ab ortu carnosus latusq; uersus tibiæ extremum prorepit, ac inde ad inferam sedem tibiæ descendens, ab interno ipsius latere teretè edit tendinem, qui pedis inferiora obliquè subiens, inter illos, qui quatuor digitos pollicis adducunt, & eos, qui primum digitorum articulum flexunt, prorepens, ad pollicem contendit. Verùm ad plantæ ferè medium in duas deriuatur partes, quarum

Minor, unà cum aliquot tertij musculi tendinibus cõmittitur, & eum illis ad tertij indicis, & quasi ad medij quoq; digiti articuli flexionem auxiliatur. Maior, quæ validissima existit, ad pollicem (ut diximus) obliquè perfertur, & in eius secundi interno dij longitudinem lata in fertione implantatur, & eius interno dij flexionis est author.

14. tabula A.
15. tabula O.

Tertius, pari ratione cum secundo digitorum musculo in posteriori tibiæ sede exporrigitur, ad internum magis latus, quàm secundus, respiciens. Quum autem ad calcem ferè descendit, ab interno ipsius latere teretem promit tendinem, qui pedis inferiora subiens, secundi musculi tendini ad X literæ imaginem subijcitur, dilataturq; deinde, & in quatuor alios digeritur tendines, singuli ad unum quatuor digitorum excurrentes, illisq; manus tendinibus respondententes, qui tertium quatuor digitorum articulum inflectunt. 14. tab. Z. 15. tab. P.

Quartus, quintus, sextus, septimus, & cæteri ad decimum tertium usq; in homine illis ferè respondent, qui in extrema manu inter postbrachialis ossa conduntur. Verùm in pede non ita exactè distingui queunt. Nam rudis indigesta que moles in planta conspicitur, quæ ad amussim carnea est, & fibris rectis interstincta. deinde secundum longitudinem ducta in quinq; digitorum radicem implantatur, utriq; ad primi interno dij latus uersus interiora infertionem tentans. Hanc sanè carneam molem in musculos proprios, quemadmodum in manu, subdividere nequeo. Verùm utrunq; sit, nõ minus quàm in manu, musculus imaginem, hinc decem musculos, quinque digitorum primis articulis inflexione famulantes enumerare censuimus, ut bini ad singulos digitos referantur, atque hi tribus reliquis flexionis authoribus adscribantur. 15. tabul. L. e.

Decimus quartus, ab ossè tibiæ, qua fibulæ sub genu articulo conuertitur, nerueum assumit principium, quod illic ab exortu recto tramite deorsum uersus pedem descendit, tantisperq; progreditur dum transuersum ligamentum à tibiæ in fibulam pronatum contingat. Ibidem enim in tendinem degenerat, qui per id ligamentum ueluti per annulum prorepit, ac prius ligamentum prætergreditur: in quatuor alios scinditur tendines, qui per pedis superiora æquales angulos constituentes, ad quatuor digitos pertingunt, ac tot illorum longitudini ampliores redditi inferuntur, & si quis cres illo rum articulos extendunt. 4. tab. Y. 1. tab. 2. tab. 3. tab. 5. tab. 2.

Musculi pedis digitos mouentes sunt 22. quorum

Decimus quintus, ab externo tibiæ ossis latere, ubi membrancu ligamentu tota tibiæ longitudine fibulam tibiæ ossi colligās, ab ipsa educitur, exoritur. Hinc deorsum protensus, anteriorè tibiæ, ossis sedè adit, ac in tendinè finiens, & per pedis superiora ad pollicem prorepens, toti ipsius longitudini inferitur. Cuius beneficio pollex ipse in neutrum latus insigniter uergens extenditur. 5. tab. 1. tab. 2. tab. 3. tab. 4. tab. char. 14. 5. tab. char. 7.

Decimus sextus, tanquam ampla moles carnea iuxta latus tali, ubi calcis ossis os tessera referens, coarticulatur, à quibusdā ibi ligamentis enascitur, quæ antrorsum obliquè uersus digitos porrecta, in quatuor tantum carnosas dirimitur partes, quæ singulæ ex se teretè efformant tendinem, quorum

Primus, qui in initium est, pollicis externo lateri uersus superiora inferitur. Secundus, in indicis externo lateri implantatur. Tertius uerò medij digiti proprius est. Quartus, annularis existit.

Horsu beneficio quatuor digiti illis donati in externu latus abducuntur.

Num uerò huiusmodi carneum corpus unus sit tantum musculus uel quatuor, cum quatuor profertur tendines, non uenienter instandum a bitror. Verùm ex Gæni sententia, duo hic essent musculi, si finis ad hominè recta faret comparatio. 5. tab. 6. tabul. 2. tab. 5. tab. char. 17. 7. tab. 8.

Decimus septimus, in interno pedis latere reponitur, insignis utrunque, & ab externo latere calcis ossis enascitur. Præquam uerò ad primum parui digiti articulum pertingat, in teretem finit tendinem, externo lateri primi illius ossis insertum. 2. tab. 9. tab. 12. tab. 5.

Decimus octauus, in interno pedis latere, secundum totam ipsius longitudinem protenditur. A ligamentis enim calcem talo connectentibus nerueum assumit principium, quo tandem crassius carnosusq; effectum, in teretem degenerat tendinem, externo lateri prioris pollicis articuli implantatum. Cuius beneficio pollex ipse introrsum à cæteris digitis abducitur. 1. & 3. tab. 2. tab. 7. 6. tab. 7. tab. 13. tab. 14. tab. 6.

In simijs adhuc unus est musculus, à pedij ossè indici præposito in pollicem pronatum, ac illum indici proximè quàm potest admouens.

Decimus nonus, uigessimus, uigessimus primus & secundus, à ligamentis ossa tarsi posterioribus pedis ossibus in planta colligantibus, tanquā in unum corpus enascuntur. Quod postea in 4. graciles diducitur musculos, qui interno quoq; lateri quatuor digitorum inferuntur. 14. tab. 1. 15. tab. N.

Si carneam hanc molem quatuor musculorum loco habueris, omnes pedis digitorum musculi duo erunt & uiginti: si uerò unius loco, tantum erunt decem & nouem.

De Cute

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ.
De Cute, & cuticula.

Substantia. Est enim cutis ueluti sanguine præditus neruus, ac inter neruum carnemq; quiddam planè me-
dium perinde, ac si ex mixtis utriusque constitueretur. Cæterum neruus omnis exanguis est & frigidus, ca-
ro multo sanguine prædita calidaq;ue. Media inter utrunque est cutis, nec planè exanguis ut neruus, nec
sanguine abundans ut caro.

XI.
Cutis est omnium cor-
poris partium regu-
mentum, Græcis *δέρμα*
ita dicitur. Huius dif-
ferentia sumuntur à

- Connexus.* Nam uariè subiectis parti-
bus adheret. Secus enim adheret in
 - Vola manus & pedis planta.
 - Fronte.
 - Labris.
 - Palpebris.
 - Auribus, &c.
- Neruorum copia.* Neruorum namque fibræ porriguntur
 - Plurimæ: ut cuti manuum.
 - Paucissimæ: ut uerticis cuti.
- Mollitiæ.* Nam
 - Mollior est faciei.
 - Durior pedum est.
- Molæ.* Nam cutis alia
 - Versatilis: ut tota corporis cutis.
 - Immobilis: ut uolæ & plantæ.
- Pilis.* Alia namque
 - Pilosa: ut uerticis, axillarum, pudendorum, menti in uiris.
 - Pilis expers: ut uolæ manus & plantæ pedum, &c.
- Foraminibus.* Alia namque
 - Perforata: ut in palpebris, naso, auribus, ore, ano, &c.
 - Contigua: ut in uola manus.

CUTICULA est extrema superficies seu efflorescentia quædam, Græcis *κρούσκεις*, quasi
summa cuticula dicitur, qua sensus est expers. Hæc si aliquando attritu in scabie, aut in
uulneribus ex unguentorum applicatione, aut ignis admotione, aut feruentis aquæ infusio-
ne, aut ex longo itinere auferatur, & interdum uesicula ac papule instar à cute abscedat,
promptissimè renascitur.

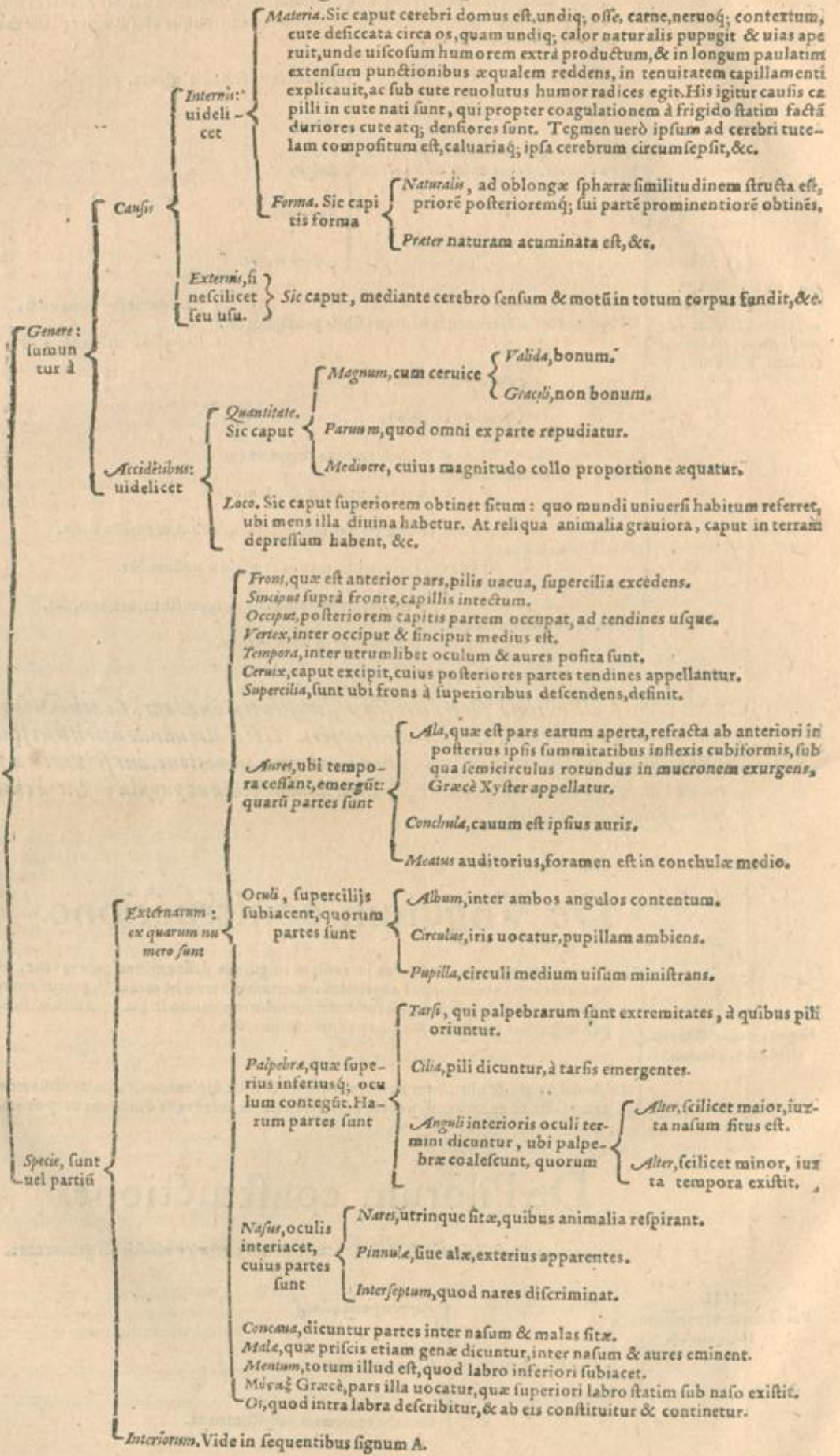
De Unguium constructione.

- XII.
Ungues, *ὄνυχες* Græcis
dicuntur. Horum
- Generatio.* Excremento tendinum in radices unguium desinentium generantur, idèd continuè crescunt,
quamuis iam totum corpus augeri desierit, etiam mortuo homine. Augentur autem tunc, non ut aliæ par-
tes, in longum & latum & profundum: sed pilorum modo in longum solum subnascentibus alijs sem-
per unguibus nouis, & antiquos propellentibus, &c.
 - Substantia, figura & usus.* Sunt autem mediocriter duri, digitorum summitatibus æquales, rotundi undique
tales facti ad apprehensionem & collectionem paruorum & durorum corporum.

De Pilorum constructione.

- XIII.
Pili Græcis *τριχες* dicun-
tur, quorum
- Generatio.* Ex fuliginoso & crassiore excremento tertie concoctionis generantur.
 - Usus.* Conferunt ad
 - Partes operiendas,
 - Partes ornandas.
 - Crassiora excrementa consumenda.

De Instrumentalium capitis partium constructione, in genere et specie.



XIII.
Partium similium corporis interiorum & exteriorum structura hætenus sub oculis posita est: nunc de organicis seu instrumentalibus agendum, sumptum initio à capite, quod sensum omnium, mentis atq; rationis capax, motionum omnium principium, & ceterarum partium, quæ subsunt atq; parent, dux & rector: cuius differentia in

A. Partium

Principiū, ut Cerebrū, quod Græci à situ ἐγκεφαλον appellant, anime rationatricis domicilium est, neruorū & sensus omnis, motusq; uoluntarij principii. Natura huius medulloſa, alba & mollis est, in gyros quasi circūuoluta, rennium intestinorū instar, tum leuitatis gratia, tum ut facilius moueatur: caluariam totam implet undiq; ut nulla eius pars sit uacua. Hocq; diuiditur uel ratione

Totius: & sic diuiditur in cerebrū

Anterior (lib. 7. 3. fig. A. A. & B. B. atq; hoc uel in partem) Dextram. Videt lib. 7. 3. fig. A. A. 12. fig. A. A. & 13. fig. A. A. Sinistram. 3. fig. & 12. fig. & 13. fig. B. B.

Posterior, Cerebellum, Græcis παρεγκεφαλις appellatur, cerebro à tergo adiacet, aliquatenus eo occultatum, duplici quoq; membrana uestitum, dura & molli, substantia duriore, quam cerebrum, non ex anfractibus flexuosis & magnis, tenui membrana inuolutis, sed multis quidem; ijsq; admodum paruis & æqualibus, non tamen simili illis modo constat. fig. 8. R. R.

Extrinſe cæ: atq; hæ uel

Extra caluariam. Πιξιερνια, membrana est caluariam contegens. Intra caluariam, nempe membrana Crassa, uulgò dura mater appellatur, quæ contra caluariæ excursus propugnaculum cerebri magis, quam uelamen existit. fig. 1. A. A. B. B. 3. fig. P. P. Tenuis, quæ pia dicitur mater, & introrsus uersus cerebrum spectat. hæc magis quàm exterior sentit. 2. fig. E. E. 3. fig. O. O.

Partium eiusdē: que uel

Corpus callosum in medio cerebri uisitur, si cerebri dextrū sinistrumq; & basis cerebri medium in humiliori ipsius sede, & elatissimam cerebri in uertice regionē spectet. In conspectū autem uenit secantibus, leuiter dextra cerebri parte à sinistra manibus dirempta. Huius interuentu dextra cerebri pars sinistra cōtinuatur, deinde dextri & sinistri cerebri uentriculorū septum producit, atq; id etiā subleuat, ac demum eius septi interuentu atcollit fulcitq; testudinis instar effigiatum corpus, &c. 3. fig. L. L.

Ventriculi. 4. quorū

Tres habentur in cerebro: nōpe Dexter (4. 5. fig. L. L. 6. fig. D. D.) & Sinister (4. & 5. fig. M. M. & 6. fig. E. E.) inter quos septū quoddam existit, dextrum uentriculū à sinistro discernans. Inſpirationem & expirationem, efflationemq; ex cerebro efficiunt, ac spiritum animale conficiunt, præparantq; cerebro. Infernis suis partibus duos canales ad nares mittunt, inſpirationis, olfactus, & superfluum cerebri purgandorū gratia. Suntq; hi imaginationi dicati. Medius siue communis, siue tertius, qui nihil aliud est quàm dextri & sinistri uentriculorū descensus cōcursusq;. Hic spiritum ex anterioribus uentriculis excipiens, cerebello transmittit, & cogitationi dicatus. 6. fig. sub H. I. 7. & 8. fig. H. H. Unus in cerebello habetur, ex dorsalis medullæ & cerebelli finib; cōponitur, spiritum animale antè in uentriculis anteriorib; elaboratum transuens. Is autè uentriculus omnium minim⁹ est, & memoriæ dicatus. 9. fig. L. 10. fig. L. M. N. O. 11. fig. E.

Intrinſe cæ: sunt

Fornix, Græcis κάρναξιοσ ἐγκεφαλις, particula est in forniciæ modum conflata, incumbens uentriculo. 4. fig. L. M. 5. fig. S. T. V. 6. fig. B. C. Conarium, particula est glandulosa, pini nucem refert, fornici iuxta ortū incumbit: firmamentum uasorum exhibet. 7. fig. L. 8. fig. M. 10. fig. D. Nares & testes, Græcis γλῆνια, sunt corpora rotunda, in utraq; parte illius medijs uentriculi, testiculorum figurā referentes. 7. fig. M. N. 8. fig. N. O. P. Q. 10. fig. E. G. & F. H. Vermiformis, cerebri meatui superiacet, circumscriptionē obtinet figurā uermis in lignis nascenti similem, totum meatum contegit. Crassa est & implicata, uermis modo, cum meatum ut spiritus ingrediatur, ad cerebellū aperit: gracilis & explicata cū spicatu intro misso eundem claudit. 11. fig. C. D. & c. d. ac deinde ex H. I. & 8. fig. R. L. & 9. fig. C. E. Meatus cerebri expurgantes. 7. & 8. fig. I. & 8. fig. K. Infundibulum, labrum siue peluis, Græcis χοάνη, quod suprā amplum, infra in angustum definit. 15. fig. E. F. 16. fig. B. Glandula, locatur sub dura cerebri membrana, in proprio ipsi in ossè cuneū imitante exculpto sinu. Excrementa transcolat, & ne statim ex choana excidant, per palati foramina, inhihet. 16. fig. A. Plexus, quos Græci χορμωδῆς uocant, in anterioribus cerebri uentriculis apparent, secundarum modo efformati. 4. & 5. fig. ad O. O. 6. fig. ad M. N.

A. Partium capitis interiorū differentie sunt aut

Minus principū: ex quorū numero sunt

Oculi, qui constant

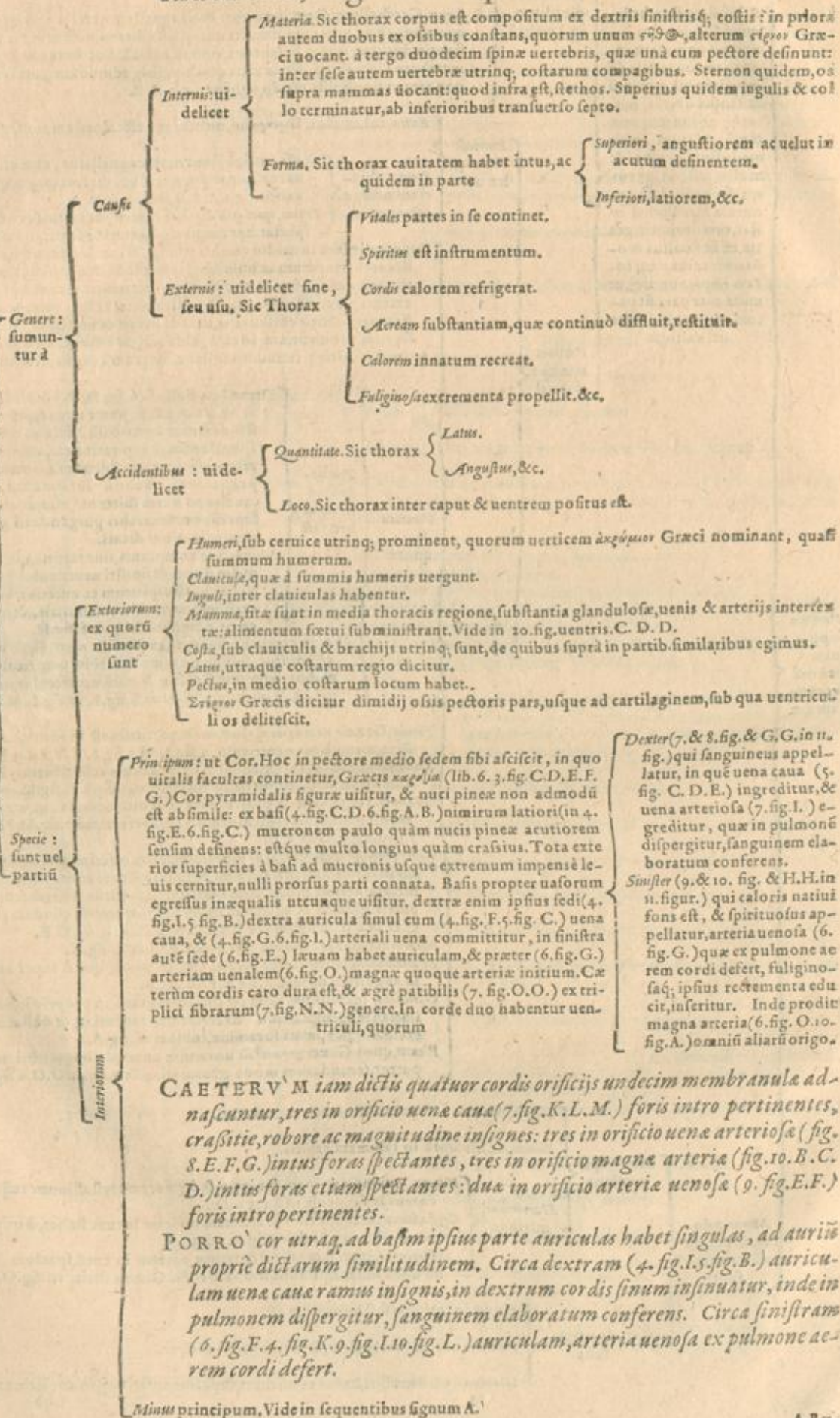
Neruis, de quibus suprā in tab. neruorum cerebri. Tunics, de his suprā in tab. mem. capitis. Humoribus, qui sunt Vitreus, qui inter retinam tunicam & humorem crystallinum residet, Græcis υαλοειδῆς. fig. oculi. 1. C. 4. 5. 6. fig. Crystallinus, inter uitreum & araneam tunicam locum habet, à quo uidendi facultas est. κρυσταλλοειδῆς. 1. fig. A. 2. & 3. fig. Albugineus, inter secundinæ & retinæ partem in totū spacium, quod araneæ ab uera diffecat, diffunditur, ὀδοντοειδῆς Græcis dicitur, 1. fig. O. O. 7. fig.

Os, cuius partes sunt

Lingua, locutionis instrumentum est. Palatum, totius oris tectum, Græcis σφραγῖς dicitur. Gingiua, quæ dentibus basim conficiunt, superius, inferiusq; in ore habentur.

De Instrumentalium thoracis partium constructione, in genere et specie.

XV. Thorax totū id dicitur, quod à costis utrinque, circūscribitur, cuius differentie in



Capfula cordis, seu inuolucrum cordis, Græcè Περικάρδιον (3. fig. B, C, D, E, F, G, e. 4. fig. A, B, B.) ex basi ipsius cordis am-
plum ualdè exorians, post autem paulatim coarctans sese, modo quo cor ipsum in quandam coni acutiem definit,
os si pectoris adnexum. Distat ab ipso corde undiq; plurimum, tantum intus inter seipsum & cor spacij circumferi-
bens, quantum cordi dilatato suscipiendo satis erat. Cum autem contacturum esset ossa thoracis, quæ dura sunt, &
pulmonem, uiscus omnium mollissimum, ut positionem inter illa duo contraria; ita corporis etiam substantiâ in-
ter duo extrema mediam adeptum est: tanto enim osse est mollius, quanto pulmone durius. In hoc pericardio hu-
mor serofus colligitur, aliquando tam multus, ut cordis palpitacionem exciter.

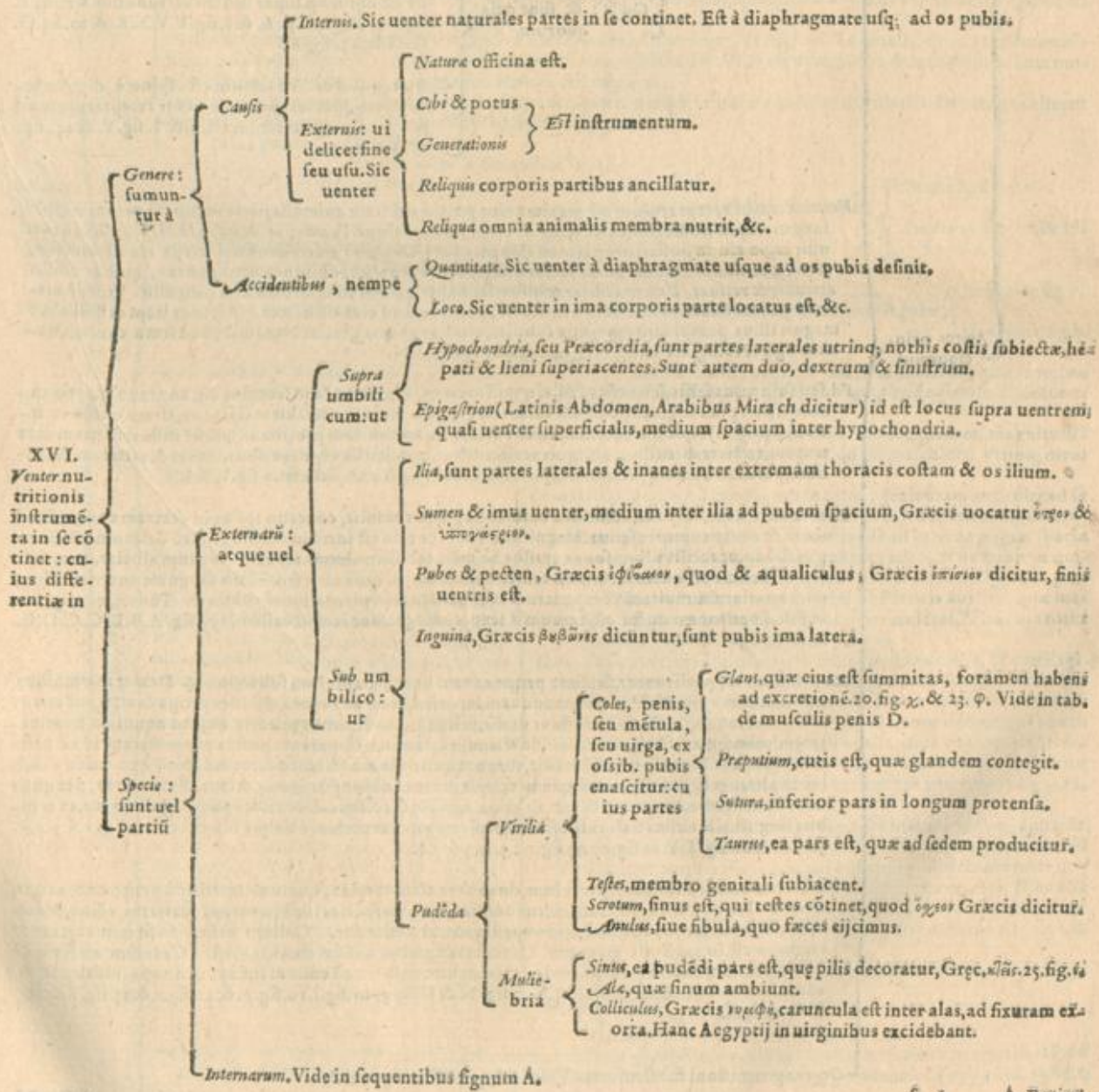
Pulmo, Græcis Πνεύμων dicitur, uocis & respirationis instrumentū, inter fauces & cor medius quasi spiritus promptua-
rium statuitur, fibris quatuor (13. fig. B, C, D, E.) uel quibusdam quinque cordi circumdatus est, tribus in dextra ipsius
parte, duabus in sinistra: quarum formam clarius deprehendes, si specillum illis inferas, ac per asperam arteriam in-
flaueris. Caro ipsius lenis, rara, carnosâ, & ueluti ex spuma quadam sanguinea cōcreta, aëria, spirituq; plena, quæ ut
cor ipsi alimentum subtile, leue, uaporosum purumq; præparet: ita aerem extrinsecus assumptum cordi immutat, ad
teratq; uasis compluribus retis modo intertextâ: uena arteriosa ex dextro cordis sinu, arteria uenosa ex sinistro, aspe-
ra ex pharynge. quæ primū omnia simili modo in duos diuariantur ramos: quorum hic dextram pulmonis, ille
sinistram perrepat. Deinde uterq; rursus bifariam scinditur, partim in superiorem, partim in inferiorem regionē.
Postremò multiplices in quatuor fibras mittit propagine. Cæterum pulmo aerem attrahit dum à thorace dilatatur.
Quum submittitur, aeris superfluum & recrementa cordis propellit. Porro fibras omnes ambit extrinsecus mē-
brana quædam tenuis. Vide lib. 6. 1. fig. R, S, T, V. 2. fig. N, O, P, Q. 3. fig. L, M, N, O. 4. fig. M, N, O, P. 5. fig. i, k, l, m. 12. fig. B,
F, G, H. 13. fig. B, C, D, E.

Aspera arteria, uas est inane ac uacuum sanguine, quando secundum naturam se habet animal, cartilaginofum, rotun-
dum, uocis ac respirationis est particula. Vide fig. Asperæ arteriæ.

Oesophagus, sub aspera arteria deorsum recta per spinam defertur, rotundus, duabus tunicis constans, communis uia,
quæ ab ore fert ad uentriculum, 12. fig. A, A. Vide in 14. & 15. Ventris A, B, C.

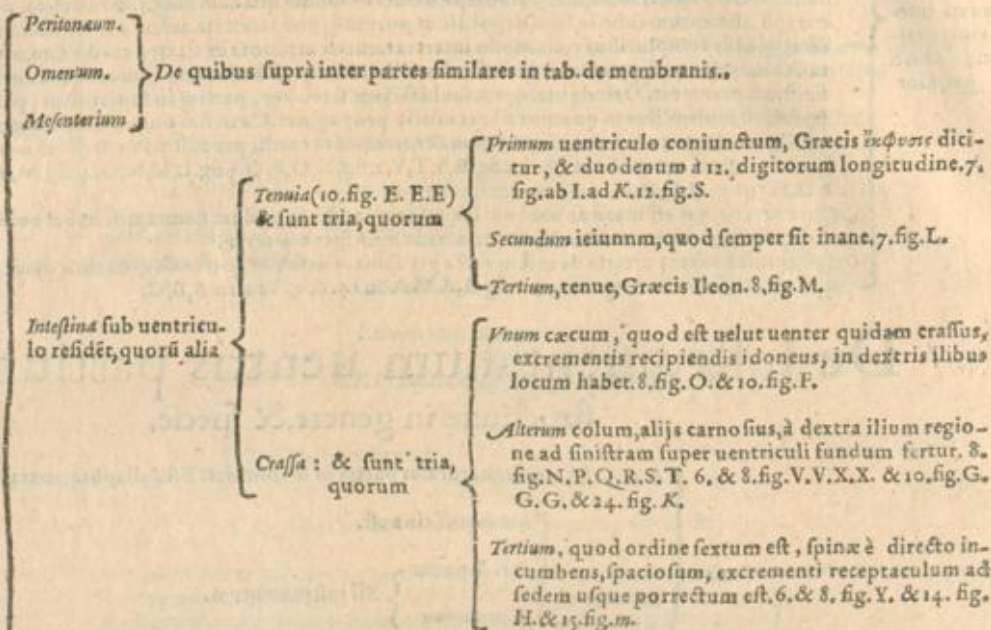
A.
Partes tho-
racis inter-
iores mi-
nus princi-
pes, sunt

De Instrumentalium uentris partium con- structione in genere, & specie.



Principium, nempe Iecur, quod Græcis *ἥπαρ* dicitur, facultatis concupiscibilis, omniumq; uenarum principium, & primæ sanguificationis officina, quibusdam fibris tanquam digitis uentriculum ad unguem complectitur. Maxima huius portio in omnium animantium genere dextram sedem occupat: quanquam & sinistram, sed non æquè in omnibus. In cunctis tamen reptilibus, & quibus id maximum est, magnam sinistræ partem comprehendit. In hominibus perquam magnum est: maius timidis & gulosis. Substantia sanguini euaporato incrassatoque simile est. Cæterum gibbum est & laue. quæ gibbum, septum transuersum attingit: cauum uerò & inæquale, quæ uentriculo insidet. Tunicam habet tenuissimam à peritonæo, in quam neruus minimus à sexta cerebri coniugatione inseritur. Ex huius substantia duæ magnæ oriuntur uenæ, è quibus in omnes per totum corpus uenas sanguis dispensatur: altera in caua parte est, altera in gibba, &c. Vide lib. 5. 2. fig. H. H. 6. fig. D. D. 12. fig. K. N. N. 1. 18. fig. A. A. B. B. 20. fig. B. B. E. 22. fig. b. b. 25. fig. L.

A.
Partium internarum uentris differentia sunt uel



Minus principum: ut

Ventriculus cibi receptaculum est: maxima eius portio dextram animalis partem occupat: rotundus, oblongus: supra stomacho (14. & 15. fig. G. G.) committitur. Fundo (14. & 15. fig. H. H.) ampliori quàm ostij regio est. In posteriore parte ad spinam cauus. Duabus tunicis constat: interna membranosa, externa carnosior. Interna fibras rectas quamplurimas habet, obliquas uerò paucas, quibus abum attrahit & retinet. Externa fibras transuersas habet, quibus tanquæ manibus propellit. Venas è mesenterio paucas habet ad inferiora uentriculi, pauciores ad eius officium. Arterias item exiles habet magnæ illius per spinam reptantis soboles, uitalis roboris gratia. Neruorum par à sexta coniugatione. 2. fig. P. P. 6. fig. F. F. 12. fig. P. Q. 14. fig. L. L. 15. fig. M. N.

Fel, seu folliculus fellis, seu uesica fellis, quam *κυστις χολόχα* uocant, sacculus est, concauo hepatis annexus. hæc prælongo collo bilem solam ex (13. fig. a.) iecore attrahit recipitque, altero meatu emittit in (13. fig. c.) cephalis intestinorum. Unicam habet tunicam propriam, tribus uisiorum generibus textam, rectis trahentibus, obliquis retinentibus, transuersis expellentibus. habet & arteriam & neruum, paruum utrumq; ac uix conspicuum: uenam uerò perspicuam. 13. fig. V. X. X.

Lien Græcis *σπλην* dicitur, in sinistra animantis parte consistit, concauo ipsius in dextram conuerso ad iecur & uentriculum inferius. Magnitudo & color non est idem in omnibus, rari & laxum est spongiæ modo, ut facilius limosos ac crassos ac melancholicos humores ex iecore tum alliciat, tum suscipiat. lauius est quàm iecur, non tamen rubicundius, quia atro sed subtili sanguine nutritur. Sima pars arteriarum multarum & magnarum tum uenarum implantationes continet. Tunica, quæ ipsam ambit, à peritonæo ducta est, neruum à sexta coniugatione recipit exilem. 19. fig. A. B. B. C. C. D. E. F. & 20. fig. O. O.

Renes, Græcis *νεφραι* dicuntur, sicut sunt prope cauum uenarum paululam sub iecinore. Dexter in omnibus animantibus cernitur elatior, nonnunquam iecoris fibræ attingens. Sinister prope dextrum, aut etiam sublimior inuenitur. Carne constant densa, solidaq; facultatibus prædita, quibus aquosam humiditatem primam ad se alliciant, deinde alienam à familiari separent: postea per ureterem id ad uesicam expellant. Sinus in utroq; existit, corpore quodam membrano circumdatus, quo urina distillat in alterum sinum minorem, quom excipit meatus oblongus, *ὑδητης* dictus. Hi meatus, per quos renes in uesicam urinam expellunt, ab urina *νεφρῶν* (20. fig. c. d. & 22. & 23. fig. q. q) dicuntur, ex renibus singuli, albicantes ualidi, substantia uesicæ, in quam utrinq; obliquè inseruntur. 21. fig. a. b. c. d. e. f. g. h. & 20. fig. T. V. 22. fig. o. p. 23. fig. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

Vesica, Græcis *κύστις*, urina receptaculum, duabus tunicis constat, quarum exterior à peritonæo oritur, interna plus quàm duplo crassior, cui omnis fibrarum species inest, quarum uarietas efficit, & maxime obliquarum, ne continua intempertuæ excretio fiat. Collum uesicæ in foeminis latum & exiguum est, in masculis magnum. Cæterum angustus uesicæ meatus inest. Cæterum ambit musculus transuersis compositus fibris. Habet hæc uasa sex ad collum infixæ, utrinque uidelicet tria, neruum, uenam, & arteriam. 2. fig. N. 3. fig. N. & 6. fig. g. 10. fig. l. 20. fig. p. & 22. fig. r. & 23. fig. r. 24. fig. T. & 25. fig. s.

Organa generationi subseruentia. Vide in sequentibus signum B.

B. Organa

Spermatica seu seminalia uasa, semen preparantia: nimirum

Vena duae, per ilia deorsum in testes sanguine deferentes, quarum

Dextra, ab ipsius cauae medio originem accipit. 20. fig. f. & 22. fig. 1. u. 7. d. & 23. fig. 1. N. O. Sinistra, ex ea, quae ad renes fertur, procedit. 20. fig. e. & 22. & 23. fig. 2.

Arteria duae, à magna arteria, quae spinæ incumbit, ortæ, quarum

Dextra 20. fig. b. & 22. fig. a. Sinistra 20. fig. i. & 22. fig. a.

Esse uenae atq; arteriae ad utrumq; testiculū non recto itinere, sed multifariam prius in uolūtis, capreoli modō procedunt.

Epididymis, est superior pars seu caput testiculi, inter uas spermaticum & testiculum, non situ modō, sed etiam totius substantiae genere media. Huic epididymi arteria & uena anfractuosis circumuolutionibus adhaerescunt, ac exiguam quandam ex se propaginem ei transmittunt, prius quàm testiculum ingrediantur, in quem complures fistulae ex illa serosi humoris plenae pertinent. 22. & 23. fig. a. & 23. fig. E.

Testiculi ex ilium regionibus, singulis utrobq; musculis dependent, molli carne praediti in masculis, rotundi, oblongi, cauernosiq;. Trahunt testiculi serosum humorem, quem uasorum anfractus ipsi preparant, deinde paulo post superfluum seminarijs meatibus reponunt. hi inter coeundum cum spiritu uitali illud excernunt, qui ex arterijs cum seminali humiditate euacuatur. Vtrumq; testem operiunt duae membranæ (de quibus supra in tabulis de membranis.) 22. fig. c. & 23. fig. A. B.

Vasosum parasites, est meatus spermaticus longissimus, utrinq; unus, qui ex epididymide genituram transfertens, ad pudendi originem affert, unde uulgo etiam uasa deferentia siue eiacularia appellantur. 20. fig. q. q. & 22. fig. n. 1. & 2. & 23. fig. E. F. G. H. I.

Glandulosus prostrates, utraq; parte colli uesicae est locatus, in quibus humor quidam spermatis similis, qui in coitu repente, ac simul unā cum semine elabatur. Uiriliter eius sunt, tum quōd ad uenerem excitat, tum quōd in coitu delectat, deniq; quōd crassus is ac uiscosus meatus urinarium humectet & inungat aduersus urinae rosionē, & ne exsiccatu confideat, prohibeatq; quo minus per se lotium ac semen facile serantur. 22. fig. 4.

Pudendum, quod ex ossibus pubis atq; superioris eorum partibus prodit, ligamentis & tendinibus affirmatū, cuius partes

Canalis qui & urinae & semini communis est, secundum longitudinem per medium exporrectus, cui neruus incumbit concavus, qui spiritu repletus tenditur, inde penis erigitur. 23. fig. φ.

Musculi duo, qui ex utraq; parte adhaerescunt, ut meatus seu canalis, ceu à manibus quibusdam tractus, in utraq; partem dilatetur, ita ut rigidum & inflexibile totum maneat pudendum. 22. & 23. fig. e. r.

Venae & arteriae duplices, quae in penem ex uasis per crura distributis descendunt alimenti praestandi gratia. 22. fig. v.

Glans Praeputium Sutura. De quibus supra.

Spermatica seu seminalia uasa, quae eadem sunt ac uirorum: uerū obliquē per ilia ad testes iuxta latera magis feruntur, membranosis pinguioribus inuoluta. Sunt autem

Vena duae, à caua uena procedentes, singulae utrinq;

Dextra 25. fig. d. d. o. Sinistra 25. fig. e. & 26. fig. G. I.

Arteria duae, à magna arteria utrinq; singulae procedunt

Dextra 25. fig. g. Sinistra 25. fig. h. i.

Vasa à costibus semen deducuntia, quae à testibus in matricem inseruntur, per quae semen mulieris in coitu in uuluae apices ingreditur. Haec uasa in foeminis angusta sunt, breuia ac minus dura, sed quae recipiendo semini ac deducendo sufficiunt. 25. fig. u. & 26. fig. K.

Testiculi, qui in utraq; fundi parte ex lateribus siti sunt, simile masculis circumuolutionem recipientes, magnitudine multo minores. Sunt lati & glandulosi, minus molles, ac substantia humidiores, quàm masculorū. Vtrinq; membrana peculiaris & tenuis. 24. fig. N. O. 25. fig. r. & 26. fig. F.

Matrix seu uulua, seu uterus, Graecis μήτρα & ἰσθμὸς appellatur, seroto uirili respondet, si ipsa euerstatu, & extra promineat. Sita est inter uesicam & rectum intestinum, cui quidē ferē toti incumbit: uesicam autem iuxta umbilicum, ubi fundū ipsius est, magna ex parte superat: iuxta pudendum uesica uteri corpus ceruicē sua excedit. Figura uesicae prope modum, non est equalis in omnibus. multo enim minor in ea, quae nunquam peperit: maior autem foecundae ac iam grauidae. Rursus minor ea, quae uenerem non experta est, quam eius quae coiuit. Porro ipsae qui augentur adhuc, uesicae ampliores uuluae apparet: in adultis, uterus uesica maior est. Longitudo in perfectis à fundo incipiens, usq; ad extremum pudendi finem, undecim digitorū est, ut plurimum: latitudo ad utraq; ilia apicibus ac fastigijs ipsius porrigitur. 24. fig. L. 26. & 27. fig. A. A. B. B. C. Caeterum huius partes sunt

Os matricis, per quod menses euacuantur, genituram autē uiri ad se recipit, foetumq; in lucem educit. Hoc in coitu aperitur tenditurq; aded, ut penē per amplū allatū iter facili ad interna uuluae spacia prouocet, ubi coeperit mulier, conhiuet aded, ut ne minimū quidem aut ab internis foras relaxet, aut à foris intrō accipiat. In partu uerō plurimū distenditur, interim obstetricis auxilio, quae manu oleo relaxante peruncta, id leuiter permulceat, & hac uia totus foetus editur. 25. fig. l. 26. fig. D. & 27. fig. G.

Collum seu ceruix, musculosa est, ex dura constans carne, & cartilaginosa, ut dum semen introijcitur, tensum simul, & dilatari dirigatur & amplificetur, quantum opus erit, & hoc concepto, in se concidat. Caeterum uteri ceruix ad muliebrem sinum desinit, quē pudendum uocam⁹. Longitudo huius in mulieribus aetate perfectis sex ferē digitorum mēsurā producit: quod tamen in partu & coitu breuius efficitur, ceruice nimirum extorsum uergente. 25. fig. 26. fig. B. B. & 27. fig. K. K.

Corua seu processus mamillares, qui pauld inferius utrinq; apparet, ad ilia inclinant, parastatis uaricosis respondentes, paulatim striatiores interuentu uasis seminarij testiculis connectuntur: per quae uulua ex testibus semen attrahit, ut inferius per ceruicē. Hinc etiā per infomnia citra congressum uiri, semen in uterum mulieres excernunt, quod inibi coetabescēs, morbos parit maximos. 25. fig. i. k.

Tunica Interior, dura, crassa, neruosa, omnibus fibris intertexta. 27. fig. E. E. Exterior. 27. fig. H. H. A peritoneo pronata. 27. fig. I. I.

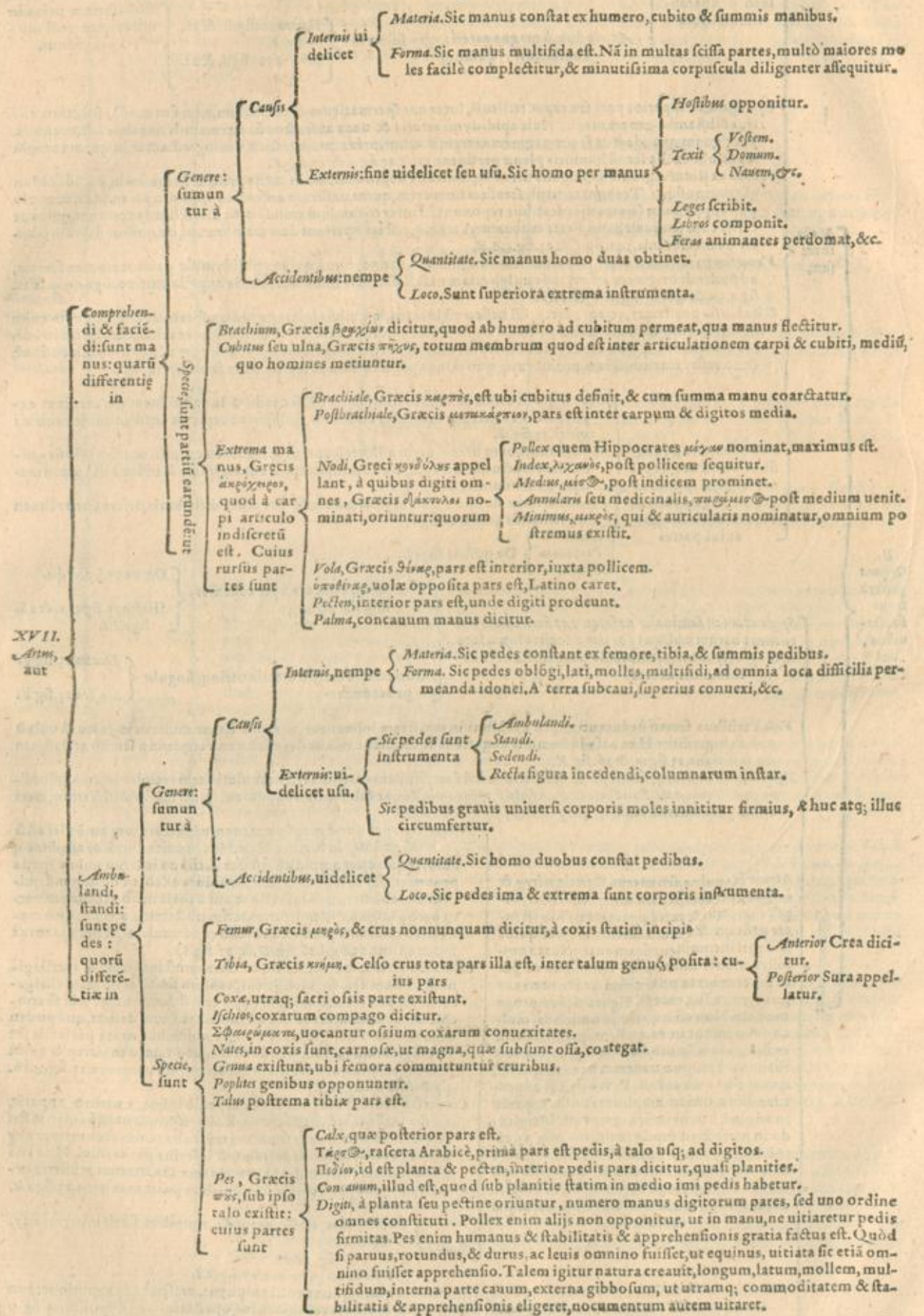
Pudendum, in quō desinit collū matricis, quod est uelut cutacea quaedā huius colli epiphysis, masculorū praeputium respondens, quae, ut & praeputium ornamētū gratia exstitit, tum ne matricis refrigeretur, operimentū est oppositū. 25. fig. 24. Membrana foetum inuoluentes, de quibus uide supra in tab. de membranis.

Masculorū sunt

B. Organa generatiōni subseruicia, uel

Foeminarum sunt

De Constructione artuum, in genere & specie.



§-3 Reliqua ad mundandorū & concoquendorū ossium preparationē pertinentia.

Quippe hæ acutiori cultello à pectoris osse ueniunt liberandæ, & cartilaginee his articulis propriæ (quemadmodū inferioris maxillæ cartilaginee aggressus es) accuratè sunt adimendæ, & dein chartæ seriatim adhibendæ. Pectoris os unà cum costarū cartilaginibus studiosè à costarum ossibus liberabitur, sectionibus acutiori & nõ admodum crasso cultro per cartilaginee inibi ductis, ubi costarū ossa in has degenerat. Atq; id promptè obitur, si modò memoria non exciderit, primæ costæ cartilaginè à pectoris ossis medio magis in latum quàm secundæ costæ cartilaginè ferri. Neq; tantum cartilaginee pectoris ossi coarctatæ à costis sunt diuendæ, uerum etiã omnes spuriarū cartilaginee, quæ intercostalium musculorū intoruentu superioribus cartilaginibus hærebunt. Disiunctis hunc in modū cartilaginibus pectoris os à iugulo attolles, & id uenis & arterijs à iugulo ad illud porrectis & membranis quoq; liberabis, quæ thoracis amplitudinè interfecit. Postremò cartilaginee à septo transuerso refecabis, & ipsas simul cū pectoris osse nõ aliter mundatas in chartam repones, dein scapulas unà cū clauiculis à thorace dissecaturus. Iam lōga sectione in altera manu à summo humero per brachium & cubitū ad pollicem usq; ducta scapulam, humerū, cubitum, & extremā manum cute & carnibus enudabis, non admodum anxius etiam si aliqua tendinū carnisq; portio ossibus adhuc appensa relinquatur. Aded ut etiam susceperit, relicta summe manus cute, illa aliquot sectionibus hic atq; illic scindere, quo postea leuiori negotio manus elixetur. Modò clauiculā à summo humero secabitur, mente adhibita, nam præter scapulæ processum, quem summū humerum appellamus, & clauiculā inibi aliud tertium os occurrat. Hoc ubi præsteris, ac peculiare eius articuli cartilaginè chartæ adhibueris, clauiculā in cacabum conijcies, scapulamq; ab humero, & deinde humerum à cubiti ossibus separabis: & cubitum cum extrema manu connexū seruans, simul omnia in cacabum quoq; locabis. Priusquam tamen scapula cacabo inderet, oportunè feceris si cartilaginem scapulæ sinum, quo humeri caput excipitur, aliquid augentem à scapula diremeris, chartæq; cum ceteris cartilaginibus applicueris. Atq; id similiter in alterius lateris manu est prestandū, ac illic ad thoracem denuò accedendum, ex quo primum pulmones cum corde & septo transuerso execabis: & priusquã cor in uas conijcias, cordis basim per transuersum à reliquo cordis corpore diuides: & deinde basim rursus à uasis, quæ ab ipsa procedunt, sic auferes, ut ita uenas arteriales & magnæ arteriæ orificia illæsa habeas, ac postmodum (si uisum fuerit) in cartilaginum numero illa seruaturus chartæ applices. Vbi igitur reliqua quæ in thorace inueniuntur, in uas reieceris, cadauer in prouum uertens & utroq; licet bit, uerucem reliquumq; dorsum, unà cum tota thoracis amplitudine carnibus emundabis, studiosè cauens, ne costam aliquā (utpote fragilissimā) rumpas: aut nimium uicinè carnem dissecas processum aliquem uitias. Atq; id adhuc magis cauendū est, quum iam singulas costas seorsum à uertebis thoracis liberaturus es. Etenim resupinato caduere, cultello acutiore costæ capitulū à uertebæ corporis sinu uenit separandum, & deinde ligamentis sensim diuisis à transuersis quoq; uertebæ processibus costæ sunt adimendæ, obiterq; emundatæ in cacabum mittendæ. Crura ad eum modū, quo manus aggressus es, attrahabis, femur uniuersum carnibus emundabis, mox & tibiam, & pedem uniuersum. Quum tamen genu nudas, ex tendinibus anteriorem genu sedem occupantibus, patellam execabis, & in cacabum non secus ac femur conijcies, illico, atq; id à coxendicis osse tibiãq; liberaueris, & cartilaginee refecueris, quæ tibiæ ossis sinus femoris capita excipientes augent, quippe & illos non inopportunè chartæ agglutinabis, ac deinceps tibiæ os unà cum fibula & pede, cacabo indes. Id ubi in utroq; crure præstitum erit, & ossa sacri ossis lateribus coarctata aliquantulum repurgata fuerint, cartilaginee ligamenta uertebæ corpora intercedentia adamussim ueniunt excecanda, & chartæ seriatim accõmo danda. Ligamentis igitur, quæ uertebæ corporibus in superficie obducuntur, acutiori cultro ademptis, inter ossis sacri summum & cartilagineum ligamentum, os sacrum & infimam lumborum uertebæ interueniens, sectionem tentabis, quæ ligamentum id, seu cartilaginem ut Galeno uisum fuit, ab osse sacro diuidat. Rursus inter infimæ lumborum uertebæ corpus, & alatiorem dictæ nuper cartilaginis regionem, eandem duces sectione, hacq; ratione integram auferes cartilaginem, quam ubi chartæ imposueris, sequentes tantisper excindes, dum ad secundā usq; ceruicis uertebæ, deuentum erit. Quum itaq; uiginti tres cartilaginee ligamenta cartilaginea ad hunc modum chartæ applicueris, dorsum in tres quatuorue partes cautè & leniter disiungendū uenit, ne impetu id tentans, casu aliquem uertebæ processum confringas. Quare etiam cauendum est, ne primam uertebæ à capite negligentius liberare studeas. Licebit enim cum capite ceruicis uertebæ cacabo imponere, ut & thoracis uertebæ cum lumborum uertebis, modò illas à sacro osse prius disiunxeris. Os sacrum aut, unà cum ossibus ipsi cõmissis (quæ ilium coxendicis & pubis ossa constituunt) nihil prohibet cacabo indere, quum scilicet ilium ossa adhuc cruda à sacro difficultè & arduè separètur, & pubis ossium cartilago etiam tunc uitietur: quum aliàs integram asseruabis, si pubis ossa non dirempta cacabo inieceris. Ossibus ad hunc modum cacabo immisis, aqua si uniuersus implebitur, ut ossibus altè in aquam subsidentibus, nulla ossis pars emineat. Hoc enim imprimis toto coctionis tempore obseruandum est, ne os aliquod aqua non tegatur, multoq; magis, ne id ex cacabo prominens fumum excipiat, cuius etiam occasione grandem cacabum esse conuenit. Uniuersæ coctioni nullum peculiare adhibetur artificium, sed ut in ceteris elixationibus, spuma sedulo auferenda est, quo ius clarius reddas, ipsaq; ossa minus fordida extrahas. Pari etiã ratione pinguedo omnis (quæ plurima supernatare solet) est haurienda, ac in uas aliquod uel ualgi nomine reponenda, quod illi in obliterandis cicatricibus & neruis tendinibusq; producendis multum tribuit. Coctioni nullum tempus præfinitur, quum id ex ætatum ratione plurimum uariet. Duabus enim aut tribus horis plus quàm satis sit, puerulorum ossa coquantur præcipuè, quum in illis studendum sit, ne inter mundandum ossa appendices decidant: quarum coalitus in prouectioris ætatis hominibus uix unquam quantumuis coxeris dissoluitur. Is itaq; coctionis scopus est, ut ossa cultrorum beneficio uti inter edendum sit, aptè mundari queant. ut autem id facias opportunius, pedetentim nonnulla ossa inter elixandum forpice extimes, eaq; solus purgabis: nisi fortasse studiosus ad se fõdalis, qui unà manus operi adhibeat. Summopere enim cauendū est, ne imperitior aliquis ossium supercilia, processus, capita & sinus radendo uitiet, aut zlicunde cartilaginem læuem, & crustæ modo ossibus obductā imprudens auferat. hæc nanq; quum carnem, ligamenta, tendines & membranas ossa ambientes adimis, præcipuè seruanda uenit. Neq; uerdõ officium id hæc duntaxat ratione inepto alicui, & Anatomes parum studiose minus committi uelim, uerim ut, quum unumquodq; os priuatim purgat, sinus ipsius & capita, & potissimum ligamentorum naturam, & tendinum insertionem, musculorumq; exitum accuratè contempleris. Non enim facillè dixerim, quantum cognitionis partium eo opere tibi paraturus sis. Quando igitur hunc in modum seriatim ossa ex bulliente iure extrahis, ac mundata terræ, aut sportulæ alicui imponis, non admodum anxie expendito, quod nam os prius tibi occurrat. Summam tamè manum cum cubiti ossibus extrahens sedulo obseruabis, ne uiolentius brachiale à cubiti ossibus seiungas, sed cultro articuli ligamenta sensim diuidens brachiale à cubiti ossibus accuratè liberaes. Idem facito in postbrachialis ossis à brachiali separatione. Id enim cauere uelim, ne brachialis ossa inuicem dirimas, unde etiã ilico atq; id integrū à cubito & pollicis primo osse, & postbrachiali disiunxeris, obiter duntaxat tendines ligamenta; ipsi obnata diuelles, id studès ne ossa in interna externa; ipsorū superficie penitus ligamentis emundentur, ut ligamentorū beneficio brachialis ossa inuicè hæreant. Brachialis enim ita igni adhibito ligamenta sensim refecata ipsius ossa firmiter continent, leuiori; negotio in ossium connexu brachiale, cubiti & postbrachialis ossibus committitur: nisi fortè in iungendis ossibus peritior, brachialis ossa mutuo dirimere ac ligamentis emundare, postmodumq; æneis filis inuicem cõmittere audeas, aut etiã disincta asseruare uelis. Mox ubi brachiale in eum modum igni apposueris, chartam assumes, cui postbrachialis & digitorū ossa nõ prætermisissis sesaminis ossibus exactè emundata imponas: quod minus hæc illi chartæ inuoluta, neq; alterius manus ossibus confusa, in cõmittendis ossibus negocium augeant. Conduxerit igitur manuum pedumq; ossa separatim in quatuor chartas recludere.

Reliqua uide in sequentibus signo **

Priusquam

Priusquam tamen huius illiusue manus aut pedis ossa chartæ implicas, antea semper indagandum est, num aliquod os non mundatum superfit, ne quum putamina & ius obijciendum curas, unâ aliquot ossa oscitanter simul auferenda potrigas, & si fortè unguem asservare visum sit, illum dum pedis manuumq; digitorum ossa expurgas, auelles. Non minus enim humanos ungues, quàm avium & quadrupedum ungues à pedibus calenti aquæ impositis elixatione recedere conspicimus. Porro quum ulnam & radium emundas, cartilago non negligetur, quæ à radio profecta, magna ex parte ulnam à brachiali dirimit. Hæc namq; ab ulna liberabitur, ut radio adhuc connata in ossium connexu rursus ulnam & brachiale intercedat. Quinciam quando caput purgas, accuratissimè caueto ne membranam, quæ auditus organi foramen succingit euellens, ossicula illa negligenter eximas, quæ eius organi constructionem subintran, quippe ista stylo quopiam in foramen misso sunt studiosè euellenda, & pariter excutienda. Hæc ossicula ad reliquam ossium colligationem aliquid recondes, & uerebras omnium postremo è iure eximes, quemadmodum & sacrum os: nisi fortè post aliquam elixationem, coccyx os à sacro liberare iubeat, quod scilicet huius ossicula ob cartilaginea ligamenta quæ ipsa connectunt, si diutius coquantur, ab inuicem seiungi solcant. Si tamen coccygis ossis præciudendi gratia os sacrum exemeris, id denudè cacabo est immittendum, coccyxq; os priuatim in chartam reponendum, aut in sportulam conijciendum, in quam minuta locabis ossicula: cuiusmodi dentes sunt, si fortè ipsorum aliquis exciderit, aut aliqua ossis portio oscitanter effracta fuerit. Verùm ut pubis ossium cartilagineum serues, priusquam illium ossa à sacro liberas, pubis ossa anteriori posterioriq; sede leuiter sunt emundanda, ac dein inuicem solis manibus seiungenda, ut ipsa intercedens cartilago ab altero osse abscedat, unq; duntaxat commissa maneat, leui negotio postmodum in ossium connexu cum altero pubis osse iungenda. Ossa hæc ratione purgata denudè numerabis non quidem manuum & pedum ossa, quæ iam seorsum chartis prius inuoluisti, uerùm recensèbis caluarie partem, quæ serà à reliquo capite ademisti: in qua considerabis, num partiuncula temporum ossium, quæ instar squamæ uerticis ossibus applicatur, atq; serà à cætera temporum portione auferri solet, ex elixatione deciderint, ne fortè illas cum ossium spolijs aut iure reijcienda cures. Solent enim facilè à uerticis ossibus decidere, si casu serræ scilicet multum supra aurem ducta fuerit. Deinde num dens aliquis ex superiori inferiori ue maxilla exciderit perpendes, & uiginti quatuor uerebras totidemq; costas enumerabis, duas clauiculas, duas scapulas, duos humeros, duas ulnas, & radios duos, os sacrum, à quo iam antea coccyx os ademptum est: duo gradia, ossa sacri ossis lateribus nexa, femora duo, tibiæ ossa duo, & fibulas duas, item patellas similiter duas. Atq; ubi omnia enumeraueris, magno pere conduxerit, ossa denudè mundæ & bullienti aquæ indere, ac mox exempta seorsum aspero rudique linteo abstergere, & si quæ ligamentorum, aut membranarum, aut musculorum infectionis exortu sit: sint reliquæ, eas defricare abstergereq; conuenit, studio interim adhibito ne lubrica, & crasse modo ossibus adhibita cartilago simul auferatur. Interea uerò dum hæc in orbem igni apposita leuiter defricantur, aurium cartilagineæ cute detegentur, chartæ cum reliquis cartilaginibus applicandæ. Idem quoq; in palpebrarum & narium cartilaginibus molendum est, ac deinceps acutis cultellis os u referens, à musculis ipsi commisis, quæm licet exatissimè crudum emundabis. Purgato illo osse, laryngis cartilagineæ similiter crudas accuratè carnibus membranisque liberabis, simul cum una atq; altera aspera arterie trunci cartilagine, C imaginem comparatæ. Iam pectoris os, ipsiq; conexas cartilagineas sedulo emundabis, quod eo minus promptè perfeceris, quo id pluribus obducitur membranis pingueq; est, & interim coquendum neutiquam uenit, uixq; calente aqua aspergendū. Quum uerò cartilagineas carne emundabis, cauendum est ne membranam cartilaginibus proximè obductam, illiq; correspondentem auferas, quæ quod os ambit, ~~scilicet~~ Græcis uocatur. Quippe hac membrana à cartilaginibus discreta, illæ infirmius pectoris ossi committuntur, & contractæ, breues intortæq; euadunt. Et quo minus cartilagineas hæc contrahantur, pectoris os ad ignem non est excicandum, sed alicubi tantisper, dum ossa necere propofueris, in loco non nimis humido reponendum, ne rursus cartilagineas plus æquo flaccescant, ac postea deformem thoracis ossium fabricam constituant. Quando quidem nihil profus est, quod æquè elegantem sceleti struem utiat, atq; pectoris os cum cartilaginibus, si modò illæ negligentius obseruentur, & non iam compactis ossibus potius, quàm antea excicari permittantur. Reliquas autem cartilagineas chartæ adhibitas, licet igni non nihili admouere, ac ita ne nimium conuellantur: quum satius sit, & has quoq; post compactionem sicari.

Reliqua ad mundandorū & concoquendorum ossium præparationem pertinentia.

Quod ad coctorum ossium connexionemq; attinet, ea mox post emundationem (ne nimium indurescant) emittenda sunt. Nam statim à coctione ossa solis subulis quibus suppinguntur calcei citra negotium perforantur, æneisq; filis mutuo alligantur: quod quisq; prout manu nactus est industriam, suo Marte perficiet. Ac primum quidem aliquot paratis subulis, æneo filo partim crassiore, partim tenuiore, filum igni indetur, quò postmodum magis sequax, & quantumuis uariè intortum minus rumpatur. His addetur duæ tenaculæ, seu forcipes: unus quidem quo filum intorquebitur, alter autem quo intortum iam abscidabitur. Auspicaberis autem ossium colligationem à pedibus, ac primum calcei talum iunges, & deinde cubiforme os calcei, & cymbam referens talo, & tria interiora talis ossa cymbam referenti, deinde his committes pedij ossa, hisq; seriatim digitorum ossa cum ossiculis seorsim comparatis: quæ eo cautius & tenuiori subula perforabis, quo duriora solidioraq; sunt, & ex subule impetu promptius diuisa disiliunt. Vbi utrunq; pedem iunxeris, tibiæ ossis tuber, quod sinus femoris capita excipientis dirimit, cultro aliquo oblongo, sed acuto perforandum est, quod excipiendo duriori baculo sufficiat, qui femori etiam intrusus clauis ritu ita tibiæ committatur, uti asseres alij; glutine neclitæ certissimus. Est enim in femoris inferiori sede aliud foramen molendum, illi è directo consistens: quod in tibia fieri uolebam, ut idem baculus & femori & tibiæ indatur, huiusq; ope articulus genu inflexus maneat. Præter hunc baculum tamen, femur tibiæ ossi utrinque crassiori filo committendam est, non prætermisiss cartilaginibus tibiæ ossis sinus argentibus, quæ quum hæc ossa iungentur, simul cum illis consistant, in articulo genu seruabuntur. Mox fibula tibiæ ossi supra infraq; alligabitur, & patella simul femori ac tibiæ firmabitur. Hoc ubi in utroq; crute præstitum erit, sacri ossis lateribus illium ossa crassiori filo sunt necenda, ac deinde pubis ossa interueniente etiam illorum cartilagine iungenda. Iam ad manum erit orbicularis asser, in quem ossa erigentur, conuenit autem huius asseris orbem tantum esse, ut pedes illi eo sicu, quo ossa erigenda ducis, aptè firmari queant. Huius asseris medio foramen in hoc paratur, ut quum ossa in erectâ arcam recondes, inferior arcæ fundus axem habeat: quæ foramini illi indita, orbem conuolui sinat. Præter hoc foramen, aliud iuxta orbis circumferentiam aptabitur, in quo lignum firmari queat, quod instar teli, aut hastæ, aut falcis (ut unquam uisum erit) paratum sceleti manus suffulciat. Extracto in hunc modum orbi pedes imponis, & asstantis alicuius ope super pedes reliqua crurum ossa inniti curabis, ac deinde femorum capita in coxendicum ossium acetabulis indes, ut rectè filo aut uirgula interuallum metiaris, quod ab orbe, ad humiliorem sedem foraminis pertinet, in sacro osse dorsalis medullæ gratia incisi. Hoc etenim interuallum edocebit qua mensura ferrum fabricandum sit, quod orbi affixum, & ossis sacri reliquarumq; uerebrarum foramini dorsalem medullam transmittenti inditum, ueruersa ossa pulchrè sustinebit. Ferrum namq; ita aptandum est, ut ualidè orbis medio clauis affigatur, & ab orbe ad infimam usq; nuper dicti foraminis sedem, teres aut quadratum sit: ab illa autem sede sursum latius quàm crassius esse conuenit, ut postmodum ad dorsum inflexum obliquari queat: uerebræq; ipsi ita adaptentur, ut immotæ ad id neutiquam circunvertantur. Atque ideo ferrum inibi primum tenuius fiet, ubi sacrum os ne deorsum subsideat, suffulciendum uenit. Nisi enim hoc os firmetur, sustineaturque, unâ cum ipso reliquæ uerebræ sensim descendunt, temporisq; successu sceleti crura turpiter obliquabuntur. Accuratè igitur ab orbe ad sacri ossis foraminis infimam sedem longitudo metienda uenit.

A. Administratio ossium circa connexionem & erectionem.

Reliqua uide in sequentibus signo. ☞

Desè.

De reliqua autem ferri longitudine non aded curandum est, quum hæc si forte longior sit, post ossium com-
 pactionem facile præscindatur. Et etiam si ossa arcæ imponenda duxeris, magnopere iuuertic ferrum plus
 minus duabus palmis longius quam uniuersum sit sceleton fieri, ut ipsius portio extra uerticem eminens
 superioris arcæ fundi foramini possit indri, in ipsoq; conuolui. Ferro itaq; orbi perpendiculariter affixo,
 ac tiori cultello ossis sacri foramen dorsalis medulle nomine incisum, sensim ita exculpes, ut ferrum ipsi
 commodè intrudi possit. Nam quum hoc foramen natura arctius sit, & insigniter obliquum, nequaquam
 forrum admittit, nisi quemadmodum iam diximus sic augeatur, ut à ferri mucrone os sacrum ad eam usq;
 ferri sedem protrudere ualeas, quam non amplius tertem, quadratamue faciendam inuimus, & si casu
 hæc sedes os sacrum minus aptè suffulcitur uidebitur operæ precium erit eam ferri sedem lima exasp-
 rare, ac dein nodum illi ex æneo filo obuoluere qui os sacrum commodè sustineat. Osse sacro in hunc mo-
 dum suffulto, crassiori filo femoris capita coxendicum acetabulis innectes, diligenter perpendens quan-
 tum hæc aut extorsum aut intorsum intorqueas, ne forte crura turpiter intorta committas, aut patellæ
 interiora potius cruram, quam anteriora respicias, quod sanè futurum est, nisi ad amussim capita suis si-
 nibus iunxeris. Vtunq; tamen feceris in hoc connexu filum prorsus intorqueundum non est, priusquã pe-
 des orbi & tibijs eo situ commiseris, qui tibi apparebit elegantior. Hunc à baculi, quo manus stabilientur
 forma potissimum petes: alium quippe situm messoria falx, alium telum, & alium rursus hasta, aut Ne-
 ptuni tridens, aut aliud quoduis instrumentum expetit. Modò uertebrae omnes seriatim hausta est, atq; huiusmodi
 ligamenta seriatim à charta cui illa applicasti sunt assumenda, eo semper relicto quod eas intercedit uer-
 tebras, quas inuicem non alligas, quemadmodò in præsentia est ligamentum seu cartilago, sacrum os &
 infimam lumborum intercedens uertebra, idq; quod supremam lumborum & infimam thoracis uer-
 tebras interuenit. Iunctis enim lumborum uertebri sex inferiores thoracis inuicem, & postmodum sex su-
 periores unã cum ceruicis humiliori connectentur. Reliquæ enim ceruicis mutuo non sunt colligandæ,
 sed eas interueniens cartilago corpori inferioris ue- tebræ duntaxat est glutinanda, quandoquidem cer-
 uicis uertebrae etiam non nexæ, sed ferro tantum inditæ suam seruant sedem: neq; thoracis uertebrae
 modò immotæ postmodum costas sustinere debent, illico igitur atq; uertebrae ad eam quam præcepi ra-
 tionem priusquam ferrum illis traiciatur commiseris, lumborum uertebrae ita connexas ferro impones,
 idq; sedulo ad eorū situm inflexumue obliquabis, ac infimam uertebra unã cum sacro osse ita commit-
 tes, ut iam prius lumborum uertebrae mutuo iunxisti. Mox his inferiores thoracis adiunges, perpetu-
 quã licebit accuratissimè ferrum uti necessum erit, complicans, & infimam thoracis uertebrae supre-
 mæ lumborum adnectens. His pari modo superiores thoracis uertebrae addentur, & harum infimæ su-
 premæ earum quæ iam ferro appositæ fuerant alligata, latiusculum & longum nigroq; colore intinctum
 adaptabis baculū, qui posteriori ferri parti appositæ quã licebit demisse inter ferrum & uertebrae in-
 trudetur, ut huius baculi beneficio uertebrae ad ferrum firmius contineantur, neq; ulla ratione uersatiles
 sint, ne postmodum uniuersus thorax in hoc illud ue latus turpiter conuolui queat. Ut autem caluaria fer-
 ro applicetur necessum est uerticem foramine quodam perforari, ad amussim ferri amplitudini & cras-
 sifici correspondente, ne quãdo ipsi ferrum traieceris, caluaria quauis occasione quoquo uersum circum-
 uertatur. Pro ut enim faciem anteriora exactè aut latera spectare uolueris, foramen id aut transfuersum, aut
 obliquè insculpere cultro quopiam oportet, quemadmodum & illic ubi caluaria denuò perforanda est,
 ut ligulis ea sectio quam ferrum in caluaria molitus es, committatur, & quum uisum fuerit, caluaria à ferro
 adempta, rursus dissolui queat. Summopere namq; conducit, internam caluarie amplitudinem qua cere-
 brum continetur intueri: quod ut fiat, utraq; caluarie pars, tribus foraminibus sibi mutuo correspon-
 dentibus candenti ferro, aut cultri mucrone est perforanda, ac unum quidem foramen opportunè in occipi-
 tio perficitur, & utrinq; in temporibus unum. At inferiori maxillam aeneo filo cum superiori commit-
 tes, nexu suis capitibus in sinus superioris maxillæ factis. Verum quum hic connexu non aded firmus sit,
 ut accuratè dentes mutuo applicet, sed inferior maxilla dependeat, elegansq; sit, hanc superiori modò iun-
 gi, modò disiungi præter dictum nexum, maxillæ inferioris acuti processus etiam perforandi sunt, & fun-
 iculus ipsi illigandus, qui sublingualibus traiectus ossibus & uertici incumbens, nunc uersus frontem,
 nunc uersus occipitium tendi possit, dentesq; ita collidi queant. Vtunq; uerò sit, potissima ferri cura esse
 debet, ne illud ineptè nunc in posteriora, nunc in priora obliquatum corpus indecorè erigat: quo minus
 autem id fiat, magnopere conduxerit dorsi ductam cognouisse. Porro nunc tempestiuum erit costas uer-
 tebris & suis cartilaginibus alligare, quod sanè ut ad amussim & sedulo facias, primum omnes dexterae co-
 stas à sinistris discernes, cõiectura uel à sinu sumpta, quo uena, neruus & arteria costas exporrigitur. Dein
 à superiori costarū sede, quæ latior spissiorq; inferiori occurrit. Deinceps in hunc serè modum ((()))
 costas mensæ seriatim impones, ut dextre sinistris respondeant curans. Promptum enim erit singulas suis
 sedibus ponere, si ea modò memoriæ non exciderint, quæ ad internoscendas costas suprã commemorauimus.
 Ex hac costarum serie primam utriusq; lateris costam suã cartilagini ad pectoris os adnectes, &
 deinde sodali pectoris os cum suis cartilaginibus in sua sede tenendum porriges, ac deinceps primas co-
 stas primæ thoracis uertebrae transfuersis processibus alligabis. Insuper secundas costas suã committes
 uertebrae & postmodum ipsarum cartilaginibus, atq; ita seriatim omnes: obseruans interim ut illas co-
 stas toto interuallo prorsus dehiscere sinas, quæ ante sectionem cartilaginibus inuicè diremptæ fuerant.
 Nunc humeros spissiori filo scapulæ neces, & deinde tenuiori filo clauiculas summis humeris, mox sca-
 pulas costas & clauiculas pectoris ossi. Quum tamen humeros scapulis aduincies, expendendum est, quò-
 nam situ manus collocandas duxeris. Hinc enim multum refert, quomodo scapulæ sinui caput humeri
 committatur, in quo etiam connexu cartilago nequaquam prateruenda est, cuius auxilio scapulæ sinus
 interdum adaugetur, atq; ita etiam cartilagine maxillarum & clauicularum articulis peculiare non ne-
 glectæ suis articulis necentur. Ceterum cubiti ossa humero uincienda non sunt, priusquam extrema ma-
 nus tota fuerit nexa. radius itaq; supra infraq; ulnæ est colligandus, deinde si brachialis ossa distincta,
 suisq; ligamentis libera sunt, ea inuicem sunt committenda, alias autem suorum ligamentorum interuen-
 tu abundè continentur. Inferiori ipsorum sedi primum pollicis os & quatuor postbrachialis ossa ac de-
 inde his digitorum ossa, unã cum sesamini ossiculis adnectes. Postremò autem brachiale radio iunges, &
 deinde ulnam humero. Atq; ubi id in utraque manu præstitum erit, summas manus baculo illi alligabis,
 quem ualidè orbi infixum instar falcis, aut aliter extruendum dixi. Erectis nunc ossibus & ex osse, referenti,
 & auditus organi ossiculis, ac asperæ arteriæ auriumq; & palpebrarum cartilaginibus, & ungue
 cordisq; cartilaginibus, monile licebit confingere, his omnibus catenulæ, aut exiccato cruris aut ma-
 nus nemo adnexis.

Reliqua ad ossiū
 connexum & erectio-
 nem pertinentia.

Cutis, cuticulæ, adipis & carnosæ membranæ. Itaq; confectione aggressurus, respinato cadauere, ac pilis omnib. mundato, circa umbilicum orbicularim lineam scalpello duces: deinde lineam à mucronata cartilagine per medium umbilicum ad usq; pubis ossa in cute duces, adhibita diligentia, ne quippiam ex ijs, quæ subsunt, uulneres: mox transuersam lineam per eundem umbilicū ad spurias usq; costas facies. Factis hunc in modum sectionibus, cutis angulum, qui ex quatuor rectis angulis umbilicum spectantibus superior dexterq; est, hamulo, aut summis sinistrae manus unguibus atcollito, acutissimaq; nouacula cutem ab adipe secernere studeto. Vbi cutis portiunculam liberaueris, hac sinistra manu eleuata, reiectoq; hamulo, paulatim cutem ad mamillas usque uersus dorsum transuersis sectionibus proximè ad cutem factis, ab adipe diuides. Hac abdominis thoracisq; parte sic cute nudata, reliquæ tres pari modo sunt detegendæ, ac cutis & cuticulæ natura uenit indaganda, quæ in cute quidem absq; alio negotio sese offert: cuticulæ uerò non nisi illam ardentis candelæ, quam cuti adhibeas ui, uesculæ modo à cute abscedere cogas. Cum cute deinceps & uenis sub ipsa secundum abdominis regionem, & ab imo sursum & à pectore deorsum excurrentibus adipe quoq; examinata, si hac homo abundet, illam quemadmodum iam cutem ab adipe liberasti, à carnosâ membranâ seiunges. quod sanè nisi acutissima nouacula nunquam aptè confeceris. Si uerò macilentius obtigerit corpus, adipem carnosæ membranæ adhærere fines. Vt cunq; feceris, siue adipem abraferis, siue adnatam membranâ reliqueris, iisdem per membranam ductis sectionibus, quas à pectore ad pubis os, & ab umbilico ad ilia in cute faciendas retuli, harum quoq; sectionum anguli hamulo sunt seriatim eleuandi, & ipsa membrana retusiori, si lubeat, nouacula, aut digitorum beneficio à subditis corporibus separanda, ut iam simul cum magna thoracis parte uniuersum abdomen cute, adipe & carnosiori membrana detectum occurrat.

Externarum: nempe

Obliquorum. Linea recta candida, ubi cutè ademeris, à mucronata cartilagine per medium umbilicum ad usq; pubem apparet, qua recti musculi distinguuntur. Iuxta huius lineæ candorem membranosi obliquorum musculorum tendines coeunt, qui rectos tegunt musculos. quare lineam hanc primum leuiter secabis, ut nihil eorum, quæ subsunt, conuulneres: sed tendines obliquorum rectis insidentes, & super ipsos coeuntes, à mutuo contextu secernas. Vbi iam superficialium obliqui descendens musculi tendinem, deinde secundum sub ipso, qui à secundo musculo utriq; nascitur, à rectis musculis & transuersis separaueris, ac ubi utrumq; utriq; connexum ostenderit, rectorū confectionem aggredere.

Musculorum abdominis, & uel

Rectorum. Rectum musculum hamulo eleuabis, uel sinistra manu ad latus modicè actum, digitis uidelicet quatuor ad eius longitudinè iniectis, dissecabis, paulatim à subiectis corporibus separans: inde initia ipsorum iuxta cartilaginè mucronatam liberato. eorūq; sic factis, uenas ac arterias ab interna ipsorum parte inspicito, quæ ex uasis ad crura tendentibus in musculos indidem suos propagatae, sursum feruntur: deinde cum extremis uenarum & arteriarum, quæ per thoracem à glandiæ ad præcordia deferuntur, in idem coeunt: per quas potissimum mamillis cum utero est communio.

Transuersorum. Hi membranosis tenuibusq; tendinibus aded peritonæo obhærescunt, ut pars eius esse uideantur nonnullis. sed fibræ ipsos intercurrentes apparent, quod in peritonæo non est. Diligenter itaque rem administrato, ne dum musculi tendinem à peritonæo liberas, hoc conuulneres.

Peritonæi, quod per rectam lineam secundum.

Omenti, cuius origo ad spinam est, ubi uena magna, arteriaq; exporrigitur: ex uena autem porta, multas propagines capillorum modo tenues recipit: uti uidebis, si id ad pubem unguibus laceres, & superiorem ipsius tunicam thoraci expandas, inferiorem intestinis porrectam relinquens, ut spacium uideas membranis intercedens ad præcordia. Præter uenas, arteria quadam & neruo, & sexto cerebri pari sensus gratia intertextum est. Hoc liberandum est ab intestinis, quibus raris & tenuibus ligamentis cohaeret, & à reliquis uisceribus.

Ventrici: atque uel partium

Intestinorum. Dissecto itaq; peritonæo & omento super pectus reuoluto, intestina à recta incipiens ad uentriculum usque solis manibus ostendes: primum rectum, deinde colum, postea cæcum, mox ileon, postremò ieiunum. Hæc autem ut melius inspiciantur, ex toto corpore eximenda sunt. Quod ut commodè præstes, funiculo rectum intestinum excipies: aut si unà uentriculum uelis auferre, eius superioris orificium, deinde uasa, quæ in iecoris cauo sunt, & arterias, quæ ante renes in ea diffunduntur: & illam, quæ sub renum regione in mesenterium pertinet. Poteris abrais à mesenterio intestinis, & per ministrum cum uentriculo ablati, iubere ea inflari, & illorum longitudinem quoquomodo tunicasq; scalpello acutiori inuestigare, deinde mesenterij duas tunicas & intermedia glandulosa corpora, & uasa dissectare, & adipem uentriculo inhaerentem intueri, si ipsum inuertas.

Internarum uidelicet

Ventriculū. Vide in sequentibus signum ☉

Thoracis. Vide in sequentibus signum A.

Capitis. Vide in sequentibus signum B.

Artium. Vide in sequentibus signum C.

B. Aliarum corporis partium administratio seu sectio: & uel

Trunci: aut

Ventriculi, iecoris, uena caua, & lienis. Perpenſo inteſtinorum ſitu, ac ijs utruq; in ſuum locum reſoſitis, omentum ruſus inteſtinis eſt obuolendum, uentriculiq; iecoris & lienis ſitus uenit inueſtigandus. Primum itaq; inter ſeptum tranſuerſum & iecoris gibbum, manum inferes, ut illius gibbum ligamentaq; in conſpectu ueniant, ac quo nam pacto ex præcipuo iecoris ligamento tenuè ipſius inuolucrum naſcatur, intuearis, manum tranſuerſam hinc inde ducens. Deinceps inter iecoris cauum & dextrum uentriculi latus ſiniſtram manum, dextram uerò inter ſeptum & latus uentriculi ſiniſtrum impones, paulatimq; inuicem adductis manibus, ad uentriculi ſuperius oriſicium accedes, quod in conſpectum uenit, ſi modò iecur ſiniſtra ſuſum nonnihil protruderis, & dextra uentriculi corpus deorſum compreſſeris, atq; una eademq; opera iecoris cauum ac uniuerſum ipſius ſitum obiter examinaueris. Præter hæc, ea quoq; operatio uentriculi ſedē etiā accuratè commonſtrabit, dummodo hinc inde, nunc iecur ſuſum trudens, nunc uentriculum deprimenti manu ducere non detrectes. Lienis porro ſedem adiuuenies, ſi inter ſiniſtrum uentriculi latus, & ſeptum tranſuerſum, ſiniſtrā manū inmiſeris, uentriculumq; cum colo inteſtino hac excurrente, in dextrum latus attraxeris: ſiquidē tunc lienis ſuperius & dimidium ipſius caui latus ſeſe uiſui offerunt, & ſi dextram manum inter lienē & ſeptum tranſuerſum mediā immiſeris, lienem quoque modicè eleuatum uerſus uentriculum protruderis, ipſius quoq; gibbum apparebit. Cæterū iam omenti membranæ inuicem ſunt dirimendæ, quod fiet, ſi dextram omento ſubiſceris, hæc; inferiorem membranā, ſiniſtra uerò manu ſuperiore apprehendere, trahereq; ſtuderis, hæc enim ocyus inuicem dirimuntur, marſupij, ſeu ſacculi ſpecie commonſtrantes: qua uiſa, inuicem membranæ aded diuelli, ut alibi lacerentur, commodèq; manum in illarum amplitudinem inferas, & utriq; in lateribus, & humiliori omenti ſine ſuperiore membranā ab inferiori diſceras. Iam inferiorem membranā inteſtinis expoſitam ſinere conuenit, & ſuperiorem aded pectoris ſupertendere, ut elatius uentriculum è ſua ſede eleuet, quod ſi non ſuſceſſerit, ſodalis manu id facias oportet, ut commodè inferiori omenti membranæ exortus, quæq; per ipſam feruntur organa in conſpectum ueniant: ac diſcas pariter, quo nam pacto hæc in hominibus colo inteſtino meſenterij uice ſit, tota ea ſede qua eolum uentriculi fundo attenditur. In hac enim membrana ubi uentriculo ſubiſternitur, minor portæ uenæ truncus forri, ſuoſq; in quos digeritur ramos educere apparebit. Deinde præter truncum conſpicitur arteria, quæ lien, uentriculo, iecori, bilis ueſiculæ, & ipſi demum omento ſurculos deriuat. ſic quoque & arteriæ radix, quæ ſuperiori ſede meſenterij diſſeminatur: deinceps & nerui duo, quorū dexter iecori bilis ſolliculo, & dextri fundi uentriculi ſedi, & hæc quoq; parte omento ſpargitur, ſiniſter uerò lien, & ſiniſtri fundi uentriculi ſedi, ipſiq; dextræ omenti parti diſtribuitur, & ante hæc omnia in humiliori omenti membrana, qua uentriculo ſubiacet, corpus glandoſum, uariorum & neruorum ſeriem muniens cernitur. Cæterū uentriculo in ſuum locum reſoſito, illum in ſiniſtrum latus cum inteſtinis trahi curabis: iecur uerò, ut ipſius cauum ad amuſſim uideas, in dextrum & uelut ſuſum protruderis, deinde poſtquam obiter bilis ueſiculam contemplantus fueris, ſectionem omnium totius corporis moleſtiſſimam maximeq; operoſam aggredieris. Bilis namq; meatus, & neruorum & arteriarum, uenarumq; rami (qui omnes ſimul inferiori membrana omenti ad cauum iecoris colligantur) nunc ueniant reſuſori cultello examinandi. Offertur itaque neruulus primus ab humiliori uentriculi oriſicio iecoris cauo inſertus, qui à ſexti neruorum cerebri paris propaginibus ſuperius uentriculi oriſicium aduentibus pendet. Vbi hunc neruulum à uicinis organis diſceris, à membrana connexu diuidendus eſt alter neruus, qui uno ramo iecoris cauum, altero autem bilis ueſiculā accedit. Huic neruo arteria attenditur, parem cum illo efficiens diſtributionem, ac mox poſt neruum liberanda. Huius uerò, ut & nerui initium paulo poſt inuenies. nunc enim ſat eſt, hæc inuicem iuxta iecoris cauum ſeparare, hæc; eorum ſeriem diſcere. Sub arteria bilis ueſiculæ meatus conſtitunt, à portæ uenæ iam liberandi: primū duo illi, qui ex iecoris cauo ex uentriculo latus colligantur, & illico in unum coeunt meatum, qui una parte in bilis fertur ueſiculam, altera in duo denuo inteſtinū. Vbi hos à portæ uenæ ad inteſtinum uſq; & bilis ueſiculā ſecueris, illam pollice aded comprimes, ut meatus bile turgentis commodius appareant, & num quis meatus ab hæc ueſiculā in uentriculum peringat, animaduertas: quem ſi non inuenies, acu meatus in inteſtina properantem leuiter pertundes, ut profluens bilis argumento ſit, nullum proceſſum ab illo meatu tibi incuria præſectum. Poſtremo uenæ portæ eſt examinanda, ac illico atq; ipſius circumscriptionem, qua ex iecore prodit animaduertes, propagines illius obtuſiori cultello ſunt inquirendæ, ſemper arteriæ & nerui, uenæ per uniuerſum ipſius ſeriem attenſorum, diligenti habita ratione. Primum itaq; ſurculos portæ aggredieris, qui bilis ueſiculæ expoſtulantur: deinde eum, qui ſedē citra arteriæ conſortium in dextram uentriculi ſedem, iuxta ipſius inferioris oriſicij poſterioriorem regionem modica ramorum ſerie digeritur. Hunc ſequitur, qui dextram fundi uentriculi partem & mediū ſuperioris omenti membranæ perreptat. Poſt hunc, qui duodeno nobis uocato inteſtino deriuatur, quem ſecundum inteſtini longitudinem in corpus quoddam glandoſum carneumq; deſcendere obſeruabis, ſi modò reſuſori cultello uenam, illiq; accumbentem neruum arteriamq; nudare ſtuderis. Modò magnam portæ diſtributionem deteges, truncū, qui meſenterium adit, obiter tantū expendens. Atq; hoc in præſentia reſoſito, ad truncum, qui lien potiffimum expoſtigitur, te conferes. Atq; ut hunc commodè uideas, uentriculum & inteſtina tibi ueniant ad eum modum aptanda, quo ſituabantur dum inferiori omenti membranā intuebatur, ac uentriculum ſodalis manu ſuſum attolli, & inteſtina deorſum premi curares. Patente itaq; nunc tibi ſuperiori ſede humilioris omenti membranæ, accurata cura ramos omnes minoris portæ trunci examinabis, quos omnes aut uentriculo, aut lien, aut ipſi omento, coloq; inteſtino in homine expoſtigi adiuuenies. Interea uerò, quum ramos hos inquireſ, ipſoſq; à glandoſo corpore illos ſuffulcente liberabis, omnib; ſere arteriam, uelut autem neruum attendi obſeruabis. Arteriarum radix ſeſe offeret, in elatiſſima inferiori omenti membrana ſede, ubi etiā occurret magnæ arteriæ in meſenterium deducendæ origo: deinde utriq; unus ſeſe offeret neruus, ad magnæ hæc deſcendentis arteriæ latera exiliens, ſexti neruorum cerebri paris propaginum, quæ coſtarum radicibus expoſtigitur, ſoboles, cuius ramuli unā cum arterijs dum uenā nudas, in conſpectu ſemper ueniant. Iam & grandioris portæ trunci, & paulo antè dictæ arteriæ & nerui per meſenterij ſeriā, & quæ inibi diuifionibus præſunt glandulas inueſtigare tempelctum eſt. Primum itaq; ſolis manibus inteſtina hinc inde inuicem diduces, & nunc in dextrum, nunc in ſiniſtrum latus reuolues, ut citra ſectionem meſenterij naturam perſuſori contempleris. Deinde obtuſiori cultello maiorem uenæ portæ truncum, & dictam nuper arteriam & neruum inuicem liberabis, & deinde ut uniuerſum ipſorum datum, & glandulas diuicari onibus interiectas intuearis, unguibus unam meſenterij membranā ab aliis diuelli. Ac hoc per uniuerſum meſenterium haud uenit tentandum: ſuffecerit enim in præſenti à centro ipſius aliquot uariorum ſurculos ad tenuia uſq; inteſtina deduxiſſe, ac mox alteram meſenterij arteriam aggredi, à magna arteria ipſi poſt ſeminalium arteriarū ortum deſcendentem. Atq; hanc promptè inuenies, ſi cum inteſtinis meſenterium in dextrum latus reuolueris, unguibusq; aut obtuſiori cultello meſenterij membranæ, qua colo ſub ſiniſtri renis ſede adnaſcitur, inuicem dirimes conaberis. Hic enim illico eius arteriæ rami uenis cōmiſi ſeſe offerent, ruſus arteriæ radicem commonſtrantes. Quam ubi inuenies, ipſius diuicari onē proſequere, ut diſcas, qui hæc cum uenā meſenterio ſuffulta recto inteſtino ramos expoſtigit. Parum modò ſolicitus, etiā uenæ huius extrema in rectum inteſtinum inferi non intuearis. Cæterū inteſtinis à uentre, ad eum, quem paulo antè dixi modum, liberatis, uentriculus quoq; unā cū liene eximendus eſt, neruis ipſius oriſicio inſeris diligenter prius examinatis. Vnguibus itaq; quantum fieri licet in homine, peritonæum à ſepto tranſuerſo ad uentriculi uſq; ſuperius oriſicium auellere conaberis, ut tertiæ uentriculi tunice uideas principium. Quod ubi paululum à uentriculi oriſicio liberaueris, ſtudebis utrunque etiam diuulſam ad uentriculi fundum deducere, ut ex tertia uentriculi tunica ſuperiorem omenti membranā conſtitui oriſiq; diſcas.

Reliqua uide in ſequentibus ſignum *

Renus. }
 Vaſorum. } Vide in ſequentibus ſignum
 Teſticularum, }

Deindē

Deinde acu sub superiori orificio ventriculi traiecto, uinculum sedulo nexum ipsi injicies, paulo supra uinculum stomachu à uentriculo transversim liberans. Nunc uentriculo ministri manu è ventre elevato, non tamen penitus (ne uenas rumpas) exempto, inferioris omenti membranæ & mesenterij ex peritonæo originem discas, solis unguibus hanc à dorso sensim distrahendo urens, uinculis uerò pleraq; intercipientis. Primum simul omnia, quæ in cauo iecoris occurrunt, portæ scilicet uenam, arteriam, & bilis meatum, aut si lubet singulis seorsim funiculos accommodabis, post hæc arteriarum radicibus, quæ mesenterio & inferiori omenti membranæ primum digeruntur, illa sanè arteria non omittas, quæ sub feminalibus arterijs orta in mesenterium fertur. Atq; his omnibus unum duntaxat uinculum addi sat est, quanquam duo injicere nihil prohibeat, idq; præcipuè ad superius uentriculi orificium, plurimùm conduxerit. Inductis in hunc modum uinculis, porta, & reliqua quæ intersecta sunt, ita ut uinculum in corpore maneat diuidentur, & ocyus solaru manu opificio uentriculus cū liene ex ventre exempta mensæ imponentur. Porro ut lienis substantiam obserues, aliquot sectiones ipsi induces, & illo inter duos asseres compresso, ipsius substantia ab illi insertis uasis aliquot locis separabis, hæc; ratione uasa aliquot sola & lienis carne enudata spectabis. Uentriculum uerò lauandum, deinde uescicæ instar inflandum dabis, ut ipsius maximam capacitatem intuearis, & tunicas ipsius examines, postmodumq; inuertas, ut supra etiam dictum. Porro ubi hæc omnia exemeris, si quis sanguis alibi effluxerit, & quæ in ventre adhuc reliqua sunt obliterauerit, spongia aqua copiosiori, non autem aceto imbuta, semel atque iterum eluendus est. Eluto itaq; sanguine, ac obiter ijs, quæ adhuc in ventre reliqua sunt, absq; sectione inspectis, & iecore nulla ex parte uulnerato, sed uena caua gratia in corpore asseruato, donec thoracis partes administraueris. De hoc igitur plura in thoracis administratione.

Reliqua ad partiu uentris internaru sectione pertinet.

Renum. Hi prope cauam uenam siti sunt, substantia densa & solida. In utroq; sinus existit, corpore quodam membraneo circumdatus: quem ut uideas, alterum è duobus renibus (dextrum autem porius, sinistri uasis seminarij gratia) adipe membranosa ipsi obhaerente denudato: ac ubi uenam ac arteriam, quæ sanguinem deferunt, funiculo interceperis, per gibbam eius partem in longum diuidito, usq; dum scalpro ad sicutum eius peruenieris, in quo uasa plures in ramos diffundi cernes, ac membranam, qua urina distillat in alium sinum minorem, quem excipit meatus oblongus, quem *uretra* nominamus. Feruntur hi meatus urinarij ex renibus singuli, albicantes, ualidi, substantiæ uescicæ similes, anfractuosi circa uescicæ, cui inseruntur, initium. His peculiaris tunica adest, similiter omnibus, quæcunq; peritonæo suspensa sunt, obducta, hæc unguibus, aut hamulo usque ad extremum excoriat, ratione in hoc opere habita, si foeminam disseces, uasis seminarij, quod meatus illi incumbit, testiculi, & ipsius ueteri: si mascululum diuidis, solius uasis seminarij.

Vris. Primum à pubis osse inter inguina sectio ad podicem usq; ducenda est: deinde dextræ feminali uenæ, quæ ex caua oritur: deinde & arteriæ ortui, quæ inferiore mesenterij sedem adit. Inter hæc duo organa partim ascendens, partim descendens, niteris obtuso cultello cauam uenam ex sinistro ipsius latere ab arteria magna dirimere, membranosis fibris, quorum interuentu hæc uasa committuntur, dissecas. In hoc opere duarum seminariarum arteriarum radices in conspectum uenient, eaq; quod illæ porriganur, commonstrabunt, si modò ab exortu eas arterias ex membranulis, quibus inuoluuntur ad seminales uenas usq; quibus tandem committuntur sedulo, nullaq; in trahendo ui facta liberaueris. Hæc ubi intuearis fueris, animum sinistra feminali uenæ adhibeas, quam ex medio uenæ ductu nasci citra sectionem utriusque conspicias. Vt uerò ritè intuearis, num à renis sinistri quoq; arteria, seminale uas originem ducat, obtuso admodum cultello, membranulas à renis uena detrahes, & accuratè aliquosque uenæ seminariæ principium quoque à membranulis liberabis: deinde uenam renis ab arteria nonnihil deorsum reflectes, nunq; ex ipsius ductu ramus, qui sinistra feminali uenæ exporrigitur, principium obtineat, inquirens. Vbi uerò hunc non inuenieris, sinistro rene pari ratione atque dextro aggresso, seminariarum uasorum constructionem examinato.

Vasorum seminariarum in

Mulieribus. Pubis osium cartilagineum, ut in uiris, diuides, ac illis inuicem quam poteris maxime ui diremptis, mox cultello uenam ac arteriam seminales dextri lateris ad testem usque ex pingui cui obducuntur membrana nudabis, obseruans ne ramos ab illis priusquam anfractus suos constituant, in elatiorem fundi uteri sedem exporrectos uulneres. Postquam uerò anfractus ad testem deduxeris, perinde ac in uiris ipsorum insertionem, & deferentis uasis processum, ipsiusq; in uterum insertionem, & testis substantiam formamque examinato, uas illud ex pingui, cui inhaeret membrana liberans, quæ uesperilionum alii imagini multum accedit. Hæc postea in altero latere obseruanda ueniunt.

Administratio reliquaru partiu uentris: scilicet

Testiculorum. Vbi seminariarum uasorum ortum didiceris, & uenas ad arterias usq; sensim ex membranulis ipsas liberans, deduxeris, si masculi obtigerit corpus, penis cutem & serotum à testibus, adimes. Primum itaq; à pubis osse recta sectione per penem in cute duces, & deinde eius sectionis labris hamulo aut unguibus eleuatis, cutem cum carnosa membrana à penæ uescicæ, adamussim considerans in cutis extremo ipsius cū carnosa membrana coalitū, & carnosa membrana sub glande à penis corporibus, abscessum, adhuc perpendes ipsius ad glandis radicem ligamentum, deinde & uenas cutem eā adueniens, postmodò nullā pinguedinē adipem ue intar cutē & carnosa membrana, ut neq; in palpebris hic reperiri, ac proinde leui occasione, ut illas hyatide aut inflatione penis cutē infestari. Pene directo, & deductis eruribus, à pubis osse inter inguina & sinistram testis sectionem ad podicem usq; ducenda est, & deinde cum penis cute serotū à testibus & interfoeminio liberandum, sectionibus semper uersus dextrū latūs deductis. Quum uerò testes cute carnosaq; membrana nudas, ne testes suo loco moueas inuertas ue, accuratè obseruandū est. Quum primū enim cute nudati sunt, ipsorum sitū, & cuius potissimum parti uasa seminaria illis implacentur, indagare oportet, ut naturæ discas prudentiā, quæ testes ita collocauit, ut ipsius uasa sine tutissima, illisq; ipsi testes uelut propugnacula præponantur. Iam dextrum testem cum ipsius uasis & tunicis à sinistro digito aut cultello dirimes, & iunctis cadaueris eruribus dextrum testem femori impones, ac mox cultello uenam & arteriam seminales dextri lateris, uicinis membranulis ad peritonæum usq; quæ illa procedunt, deteges, hic primū in interiori sede peritonæi, postmodū in exteriori qualiter transcant, solis manibus considerans. Deinde stylum foramini, qua egrediuntur ui ad testis usq; infimam sedem protrudes, & peritonæum usq; ad foramen qua uasa transmittit diuides. Insuper secundum styli longitudinem cultello foramini quoq; indito, ad humilissimam usque testis sedem primam ipsius peculiarem tunicam secabis, & reposito cultello, distentaque tunica huius à peritonæo ortum, & ualidum ad humilissimam testis partem adnexum, præterea & testis musculum examinabis. huius namque naturæ, ductus & forma in conspectum ueniunt unā cum gracilibus ramulis, à uena & arteria in hanc tunicam numerosa serie excurrentibus. Hac tunica relicta, testem & uasa nunc rursus hinc inde diligentius subleuans, reuoluensque uenam arteriamque ab ipsius contermino semen deferente uase ad testis usque elatiore discernes. Vt uerò uenæ arteriæque insertionem adamussim discas, uas semen deferens à proxima testis corpori tunica est liberandum, non quidem uniuersum, sed ad eam usque partem, quæ uenæ arteriæq; sinibus est proxima. Liberabitur uerò uas ipsum facillè, si transversas sectiones inter testem & uas illud ad suum usque principium acutiori nouacula duxeris. Hæc siquidem administratione uasis illius anfractus, & ad testis connexum, ortumq; manifestè animaduertes. Verum nulla ipsius cavitatis, neq; quo pacto illud à teste semen assumat, in conspectu erit. Hoc enim nihil, nisi porosum quid qua testi adnascitur referet, nullo meatu manifesto ex teste in ipsum pertinente. Semen deferenti uase ab intimo testis inuolucro ad eum modum liberato, uenæ ac arteriæ anfractuum ramuli proxima testis corpori tunica oblata melius conspiciuntur. Vt uerò profus in conspectum ueniant, sanguinem ex anfractibus ad testem comprimis, & deinde anfractibus uinculo ne sanguis ressuat interceptis, testem secundum ipsius longitudinem diuidere conuenit: deinde qui ex tunica testi proxima, & ex anfractu sine rami ad testis substantiam excurrant, qualiterq; testi ea tunica committatur, quæq; testis sit substantia, obseruare. Atq; hæc primū in uno quidem teste, deinde in altero sunt examinanda.

Pennis, & reliquarum partium uentris. Vide in sequentibus signa. **

Penis, vesicæ & urinariorum meatuum, & reliqui semen deferentiū uasorum ductus, insertionisq; cum adenofo assistate, & omnium uenis, arterijs & neruis. Diductis itaq; cadaueris cruribus, & cute, ut antea docuimus, ab interfemino adæpta, primum duos musculos ab orbiculari musculo recti intestini in penis radicem, & potissimum in meatum urinæ feminis; cōmunem pertinentes aggredieris, deinde alios duos, qui ab humiliori pubis ossium sede originem ducentes penis corporib; inseruntur, adimes, ac illico penis corporum originē examinabis, acuto cultello dextrū corp⁹ ab ossē unde pronascitur, quā poteris proximē diuidens. Deinceps uerō in penē excurrentib; uenis, arterijs & neruis perfunctio riē hic perpenis, ossa pubis inuicē sunt seiungenda: quod fiet ocyus, si uesicæ corpus à peritonæi parte pubis os succingente, cultello diremeris, & deinde cultro quā minimē crasso pubis ossiū cartilaginē recta sectione penitus diu iseris. Mox uno cadaueris crure in mensa relicto, & alio ab illa propendente, ita cadauer in mensa reclinabis, ut ipsius os sacrum mensæ lateri incumbat, & ut diductis cruribus, ad trium quatuorūq; digitorum latitudinem pubis ossa inuicem seiungas. Quapropter pubis ossium cartilagine dissecta, atq; ad uesicæ usq; corpus perducendi: deinde uasa semē deferentia, quā ad pubis ossa deorsum in peritonæi amplitudinē reflectuntur, pari modo ad glandosum assistentem usq; ex pinguioribus, quib; integuntur mēbris denudandi, atq; in eo opere sodalis manu uesicā modō in dextrum modō in sinistrum cōprimere est necessum, idq; maximē cum uenæ caue, & magnæ arteriæ seriem hac in sede inquiris. Quibus diligenter uis & examinatis, sinistri penis corpus à pubis ossē etiam dirimito, & quā poteris cōmodissimē uenæ, ipsiusq; ceruicem à recti intestini termino, cui fortium fibrarum interuentu hæret, diuidito, abfectis interiori uenis & arterijs in uesicā penemq; excurrentibus: quas si prius uinculis fortē interciperes, parum profectō sectioni obesset. Vesicā modō simul cum pene exemptā, alteri cruri aut asserculo impones, & denud seminalis uenæ ac arteriæ ductum uerfas testem, & à teste deinde semen deferentis uasis ad glandosum assistentē progressum obseruabis, quo denud exactius seminalium uasorum harmoniam expendar. Post hæc musculos uesicæ meatui præfectum examinabis, & oblongiorē stylo penis glandi ad uesicæ usq; fundum imposito, uesicæ meatum à glande ad ipsius usq; fundum cultello secundum stylum porrecto diuides, ut simul uesicæ cavitatē, & ipsius tunicam, & urinam deferentium meatum in sectione, & semini urinæq; cōmunē meatum peni exporrectum intuearis. Alicubi igitur urinarium meatum ex renibus in uesicā pertinentē forato, stylumq; ad uesicæ fundum usq; indito, ut membranas meatus illius ori in uesicæ fundo connatas spectes. quanquam etiam integram sit, ex uesicæ fundo stylum ipsius meatibus indere. Corpus uerō glandosum semen deferentium uasorum suscipiens implantationem, ut luber poteris discernere, & quo nam pacto ea uesicæ meatui uamittantur perquirere. Postremō uesicæ ceruicem à duob; penis corporib; ad glandem usq; cultello feceris, ac deinde duo corpora quo ad poteris inuicē dirimes, quāq; habeant formam, quāq; natura ad glandē sint prædita conspicies. Ut uerō ad amosum ipsorum discas substantiam, peni nunc transversas, nunc longas, rectas uē sectiones induces.

**
Admi-
nistratio reli-
quarū
partium
uētris:
nempe

Musculorum intestini recti. Reiecta cum suis appendicibus uesica, tres recti intestini musculos, & uenas examinabis, quæ à portæ uena huc deducuntur, & quæ caue hæc in parte sunt soboles. Vbi id quoq; præstiteris, recti intestini finem ex corpore exsectum abijcies. Deinde cauam uenam, qua primum sub iecore conspicitur, & magnam arteriam, quæ septum transit, deinde ipsarum præcipuos ramos cras aduentes uinculo duplici interciperis, ut simul cum renibus, si adhuc eos in corpore reliqueris, uenas omnes arteriasq; ex uentre auferre liceat, &c.

Non grauida. Cū igitur mulieris seminalium uasorum originem didiceris, solis manib; adinueniendus est uterus & uesica, insuper testes & muscoli, & uenæ quoq; cum arterijs uteri fundo, & ceruici exporrectæ, priusquam scilicet aliquid diuidas. Deinde diductis cruribus à pubis ossē utrinq; secundum pudendi colliculos sectio in cute ad podicem usq; ducenda est, ut deinceps inguina aliquouiq; opportunē cute denudentur, & ea quæ in medio sectionib; interciperit, uersus pudendum quoq; à pubis ossibus separetur, uulueq; ad huc appensa maneat. Pubis uerō ossium cartilaginē diuides, ac illis inuicē uti diremptis, mox cultello uenam ac arteriā seminales dextræ ac sinistri lateris ad testes usq; ex pingui membrana denudabis. Postquam uerō ad testes anfractas deduxeris, ipsorum insertionem & deferentis uasis processum, ipsiusq; in uterū insertionem, & testis substantiam formamq; examinato, ex pingui membrana liberans. Postquā hæc examinaueris, animum adhibebis uenis ac arterijs inferiorem uteri fundi sedem, & ceruicem, uesicæq; aduentibus, quæ in grauidis animalibus accuratissimē, ut & illi, qui à seminarijs uasis in uterum porriguntur, utq; etiam omnia uteri reliqua in conspectum ueniunt, quandoquidem in illis supra modum uenæ ac arteriæ turgent. Urinarij meatus à renibus in uesicam pertinentes, similiter ac in uiris ad uesicam usq; à suis mēbranulis sunt emundandi, & deinceps uterus cum uesica ex corpore eximendus, dissectis in ipsum & uesicæ procedentib; uenarum, arteriarum & neruorum ramis, & membranulis uterum uasq; illa continentibus, & fibris quoq;, quorum interuentu uteri collum intestino recto ualidē continuatur unā amputatis. Exemptam uteri formam contemplaturus, ipsius ceruicē inuolues, quo unā uesicæ ceruicis in illum pertinentis foramen, & uteri fundi orificium citra aliam sectionē uideas, & modō opportunē uesicam & ipsius ceruicem musculumq; urinæ meatui præfectum longa sectione diuidas, uesicæ amplitudinē, & urinariorum meatui insertionem, ipsiusq; ceruicis cum uteri ceruice coalitū inspecturus. Insuper uteri quoq; ceruici eodem modo ad illius usq; os longā sectionem inseres, ac acutiori nouacula uniuersum uterum secundum latera ab ipsius orificio ad cornua usq; diuides, ita enim illius finē, substantiam formamq; exactissimē contēplaberis.

Vteri, uesicæ, urinarij meatui &c. & uel in muliere

Grauida. Illic à mucronata pectoris ossis cartilagine, ad pubis usq; os acutiori nouacula sectionem mulieris, quæ peritonæi quoq; penetrer: deinde aliam utrinq; ab umbilico ad ilia mulieris. Hac namq; ratione illic se uterus spectandum offeret: & si in alterum latus illum detruferis, uenæ & arteriæ ipsi insertæ supra modō apparebunt turgidæ, aded ut ipsarum neq; series neq; ortus citra aliam administrationē latere possint. His itaq; uenis & arterijs, unā cum uena & arteria sub recto musculo confendentibus, diligenter obseruatis, leuem sectionē nouacula secundū uteri longitudinē tentabis, cauens ne altius, quā uteri est crassities, penetres. post hanc alias duas utrinq; nimirum unā duces, cum illa rectos angulos facturas. Sectionū labia unguibus apprehensa inuicē modicē dirimes, & uteri tunicā solis manibus à secundina sensim diuelles, uenarum arteriarumq; ora ex utero in secundinam pertinētia rumpens, quod in partu proximis feceris facilius. Exemptum ab utero unā cū suis inuolueris foetum in peluim aqua plenā repones, atrum & uiridē quodāmodo liquorē abluens, qui ex effractis uasorum oris promanat, secundinæq; obducitur. Modō autē diligenter secundinæ substantiā, & quæcunq; in illa spectanda sunt, unguib; aut cultello examinabis, id imprimis animaduertens, num ipsa membrana quæpiā sit uniuerso foetui obducta, an tantū instar latoris cinguli sit, lienis substantia efformati. Atq; hic etiam sedulū expendes, qualiter secundinæ substantia externæ superfici ei eius inuolucri pertinaciter obnascatur, quod farciminis imagini cōparamus, secundumq; seu medium in uolucrum nuncupamus. Vbi itaq; secundinæ naturā ad amosum examinaueris, foetum hunc inde attolles, secundi illius inuolucri naturam cōsideraturus, quā simulatq; exterius inspexeris, atq; qui totū foetū ambiat didiceris, cultello id alicubi pertundes, & foetus urinam profluere sines, ipsumq; inuolucrum à foetu inuertes, atq; ab umbilici uasis dependere tantisper sines, donec intimi quoq; foetus inuolueri sudorem cōtinentis harmoniā didiceris. Hoc itaq; pertusum & sudore euacuatū à foetu amonebis, & ab umbilico est propere sines, uasā umbilici inuicem disiungens, meatum illum præcipuē reperitur, cuius beneficio foetus urina in secundū ipsius inuolucrum perferitur. Inuenies autē hunc promptē si cultello uenas & arterias, quæ umbilico proximæ sunt, diuiseris, ac meatum in ipsorum medio repositū indagaueris. Abscisis his umbilici uasis unā cū foetus inuolueris, & foetum in mensam extēso, à claniculis per costarū cartilagine ad pubis usq; os sectionē in sinistro magis latere cū nouacula mulieris, quæ in thorace & peritonæi usq; cavitatē pringit: deinde ab umbilico uenā in iecur & arterias, ad suos, quib; inseruntur ramos, & meatū urinam deducētē ad uesicæ fundū, paruo admodū negocio deduces, omnemq; foetus administrationem absolues.

Admi-

Sustentaculum cervici subijcio, cuius ope ea exporrigatur, caputq; in posteriora reclinatū pendeat, in quem usum quadrangularibus illis fœtibusq; lapidibus uti consuevi, eos secundum longitudinem tenuioribus suis lateribus mensæ innitentes cervici supponens, ac caput deprimens. Deinde faciem & uniuersam colli anteriore sedem cute nudo, ac primū faciei musculos qui frontis cutē & palpebras, deinde qui genas, labra & narium alas mouent aggredior, non præteriens in altero latere uenarum, arteriarum & neruorum ramos. Quum itaq; ad eum quem præcipimus modum faciei musculos demonstraueris, eos qui ossi, uel imaginem referenti proprii sunt, ac qui à pectoris osse in primam laringis cartilagine scuti asimulatam feruntur aggredieris. Deinde à pectoris osse & clauiculis musculum liberabis brachium pectori adducentem, insuper illum qui à clauicula primæ costæ inseritur. Ad hos musculum quoq; scapulam pectori adducentem à costis separabis, uenis uti iam diximus cum arterijs neruisque obseruatis aut musculus in uno latere duntaxat, in altero uerò uenas, arterias & neruos expendes. Post hos à pectoris osse & clauiculis rescabunt, qui hinc ad mamillares capitis processus ascendunt, hac in omnibus obseruata ratione ut singuli suis quibus inseruntur ossibus integri adhuc appensi seruentur, postmodumq; in ostendendo reliquorum sui actuali musculorum numero accommodari possint. Quo nam autem artificio singuli sint sciendi, quidq; in cuiusq; sectione priuatim ueniat obseruandum, in secundo libro suis locis abundè sum persecutus. In præsentia à pectoris osse clauiculas acutiori cultello liberare conteres, robusta quibus illa pectoris ossi colligantur ligamenta diuidens, ac interim accuratissimè cauens, ne cultello altius iniecto, quæ huic articulo subsunt uasa uulneres. Atque hic cartilagine examinandis, quæ clauiculam pectorisq; ossis sinum, præter alias articulorum cartilagine in tercedit, & aliquid reponenda est, ut illa postmodum in sceleti connexū (si uisum fuerit) uti queas. Liberatas autem clauiculas niteris uti à pectoris osse attollere, ac ab illo primaq; costâ, in exteriora reflectere, ita enim primæ thoracis costæ cartilago, qua costæ ossi continuatur, in conspectum ueniet: quæ cultro non admodum crasso ab osse est liberanda: hic quoq; mente adhibita, ne culter profundius mergens, quicquam in iugulo uitiet. Vbi primæ costæ dissecueris cartilagine, deinceps ordine reliquas omnes à costis cultro, aut si uoles nouacula dirimet, continuaq; linea inter costales musculos ad thoracis usq; capacitatem diuides. Liberatum nunc cū cartilaginibus à costarum ossibus pectoris os, non nihil eleuatum modò in dextrum modò in sinistrum latus reflectendum est, & thoracem interserpientes membranæ quæ pectoris ossi proximæ sunt, ueniunt unâ cum cordis situ inspiciendæ. Deinceps transuersa sectione septum transuersum à pectoris osse ipsiq; adhuc commissis cartilaginibus adimi debet, & pectoris os sua mucronata cartilagine sursum attolli, sensimq; ab illo thoracem interserpientes membranæ diuelli. quod quum feceris uersus cadaueris caput pectoris os reflectes, moxq; iuxta glandium, uenam & arteriam utrinque sub ipso prorrepentes retusiori cutello inter membranulas inquirens, quas quum singulas uinculis interceperis, os pectoris cum ipsius simul uasis à thorace auferes tunicæ costas succingentis speciem & intercostalium musculorum, qui inter cartilagine habentur naturam perpendes. Aut musculus illis non aliter examinatis, os pectoris aliquantisper repones, dum thoracem mouentes musculos simul omnes post cordis administrationem ostendere uisum erit. Quo autem ea quæ in thorace aggredienda supersunt commodius demonstrarentur, consueui primum hamulo hinc inde costas succingentem membranam auellere, & manibus si alicubi pulmo illi fibris coheret, ab ipsa dirimere. Insuper pertuso costarum quopiam interuallo cui pulmo adnexus est demonstrare soleo, quo nam pacto hominis thorax subinde pertundatur, non abolita interim respiratione, neq; pulmonis motu quiescente. Mox diuisis intercostalibus musculis, costas ad mediam ferè ipsarum longitudinem frangere solitus sum: quod paruo sit negotio si singulæ seorsum manu fortiter apprehense ui euertantur, insectantur ue. Verum posteaquam facilem illum parandi sceleti rationem adinueni, ut ossa cadaueris illi compingendo subserviant, costas integras referuari malim, & manibus simul omnes costas quantum licet extorsum retorquere, & dein aliquouq; diuisis intercostalibus musculis inuicem costas sensim dirimere: ita enim satis patens thoracis amplitudo efficitur potissimum, si secundum dorsi longitudinem ac ad thoracis ferè medium, lapidem aut globum aliquem subieceris, cuius ut dorsi gibbus extra thoracis amplitudinem prominens, interdò in thoracis amplitudinem ducatur, grandiusq; inter dextri sinistriq; lateris costas fiat interstitiū.

Exteriorum

Admistratio seu sectio thoracis partium, & uel

Neruorum septi transuersi. Costis itaque diductis aut disruptis, pari semper ratione thoracis organa sunt aggredienda, ac primum à glandio ad septi transuersi nerueam sedem dextrum ipsius neruum à dextra thoracem interserpiente membrana cutello liberabis: deinde si uoles sinistrum quoque: quem ubi simul cum uena à iugulo pronata exporrigi uideris, illum iuxta septum rumpas, uersus ceruicem, ut postea ipsius uideas originem, illum reijciens.

Membrantarum interserpientium. Mox membranas interserpientes cutello secundum thoracis longitudinem inuicem seunges, atq; à cordis inuolucro liberatas, ipsarumq; ad septum transuersum connexu & uenarum arteriarumq; in ipsis ferè perpenis, illas à thorace auferes. Id duntaxat præcauens ne uas aliquod insignius lædatur.

Pericardij. Iam tempestiuū est solis manib. cor cū suo inuolucro hinc inde mouere, quisq; ipsius situs formaq; inuolucris sint examinare: quanquam & ad id summopere conducit inspectio, quam modicè eleuato pectoris osse cordeq; adhuc immoto membrantarum interserpientium causa fieri uolui. Pulmonis quoq; lobi manibus iam sunt contrectandi, ut & ipsarum numerus, situs formaque indagentur, ac tandem cognoscas nullam pulmonis partem uenæ causæ quæ inter septum transuersum, & cor consistit, in hominibus substerni: imò uenam simul citraq; interuallum & septum & cordis inuolucrum penetrare, & quæ uena hæc ducitur, inuolucrum magna amplitudine hominum septo priuatim consasci. Cæterum dum pulmonem obiter contemplatus fueris, inuolucrum cordis longa sectione diuidetur, & liquor ipsi innatus spongia extergebitur, ac demum à cordis uasis inuolucrum rescabitur, adhibito studio ne sinistri recurrentis nerui principium uitietur.

Interiorum, uel

Causa uenæ,

Arteria magna.

Cordis.

Vide in sequentibus signum Δ.

Cava uena. Ut uero cava uena per septum transitum transitum, ac ipsius per thoracem ductum exami-
nes, sectionem septo ad uenae usque caudicem induces, praecauens ne duarum cauae uenae propaginum
in illud excurrentium radices simul uulneres: dein sursum paulatim conscendens, qui cauae dextrae cor-
dis auriculae committatur, citra ullam sectionem obseruabis. Sic quoque supra cordis basim a cauae
dextro latere uenam sine coniuge enasci inuenies: cuius ramos ductumque melius discas, si primum
dextram pulmonis partem uersus sinistram latum eleuaueris, & postmodum sinistram in dextrum la-
tus reuolueris, haec nanque citra sectionem sunt obuia: quanquam exempto corde & pulmonibus il-
la adhuc licebit exactius intueri. Neque sane haec obiter sunt spectanda: at grauius naturae artificium
in uenae coniuge carentis ductu, principioque indagandum est, diligenterque obseruandum, num ut in
agnis & porcis aliquando occurrit, uena quae in sinistram latum porrigitur, iuxta cauae ad cor
connexum pronata. Porro cauae in iugulo distributio retusiori cultello quo incumbens illi gladium
adimetur, inquirenda est: neque sane alio tibi utendum est artificio, quam ut nostras ad manum habe
as uenarum delineationes, mentemque summa cura accomodes, ne uenam aliquam pertundas. Vbi
uero cauae seriem adiuueris, utraque ingularis & humeraria, prius tamen quantum poteris sangui-
nis in illis compresso, & deinde cava uena, ubi sine pari promit uenae, uinculis intercipientur, ac quic-
quid uenarum inter uincula consistet, a corpore adimetur, & deinceps abluto sanguine illic ad arto-
riae magnae propagines neruosque recurrentes adiuuendos sectio conuertetur.

Arteria magna. Corde itaque in manu assumpto uenae arterialis & arteriae uenalis ipsiusque magnae ar-
teriae radices, qua cordis basi proximae sunt intueris: quod factum est facillimum, si cum ipsarum colori-
bus tum situi mentem adhibueris, dextraeque enim auriculae uicina est arterialis uena, & albicans, ac
quodammodo in sinistra proficiens uisitur, ac inter cordis uasa elatior est. Arteria autem uenalis
uenae modo nigricat, & ceteris uasis demissior, prope sinistram auriculam latitat, neque adeo longe
ipsum progressus se offert. Magna autem arteria in cordis basi medio sub arteriali uena quodam-
modo occultata conspicitur. Hanc ubi primum intuitus fueris, nostra neruorum recurrentium cum
arterijs effigie sectioni adhibita, omnes magnae arteriae ramos inquirito, quorum superiores ac iugu-
lo proximi citra aliud opus iam erunt conspicui, nisi fortassis glandij aliquot reliquae adhuc super-
sint. Truncus autem qui ad dorsum retorquetur, non nisi sinistra pulmonis parte in dextrum latum
eleuata intuebitur. Ceterum ut recurrentes uideas neruos postquam communes laryngis muscu-
los, qui a pectoris osis elatiori sede procedentes infimae scutum imitantis cartilaginis sedi implan-
tantur, administraueris (si modum illos priusquam pectoris os adimeres, cum osis, & referentis muscu-
lis, non rescueris) sexti paris neruum in latere, primum dextro, secundum soporariae arteriae longitu-
dinem ab illa cultello sensim liberabis, ipsius ramulum qui costarum radicibus exporrigitur, quem
iuxta thoracem accesseris, & quos hic musculus ex pectoris osis summo enatis furculos deriuabat,
perpendens. Simulatque uero neruum ad arteriam dextrae axillae porrigendam deduxeris, tres quos
ad illam reflectit furculos (nisi duo aut unus tantum sit) quam poteris studiosè uicinis membranulis,
acutiori cultello liberabis: ne forte retusiori membranulas inter scindendum trahens furculos uio-
les, quanquam denud acutus fortassis furculos simul cum membranulis incaute rescabit. Inuentis fur-
culorum principijs neruum asperae arteriae lateri exporrectum a sua cui nequitur membrana, ipsaque
aspera arteria liberabis, longa sectione inter neruum & asperam arteriam acuto quoque cultello facta.
Liberatum hoc pacto neruum summis sinistrae manus digitis apprehensum modicè ab aspera arteria
attolles: sexti uero paris truncum qua soporariae arteriae exporrigitur, dextra manu eleuabis, ac dein-
de mutuo nunc sursum nunc deorsum ductis manibus nerui recurrentis reflexum naturamque, perqui-
res. Ad eundem sane modum sinistram sexti paris truncum a soporaria sinistrae lateris dirimere con-
uenit, & ipsius furculos quos musculus a pectoris osis elatiori sede enatis, & costarum radicibus ex-
porrigit indagare, & postmodum obseruatis quas pulmonis tunicae deriuat propaginibus, & eo fur-
culo, quem secundum uenae arterialis trunci sinistram latum, cordis basi offert etiam accuratè perqui-
sito ad magnae usque arteriae truncum, qui ad dorsum reflectitur, sexti paris huius lateris neruus est
deducendus, & acuto similiter cultello soboles recurrente neruum hic efformantes sunt adiuuendi-
da. Hos ubi uideris, obtusorem stylum sub eo arteriae trunco uersus sinistram asperae arteriae latum
protrudes, & leuato nonnihil stylo truncum arteriae a dorso cui firmissime committitur, modicè di-
rimes. Deinde ab aspera arteria neruum ad arteriae magnae usque truncum liberabis, & utraque ma-
nu ipsius reflexum, ut in dextro latere ostendes, Reliqua uero sexti paris neruorum ad stomachum fe-
ries, non nisi exempto pulmone conspicitur.

Cordis. Demisso dein pulmone, cordi a dextrae auriculae radice ad ipsius usque mucronem nouacula se-
ctionem induces, in dextrum ipsius uentriculum usque penetrantem. Mox uentriculo digitis disten-
to spongia sanguinem semel atque iterum elues. Vena enim caua & arterialis uena & sanguis in uen-
triculum fluat, isque postmodum spongia exugatur, comprimendae sunt. Exterio sanguine dextri uen-
triculi amplitudo est indaganda: deinde stylo tres membranae ori uenae cauae praefectae obiter ueniunt
spectandae. Ut uero prorsus in conspectum ueniant cultello dextro sinu in cauam uenam intruso se-
ctionem a uentriculo per auris corpus in uenam usque duces: qua distenta membrana omnino uide-
buntur, & auris cauitas naturaque si ipsam inuertis, facile hac administratione cognoscuntur. De-
inde quum uenae cauae intueris orificium, coronalis uenae origo etiam apparebit: cui si stylum ex mol-
li plumbo indideris, quoniam pacto cordis basim cingat, ramosque in ipsius corporis superficiem de-
ruiet, obseruabis.

Pulmoni.

Iecoris.

Faucibus.

Vide in sequentibus signum *

Partium

Δ.
Partium interiorum tho-
racis administratio, se-
ctio, examen: & uel

Pulmonis. Nunc autem si uisum fuerit, foramine inter asperæ arteriæ cartilagine facto, illiq; fistula quapiam indita & aspera arteria super foramen compressa pulmonem inflari curabis: inflatus liquidem suam formam manifestius demonstrat, corq; ex toto amplexatur. Corde in hunc modum abiecto asperam arteriam (seruata interim larynge) examinabis, primum quidem ipsius cartilagine & membranas, quibus illæ inuicem colligantur: & dein ipsius primam in pulmones seriem. qua inuenta aliquam pulmonum fibram integrè à reliquis pulmonibus absecabis, ac in uenæ arterialis ramum, & arteriæ uenalis & asperæ ramos stylum intrudes, & diuisa pulmonis membrana horum ramorum propagines, distributionisq; naturam inuestigabis. ad quod mirificè conduxerit undecunque rupta lobi illius membrana ipsum inter duos aseres ad eò comprimere, ut pulmonum substantia à suis quibus obnascitur uasis abscedat. Licebit modò aspera arteria ab ipsius capite diuisa, eaq; deorsum à stomacho tracta pulmones omnino è thorace auferre, & stomachi progressum adinuenire, qui citra aliam sectionem pulmone reiecto unà cum neruis sexti paris illum amplexantibus, conspectui sese offeret. Tamen ut neruorum in uentriculi orificium seriem intuearis, septum transversum à stomacho liberandum est, ipsaq; insertio si uentriculus adhuc in corpore asseruatus sit, indaganda. Insuper foramine alicubi in stomacho qua collum perreptat factò, fistulaq; illi indita uentriculum quàm poterit maximè inflari curabis, & deinde stomacho iuxta laryngis radicem diuiso, illum cum uentriculo, aut solum, si prius uentriculum ademeris, è corpore trahes, glandulis illis qui in medio ipsius ferè ductu plurimùm consistunt, similiter examinatis.

Iecoris. Iam quoque tempestiuum esset (nisi id prius præstitisses) iecur à septo transverso secernere, ac tandè ex corpore auferre. quod ubi faceris, ipsiusq; formam diligenter contemplatus fueris, cultello uenæ cauæ iam flaccidæ indito, hanc longa sectione aperies, ut exactè pateat ipsius per iecoris substantiam transitus, deinde ramorum à caua in iecur ingressus. Vbi itaq; duo præcipua illorum uideris orificia, alteri stylum quàm poteris penitissimè indes, & ablato uenæ portæ quo iam antea eam interceptisti unculo, illius quoq; ramo secundum uenæ cauæ styli ductum in iecur præcedenti alterum stylum immittes, & postmodum obtuso cultro iecoris substantiam ab illis ramis qui stylos continent, niteris abradere, ut uenarum per iecoris corpus seriem ipsiusque substantiam discas, ac demum inter duos qui stylis distenduntur ramos bilis uesiculæ meatulos obserues, & bilis uesiculam à iecoris corpore erasam inuertas, solumq; sedulò contempleris. Postremò uenæ ab umbilico in iecur deductæ ingressum, insertionemque expendes, mente thoracis uertebrae corporibus adhibita, ut cultello grandem arteriam secundum longitudinem ex corpore adimato, & uenæ coniuge carentis propagines expendito, ut & hanc quoque à uertebrae corporibus liberet. Modò tibi in propatulo est sexti paris neruorum cerebri ramus, quo radicibus costarum exprorectus sub tunica costas succingente ad organa à peritonæo circumplexa contendit. Ut uerò neruulos cernas quibus ramus ille adaugetur, à thoracis uertebrae tunica costas succingentem detrahes, ut costis pariter hæc nudatis quæ modò recensuimus, conspiciantur. Caterùm ubi à costis tunica thoracis cavitatem succingentem ita diuulseris, cultelli mucrone ad costæ os proximè adactò tunicam obseruabis, quæ priuatim singulis costis obuoluitur, eam dico quantè secundum costas succingentem tunicam nonnulli dissectionum periti nuncuparunt.

Partium interiorū thoracis administratio: & uel

Organorum in faucibus positorum. Nunc os ad eundem est. & quando quidem iam faciei omnia extrinsecus persecutus es, ut id aperias necessum est. quod nulla ratione facturus es melius, quàm robusto cultro infimæ maxillæ inferioris sedi sensim apposito, & postmodum huius malleiq; opera maxillæ inferioris osse diuiso. Verùm ad eum modum ossa, quæ scelerò præparando alioquin apta essent, propter fractam inferiorem maxillam intacta: & si illa maxilla illam in altero latere in suo ad temporis os articulo dissoluere conatus fueris, atq; ita illa in alterum latus reflexa, quæ in ore sunt administrare proposueris, sectionis claritati uecunq; oberis. Quapropter diuiso, ad eum quem dixi modum osse, primum fortioris cultri dorso diuisioni imposito, illoque postmodum obliquato, ossa inuicem modicè dirimes: ac deinde utroq; singulis manibus apprehensò, extrorsum deorsumq; ut torquebis, osq; aperies. Deinde è narium foraminibus obliquatum instar syphonis stylum in oris usq; amplitudinem protrudes, gargarionis naturam examinans. Mox cultello à gargarionis radice ad incisivos usq; dentes in oris tunica sectionem duces, eam cutis alicuius modo nonnihil ab incumbentibus organis liberans. In hoc opere tertium neruorum cerebri par sese offeret, qua linguæ & inferiori maxillæ derivatur, dein septimum cerebri neruorum par sexto commissum, unà cum soporali arteria interioriq; iugulari uena: & si aliquantulum ascenderis, quactum quoque neruorum cerebri par, & ramos quosdam tertij paris & quinti paris temporali exprorectos musculos uidebis, si modò unum organum ab alio sensim separare non piguerit. Ad hæc linguæ musculi adinuenientur, in quorum administratione neruorum in linguam excurrentium propagines, ac uenæ simul & arteriæ sese offerent. Musculi etiam inferioris maxillæ reconditi hæc paruo negotio occurrent, is uidelicet, qui in ore delitescens, cum temporali & massetere maxillam sursum ducit, & is qui à processu stylum referenti enatus, ad summum mentum inferiori maxillæ implantatur. Præterea tonsillæ aliæq; glandes uasorum distributionibus in faucibus præfectæ, tibi hanc administrationem molienti pulchrè occurrent. Laryngis autem musculi sunt aggrediendi, ipsorumq; nerui dum dissecantur non perfunctoriè ueniunt animaduertendi. Ablato itaq; nunc unà cum lingua osse, uel imaginem referente, laryngisq; ac stomachi initio inferiorem maxillam à superiori proflus liberabis, non neglectis interim peculiaribus hæc repositis cartilaginibus, quas perinde ac cartilagine clauicularum cum pectoris osse articulo intercedentes, ad scelerò constructionem asseruare nihil prohibet. Atque ita etiam patratione os, uel imaginem referens, & laryngis natiq; alarum cartilagine ad eundem usum aliquid repones. Nunc palati tunicam, & eam quæ nares succingit, ab osse sedulò in hoc abrades, ut mutuum earum tunicarum discas nexum. Si uerò quum caput dorsumq; mouentes musculos aggredieris, primum dorsum agentium par ex sententia non spectaueris, id modò ablati his quæ fauces occupabant factu est facillimum, ad eò ut & expiris dorsiq; moribus præfectos musculos tantisper integros asseruare nihil prohibeat, quoniamque inferiorem maxillam, eaq; quæ faucibus continentur, sectionis serie ademeris.

Palpebrarum. Optimè custellis paruis, quibus in aptandis calamis utimur & hamulis negocium per feceris. Cutem enim omni industria à carne membrana ad tarsum usque in utraque palpebra oportet adimere, ac nequaquam perfunctoriè cutis cum carne membrana connexum intruere, adipisq; hic absentiam, ut pars leuior, musculoq; sequacior redderetur pendere. id namque utiliter affectuum gratia quos *ὀφθαλμοί* Græci uocant, & alios qui in palpebras non infrequen tes procumbunt, fluxus perdisces.

Buccarum, oris seu labrorum. Horum musculorum administrationem à latis ac ex carne constan tibus membrana musculis opportunissimè auspicaberis, & primùm acutiori nouacula in cute rectam sectionem, à summo mento, mediâq; inferioris labri sede (ubi cutis in ruborem definit) ad pectus usque secundum colli longitudinem duces, ita quidem ad amussim, ut sola cutis ad subiectum usque musculum carneamue membranam diuidatur. Deinde alia ducenda est sectio ad utriusque labri extremum secundum ruboris finem, sic ut orbiculari linea os uniuersum ob ducatur. His alia per nasi longitudinem addetur sectio, & si prius frontis musculorum compa gem & palpebræ musculos aggressus fueris, nulla præter has (nisi sub aure ad medium usque oc cipiti) in facie sectio est ducenda. Cæterùm à sine sectionis ad pectoris usq; os ductæ transuer sa una sub claviculis, & summo humero & scapularum spina ad dorsum usq; perficietur. licebit & his transuersam ex faucibus, seu ex gutturis regione usque ad spinam adijcere. His tentatis sectionibus hamulo cutis leuabitur, ac in altero latere acutiori nouacula cutis à subiecto mem braneo musculo, omni industria liberabitur. Quod nullibi feceris molestius, quàm ubi laqueus ceruicem compresserit. hic enim laquei occasione, cutis membraneo musculo pertinacissimè connata reperitur, & etiam cutis instar cornu ad eò inibi mox indurescit, ut uix nouaculam ad mittat. Quamquam musculorum sectioni corpus opportunius adhibebitur, ex quo uenæ prius sectæ uniuersum sanguinem in aquam calentem effuderint, quandoquidem nunc non toties uenæ sanguine inanitæ dum musculos diuidis uenient colligandæ, atque ad eò frequenter spongi is abstergendæ. Ex altero autem cadaveris latere, unâ cum cute musculum latum tenuemq; au feres, atque utrinque muscoli naturam, & fibras nervosq; ac munia intuebere. Fibrarum au tem huius muscoli seriem nequaquam oscitabundus in tota humiliore inferioris maxillæ se de præteribis, quin prius eas strumarum uel ut uulgo dicimus scrophularum gratia diligenter examinaueris, quo in eo abscessus genere quum usus expetet, felicitus ac magis industriè tumen tes glandulas exseces. Vbi hæc igitur sedulo obseraueris, eius lateris musculum, quem subditis corporibus adempta cute affixum reliquisti, omni ex parte adimes, atque administrationem ad proprios labrorum musculos conuerteris, qui in conspectum ueniunt, quamprimùm adipem qui his præcipuè in buccarum regione incumbit, permisceturq; unâ cum lato, qui ex carne cõ stituitur membrana, musculo ademeris. Liberabis itaq; ab inferiori maxilla primùm duorum qui inferiori labro elargiuntur capita, sensim ea ad insertionem usq; ut fibras examines dedu cens. Cæterùm posteaquam inferiores liberati fuerint à malis, duos quoque superiores dissecta bis, atque illis ad superius usque labrum deductis quatuor musculorum functiones, capita huc illuc trahens spectabis.

Nasi. Postremò musculo à x nasi & superiori labro communi à malis deraso, ac ad alam usque & labrum deducto, eius quoq; usum contemplabere. In præsentia autem suffecerit adhuc sermo ni adiecit tunicam illam, quæ narium amplitudinem ambit aliquousque, cultello à subditis partibus abradendum esse, ut commo dè tenuem membranæmque musculum intro alam mo uentem intuearis. His omnibus refectis secundus alterius lateris musculus externa ipsius su perficie longè spectatissimus est, ut *taonem* ipsius naturam quoque examussim obserues, unde cunq; unguibus hamulisq; est diuellendus, ac postmodum à maxillis & dentium gingiuis derasus, à tunica oris cavitatem obtinente uenit liberandus. Et quo huius muscoli rarior ma gisq; admiranda est constructio, fibrarumq; mirabilis implexus, eo studiosius illum in mul tas particulas non mediocri delectatione discerpes, atq; ad buccarum motum, non autem ma xillæ inferioris, illum auxiliari specularis.

Caluaria. Caluariam leuiter iuxta dictam orbicularem lineam diuides, ita ut nihil eorum, quæ ce rebrum ambiunt, uiolens: id quod ferra tenui & recta ex duriore ferro administrabis. Nam ex in firmiori fabricata, multis ictib. parum admodum proficitur. Hic sedulo experieris specillo de misso, num ad os penetraueris. Diuisa iam in orbem caluaria, iuxta lineam in cute ductam, su fferetur, diligentia adhibita, ne quid interaneum excidat: quod cauebis, si reueta cultri parte in dita, caluariam liberabis.

Membranarum. Liberata atque ablata caluaria statim duæ membranæ, quas menyngas uocant, oc currunt: hærum crassa distat à cerebro plurimùm: quanto intervallo, condiscet, si in singulis tri bus partibus, in quas totum cerebrum secatur, paruo facto foramine, exiguæ cuiusdam tubæ i nitiùm, aurificum folliculo perfimilis, per quem ipsi dum ignem accendunt, aerem inflare soler, indideris, eoq; parti diuise imposito, menyngem orbiculatim constrictam inflaueris, regio nem ei subditam haud modico impleci aere conspicias. Siquidem hæc menynx crassa caluaris succingit, quum cerebrum uerò attollitur, & submittitur, accedit, & ab eo recedit, pro inanis lo ci, qui intermedius est, ratione. Hac menynge specillo indito per mediis super illud diuisa, aut in totum ablata, altera in conspectum uenit, penitèns cerebro coniuncta, quæ pia dicitur mater. Hanc unguibus, aut cultello diuelles, ac deinde sensim à cerebro, ipsiusq; anfractibus eam di gitis detrahes.

Cerebri.

Nervorum.

Oculorum.

Vide in sequentibus signum ☞

B.
Administratio seu se ctio partium capitis

Exterio rum

Interio rum: & uel

Cerebri. Abrasit uel aulis membranis, magnam cerebri portionem scalpello auferes, dum ad regionem cal-
li naturam quodammodo referentem peruenias: postquam uentriculi in utraq; parte singuli occurrunt,
per totum cerebrum dispersi. In his cernes plexus secundarum modo efformatos. Porro uentriculos leui-
ter tuis distendens digitis, ne plexum perumpas, intueberis uenas quidem ex sublimi regione ad lenius,
quod torcular dicitur, descendentes in ramorum seriem diffundi: arterias autem à subiecta parte humili
emergentes, similiter & has in ramos propagari, ac reticulum secundis simile, constituere. Inter hos uen-
triculos septum quoddam existit, adeo tenue, ut cum in clara luce conspectionem administres, splendor
ipsum pellaceat similiter lapidibus specularibus, quos minutim secantes ostijs imponunt. Quare hæc
pars admodum eleuanda non est, ne diuellatur: quanquam manifesto ipsam uidere nisi eleuatam non li-
cet. Siquidem priusquam in totum extendatur, laxa est, & rugosa, neque relucere, neque continuitatem
suam potest ostendere. Surfum autem tracta eatenus, ut tota sit tensa, non tamen iam diuisa, clarissimè
apparebit. Hinc tertius uentriculus apparet, qui est tanquam meatus, in quem anteriores cerebri uentricu-
li coeunt. Ut autem huius meatus ductum euidenter contuearis, tenue specillum, curuum que per ante-
riores uentriculos demitto, leuiter ad cerebrum propellens. Huic meatus incumbit fornix, & conarium
iuxta ortum: & nates, quæ ex utraque parte meatus, circumiacent, & uermiformis, seu uermicularis excre-
scentia, quæ cerebri meatus superiacet. Hoc inuento uermiculari processu, cum duobus suis extremis, al-
tero in priore parte, altero in posteriore: paulatim auferes per multa ex corporibus quæ incumbunt, ut so-
la relinquatur ea, quæ iuxta meatum duplex habent utrinque extremum, dictis uermibus figura simile.
Hinc quartum cerebri uentriculum considerato, quod facillè abs te fieri poterit, si sub radice duræ mem-
branz partis dextram & sinistram cerebri partem interuenientis stylum detruseris. Quo tamen eos uide-
as exactius, acutioris cultelli mucrone longis ductis sectionibus omnes sunt aperiendi: & deinde cultel-
lo tota duræ membranz pars cerebello superius obducta, orbiculari sectione secundum os ducta uenit
præsecanda, aut sectione secundum longitudinem ducta, diuidenda, ac retrosum rell. stenda. Deinde e-
tiam reposito capite, & cerebello in pronum posito, ipsum intueberis sinum, & partes, quibus dorsali me-
dullæ connascebatur, &c.

Primo, neruorum par primum, oculis di-
catum, & sub illis peluis (13 fig. S. 4-
fig. C.) cerebri puitæ expurgandæ
parata: mox & arteriarum in duræ
membranz amplitudinem ingressus
occurret, 13. fig. N, O.

Deinde secundum par, quod fiet, si uisio-
rios neruos prius diuiseris & diligen-
ter rascueris, tunc capite in sinistram
latus reclinato, & cerebri parte, quæ
adhuc reliqua est, in suum locum: ut-
cunque reposita, cerebrum postea in
sinistram latus deorsum que reflectes,
14. figur. G. 15. figur. G, G.

Tertio, minor tertij (14. figur. H) paris ra-
dix, qua diuisa cerebrum adhuc ma-
gis in sinistram desectes, & mox ter-
tij (14. fig. I.) & quarti (14. fig. K) paris
exortum intueberis: insuper & quin-
ti (14. fig. L, M) paris originem, quam si
militer diuidere competit: ut neru-
lum intuearis, qui iuxta quinti paris
radicem principium obtinens, temp-
rali musculo, & in ore delitescenti ma-
xillam que attolenti, offertur.

Quarto, sextum (14. fig. N) par, & septimū
(14. fig. O) si uarijs ipsorum, quibus
ortum ducunt, propaginibus animū
adhibueris.

Neruorum cerebri. Inspectis cerebelli partibus, neruorum paria in
uestigentur, quod fiet manu inter cerebrum & frontis os inserta,
cerebrum sensim attolletur, ut primū à plerisque uocatum cere-
bri mamillarem processum, & deinde olfactus organo seruien-
tes uideas processus, qui à suis sinibus stylo quo priam aut digito
ueniant euellendi, & unā cum cerebro surfum in posteriora ste-
ctendi, in quo opere caput nō inutiliter in occiput reclinabitur.
ita enim reuolutum eorum processuum ortum pulchre ostēdet.
Atque hic in conspectum uenient

*Administratio partium
capitis interiorum,*

Oculorum. Primū itaque palpebrarum, & deinde oculi musculos, ut iam supra ostensum est, inquire: in quo
opere neruorum quoque & uenarum arteriarum que per oculorum sedem ductuum habenda est ratio, se-
cundi dico neruorum cerebri paris & minoris radice tertij paris: quorum ramulos facillè adiuuenies, si
eos in pinguedine, oculi musculus obducta perquisueris: & præcipue si ossa reseruare nolens integra, ser-
ua frontis os superiorem oculi constituens sedem instar trianguli prius excueris, & deinde primum ner-
uos illos, & postea extracto oculo ipsius musculos indagaueris. alia enim oculus cum musculus illo of-
se esset eruendus acutiori cultro in oculi circuitu proximè ad os ductis sectionibus, usque ad nerui uisio-
rij è caluariz amplitudine qua cerebrum continetur egressum. Vtunque uerò oculum euulseris, conduxerit
semper adhærescentem membranam quam licet bit uicinisimè ab osse dirimere, imò etiam eius portio-
nem, qua internam palpebrarum efformat sedem, oculo appensam seruare, ut interdum adhuc intactis o-
culi musculus cultello acutiori ad iridem usque ab oculo ac si cutem à corpore auferes auellere, & deinde
unde ortum duxit considerare possis. Aliquando uerò ipsam non nisi ablati oculi musculus aggredie-
ris, perpendicularis semper hanc totam anteriorem oculi sedem, præter corneam tunicam, seu pellucenscentem
duræ tunicæ partem amplecti: illos uerò totam posteriorem, præter portiunculam ab ingrediente uisio-
rio neruo occupatam.

*Reliqua uide in sequentibus signo **.*

Auditus. }
Lingua. } Vide in sequentibus signum D.

Ceteris

**
Administra-
tio reliquo-
rum ad oculo
pertinentium.

Ceterum oculo & musculis & adhærescente membrana libero, uisorium contempleris neruū, primam uenas & arterias, secundum ipsum ex cerebro in duram usq; tunicam exporrectas: deinde portionem uisoriae nerui longa sectione diuides, & cultelli mucrone duræ cerebri membranæ & tenuis membranæ portionis neruum inuestientes, & postmodum nerui substantiam inquires, ut uelut trium præcipuarum oculi tunicarum initia ostendas, & deinde uisorium neruum ab oculo diuides, ut nihil præter duram, eam exactissima quæpiam sphaera appareat. Sphaerâ hanc summis digitis sinistrae manus ita apprehendes, ut pollex quidem pupillam, reliqui autem eam sedem in qua uisorius neruus implantatur, comprehendant: dein dextra manu acutiori nouacula sectionem quam poteris longissimam in dura oculi tunica transuersim duces, ut citra compressionem omnes oculi humores excidere possint. Hi enim hac ducta sectione, oculoq; in dextram manum assumpto, in manus sinistrae uolam ita sunt demittendi, ut crystallinus uitreo elatiorem locum habeat: negotium enim confuderis, si uitreus super crystallinum reuoluatur. Atq; id ne fiat uitabis, si quum in uolam ex oculo humores prolabi sinis, oculum non admodum à uola eleuatum tenueris, & posterior oculi pars, qua uisorius neruus inseritur, uolam magis respexerit. Susceptis ad hunc modum humoribus, & reposita illa oculi parte ex qua humores prolapsi sunt, manum leuiter modicè ue inuerteris, ut aqueus è uola sinistrae manus profluat, solusq; uitreus cum crystallino referuetur. Mox considerabis tunicam palpebrarum pilis quam simillimam, quæ orbiculatim crystallino humori connata anteriorem uitrei humoris sedem inuestit, integitq;. Tuniculam hanc cultelli mucrone à crystallino humore primam diuelles, & deinde à uitreo subleuata supra chartam extendes. Crystallinum humorem digitis ex uitreo quam maximè compressum erimes: & uitreo in suum locum in charta reposito, illatum crystallinum humorem scripturæ alicui primam impones, & deinde cultelli mucrone ipsius lateri modicè indito scripturæ, nunc altius, nunc demissius accommodabis, qui omnia specilli instar longè quam sint maiora reddat, consideraturus. Porro ipsius tunicam, quam tenuissimè in cepis pelliculæ modo tenuem ac pellucidam, sed duriorum esse diximus, ex ipsius primam lateribus cultelli mucrone dirimere conuenit, & deinde unguibus ab humore auulsam, in suum in charta locum reponere. Ut uero crystallini humoris discas duriciem, poteris illum inter digitos premento confringere, & postmodum chartæ adhibere. Ceterum ut tres adhuc reliquas contempleris tunicas, oculi partem ex qua humores deciderunt, super finistrum pollicem euerteris: & illic quæ ex uisoriae nerui substantia dissoluitur, tunica sese offeret, aut extensa adhuc aut ut plurimum solent, instar muci collecta, quapropter stylo rursus uenit extendenda, & quantam habeat amplitudinem, cuiusque coloris & substantiæ sit inquirendum. Deinde rursus erit colligenda, ac deniq; à suo principio ubi duntaxat firmatur absecta, in chartam reponenda. Iam interna uicè tunica sedes undiquaque est conspicua: in qua primam ipsius intueberis colores, deinde hamulo à dura ipsam diuellens uenarum ex dura in illam transitum, & nigricantem ipsius colorem perpendes: quum uero ad iridem diuellendo pertigeris, ipsius hic contempleris ad corneam firmissimum connexum & pupillam: cuiusque coloris uicè sit, qua à cornea abscedit, atq; è corneæ regione consistit. Diuulsam hoc modo uicè, & à suo exortu ubi firmissimè corneæ duræ ue committitur dissectam, in chartam repones, & solam iam duram cum pellucida ipsius instar cornu partem quam carneam uocamus, contempleris, ipsius examinans crassitiam & eam partem pellucidam. Postquam & hanc in suum ordinem in charta locaueris, memoriæ omnia commendaturus, uelut ab oculi centro ad extimam usq; superficiem, & hinc rursus ad centrum singula enumerabis, & postea nisi molestum fuerit finistrum aggredieris, à quo adhærentem membranam, & musculos ut in dextro administrabis, uerum in duram quæ uicè hamulū penetrat sectionem, nullam duces, sed quam minimè compresso oculo nouacula mucrone sensim sectionem in dura molieris, non que primo iniectu eam diuidat, sed que sæpius iterata ad uicè usque pertingat, sectioni deinceps tenuem, sed retusum stylum inferes, ac sensim uicè à dura dirimes, ut iam commodè forpicula duræ tunice sectionem, quæ orbiculatim oculum ambiat, illa interim uicè perficere queas, ut uenarum ex dura in uicè transitum, & uicè postmodum dissecta humorum situm paulo melius contempleris.

U.
Administratio partium
capitis interiorum

Auditus organi. Absoluta oculi Anatome, auditus organum, si ossa referenda minus duxeris, erit aggredendum. & primam auris natura euadit conspicua, si à cartilaginea, qua conformatur substantia, cutis utrinque separetur. Ad auditorij nerui processus difficiliter adinuenit, terra tamen maxima ossis portione, quæ supra meatum habetur, & deinde cultro fortiori reliquo ossè ad meatum usque exacto membrana in qua neruus degenerat, & huius organi ossicula euadunt conspicua. Si enim terra meatum tetigeris, omnia uitabis, & cultro etiam subinde nihil promouebis, quod in augusto & anfractuoso meatu, mollis tenuisq; neruus facillè cum ossibus diuellatur contundaturq;. Omnia tamen mihi percommode succedunt, si terra totam ossis partem, quæ auditus organum continet, à reliqua caluaria libero, & deinde transuersim ualidiori cultro, os uniuersum impetu dissecō. Conuenit autem ita sectionem moliri, ut ea ossis sedes, quæ neruum cerebro procedentem primam excipit, ab illo separetur, cui auris connascitur. Rursus si ossa haud referenda putas, suaserim ut frontis os quæ supercilia spectat, passim effingeres, sinum illum quem continet accuratè examinaturus. idem quoque in ossè cuneum imitante molendum est, ut ipsius quoque antra crebrè apparentia, & quæ illis continetur materia, in conspicuo fiat.

Lingua. Diducta igitur utraque maxilla, & oris tunica, cutis modo à subditis organis, quam licet exquisitissimè cultello undecunque detracta, omnium primi secabuntur obliqui, quorum principium à processibus stylum imitantibus pender, quod iam ab oblongis illis ossiculis uenit liberandum. Iam hos ad lingue radicem studiosè securus, eam carneam molem, quam nono loco recensui, ab inferiori maxilla liberabis, atque quam poteris, accuratissimè ipsius inscriptiones, & ipsi immixtum adipem, deinde illius etiam exortus & implantationis latitudinem spectabis, atque hæc perfeceris promptissimè, si modo ad dentium inferiorum radicem, & sub mento uicissim sectionem tentaueris. Mox post hos aggredieris, qui ab interna maxilla sedis lateribus enascuntur, & linguam ad latera mouent. Post hos autem, aliorum duorum obliquorum, ab ossis hyoidis lateribus originem ducentium principia liberabis. Postremò autem illi ab hyoide ossè auferentur, quos primos recensuimus, quique maximam lingue radicis partem constituere uidebuntur. In huiusmodi administratione, exiguum cultellum liberandis musculorum capitibus operi accommodabis, ad reliquam uero separationem buxum cultellum, quod mucosi admodum sint musculi, adhibere nihil prohibet. Ceterum lingue reliquum corpus ad hunc modum aggredi consulo, ante omnia id ambiens crassior membrana, toti communis ori deradetur. Deinde & illa membrana, quæ musculis omnibus est communis, quamque frustra separare contenderes, relicta sectio ad lingue medium super id quod diximus ligamentum, & secundum lingue longitudinem ducetur, non superficialis tantum, sed quæ ad medium usque lingue penetret, aut etiam uniuersam diuidat. Mox hamulis & cultellis, fibrarum corporis lingue naturam sedulo inquires, ac qui fibræ ligamento committantur, eaque inuicem uariant, & commisceantur perspicies, num scilicet eo, quo dictum est modo, aut dissimili sese habeant.

C. Admi-

Primum autem cum adipe & membrana carnosa adimes atque id per feceris commo dissimè, si ab externa brachij sede, secundum radij ductum, & pollicis exteriora sectionem duxeris, quæ cutem membranamque carnosam dividat. Deinde ad cuiusque digiti latum alia ducenda est sectio, quæ depilem (ut sic dicam) manus cutem ab exteriori dirimat, ut illa cum brachij & cubiti cute auelli queat, ea quæ internam summæ manus sedem integre adhuc relicta. Neque in cute adimenda nunc alio indiges artificio, quam quo lanij boues excoriant. Quum tamen ad radicem brachialis in interna manus sede peruentum fuerit, transversa sectione cutem nunc liberatam ab illa, quæ in uola adhuc relicta est rescabis. hæc namque lasecentis tendinis nomine asseruanda uenit. Priusquam uerò tendinem illum aggrediaris, accuratè perpendito totam cubiti sedem paulo minus toto lue scentem, ob membranam quæ musculis proximè adnata illos inuicem committit, atque ne ipsi sua sede declinent, amplectitur. In conspectum enim cubitum occupantes musculi iam ueniunt, sed ita commixti, ut solum lineas quæ ipsos dirimant, intuearis: quum tamen mutuo prorsus distincti apparebunt, si lenes duntaxat sectiones secundum dictas modo lineas duxeris. Huius membrane naturam eo obseruabis diligentius, quo magis perfunctoriè, imò nihil prorsus Anatomici illius meminerint. Cæterùm ut lasecentem uideas tendinem, animum accommoda cubiti internæ sedi, in cuius longitudine ipsius musculus & tendo, quum adhuc gracilis est, exportigitur. Culcello itaque à brachialis radice sectionem lenem ad tendinis & musculi lato utrinque uersus internum humeri tuberculum molieris, & postmodum iuxta brachiale tendinem à sublatis organo liberabis: & culcello transversim ipsi subiecto & sinistrae manus digiti tendine eleuato, uniuersum musculum ad ipsius usque caput separabis. Deinceps acutiori nouacula cutem manus adhuc reliquam à uola & digiti absciccare conator, à brachiali sectiones semper transversas molitus, eadem omnino ratione, quæ cutem à carnea membrana dividere iam dudum assueuisti. Quum uerò id tentas, durusculus sese offeret adeps, cutem & tendinem illum intercedens, qui tanto diligentius quoque animaduertendus est, quanto tendinem magis à cute dirimit: & tendinem non toti cuti proximè adnatum, sed duntaxat fibrosis nexibus membrane carnosæ modo, & adipis interuentu pertinacissimè commissum ostendit. Examinata cute musculi caput ab humero liberatum à brachiali pendere sines lasecentem tendinem, à subditis quoque aut nouacula, aut paruo, sed acutiori culcello auulsurus. Porro si hic musculus in interna cubiti sede sese non offerat, atque duorum musculorum qui brachiale flectunt, capitibus ad humeri interioris tuberculum, nullum musculum incumbere uideris, præsentem musculum deesse conijeito: quod sanè non infrequenter tibi occursum scio. Non quòd negligentia illum præteriturus sis, uerùm quòd prorsus deerit eius uicem tunc suppleat inferior, interdum etiam superior brachiale flectentium musculo, aut transversus in brachiali ligamenti portione, quam pari modo, ut latum tendinem indagabis. Iam itaque omnia cute libera sunt, unde etiam de quodam extremae manus musculo extra aliam sectionem aggredi possis, eum uidelicet qui pollicem à reliquis digitis remotissimè abducit: & deinde duos primùm ipsius internodium flectentes, sic & musculum eius beneficio paruos digitus à reliquis maximè abducitur, & exteriori primùm eius digiti os flectentium dissecare liceret. At opportuniùs feceris, si donec omnes summæ manus musculos adimere possis, hos seraueris, atque ad internam cubiti sedem te rursus contuleris, in qua primùm administrandi ueniunt duo brachiale flectentes, quos rectissimè primùm ab ipsorum tendinibus, iuxta brachialis radicem aggredieris. Si enim hos ab subditis musculis aliquantisper auulsos eleuaueris, ac deinde transversis sectionibus, illos ad internum utque humeri tuberculum à subditis liberaueris, uniuersam ipsorum serè naturam mediocri negocio spectabis. Inferioris namque capite abscicco & musculo ab ulna liberato, ut is duntaxat ab insertione dependat, ipsam ut uisum fuerit aut adimes, aut adhuc appensum sines. Superioris autem tendo à brachiali non est abscicandus, uerùm aut musculus suo liberatus capite in latum est reponendus, aut tendo nonnihil ante brachiale uenit rescandus, ut in sectionis serie eius tendinis insertio reddatur conspicua. Mox primus digitorum mouentium sese totus offert, quem uel solis digiti à subdito dirimes, quemadmodum etiam omnes, quorum latera non committit nervosa illa membrana, quæ communis ligamenti munere fungitur. Vbi itaque ipsius capite adhuc ad exortum commisso, quatuor ipsius ante brachiale carnosas portiones inspexeris, ualidus culcillus in transversum ligamentum recta est iniiciendus, ut huius acie antrorsum ducta, id ligamentum diuidatur. Dein eadem ratione secundum indicis longitudinem transversum internæ ipsius sedis ligamentum diuides, mentem accommodans, ne hæc prorepentes tendines lædas: quod optimè caueris, dum modo culcelli dorsum semper tendines respiciat, ipseque culcillus rectus sit. Eandem sectionem in tribus reliquis digitis moliri in præsentia posses, nisi sensim magis magis que horum ligamento eam naturam aut discere, aut alijs ostendere propositum esset. In indice itaque duntaxat, aut alio quouis digito hæc ducta sectione primi musculi digitos mouentium caput liberato, & illo apprehenso, & ad te sursum tracto, id ex brachialis sinu tantisper reponito, quousque quatuor ipsius tendines ad quatuor digitos porrigi conspexeris, & deinde priuatim illius tendinis insertionem obseruaueris, qui indici exportigitur. Hæc enim inspecta, & musculo rursus in suam sedem reposito, eius caput trahendum uenit, ut ipsius innotescat munus, intuearisque qua ratione primo indicis articulo in flexum secundi tendo ille adniti nolit, uti sanè reliqui transversis adhuc ligamentis inuoluti innituntur, proximèue attenduntur. Nunc ligamentis trium reliquorum digitorum, ac cuiusque tendinis insertionem & perforationem, qua subditum transmittunt tendinem, notatis musculum à manu in anteriora reflexum mensa exportiges, aut si in sinu manum habueris, propendere à digitis sines, ac eum qui tertium quatuor digitorum internodium flectit, suo capite liberabis, quod nonnihil occultitur sub musculo superiorem radij partem in prouum ducente. Priusquam tamen id ab ulna abrasas, conducet ex brachialis sinu quatuor ipsius tendines attollere, & animum adhibere, qui citra omnem operam musculos hos tendines producents ab illo diuellatur, qui ipsius superiori lateri accumbens, tertij pollicis ossis flexionis autor habetur aded, ut utrinque musculi unius loco in homine habere nequeas. Liberato itaque secundi musculi capite, & ipsius quoque exortu, quem ab ulnæ ligamento assumit (quod inter radium & ulnam, ubi inuicem hæc ossa dehiscunt, obuius est) uniuersum musculum ex brachialis sinu repones, eius uicofam perpendens membranam, & tendinum ipsius seriem.

Reliqua uide in sequentibus signo **

Venerum. Vide in sequentibus signum A.

Ambulandi. Vide in sequentibus signum B.

Musculorū

Comprehendi, eeu Manus: & uel

C. Administratio, seu sectio artuum

Cauidam

Cauendum tamen est ne quum eos attollere studes, gracilem musculum singulis tendinibus exporrectum uoles. hic enim quum tenui committitur, atq; etiam primo digiti ossi inseritur, ad tertium usque articulum secundi musculi tendines oscitanter eleuare prohibet. Quum itaque hos tendines primi musculi tendinibus trajci, atque in tertium os inferi uideris, utrunque musculum in suum locum reponito, examinaturus, num secundi musculi tendines primum digitorum os flectant soli, aut simul cum ipsis primi musculi tendines & eius generis reliqua. Primo musculo à digitis resecto, secundum in brachiali sive transuersum diuides, ut ipsius tendines adhuc in uola referuentur, gracilium musculorum causa, quatuor digitos pollicis adducentium. Modò tertium musculum pollicis subseruientem à radio liberabis & ad tertium pollicis internodium duces, ipsius tamen transuerso ligamento, ut in reliquis digitis, prius diuiso. Hunc ubi abstuleris, musculi brachiale flectentium superioris insertionem speculare, quam in radicem postbrachialis ossis indicem sustinentis molitur. Atque nunc tibi in interna cubiti sede adhuc duo tantum musculi supersunt, radium in pronum mouentes, qui quam citra aliam operam conspicui sint, donec & horum oppositos uideas, oportunius seruabuntur. In presenti itaque ad externam cubiti sedem accedas, in ea potissimum obseruaturus transuersa ligamenta, quæ ac si unum essent sese offerent, uerum dum tendinibus, quos ligamenta continent mentem accommodabis, ac seorsum unumquodque, ut in interna digitorum sede præcepimus administraueris, ut minimum sex numero occurrent, quæ antequam musculos separet diuidere possis, nisi prius in cubito cuiusque musculi tendinem separare statueris. At commodius erit aut simul omnia ante musculos, aut prout unumquodque saltem ante suum musculum aggredi. Primus autem esse potest qui postbrachialis ante paruum digitum insertus id extendit, cuius tendo ex suo sinu eleuabitur, & deinde acuto cultello aut nouacula totus musculus ab ulna liberabitur, accuratè interim ab illo, qui superiori ipsius lateri committitur, qui que parui digiti extensioni potissimum famulatur, diuisus. Vbi itaque huius caput ab externo humeri tuberculo dissecueris, illum postmodum à postbrachiali liberabis, nisi appensum ipsi asseruare lubeat, quo tandem brachiale extendentium & flectentium musculorum munus conspicari ualeas. Post hunc is ex sinu attolletur, qui minimos digitos à cæteris deberet abducere, cuius tendines aut tendo potius ad digitos ducendus non est, nisi ab externo humeri tuberculo is cum subsequenti iam in enarratione musculo (qui digitos mouentium decimus seprimus numerabatur) liberatus fuerit. Illum autem diligenter ex suo quem nos ipsi tribuimus sinu attolles, atque ab illis, qui superiori ipsius lateri exporriguntur, diuisum ab humero quoque resecabis, nunc sedulo animaduertens, num in tres aut quatuor ducatur tendines, & quibusnam digitis illi inferantur, quæque ipsorum ad digitorum radices sit commixtio. Idem in illo, qui paruum digitum præcipue extendit, molieris, neutrum ab ipsis digitis absecans, nisi & modo subsequenter ad insertionem usque deduxeris. Occurrent enim nunc tria illa, quæ ulna producit principia, quorum inferius, & brachiali propinquius obseruandum uenit, à quo musculus, pronascitur, qui indicem & medium à pollice abducit. Huius itaque principij portionem quæ illum musculum constituit, ab ulna diuides, atque ex suo peculiari sinu eleuatum & sensim à brachiali & postbrachiali quibus fibroso nexu hæret liberatum, ad digitos usque deduces ad amissum nunc trium illorum musculorum tendines, & insertionem perpendicularis, quam multo accuratius intueberis, quam ego illam (quum uaria sit) describere possim. Cæterum illis à digitorum internodijs ad unguem usque radicem resectis, qui pollicem euertunt aggredieris, ab ulna itaque reliqua tertij principij parte resecta, musculus pollicem uersus indicem euertens, ad ipsius insertionem ducetur, similiter secundi principij musculi, qui bicornem transcendunt tendinem, ad pollicem & brachiale usque auellentur, atque unà cum reliquis à digitis reiciantur. Qui bicorni tendine brachiale extendit, modo prorsus est conspicuus, nisi quòd non nihil sub musculo longiori radium mouentium occultatur, hic itaque suo exortu liberatus, ad postbrachiale ducetur, & ipsius examinata sectione, etiam cum cæteris abijci poterit. Superfunt adhuc in externa cubiti sede duo radium in supinum agentes, qui citra sectionem etiam ut & interiores radij duces sunt conspicui, longissimi tantum capite excepto, quòd penitus non nihil inter posteriorum cubitum flectentium musculum & extendentium exteriorum latitant, non tamen adedè impensè, ut non liceat ipsius capite ab humero resecto, illum ad insertionem usque cum reliquis radium mouentibus musculis perducere. Si itaque nunc ligamentum in cubiti longitudine inter ossa positum animaduertentis, extremæ manus musculos ordine aggredi temperatum fuerit, ex quibus quatuor statim graciles euadunt conspicui, quos Natura tendinibus tertium digitorum os flectentibus exporrexerat. Deinceps ille liberatur, qui pollicem ab indice maxime remouet, mox duo primum pollicis internodium flectentes. Deinde tres secundum pollicis os flectentes, quos eo diligentius obseruare oportet, quo magis antehac dissectionis professoribus incogniti fuerint. Hos subsequetur, qui pollicem indici proximè accommodat, dein qui paruum ualidissimè abducit, ut tantum os adhuc sint reliqui, quorum ope prima quatuor digitorum internodia flectimus. Iam digitorum articulos diuides, ligamenti & articuli speciem obseruans, & attentissimè perpendicularis ossiculorum usum, quæ à sesaminis similitudine nomen mutuatur. Reperies enim interiori secundi pollicis articuli regione duo reliquis in manu insigniora, in hoc ibidem fabricata, ut quum in articulatione illum articulum Natura fieri uoluerit, is tamen firmus esset & ad flectionem in acutissimum angulum pertinax, & obliquo etiam motuum obscurissimè particeps. Deinde tanto minora eius classis ossa in primis reliquorum internodijs uidebis, quanto in acutum magis hos articulos Natura flecti uoluit, & ipsos obliquioribus motibus quam secundum pollicis internodium donare uisum fuit. Insuper primum pollicis articulum diuides, eiusmodi ossibus destitutum, & laxum admodum. Idem quoque in postbrachialis & brachialis ossibus experieris, ac longè diligentissimè brachialis ad cubitum articulo animum accommodabis, quòd hic cartilago examinanda ueniat, ulnam à brachiali dirimens. Quinetiam perpende obsecro, stylum imitantem processum non procerius extra sinum, quo brachiale excipitur, prominere quam radij appendicis mucronem. Dein expendito, parem ligamenti huius articuli in utroque latere formam esse, ut unà mecum omnibus quoque similem usum ascribas, ne quum Naturam celebrare instituis, illi inartificiosissimam constructionem, cum Galeno imponas. Recta nunc summa manu, priorem cubitum flectentium musculum suis principijs liberato, quorum exterius ex suo sinu eleuandum est, & ligamento articuli humeri ipsum continente recta sectione dissecto id à scapulæ collo adimeris, interiori ualido quoque cultello ab interiori scapulæ processu diuidetur, & utroque principio deorsum reflexo huius musculi carnosa insertio in os humeri animaduertetur: quæ dissecta ad radium usque sola manu ab subdito musculo iste prior auelletur. Vbi uerò huius insertionem intuitus fueris, is appensus seruabitur, & posterior ab humero deorsum ad ipsius quoque insertionem ducetur. Posteriores eadem ratione aggredieris, primum illum qui ab humeri ceruice pronascitur liberans, ac dein illo cui scapula initium præbet, ut postmodum hoc deorsum tracto, secundum animaduertas ipsi innatum, ac sub illo ab humero prodeuntem. Quando itaque hi ad insertionem producti sunt, neque ulli fibrarum insertionem animaduertentis, cubiti articulum subinde flectito & resectito, examinaturus num uel tantillum quidem extra rectum tramitem dimoueri queat, quòd quum in articulo solis ligamenti hærenti, & iam propemodum luxato obseruas, quid fieri in nobis arbitrabere, articulo tot musculis adhuc uestito? Vt tamen hæc omnia exactius rimeris, ossa inuicem seungenda sunt, non solum humeri cum ulna articuli gratia, uerum & radij cum humero, & radij rursus cum ulna.

**
Reliqua ad musculorum manus administrationem pertinentia.

A. Admi-

De Administratione uenarum, arteriarum, & neruorum manus.

Primum itaq; à summo humero ad pollicis usq; unguem in cute sectionem aded leniter duces, ut cornosam membranam non uulneres: deinde sectionis labris inuicem diremptis, omni studio laborisq; patientia cutem à carnea membrana ita auferes, ut adipem omnem membranæ adhærere sinas, studioseq; expendas, ne uenam quampiam aut neruulum cuti connexum sinas. & si fortè aliquem ramum cuti exporrectum negligentia diuiseris, atq; cum cute aliquousq; à carnea membrana seiuueris, illum à cute sedulo refeca, & carnea membranæ ita atq; prorepebat, obtendito, ac dein cutem, quemadmodum cepisti, admitto, nullibi cutis aliquid, neque in brachio, neque in cubito, neque in manu extrema relinquens. Iam uenulas & neruulos obseruabis, duræ membranæ qua brachium attolentem integit musculum oblatos: dein primum neruum brachij, qui carnosæ membranæ aliquousque in externa brachij sede exporrigitur, dein ramulum tertij nerui inter musculum brachium attolentem, & cum qui brachium pectori adducit, in carneam membranam hic in anteriori brachij sede disseminatam. In posteriori autem brachij sede & inferiori regione externi lateris brachij neruorum furculos expendes carnea membranæ à quarto neruo brachium ingrediente deriuatos, simul cum ramo quem externæ cubiti sedi obliquè offert. Mox sexti brachium petentis nerui, seriem uniuersam expendes: ea enim tota carnea membranæ duntaxat exporrigitur. Iam humeraria secundum internum latus musculi brachium attolentis, egressum spectabis, & ramulos quos hinc inde donec cubiti attingat articulum dispensat. Ad cubiti autem articulum ramum obseruabis obliquè deorsum ad communis uenæ constitutionem, ab humeraria diffusum: dein eum, qui secundum radium in posteriora cubiti ad paruum usque fertur digitum, axillaris uenæ ramum sibi asciscens. Ramum uerò quem humeraria raritè ad articulum cubiti profundiora mittit, si modo ad fuerit, etiam citra sectionem expendes, axillaris uenæ portioni animum accommodans, quæ sub media longitudine brachij carneam membranam subit. Hanc enim ramum ad communis uenæ constitutionem promere ceenes: dein alios ipsius ramos secundum ulnam, seu inferiorem cubiti regionem ad brachiale ferri spectabis, & etiam animaduertes huius portiois suboles per interiorem cubiti sedem uariè admodumq; implicite ad brachiale usque & manus uolam excurrentes. Præterea communis uenæ seriem uniuersam quoq; intueberis, ad secundi brachij petentis nerui propagines animum dirigens, quæ ab illo producuntur, simulatque in cubiti articulo carneam membranam ex alto adit: ad hæc ramum quarti nerui etiam spectabis, qui externæ cubiti sedi ad brachiale usque spargitur. Neruos autem digitos implicantes, aliquo pacto etiam modo cernis, uerùm magis conduxerit, eos tum primum expendere, quàm radices ipsorum ad digitos usque perduxeris. Postquam itaq; hæc omnia non refecta adhuc carnea membrana diligenter non sine magno usû spectaueris, carneam membranam unà cum ipsi annexis uenis & neruis à succumbentibus musculis auferes, ac mox musculum, cuius beneficio brachium pectori adducitur, ad ipsius usque infectionem ab illis quibus adnascitur partibus, liberabis. idem & in illo molieris, qui brachium attollit, & qui scapulam mouentium primus & secundus habentur, dein clauiculam à summo humero refecabis, & musculum auferes à pectoris ossè & clauicula mamillari capitis processui insertum, & eum qui à scapula ossi uimitanti implantatur, & eum quoque qui à prima pronatus costa, transuersis processibus ceruicis uertebrae inferitur. Cæterùm, quum hos adimis musculos parum curandum est, num illos auferas illafos, parumq; uulneratos, hic enim non musculorum, sed uasorum natura uenit discenda: & perpetud cauendum est, ne uas non autem musculus uitietur. Si itaque ad hunc modum accuratè hos musculos ademeris, in ceruicis uertebrae latere neruorum radices seriesq; eleganter occurrent, qui ab illis profiliunt uertebrae: atque ita etiam plexum neruorum in brachium excurrentium obseruabis, à quo seriatim cuiusque nerui digestionem persequeris. Ac primus occurrit qui musculo brachium attolenti præcipuè offertur: deinde secundus & tertius, quorum seriem commodius spectabis, si capita musculi cubiti flexentium anterioris illinc unde prodeunt, liberaueris, atque à subdito illi musculo ad infectionem usque ipsius detraxeris. Mox enim ita præter secundi & tertij nerui ad brachium ingressum, etiam quarti & quinti & sexti nerui, & dein arteriæ & axillaris & humerariæ uenarum ingressum adinuenies, sensimq; singulorum seriem sequeris, quæ in secundo neruo obseruata est prompta, & tertij quoque nerui series ad cubiti usque articulum in propatulo est uti etiam & quinti nerui & sexti. Quartus autem neruus qua secundum brachij os uersus externum illius tuberculum retorquetur, non occurrit, nisi obliquè secundum nerui ductum musculos cubiti extensionis autores disseueris, neruiq; progressum ita uitiatis musculis persequutus fueris. Vbi autem hunc ad externum cubiti articuli latus usque deduxeris, ramosq; quos hæctenus in progressu edidit, examinaueris, musculis ab externo humeri tuberculo principium ducentibus à sua origine liberatis, ramos quarti nerui expendes, qui illis musculis offeruntur, & eam sequeris propaginem, quæ tandem externæ pollicis regioni, ut & indicis quoque & medij furculos exhibet. hanc enim leni negotio reperies, si musculo attendens bisido tendine brachiale extendenti. Iam quarti nerui propago similiter inquirenda est, quæ ulnæ exporrecta, ad brachiale usque excurrit, & musculis ab externa ulnæ sede initium ducentibus furculos depromit. Ut uerò reliquum tertij quintiq; nerui, & dein reconditæ axillaris uenæ portiois & manus arteriæ in cubito extremaq; manu progressum uideas, musculorum ab interno humeri tuberculo originem, sumentium capita ueniunt liberanda, ita enim in anteriori cubiti articuli sede uenæ & arteriæ, & tertij nerui incubitus ingressus occurret: & eleuato secundos quatuor digitorum articulos flexente musculo, ipsorum ad brachiale usque progressum etiam obseruabis, unà cum quinti nerui (qui secundum posteriora interioris humeri tuberculi in cubitum fertur) portione ulnæ exporrecta, atq; sub medio longitudinis ulnæ ramum diducente, qui in cubiti exteriora reflexus externa sedi parui digiti & anularis & medij furculos offert: quem leui negotio, quum in superficie propemodum distatur, adinuenies. reliquum uerò quinti nerui & tertij progressum reperies, si transuersum in interna brachialis sede repositum ligamentum diuiseris, ac dein exiguo cultello uenæ arteriæ, & eorum neruorum seriem ad extremos usq; digitos perduxeris.

A.
Administratio uenarum,
arteriarum & neruorum
manus,

De Administratione musculorum, tibiam mouentium.

Tibiam mouentium. Ab ilium ossis summo ad medium usq; tibiae longa ducetur sectio, cutem, adipem, & carneam membranam diuidens, absq; omni enim arte cutis cum carne membrana laniorum artificio ad mediam usq; tibiae longitudinem attollenda est. Mox secundum femoris longitudinem in interna ipsius parte obseruabitur, sexti musculi membrana seu tendo, quem cutis modo à subiectis liberare cōuenit. eius igitur parte quae anteriorem femoris sedem ambit, ad externum femoris latus deducta, eam quoq; quae posteriorem sedem integit, similiter uersus extremum latus dirimere necessum est, quo manu transuersum inter ipsius tendinem & septimum musculum interiecta, & sursum deorsumq; mota, tendinis insertionem & musculi quoq; originem intuearis. Vbi originis locum inuenieris, nouacula, aut cultello, hanc ab ilium ossis spina absecabis, & illam digitis attollens, ad tibiae usq; totum musculum auelles, accuratè tendinis istius amplissimi naturam & carneam huius musculi partem inspiciens, & musculum à sua insertione pendentem relinquens, quo postea ipsius functio rectius innotescat. Post hunc primi musculi caput, ab anteriori summaq; ossis ilium parte cultello liberabis, & ipsius capite digitis apprehenso, absq; negotio ad insertionem usque à subditis diuelles. Mox nouacula à pubis ossi qua id alterius lateris pubis ossi cartilaginis interuentu committebatur, secundi musculi initium dirimes, & illo similiter digitis apprehenso, musculum uniuersum ad insertionem usq; perduces. iam nonum aggredi liceret, uerum commodius feceris, seuerso crure illos, qui à coxendicis ossè oriuntur, prius administraueris. Quod ut rectè succedat, necesse est insignè musculum, qui alteram natem constituit, auferre, quia spina ossis coccygis & posteriori parte ossis ilium spinæ enatus, magno femoris processui potissimum inseritur, femur, uti suo loco audies, morurus. Nouacula igitur huius musculi carneum principium ab illis unde prodit ossium sedibus est abradendum, ut à subditis musculis quoq; eleuatum, in latus commode reflecti possit. Aliàs enim ex coxendicis ossis appendice, pronati musculi sese suis capitibus non ostenderent, quæ sua exortus serie iam ueniunt dirimenda. Ceterum ut exactius uoti compos fias digitis in posteriori femoris sede, adhibita quoq; si uoles retusiori nouacula, musculos inuicem seingens, ut capitum mutuo incumbentium crassitiem leuiori cura coniectari liceat. Quod ubi praestiteris, utrunq; à coxendicis ossè absecabis, & tertij capite in manum sumpto ad ipsius insertionem à subditis detrahes. Quum uerò quarti etiam musculi caput similiter diuellis, sedulo attendendum est illi carnosae parti, quæ à femore pronata, quartum auget. Hæc enim cultello à femoris ossè liberanda est, priusquam totus musculus ad insertionem perducatur. Iam quintus Galeni musculi erat dissecandus, uerum noster ipsi incumbens sese adeo manifestè offert, ut admodum naturæ artificij admiraturus sis, quæ illum sinum tam affabrè exculpserit, ut tertius musculi in illo repositus una cum hoc, ac si unus ambo essent, à Galeno auulsus fuerit. quapropter huius quoq; capite ab ossis coxendicis appendice liberato, totus muscululus ad suam quoq; insertionem detrahetur. In praesentia quintus Galeni musculi se ad amussim in lateribus, & posteriori sede ostendit. Verum quia femoris motibus subministrat, opportunius in femur agentium musculorum sectione administrabitur. Quamquam nihil etiam prohibeat ipsius capite neruo à coxendicis appendice liberato illud deorsum trahere, transuersisq; sectionibus ab illo, qui ipsi in anteriori sede adnascitur musculo, diuidere. Vt simul & huius, & carnosae illius partis insertionem ortumq; intuearis. Verso nunc crure, noni musculi principium altius nonnihil inter quosdam femoris motores reconditum ab ossis coxendicis tuberculo separabis: quod ubi digitis attraxeris, ad patellam usq; citra sectionem adimetur, & liuida ipsius substantia, quæ sinui octaui est septimi musculi insidet, una cum ipso sinu spectandam sese exhibebit. Hoc ad patellam relicto, septimi musculi exortum ab ossè sedulo derades, & musculi principium sensim in exteriora reflexo, ab octaui musculo illum ad patellam usque liberabis. Octauum uerò operosius à femore deradere conuenit, quum undiq; ferè ossi adnascatur: ubi tamè ad patellam usq; abrasus, atq; una cum septimo & nono à femoris ossè reflexus erit, opere praecium feceris, si singulorum musculorum motum expendis, quod pari ratione atq; in alijs musculis praestiturus es, illorum scilicet capitibus ad sedes unde pronoscuntur attractis. Verùm hic tibiae motus propter frequentiam in genu & femore uulnere tibi tantus esse debet, ut pede à tibia absecto, & tibiae carnibus quam possis examussim citra horum musculorum laesionem adeptis, ipsos aggredi debeas. Neq; sanè pedem cum tibiae carnibus ademptum esse sat est, imò nihil æquè conducet, atq; omnem carnem coxendicis articulo incumbentem una auferre, ne femoris motus tibi cum alijs anatomicis in hoc opere illudat. Nudo enim articulo semper una intuebere num femoris caput uel tantillum in suo sinu mutetur. Et quo minus præter rectam flexionem extensionemq; tibiam immoto femore, aliam nullam moliri conspicaberis, expende quanto minus id in nobis tibia praestet, quum tot carnibus undiq; femur circumuestitur. Porò extendentium tendinum permixtio nouacula inquirenda uenit: ut scilicet intuearis, quis musculorum insigniorem commixti tendinis portionem obtulerit. Quinetiam attendendum erit cuiusmodi patellæ in illo tendine nexus sit: ac demum qui nullius ligamenti beneficio, imò nullius prorsus corporis interuentum patella femori innitatur.

Femur mouentium. Vide in sequentibus, sub signo *.

Pedem mouentium. Vide in sequentibus sub signo λ.

Venarum, artieriarum & neruorum. Vide in sequentibus signum μ.

R.
Administra-
tio seu sectio
cruris, & uel

De Administratione musculorum,
femur mouentium.

Etiam, qui femoris motibus præstant musculorum administrationem, ab extendentibus merito in illo crure, in quo tibia motores aggressus es, exordieris. Assumpta itaq; ex minus fragili ferro nonacula, quæ ossis impetum aliquando sustinere possit, primi musculi caput (si modò dum mouentes tibiam musculos dissecas, illud non abstuleris) ab osse coccyge & ilium ossis dorso transuersis sectionibus niteris abradere, quousq; in secundum musculum incidas. Quando autem uniuersi musculi principium ab osse derasum erit, licebit hoc reflectere, & solis manibus (nisi nouacula quoq; uti uoles) à subditis partibus ad magnum usq; femoris processum liberare. Quod ubi præstiteris ipsius longam intueberis insertionem, procul etiam sub magni femoris processus radice descendentem. Hæc enim non uulgariter uenit perpendenda, uti neq; huius musculi forma substantia, fibrarum ductus, & manus uel abscessum duntaxat nomine, quos crebrò in ipso, & præcipuè iuxta magnum processum in illius tendine incidimus. Secundus dein pariter ab ilium osse nouacula dirimendus est, mente adhibita, ne tertij quoq; principium unà adimatur, exortus enim continuus, quæ linea duntaxat interflingitur, utrunq; musculum unà faciliè auferri sinit. Vbi itaq; sensum reflexo secundi musculi initio, & transuersis semper secundum ilium ossis dorsum factis sectionibus ad tertij musculi principium deuenieris, secundus iam totus uenit reflectendus & manibus attractus, ad insertionem usque à tertio diuellendus. Tertius quoq; eadem ratione ab ossis ilium dorso post secundum abradetur: atq; hoc ad ipsius insertionem deducto, quartus ab ossis sacri lateribus cultello auferetur, & manibus apprehensus, ad magnum usq; femoris processum à ligamento, cui innititur ex coxendicis articulo dirimetur. Facillima enim horum postquàm primum administraueris, est aggressio, qua obita, licebit singulorum motibus examinatis, omnes quatuor abijcere. Quintum post hos musculum à coxendicis ossis infima sede, & pubis osse acutiori nouacula simul totum callide abrades, & ad suam in femur insertionem illum perducens eam accuratè obseruato, non neglectis ipsius inscriptionibus, seu delineamentis, fibrarumq; ductus differentia. Animum etiam dum hunc præscindis accommoda, ne simul quoq; octauum musculum tanquam quinti partem incautus auferas. Quinto itaq; à femore rescisso, acutiori cultello à lateribus corporum undecimæ, & duodecimæ thoracis uertebraarum, & trium primarum lumborum, sexti musculi caput uenit liberandum, & capite eius apprehenso, totus musculi ad paruum usq; femoris processum à subditis est dirimendus: quod si uoles, solius manus ope perfeceris, nisi fortè & hunc musculum, quum dorsum mouentes administrares, iam dudum inspexeris. Postquam uerò ipsius tendinum, & quo semper pubis os fertur, sinum indagaeris, septimus opportuè aggredietur. Hunc itaq; nouacula transuersis ductis sectionibus, ab interna ossis ilium sede ad coxendicis usq; os quà descendit erades, & musculo manibus eleuato, ad minorem usq; femoris processum, ipsius insertionem consideraturus, detrahes: non præterita inuicem sinus, sui quo deducitur, inspectione. Mox octauum transuersa linea à pubis osse abscidit usq; ad insertionem, quæ similiter suo principio lata est, diuelles: obseruans interea, ne nonum quoq; imprudens adimas. Duo qui adhuc supersunt musculi, quoniam pubis ossa dum uesicæ & sedis spectares musculos dirempta sunt, atq; iam unum tantum crus, in quo tibiam mouentes musculi administrabas, ad manum habes faciliè secabuntur. Nonum itaq; & decimum à pubis osse & coxendicis abrades, & ipsorum connexum & in maioris femoris processum, sinum ac implantationem examinabis, nequaquam perfunctoriè præteriens decimi reflexum, & quæ ad huius latera undiq; nascitur musculosam substantiam cum decimo musculo ad insertionem usque exportocetam. Quum hos femur circumuertentes rescueris, membrana se spectandam offert, totum pubis ossis foramen comprehendens, & hoc loco sibi utrinq; incumbentes musculos dirimens. Similiter etiam ab acuto coxendicis ossis processu, in quinti sacri ossis lateris durum ligamentum produci contueberis, cui quartus femur mouentium musculi innitebatur, quodque hæc ossa firmius committit. Deinde aliud iam dudum sepe obreuit ab eodem sacri ossis latere, cui nuper dictum inseritur, enatum, atque in posteriorem, illicq; elatiorem coxendicis ossis appendicis sedem insertum.

Admini-
stratio mu-
sculorum,
femur mo-
uentium

Tempus itaq; erit, à musculo quatuor digitorum secundum internodium, flectente ligamentum illud abradere. Deinde sedulo à calcis osse musculus ille liberabitur, qui paruum digitum in externum latus abducit, & statim ille, qui pollicem in internum latus à cæteris digitis amouet, ut musculus quatuor digitorum secundum articulum flectens sese offerat, isq; à calcis osse liberari queat, ac postmodum ad digitorum radices duci. In tendinum uerò ipsius administratione pari modo ut in manu fieri præcepimus, cultello exiguo transuersum digitorum ligamentum secundum ipsius longitudinem diuides, ac deinde qualiter subditos tendines transmittant, atque in secundos articulos inserantur spectabis, sectionem rursus ad tibiam posteriora conferens. In enim in poplite latitans musculus adeò pulchrè occurrit, ut ipsius naturam non minus atq; ego illam describere possim intuere ualeas, & non oscitanter animaduertere integrum sit, num uel minimum tibiam flectionem opitulari queat. Hæc intuitans illum à genu articulo liberabis: & nisi articulum ad ligamentorum inspectionem seruare propositum sit, nihil prohibet à tibia femur liberare, quo commodius tibiam & pedem postmodum pertractes. Absecto igitur aut relicto, ut lubet, femore, musculum secundum pollicis flectens internodium, suo principio liberatum à subditis ad calcem usque detrahes. Deinde & illum quoque similiter auelles, qui tertium quatuor digitorum os flectit. Ut iam utroque ad suos sinus deducto, transuersa ipsorum ligamenta longa sectione diuides, ac postmodum ipsorum X literæ instar in cubitum examinare liceat. Ille enim è uestigio obuius est, quum ex suis sinibus detractos tendines, à pedis planta deorsum reflectis: neque ita duntaxat in cubitus ille conspicitur, imò etiam portiuncula se offert à musculi pollicem flectentis tendine illi admixta tendini, qui tertium indicis internodium flexurus est. Quinetiam hæc administratione occurrunt musculi quatuor digitorum pollicis adducentes, quos à calcis osse liberatos, atq; ad insertionem perductos, unà cum tendinibus, quibus illi porriguntur, adimere conuenit, ut carnea moles primos digitorum articulos flectens, inspicatur: quam ex tuo arbitratu, aut prorsus à pedis ossibus abrades, aut illis connexam sinis. Iam musculus, qui adhuc in posteriori tibiam sede reliquus est, quiq; pedis motibus famulatur, à fibula & tibiam osse, & horam membraneo ligamento ad posteriorem usq; interni malleoli sedem liberabitur, ac peculiari ipsius transuerso ligamento longa sectione diuiso, ad insertionem usque musculus ille ducetur. Cæterum iam opportunum est, & anteriores tibiam musculos aggredi, atque hic omnium primum transuersum ligamentum sectione per longum facta diuidere conuenit. In quo opere magna tendinum congeries sese exhibebit, quorum (ut singulos ordine intuearis) primum tendinem attolles, pedem mouentium sexti. Huius musculi caput aliorum musculorum modò, ab exortu liberatum ad insertionem usque ducendum est, quod mediocri sit negotio, si utrinque musculi latera ab ipsi connatis cultello aut nouaculo diuiseris. Post hunc totus sese ostendit quatuor digitorum extendens, musculus: ubi hic à tibia liberatus ad insertionem ductus erit is aggredietur, qui pollicem extendit quem similiter à tibia liberatum ad insertionem ducere expedit. Supersunt in tibia duo pedis motibus famulantes musculi, qui fibulae exporriguntur. Horum sectio à ligamenti transuersi inter calcem & fibulam positi, dissectione inchoabitur, & deinde tendinibus eleuatis, uniuersum musculorum corpus à fibula dirimetur, ut postmodum ipsorum insertionem liquido uideas ac demum musculos, qui superiorem pedis sedem occupant, suis principijs liberatos, ad insertionem perducas, atque ita uniuersæ musculorum fabricæ, summam manum imponas.

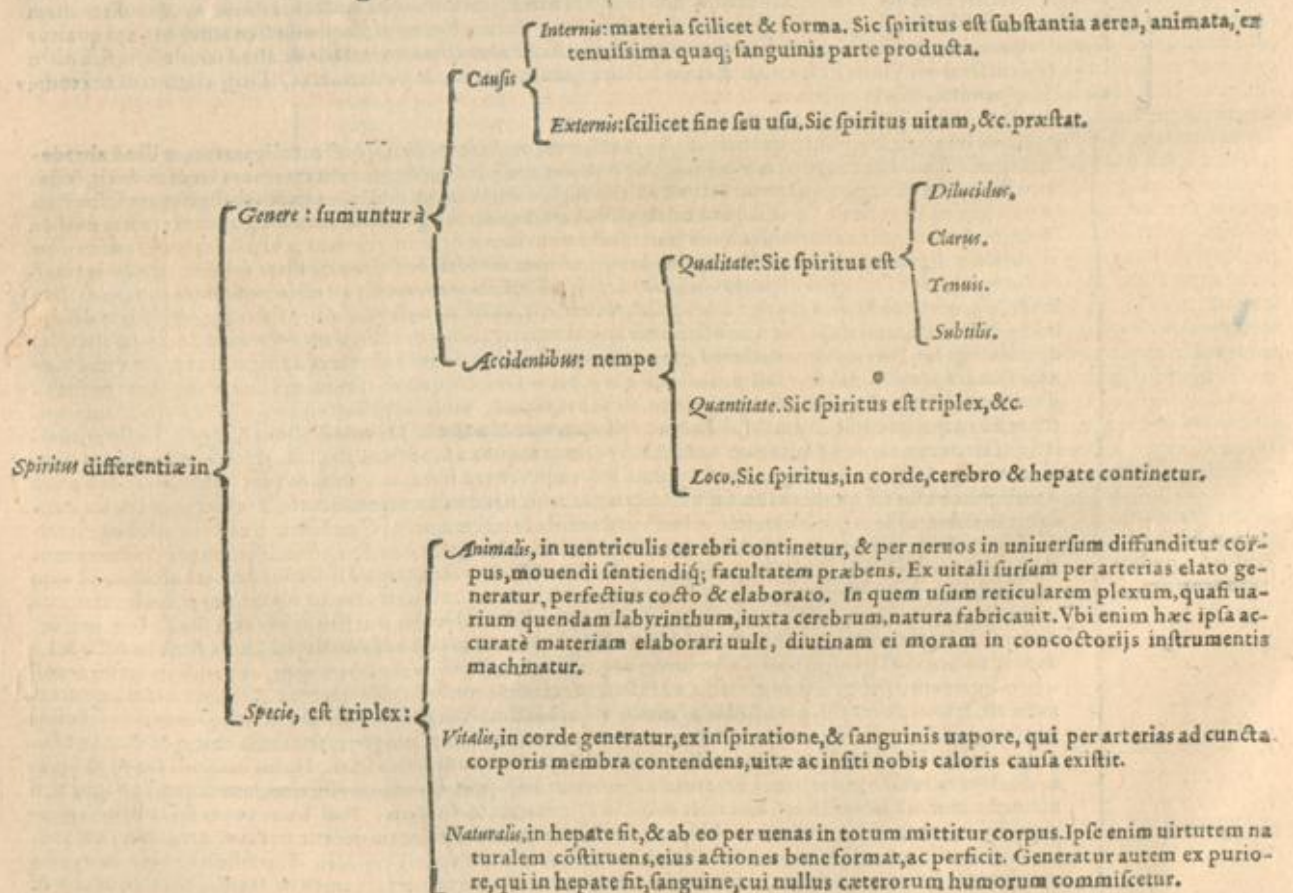
Admini-
stratio mu-
sculorum,
pedem
mouentium.

De Administratione, uenarum, arteriarum, & neruorum cruris.

Administratio uenarum, arteriarum, & neruorum cruris:

Ceterum priusquam cruris neruos & uasa inquireas, etiam diligenter obseruabis neruorum ex lateribus thoracis uertebrae proficientium distributionem, quam tunc demum oportune inuenies, quum sedulo illorum distributione perfecta musculorum dissectionem spectatissimam habes, qua hic non minus indiges, quam ante musculorum administrationem absolutissima ossium cognitione. Quum itaq; ad lumborum uertebrae usque deuentum erit, ab inguine ad pedis usque pollicem similiter atq; in manu sectionem duces: cutem ad carneam usque membranam diuidens: ut dein uniuersam cruris & pedis cutem illa carneam membrana, & uenis, & arterijs, & neruis inter hanc, & cutem excurrentibus ad carneam membranam relictis eodem modo (licet laboriose) auferas, ac mox quatuor neruorum cruris petentium radices exortusq; inuenias, quos reperies neruos à lumborum uertebrae, & sacro osse proficientes, secundum ipsorum seriem subsequendo. Deductis autem ad cruris quatuor neruis, primi nerui sobolem obseruabis, carneae membranae in externae femoris sede exprorectam, dein secundi nerui sobolem in anteriori femoris sede ad carneam membranam diffusam, atque hic uenam obseruabis per femoris & tibiae interiora ad pedis usque summum simul cum illius rami sobole exprorectam. Tertij nerui sobolem carneae membranae oblatam inuenies, si inguini animu adhibueris. Ut autem quarti nerui rami, in carneam membranam diffusum, inuenias, primum femur mouentium musculum ab ilium osse & sacro coccygeq; ad insertionem usque liberabis, moxque quarti nerui truncum, eumq; ramum spectabis. Quo inuento etiam ramum quarti nerui in carneam membranam iuxta poplitem, femorisque humilliora diffusum absque sectione inquireas, & dein quarti nerui ramos tibiae cuti multifariam simul cum uenis deproptos, in carneam membranam peruestigabis, & mox ad inguina reuersus, primi nerui seriem in musculis occultatam culcitra per musculos queres, quod & in secundo & tertio facies, quanquam cum tertio etiam arteriae & uenae propaggines inueniendae sint, quae per pubis ossis foramen in femur delabuntur. Venam autem & arteriam insigniores femur petentes dissectis uitiatisque musculis sensim adinuenies, & ipsarum obseruatis ramis progressum eorundem sequeris, quia secundum femoris os retorquentur, ac poplitem unà cum quarto neruo aduunt. Atq; ubi tria haec uenam scilicet arteriam & neruum repereris, qui in poplite diuidantur peruestigabis, & musculis ligamentisq; uariè dissectis, uniuersam ipsorum seriem discies: quod sanè feceris facile, quanquam laboriose, si modo horum distributione sedulo praelecta, & mox de humani corporis fabrica Epitomes tabulis ob oculos positis, exactam ossium musculorumque cognitionem habueris. Est enim in hominis partibus accuratè discendis, diligens ordinis habenda ratio.

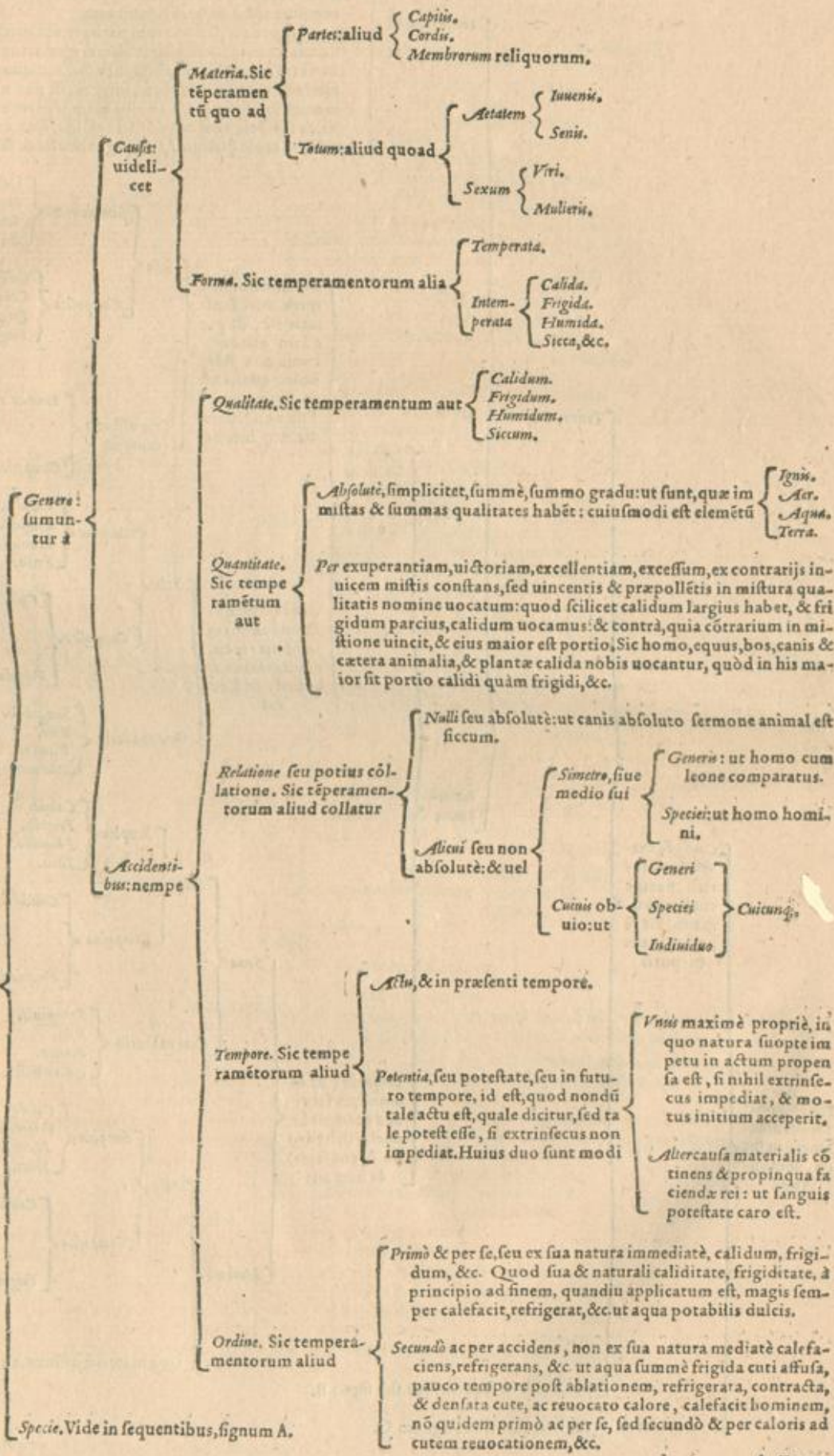
De Spiritibus, in genere & specie.



De Tempe-

De Temperamentorum differentijs, in genere.

Temperamentū seu temperatura, quæ Græcis *χρῆσις*, Latinobarbaris cōplexio dicitur, est mixturæ elementorum ratio, siue qualitatum principum quæ elementis insunt, harmonia. Horum differentie in



Pondus, quæ ex cōtrarijs, æqua portione coeuntibus, constat: ita ut sit temperamentum uerè & omnino mediū. Hanc æqualitatem secundum Physicos impossibile est inuenire in homine. Verum mediū in toto animalium genere, homo est. Mediū uerò in hominum specie, est eufarcos, id est, quadratus, qui nec crassus nec gracilis, nec calidus, nec frigidus appellatur, nec alio quouis nomine excessum uel defectum significante.

Justitiam, quæ non cōtrariorum paritate, sed mediocritate suæ cuiusq; naturæ conueniente æstimatur: uel quæ congruam decoramq; generis sui æquabilitatē obtinet. In summa, quæ ueluti omnibus numeris & partibus absoluta, integrè, & pro naturæ ipsius ratione, munere suo fungitur. In nullis enim tēperatis animalibus & plantis, ea temperaturæ æquabilitas existit, quæ ex pari elementorū cōmistorū mole spectatur, sed quæ animalis & stirpis naturæ cōuenit.

Causis, & maxime materiali, nempe corpore humano. Sic tēperatura aut corporis

A. Temperamentorum differentia in specie, sumuntur à

Totum: atq; uel

Temperata: ad

Intemperata

Æqualis (ut in febre hectica) & uel

Sana, quæ adhuc intra fines sanitatis est, & per quam actiones consuetos licet obire, qualis est in sanis omnibus, non tēperatis. Atq; hæc uel

Morbosa, quæ actionē aliquam insigniter lēdit, ob id ipsa morbus est. At hæc aut

Inæqualis (ut in omnibus febribus exceptis hecticis, in hydrope & anasarca) & hæc aut

Partis. Vide in sequentibus sub signo B.

Accidentium. Vide in sequentibus signum C.

Simplex: ut
Calida,
Frigida,
Humida,
Sicca.

Sola
Composita
Calida & humida,
Calida & sicca,
Frigida & sicca,
Frigida & humida.

Cum affluxu materiæ
Simpliciu
Sanguinis,
Bilis,
Pituitæ,
Melancholicæ.
Composita.

Simplex
Calida,
Frigida,
Humida,
Sicca.

Sola
Composita
Calida & Humida,
Sicca,
Frigida & Sicca,
Humida.

Cum materia
Sanguinis,
Bilis,
Pituitæ,
Melancholicæ.

Simplex
Calida,
Frigida,
Humida,
Sicca.

Sola
Composita
Calida & Humida,
Sicca,
Frigida & Humida.

Cum materia
Sanguinis,
Bilis,
Pituitæ,
Aere bilis.

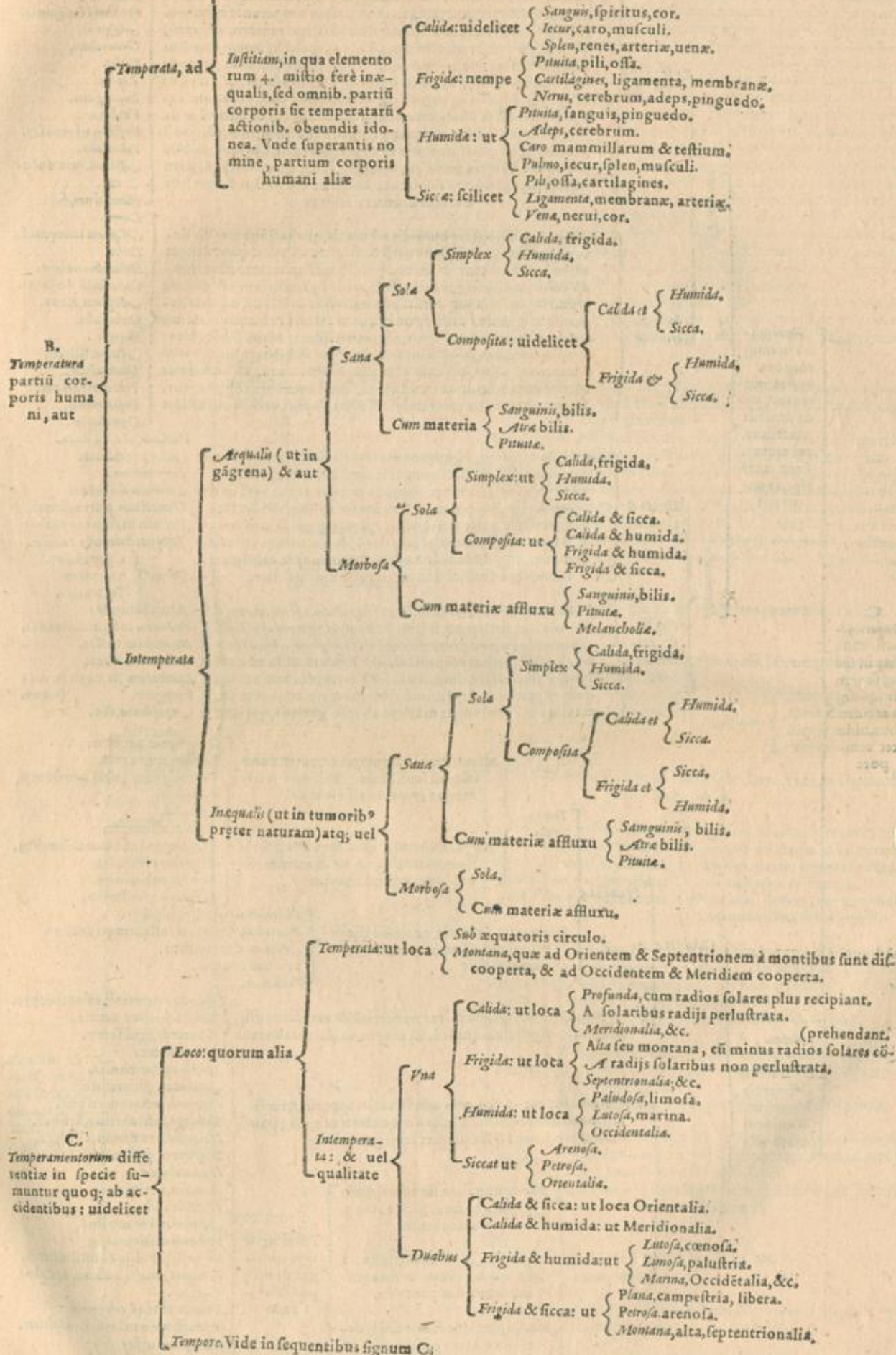
Simplex
Calida,
Frigida,
Humida,
Sicca.

Sola
Composita
Calida & Sicca,
Humida,
Frigida & Sicca,
Humida.

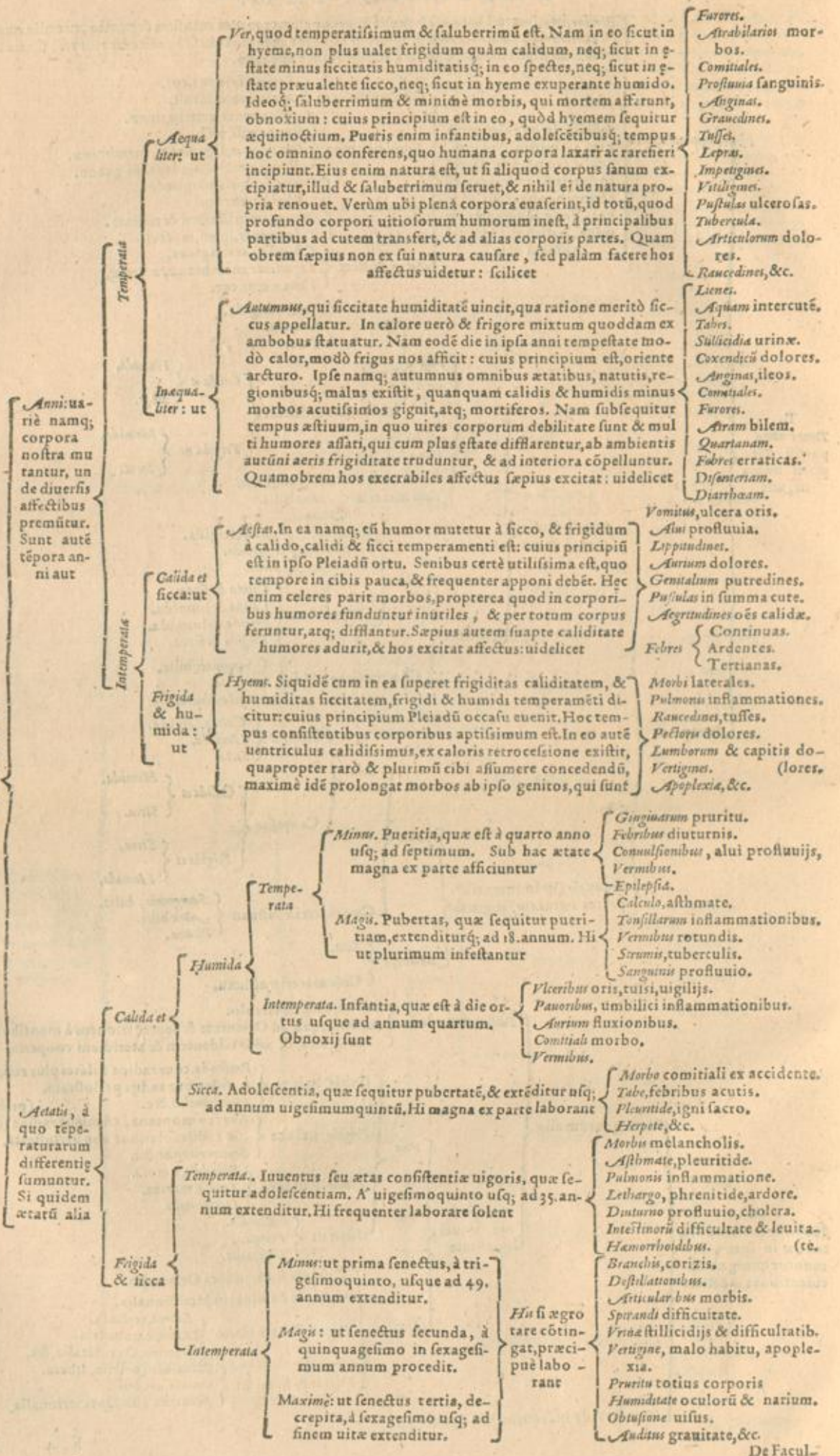
Cum materiæ affluxu, aut
Sanguinis,
Bilis,
Aere bilis,
Pituitæ.

B. Temperaturæ

Pons, in cuius mistura est æqualis quatuor elementorum mensura & portio, nec ulla qualitas alteri contrariæ præpoller, sed in ipsarum quatuor medio exquisitè posita est: ut est ₂ Cutis interna, & summi digiti manus, hominis ad iustitiam temperati.



C. Temperamentorum differentie in specie, sumuntur quoque ab accidentibus, videlicet tempore



De Facultatibus animalibus, in specie.

Anima rationalis, Mens, Intelligentia, quæ diuina est quædam substantia, incorporea, splendida, ætherea, simplex, impatibilis, immortalis atq; perpetua, humano corpori infusa, & ab eo per mortem & corporis dissolutionem separabilis, ad cuius productionem corporis dispositionis omnino nõ cogunt, quamuis præcedere sit necessarium, & sine ipsis corpus informare, & ei adhærere anima nequeat. Hæc à prima hominis generatione corpori immergitur, & multo humori infunditur, à quo uires offenduntur, caligant, & obtenebrantur, non aliter quàm à lignorum uiridum multitudine flamma ignis. Quò fit, ut infantes sint nullius rationis participes. Verùm procedente tempore humore diminuto, & toto corpore aridiorè redito sese ostendit, uiresq; suas in publicum profert, ut flamma, quæ sensim lignorum humorem excutens, se ipsam accendit, auget ac pærefacit, quæ antea ferè extincta iacebat. A summo opifice nobis hæc data est, ad beatitudinem consequendam, nempe intellectus, diuina animi potestas, quæ homines Deo similes sunt, & Deo copulari auent. Hæc multum excellit Ratione (quæ est uis totius mentis & pars optima) & Memoria, ut quæ rerum Sensibus & Rationis beneficio intellectuum fidelis sit custos. Cæterum principium etiam à Mente ducuntur prudentia & Sapientia.

Voluntas, quæ est libera quædam animæ facultas, id tantum quòd bonum est amans, & prosequendum eligens, ut sit in exultis rerum usu, & cognitione ingenij de rebus huius uitæ bonis, & malis, ueris & falsis, delectus, deliberatio, consilium.

Separabilis à corpore

Maximè princeps

Inseparabilis, & inherens corpori, & cùm bestijs quodammodo cõmunis: & uel

Propria

Communis: Somnus, Vigilia, Insomnium.

De quibus in tertia parte huius libri.

Visus à priore cerebri parte per neruum opticum in oculum proficitur: cuius

Organum, Oculus, atq; huius partes

Principales, Humor cristallinus.

Ministræ: Humor uitreus, Spiritus uisorius, Nervus opticus, Membranae.

Obiectum, Color & Lux. Vide in sequentibus sub signo A.

Auditus à cerebro per neruum mittitur in internum auditorij meatus partem, quæ aeræ naturæ est, hic uerò à sono mouetur: cuius

Organum Meatus internus, ubi neruus dilatatur. Auditorij neruus. Partes omnes in meatus anfractu existentes. Obiectum, Sonus, de quo uide in sequentibus sub signo B.

Oditus: cuius

Organum, est cerebri pars illa, quæ singulis naribus unà respondet, à cerebro explanata, longa & curva, ad quam odores perducuntur. Vel sunt cerebri uentriculi anteriores. Obiectum, Odor. Vide in sequentibus sub signo C.

Gustus:

Organum, Lingua & palatus, quæ à cerebro animalem facultatem per neruos quartæ coniugationis suscipiunt. Obiectum, Sapor: de quo in sequentibus sub signo D.

Tactus: cuius

Organum, Neruus est, cui tribuit natura tangendi facultatem à cerebro distributam. Sunt hi nerui alijs molliores & humidiores. Obiectum, Qualitates primæ & secundæ, de quibus uide in sequentibus sub signo E.

Propria: sunt quinque,

Sensitiva

Communis: Dolor, Delectatio.

De his in sequentibus sub signo F.

Motiva seu Motrix facultas, quæ motum seu facultatem mouendi uniuerso corpori per neruos à cerebro & spinali medulla ortos, præstat.

Minus uoluntaria, Vide in sequentibus sub signo G.

A. Obiectum

Voluntaria, seu animalis, quæ in cerebro suum habet domiciliu: atq; hæc uel

Facultas est causa quædam esse & fieri: uel est causa actionis: & est uel

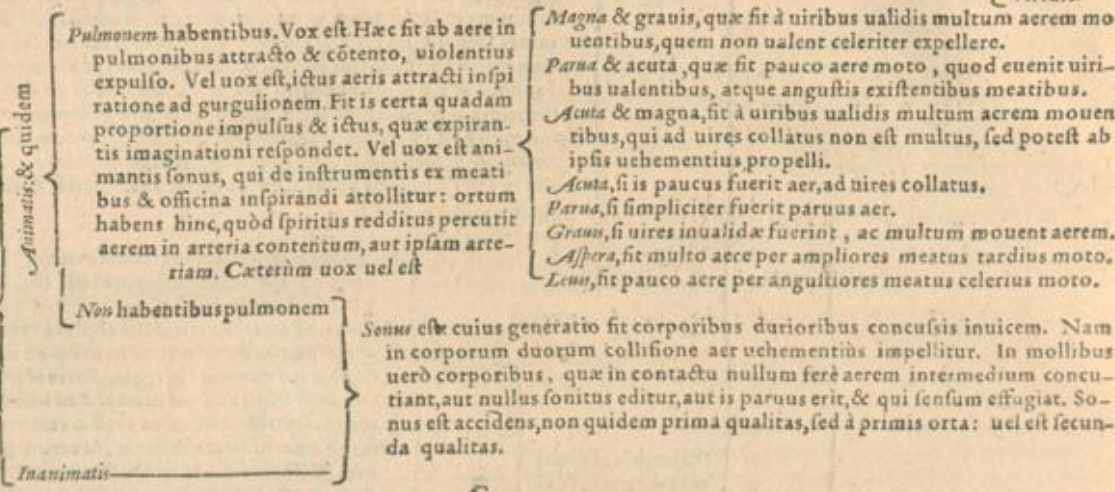
Minus princeps: & uel

A.

Obiectum uisus Color, Lux & Lumen est. Est autem Lumen spiritalis quedam substantia, quæ sese per mediū aerem, aut aquam, aut per corpora perspicua effundit. Color autem est extremitas corporis perspicui, in corpore terminato: id est, color est qualitas in extremitate corporis terminati siue opaci, quæ perspicuū tangit. Huius generatio apud Philosophos diuersa. Quidam enim lucem coloris, & omnium uisibilium obiectum esse sentiunt, nec colorem aliud quàm diuersam lucis terminationem in perspicuo aut opaco credunt. Sicut uidere est de coloribus iridis, halonis, & pennarum in collo pauonis aut columbæ. Alij uerò colorem generari aiunt ex multiformi admistione opaci cū transparenti, cuius per se actus est, lumen productum à luce, tanquam primo colorum obiecto. Lucis autem cōcursum necessarium ex eo arguunt, quòd in eclipsi solis omnes colores solita priuantur uenustate. Nonnulli uerò colores iridis & halonis reales esse negant, nec permissione corporum colorem fieri posse, ex eius simplicitate arguunt: sed ipsam qualitatem simplicem ex actione, qualitatum primarum in corporibus derelinqui assueuerant. Itaq; ad generationem colorum extremorū, qualitatum primarum, actionem & lucis diuersam in alteratis terminationem concurrere probabile est, & hoc quidem in extremis. Medij autem colores ex diuersa extremorum permixtione fortasse fieri habent. Sunt autem colores

- Extremi {
 - Albus.
 - Niger.
- Medij {
 - Ruber.
 - Flauus.
 - Purpureus.
 - Cæruleus.
 - Viridis.

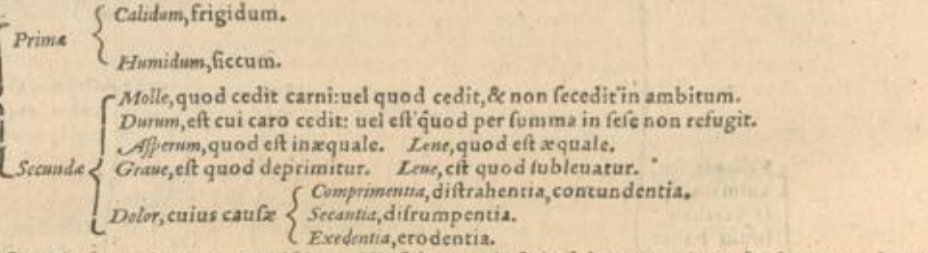
B. *Obiectum auditus in corporibus*



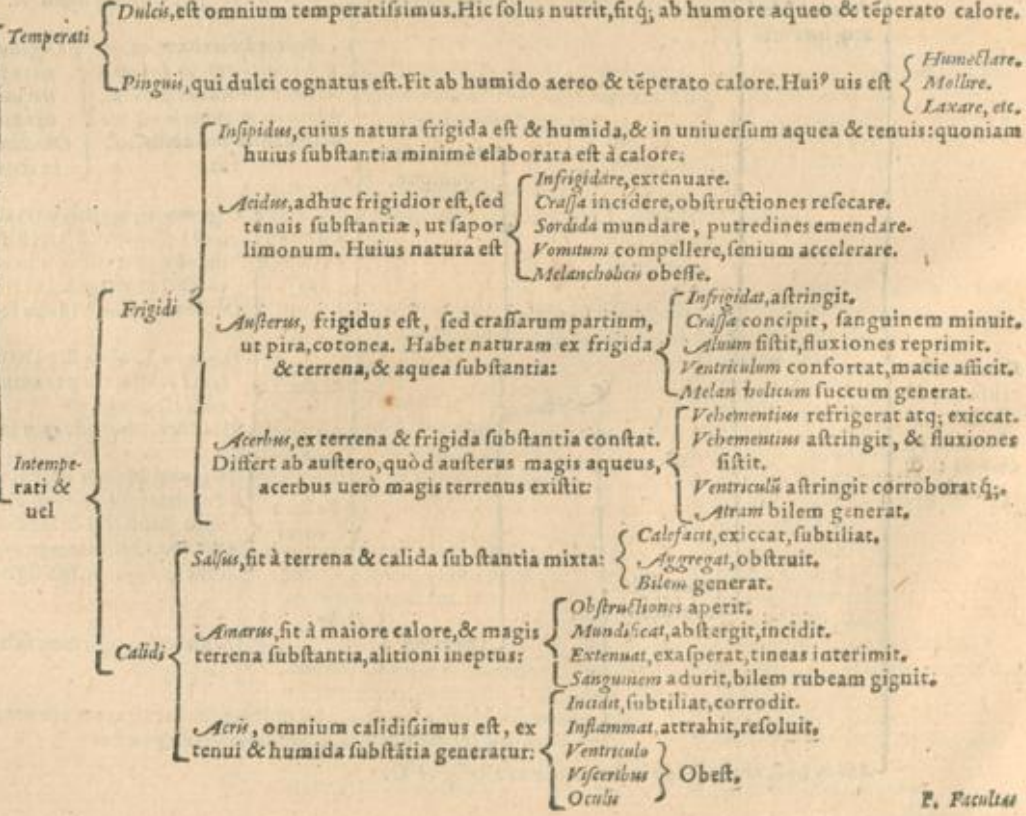
C.

Obiectum odoratus Odor, qui nihil aliud est quàm fumosa exhalatio. Cuius causa efficiens est ignis uel calor, subiectum uerò seu medium, aer uel aqua. Odor namq; per aerem uel per aquam diffunditur. Sunt autem odorum alij temperati, alij intemperati. Intemperati uel calidi uel frigidi, &c.

D. *Obiectum tactus, sunt Qualitates*

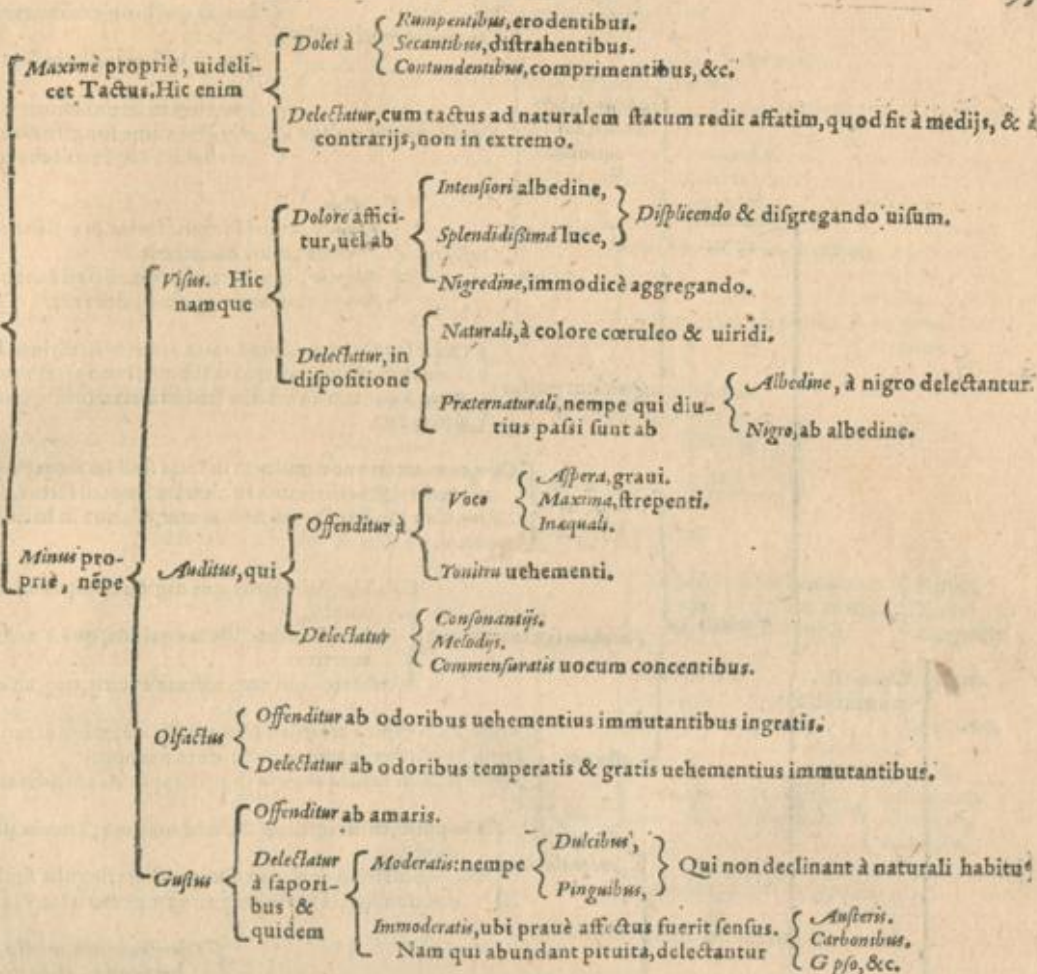


E. *Obiectum gustus, Sapor, qui est qualitas quedam secunda ex primorum elementorū concursu & actione nata, gustus de potentia in actum motiua. Horum alij*



F. Facultas

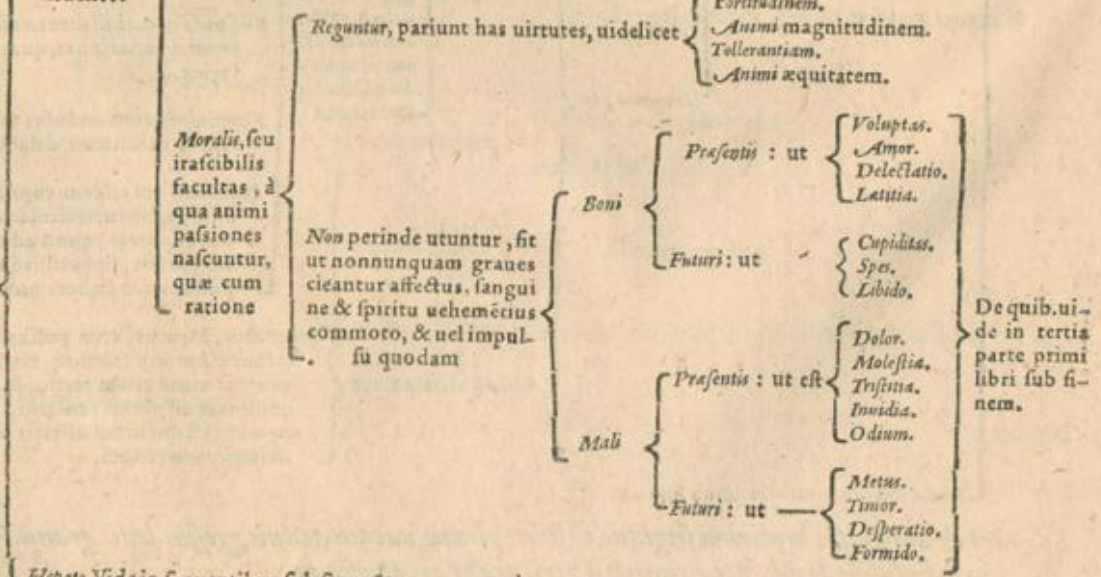
F. Facultas sensitiva minus princeps, communis, est Dolor & Delectatio. Dolor quidem pathos est, praeter naturam uiolentur & affatim incidens. Vel est tristis sensus. Delectatio uero est reditus ad naturalem habitum affatim: uel est blaudus sensus: uel est sensus gratus rei affatim mutantis, Sunt haec



Vitalis, Graecis ζωτική dicta, sanguinem à caua uena delatum in corde susceptū calefacit & extenuat, atq; ex ipſo ad uaporis cuiusdā speciem spiritum generat uitalē, qui simul cū sanguine praedicto pertenui in uniuersum corpus per arterias transfunditur celerrimo quodā impulsione motu, cordis & arteriarum cōpressionē à pulsibus facta. Haec in corde residet, atq; ab eo distribuitur, ipſis tantūm arterijs, à quibus deinde calor, sanguis & spiritus membris refunduntur, ac membra à potentia in actum tranſeunt, & munera sua obire possunt: qua absente, omnino eius partis naturales actiones pereunt, caloris debita mensura pereunte. Ceterū oritur à uitali facultate alia quaedam facultas, Pulsatilis dicta, à uitali in hoc differens, quod haec scilicet uitalis cū spiritus, tum caloris efficac sit, atq; in solo corde sita: illa uero arterijs & cordi simul communis est. Est autem pulsus, Graecis à saliendo σπυγμω dictus, peculiaris mouendi primum cordis, deinde arteriarum ratio, à uitali facultate proueniens, eaq; duplex: prima cor arteriasq; in omnem partem distendit, unde Graecè ἀγγεωλι uocatur: altera undiq; summittit, Graecis σπυγμω nominatur. Eleuantur autem arteriae, ut sese suaq; ipsarum spiracula aperiant, caloris natui refrigerandi uentilandiq; gratia, & acrem nos ambientem undiq; ad spiritus generandos, tenuemq; sanguinis portionem ad se trahant. Submituntur uero, ut fuliginosa halituoſaq; recruta ex humorum spirituumq; uſtione generata, in cutem aliasq; partes expellant. Horū differentias ac causas require in sequenti ſchemate sub signo ☞

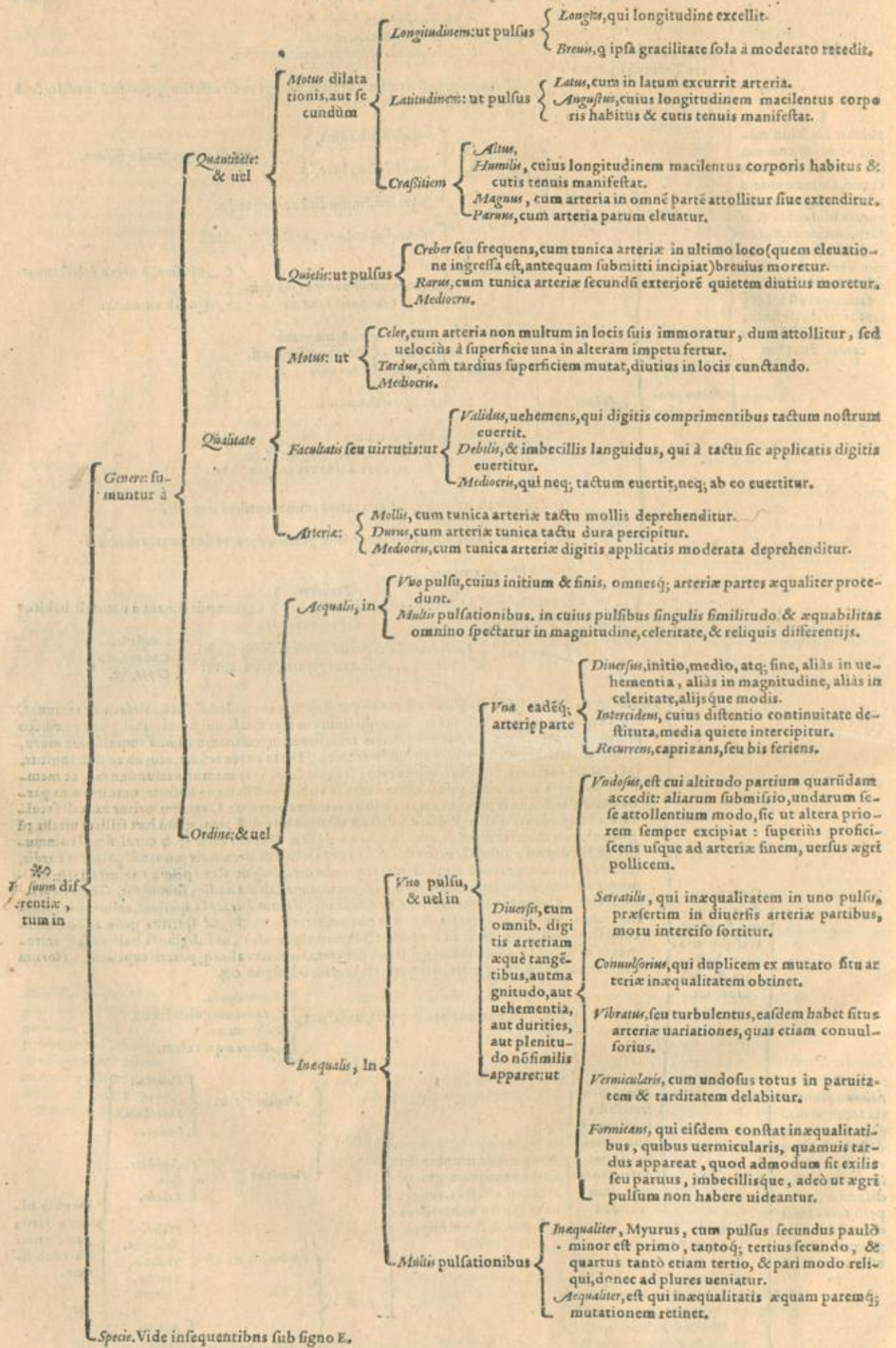
Corde, ex quo duae oriuntur facultates (que etiā cum bestijs communes) uidelicet

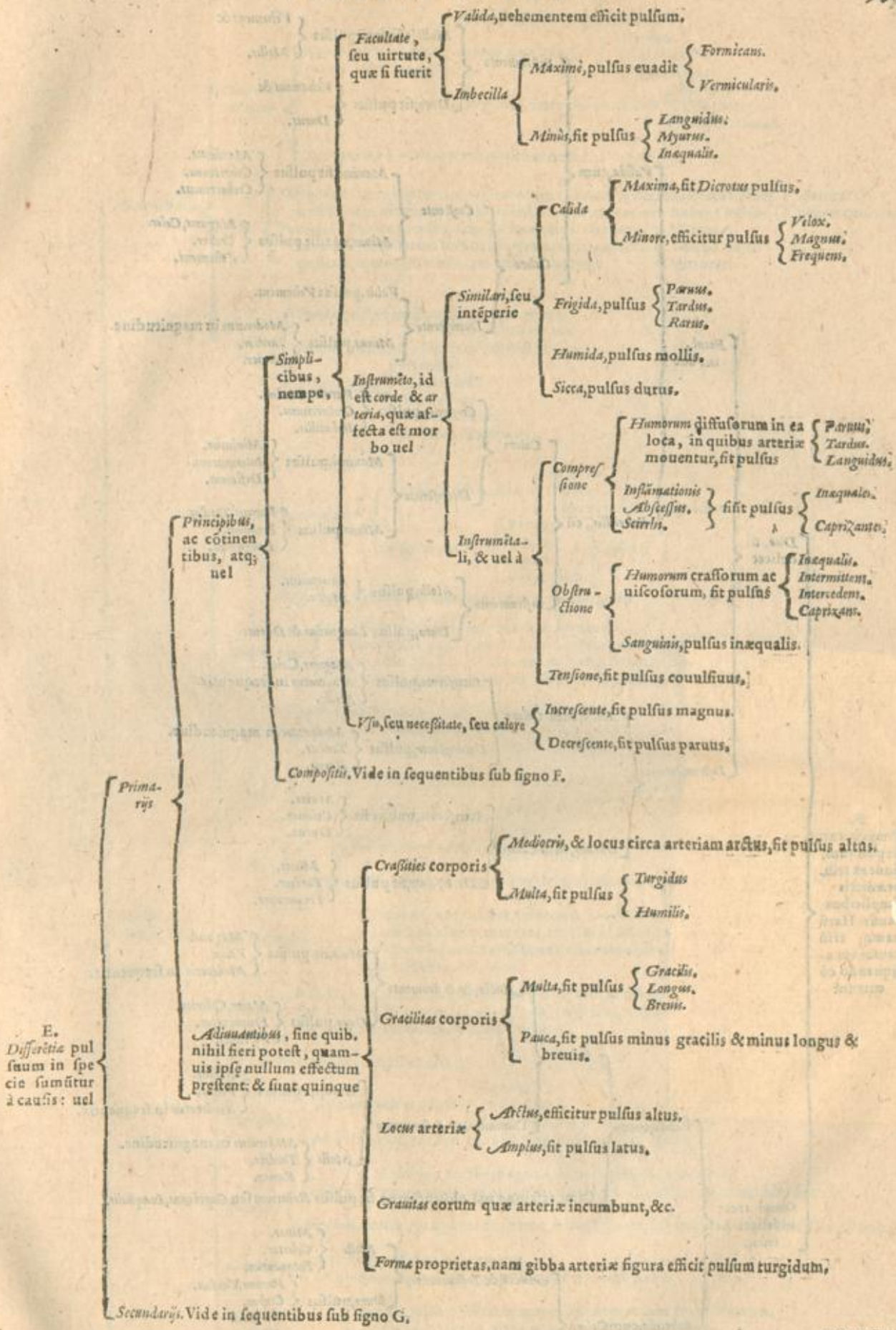
G. Minus uoluntaria facultas duplex est, uitalis, & naturalis. que etsi per uniuersum corpus sine disperse, propriū tamē Medijs locū assignant, ita ut altera habeatur in



Elepate. Vide in sequentibus sub signo I;

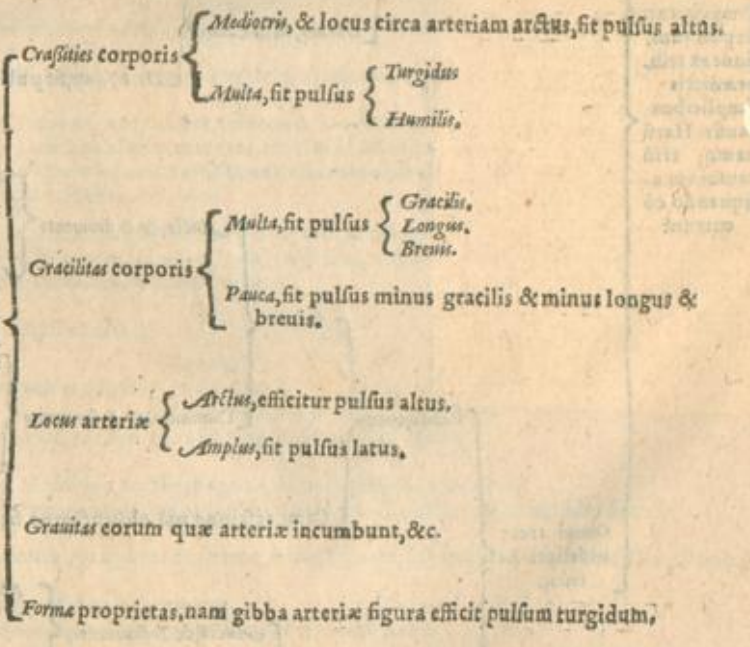
☞ Pulsatilis





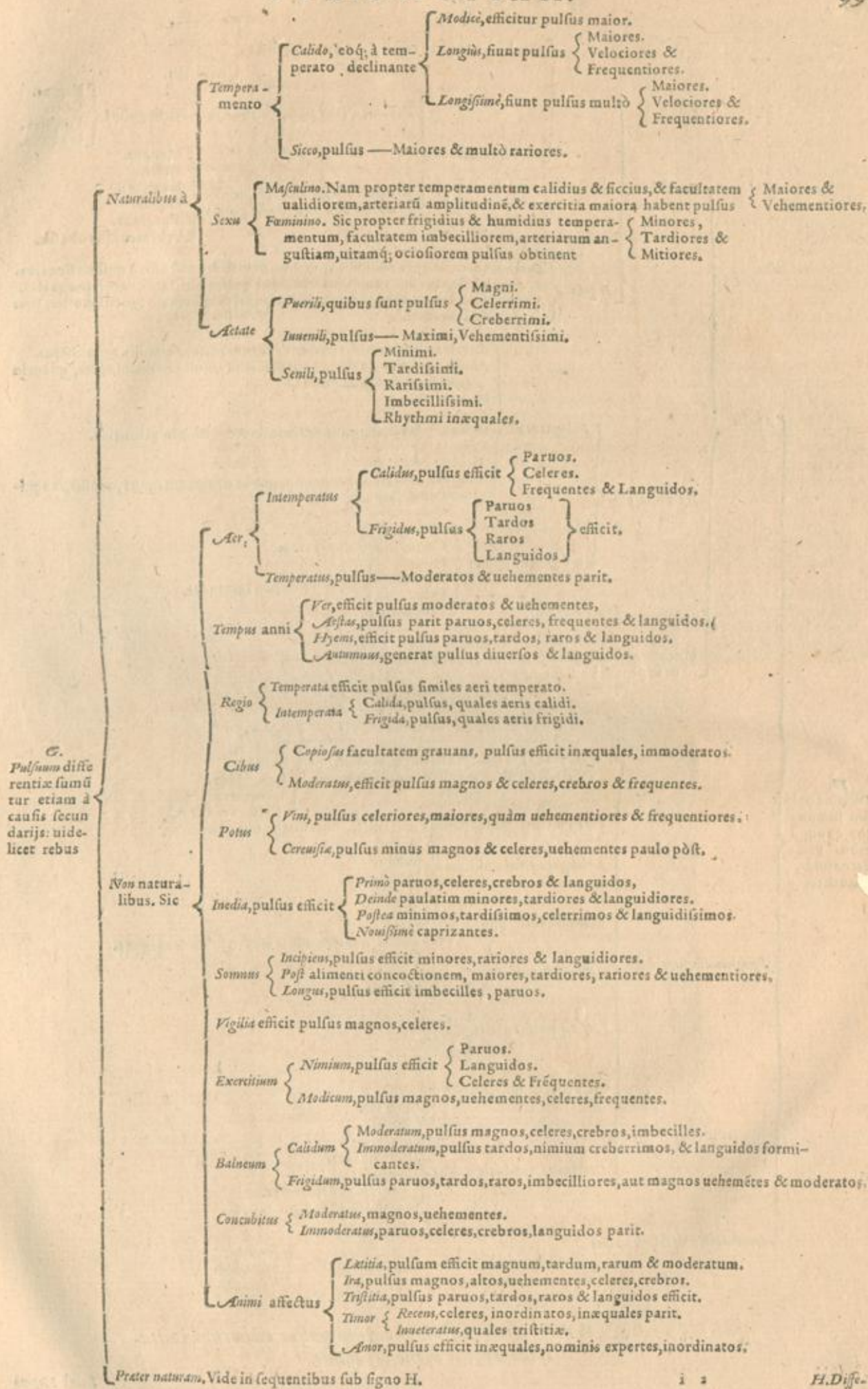
E. Differentia pulsum in specie sumitur à causis: uel

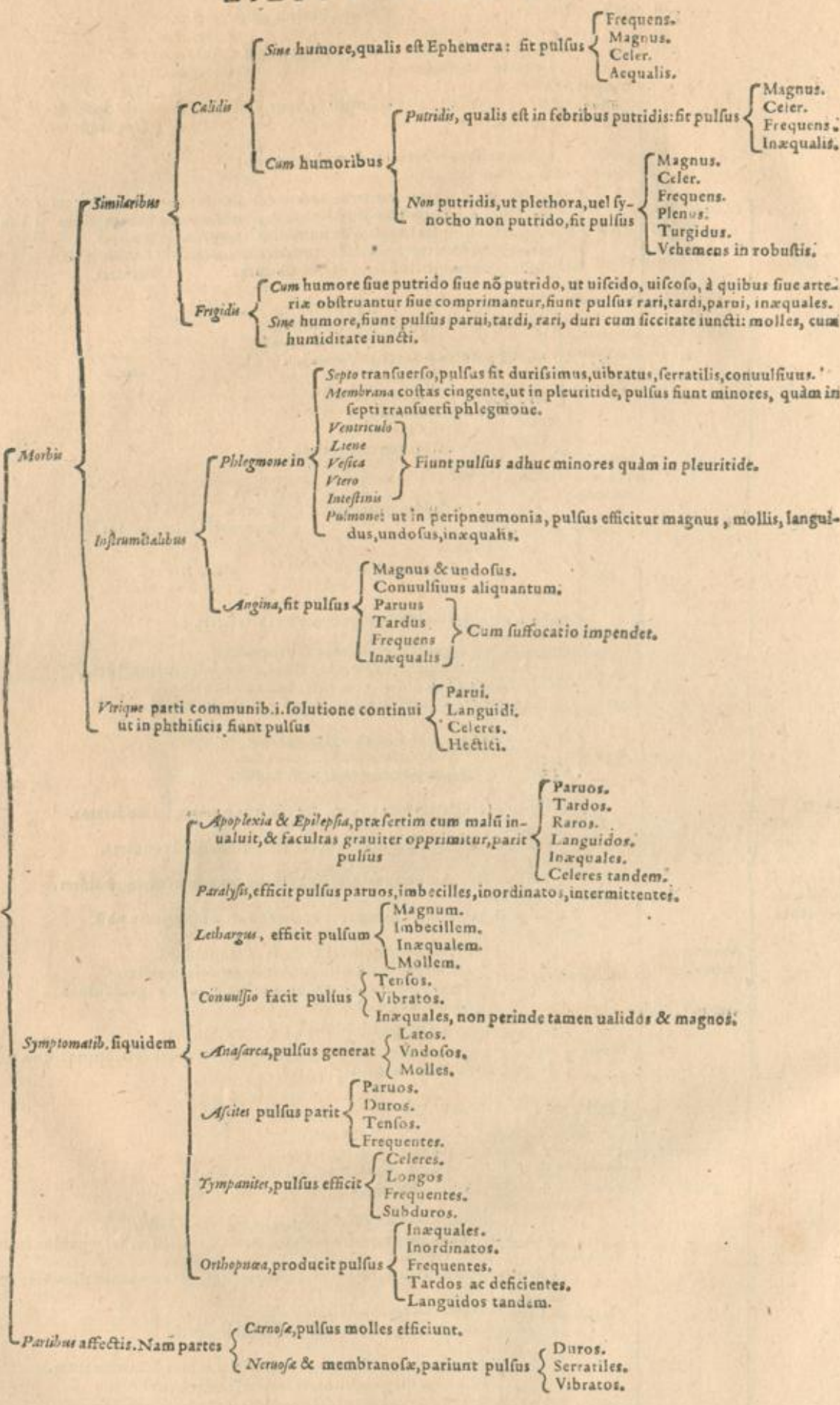
Aliquantibus, sine quib. nihil fieri potest, quamuis ipsi nullum effectum præstent: & sunt quinque



Secundarij. Vide in sequentibus sub signo G.

Z. Composita





H. Differentia pulsu sumuntur quoq; à rebus praeter naturam, uidelicet

CAETERORVM morborum ac symptomatum pulsus ad horum imitationem facile dignosci possunt.

L. Ab Hepati

Generatrix, in semine reperitur, & edito iam partu ea languescit, statimque aboletur. Hæc partes singulas, ipsumque aded foetum perficit: cuius duæ sunt partes:

Primariæ & principes: uidelicet

Nutrix, seu alitrix, quæ alimentum adductum in corporis essentiam conuertit, eiq; assimilatur. Nam cum quod in nutrimenti specie affluit, omnibus corporis quod nutritur partibus solidis apponitur, affigitur, assimilatur. Saccus enim omnem animalis partem nutriturus, ubi à uasis excidit, seu ros quidam per totam partem nutrendam dispergitur, mox apponitur seu adiungitur: deinde siccitatem sufficientem ac lentorem à calore natiuo adeptus, agglutinatur, affigitur, accrescit, coalescit, coheret, unitur. à prima generatione ad finem usque uitæ dominatur.

Attrix, quæ corpus in omnem partem distendit & dilatat. à partu usque, ad ætatem florentem dominatur.

Attrix, conuenientis parti cuiuslibet qualitatis & succi ad partis nutritionem (quod omnium partium commune est, alimentum sibi nutriendis familiare trahentium, nunc etiam per uillos rectos, ut in uentriculo: nunc à solo partis temperamento, ut in reliquis propè partibus) uel ad partis delectationem & uoluptatem, qua fini uteri os semen uiri trahit, uesica bilem flauam ex hepate fecernit & trahit: lien humorem melancholicum trahit ad sui nutritionem. Renes urinam ex uena caua à sanguine fecernunt & trahunt. Tractrix uentriculi per uillos suos rectos & galæ, non ipsius sit deglutitio contractione cum Erasistrato. Tractrix hepatis, fit chyli ex uentriculo & intestinis per uenas meseraicas in hepar ipsum distributio. Tractrix partium singularum, fit sanguinis ex hepate & caua, per uenas huius ramos in singulas partes digestio. Tractrix medicamenta purgantia, proprias sibi qualitates, seu humores sibi familiarem ex corpore nostro trahunt.

Retentrix, attractæ familiaris cuique qualitatis quoad usque, absoluta erit coctio, si alimentum est: uel si excrementum est, donec qualitate distendens, aut qualitate acri & mordaci uel utraq; simul, partem molester, ut intestina, uesicam utramque, &c. partus autem retinetur in utero, donec ipsum mole, pondere, morsu, à sudore uel urina foetus ruptis membranis offensus, uel causis alijs urgentibus excernere cogitur.

Collitrix, seu alteratrix, retentæ in parte substantiæ, quæ parti quanto qualitatibus est uicinior, & maiorem habet cum ea cognationem, tanto citius alterando parti ipsi assimilatur, ut caro ex sanguine mox efficitur: quæ minore tardius, & per omnes medias qualitates prius mutetur oportet, ut ex sanguine calido, humido, rubro, non potest uno statim impetu fieri os frigidum, durum, album: sed multis in medio alterationibus & mutationibus est opus. Alteratione, hac nutritoria partibus iam factis, quod affluit simile efficitur, ob id assimilatio etiam dicitur: alteratione uero generatoria, quæ partes prius non erant, postea factæ sunt.

Expultrix, eorum quæ per uinceri, percoqui, perfecte alterari, & cum nutriendo similitudinem recipere non potuerunt, ubi partem, quæ ipsa uel coquendo, uel trahendo secreuit, seu onere alieno grauant, & quantitate distendit, uel qualitate acri molestantia, uel utraq; offendunt: ea iuuatur maximè uillis transuersis, quibus partibus hi sunt, ut uentriculo, intestinis, utero, utriusque, uesicæ, uenis & arterijs. Expulsio tractioni contraria sæpe fit per eosdem meatus, ut uomitus, deglutitio per gulam: semen, foetus per collum uteri: distributio alimenti, attractio medicamentorum purgantium, & succi in nobis abundantis spontanea in uentrem expulsi per uenas meseraicas. Cæterum quæ expulforia excernuntur excrementa, uaria sunt. Primæ enim concoctionis sunt sterqus: secundæ, urina: tertiæ, sudores, sordes seu strigmenta, & quæ per insensibilem transpirationem exhalant. Item cerebri excrementum, mucus, qui per nares & palatum excernitur: pulmonis, sputum, &c. de quibus in quarta parte primi libri.

Nutrix: & sunt quatuor, uide licet

Generatrici, cui subseruiunt facultates duæ: nempe

Nutrix. Hæc non modo foetui iam generato, in utero seruiunt, sed iam inde à conceptio semine. Ipsum enim per nutritionem omnino augeri oportet, ut tot ac tantis aialis partibus, constituedis sufficiat. Nutritur aut primū semē masculū foemino, deinde aut portio tenui & halituoſa sanguis mēstrui.

Attrix. Alteratrix seu Coctrix } De quibus iam dictum.
Nutrix.

Attrici: sunt duæ

Temperantia, Continentia, Verecundia.
Decoris }
Modi } Observatio.
Ordinis }

Secundariæ, ministræ, seu auxiliares, quarū aliæ famulantur facultati

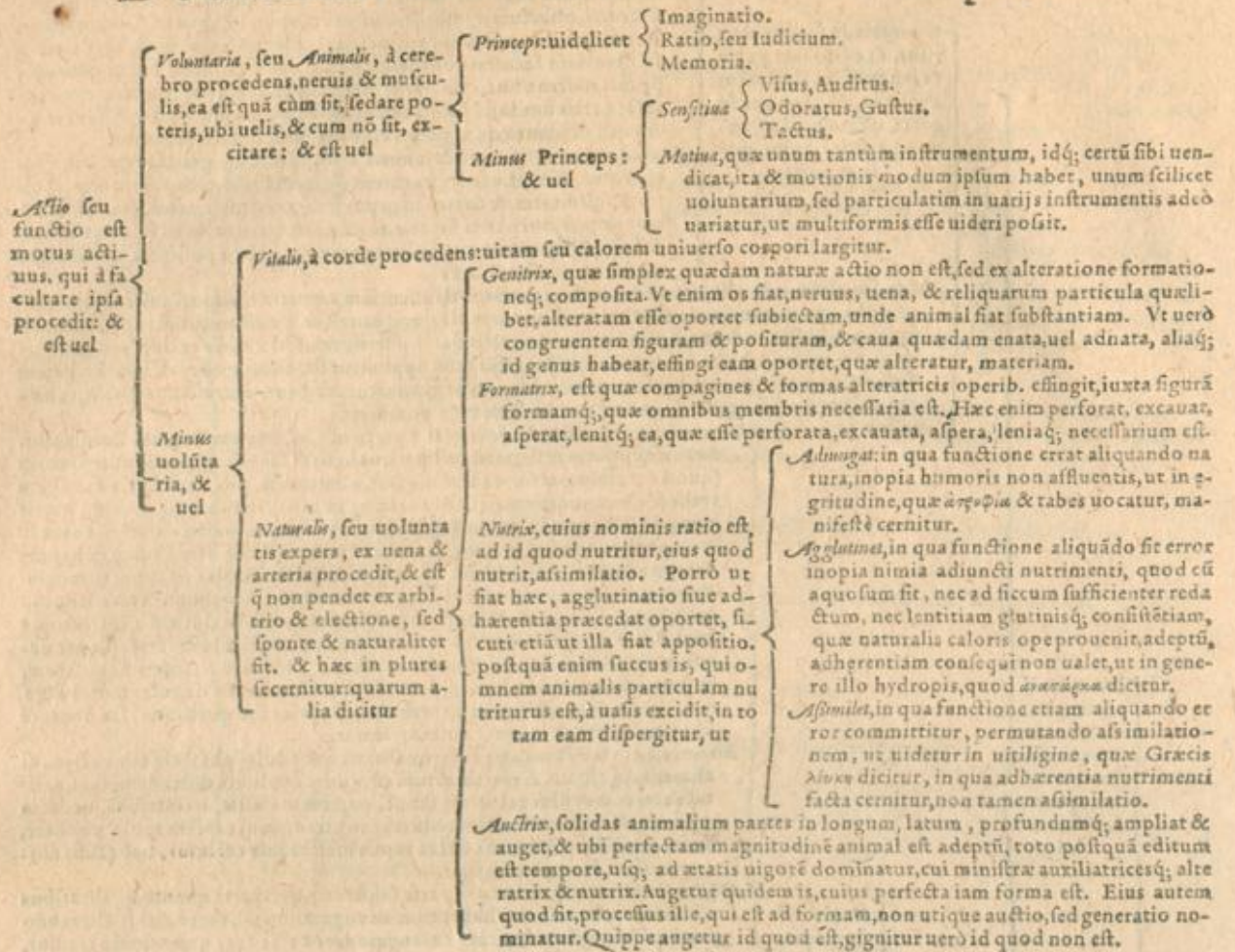
Naturalis, quæ cum stirpibus, etiam communis est. Sunt autem naturales facultates uel

I. Ab hepate duæ quoque oriuntur facultates:

Moralis seu appetitoria facultas, quæ cum

Rationi paret, fit }
Amor nimis moderatè, & turbatur, fit uel }
Amor nimius uel } Cibi & potus.
Odiū seu fastidium nimium } Venus.
Venus. } Cibi & potus.

De actionibus seu functionibus, in specie.

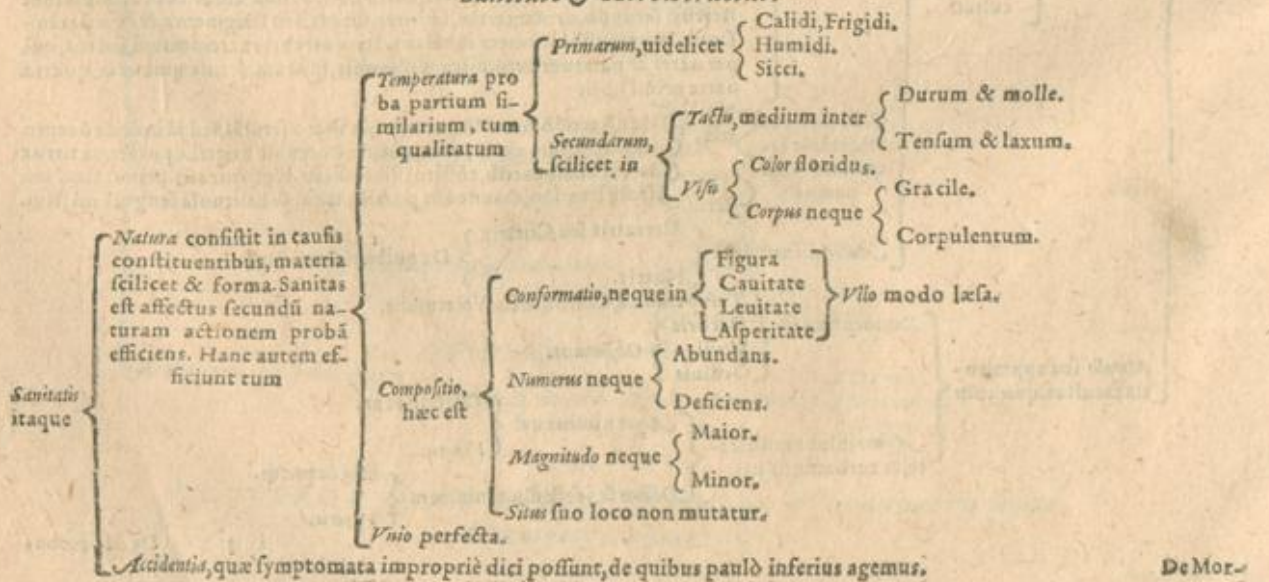


LIBRI I. PARS II.

DE ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ, HOC EST, DE SALUBRITATE ET INSALUBRITATE.

De Sanitatis natura & accidentibus.

ABSOLUTA prima Medicinae parte, nempe Physiologia, ad alteram uidelicet ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΝ, uenire tempestiuum est, quae de Sanitate & Morbis tractat.



De Mor-